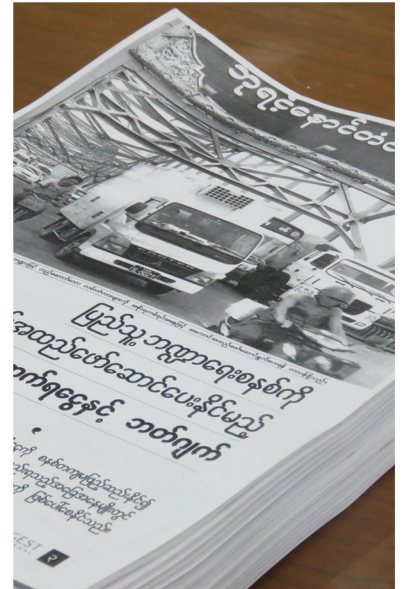

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ၊
တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊
အရ/အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့်
ဘဏ္ဍာငွေကြေးလျာထားခြင်းဆိုင်ရာ
လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ရလဒ်များ

ရှေ့ရှာရှေ့တန်၊ ဇင်ဝင့်ရည် နှင့် ခင်ပွင့်ဦး

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

RENAISSANCE INSTITUTE

The Asia Foundation

Improving Lives, Expanding Opportunities

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ၊
တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊
အရ/အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့်
ဘဏ္ဍာငွေကြေးလျာထားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ရလဒ်များ

ရော်ဂျာရှော်တန်၊ ဇင်ဝင့်ရည် နှင့် ခင်ပွင့်ဦး

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

ကျေးဇူးတင်စကား

စာရေးသူတို့အနေဖြင့် ဤတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ အရ-အသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း နှင့် ဘဏ္ဍာငွေကြေးလျာထားခြင်း အစီအမံများ စာအုပ်ကိုရေးသားပြုစုရာတွင် စိတ်ရှည်သည်းခံစွာဖြင့် မေးမြန်းသမျှ ရှင်းလင်း ဖြေကြားပေးခဲ့သူများကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ အရ-အသုံး မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရေးဌာနခွဲမှညွှန်ကြားရေးမှူး၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးတို့ကို အထူးကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိပါသည်။ အလားတူ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ အခြေခံပညာဦးစီးဌာနနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာနတို့မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ နှင့် အကြီးတန်းအရာရှိများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်လိုပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်အများတွင်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတို့မှ ဝန်ကြီးများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရ-အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာန၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန၊ အခြေခံပညာဦးစီးဌာနနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့မှ အရာရှိကြီးများကိုလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိ ပါသည်။ စာရေးသူတို့အနေဖြင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးရှိ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးစာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးတို့ကို လည်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ထို့အတူ ဤစာအုပ်ကို ပိုမိုမှန်ကန်စေရေးနှင့် ဆန်းစစ်ချက်များနှင့် ထောက်ခံချက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရေး ဝေဖန်ပေး၊ မှတ်ချက်ပေးကြသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကိုလည်း အထူးမှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။ စာရေးသူတို့အနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ အာဗင်းနိုင်ငံအာနုဘာဘစ်ဘရပ်တို့အားလည်းကောင်း နိုင်ငံတကာ ကြီးပွားတိုးတက်ရေး စင်တာမှ ဆုဒန်ရှုရာမာနှင့် ဂျိုင်းစ်ဒစ်ကင်ဆင်-ဂျွန်းတို့ကိုလည်းကောင်း အထူးကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်း တင် ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

စာအုပ်ပြုစုရေးသားသူများ

ဤအစီရင်ခံစာကို ပြုစုရေးသားရာတွင် ဦးဆောင်ရေးသားပြုစုသူ **မစ္စတာရော်ဂျာရှော်တန်** သည် အာရှနှင့် အာဖရိကတစ်ခွင်ရှိ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်း၊ ဒေသန္တရအစိုးရ၊ ဒေသန္တရအခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဒေသန္တရ ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု စသည်တို့တွင် မူဝါဒနှင့် လက်တွေ့လုပ်ငန်းနယ်ပယ်များတွင် နှစ် (၃၀) မျှ အတွေ့အကြုံရှိသော ဘန်ကောက်အခြေစိုက် လွတ်လပ်သည့် (အမှီအခိုကင်းသည့်) အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ **မဇင်ဝင့်ရည်**သည် အာရှ ဖောင်ဒေးရှင်းမှ အစီအစဉ်အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်ကာ **မဇင်ပွင့်ဦး**သည် Renaissance Institute မှ အစီအစဉ် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် Renaissance Institute

အာရှဖောင်ဒေးရှင်းသည် နိုင်ငံတကာ အကျိုးအမြတ်မယူသော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး သက်ဝင်လှုပ်ရှား ဖွံ့ဖြိုးဆဲ ဖြစ်သည့် အာရှတလွှားရှိ ပြည်သူတို့ ဘဝအခြေအနေများကို တိုးတက်စေရေး ခံယူလုပ်ဆောင်နေသည့် အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ခြောက်ဆယ် အတွေ့အကြုံကြွယ်ဝမှုနှင့် နက်နဲသည့် ဒေသဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုအားတို့ဖြင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များသည် ၂၀ ရာစု၌ အာရှဒေသအပေါ် သက်ရောက်နေသည့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဥပဒေ၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အမျိုးသမီးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းခံရမှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဒေသတွင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု စသည့် အရေးပါသော ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကမ္ဘာကြီးပေါ်တွင် အာရှဒေသ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက် ဖြစ်ထွန်းမှုအား ငြိမ်းချမ်းပြီး တရားမျှတသော အောင်မြင်တိုးတက်သည့် ဒေသကြီးတစ်ခုအဖြစ် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းက ကူညီ ပံ့ပိုးရာတွင် အဖွဲ့မှထုတ်ဝေသော စာအုပ်စာတမ်းများနှင့် ပညာရှင်များဖလှယ်ရေးအစီအစဉ်များလည်းပါဝင်ပါသည်။ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုတွင် ရုံးချုပ်ထားရှိပြီး အာရှဖောင်ဒေးရှင်းအနေဖြင့် အာရှဒေသတွင်း ကွန်ယက်ရုံး ၁၈ ရုံးနှင့် ဝါရှင်တန်ဒီစီတို့တွင် ရုံးခန်းများ ဖွင့်လှစ်ထားရှိ ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဖက်များနှင့် တွဲဖက်ပြီးလုပ်ငန်း များလုပ်ဆောင်ရာတွင် ဖောင်ဒေးရှင်းအနေဖြင့် နှစ်ဦးအကျိုးတူနှင့် အများအကျိုးတူ ဖွံ့ဖြိုးရေးအေးဂျင့်စီများ၊ ဖောင်ဒေးရှင်း အဖွဲ့များ၊ ကော်ပိုရေးရှင်းများနှင့် တစ်ဦးချင်းအတွက် အလှူရှင်များထံမှ ရန်ပုံငွေများလက်ခံရရှိပါသည်။

Renaissance Institute သည် မူဝါဒရေးရာအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးပါသော မူဝါဒ ဖော်ဆောင်သူများနှင့် အစိုးရတို့ဖြင့် အနီးကပ်လက်တွဲကာ ၎င်းတို့အား မူဝါဒထောက်ခံချက်များနှင့် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့အနေဖြင့် မြန်မာအစိုးရနှင့် အခြားသင့်လျော်ဆက်စပ်သည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများအကြား ချိတ်ဆက်မှုကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ အစိုးရ၏ စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ရာတွင် ထောက်ကူပေးခြင်းနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသုံးသပ်ပေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် Renaissance Institute ကို လက်ရှိအစိုးရအား ပြည့်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချခြင်းဖြစ်စဉ်စသည့်သော့ချက်ကျသော မူဝါဒဦးစားပေးကဏ္ဍများတွင် ကူညီထောက်ပံ့ပေးနေပါသည်။

RENAISSANCE INSTITUTE

The Asia Foundation

စကားချိုး

တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများအား မိမိတို့စီရင်စုနယ်မြေဧရိယာများအတွင်း ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ အပါအဝင် ဒေသန္တရနှင့်အမျိုးသားအဆင့် မူဝါဒဖွံ့ဖြိုးမှု ဦးစားပေးမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာ၌ ၎င်းတို့၏ အလားအလာ များကို အောင်မြင်စေလိုပါက ထိရောက်သည့် တိုင်းဒေသ ကြီးနှင့်ပြည်နယ်အဆင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှုသည် မရှိမဖြစ် အရေးပါပါသည်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေက အမျိုးသားအဆင့်၏အောက်အဆင့်ဖြစ်သော တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့် စီမံအုပ်ချုပ်ပုံနှင့်ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်တစ်ခုကို ချမှတ်ပေးထားသော်လည်း ထိုမှအောက် အဆင့်ဖြစ်များဖြစ်သော ဒေသန္တရအစိုးရအတွက် လမ်းညွှန်မှုအနည်းငယ်သာပေးထားသည့် အခြေအနေတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် တိကျသော တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားခွဲဝေမှုမှာ ရှင်းလင်းမှု မရှိသေးသည့် အခြေအနေတွင်သာရှိပါသည်။ အလားတူပင် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ဖြစ်စဉ်များ၏ မြင်သာမှု၊ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် တန်းတူညီမျှမှုတို့ကို တိုးတက်စေရန် ထူးခြားသည့် အခြေအနေများရှိနေပြီး ယင်းက မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝှမ်းလုံးရှိ ပြည်သူများအတွက် စစ်မှန်ပြီး သိသာသော အကျိုးတရားများကို ခံစားရရှိစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီအရင်ခံစာသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအဆင့်၏အောက်တစ်ဆင့်ဖြစ်သော တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ လက်ရှိပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှုကို ပိုမိုနားလည်လာစေမည့် အခြေခံတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအဆင့်၏ အစိုးရအသုံးစရိတ်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးသည့် အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မူဘောင်တစ်ခုကို ခြုံငုံသုံးသပ်တင်ပြ ထားပါသည်။ အထူးသဖြင့် လက်ရှိအခြေအနေတွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များကို လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းထားသည့် ကဏ္ဍများအတွက် ဦးစားပေးမှုနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချပုံချနည်းနှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ တိုက်ရိုက် ကိုင်တွယ်နေသော ကဏ္ဍများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပုံ နှစ်ရပ်စလုံးကို အကဲဖြတ်တင်ပြ ထားပါသည်။ အမျိုးသားအဆင့်၏ အောက်တစ်ဆင့်ရှိသော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ကိစ္စရပ်များကို ဂရုတစိုက်နှင့် သေချာစွာ ပြန်လှန်သုံးသပ်ပြီးလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် အဓိကနယ်ပယ် ၃ ခုအတွက် အကြံပြုတင်ပြချက်များဖြင့် ဤအစီအရင်ခံစာကို အဆုံးသတ်ထားပါသည်။ ယင်းအဓိကနယ်ပယ် ၃ ခု မှာ (၁)ထိရောက်မှုနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု (၂) တန်း တူညီမျှမှုနှင့် (၃) ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံယူမှု စသည်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤအစီအရင်ခံစာအား မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီကူးပြောင်းမှုနှင့် စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ၏ အရေးပါသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ကိစ္စရပ်များနှင့် အစိုးရ၏ ဆက်လက် လုပ်ဆောင်နေသော တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများအတွက် အထောက်အကူတစ်ရပ်ဖြစ်စေရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

ဤသုတေသနစာတမ်းကို အလွတ်တန်းသုတေသီ မစ္စတာရော်ဂျာရှော့တန်နှင့်အတူ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းမှ မဇင်ဝင်ရည်၊ Renaissance Institute မှ မခင်ပွင့်ဦးတို့ အတူတကွ ရေးသားပြုစုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မစ္စတာရော်ဂျာရှော့တန်သည် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချခြင်း၊ ဒေသန္တရအစိုးရနှင့် ဒေသန္တရအဆင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲခြင်းစသည့်ကဏ္ဍများတွင် နိုင်ငံများစွာ၌ လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံဆယ်စုနှစ်ကျော်ရှိသော ကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ မဇင်ဝင်ရည်သည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှုကိုအထူးပြုပြီး အမျိုးသားအဆင့်(ပြည်ထောင်စုအဆင့်)၏ အောက်အဆင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ဘာသာရပ် နယ်ပယ်တွင် လုပ်ကိုင်နေသူတစ်ဦးဖြစ်ကာ မခင်ပွင့်ဦးသည်လည်း စီးပွားရေးနယ်ပယ်တွင် ကျွမ်းကျင်မှုရှိသော သုတေသီ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီအရင်ခံစာကို ယူကေနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဌာန၊ ဩစတေးလျ နိုင်ငံခြားရေးရာ နှင့် ကုန်သွယ်မှုဌာနနှင့် ဆွစ်ဇာလန်တို့တက်မှုနှင့် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းမှု အေဂျင်စီတို့က ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေးထားပါသည်။ ဤအစီအရင်ခံစာပါ သုံးသပ်ယူဆမှုများသည် အစီရင်ခံစာရေးသားပြုစုသူတို့၏ ထင်မြင်ချက်သက်သက်သာဖြစ်ပြီးအထက်ဖော်ပြပါရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေးသော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် Renaissance Institute တို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များနှင့်သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိပါ။

ဒေါက်တာ ကင်(မ်) နင်း
ဌာနေကိုယ်စားလှယ်
အာရှဖောင်ဒေးရှင်း

ဦးစိုးဝင်း
အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာ
Renaissance Institute

မာတိကာ

အတိုကောက်စကားလုံးများ	i
အနှစ်ချုပ်တင်ပြချက်	iii
မိတ်ဆက်	၁
အစီရင်ခံစာခြုံငုံသုံးသပ်ချက်	၁
လေ့လာရာတွင် အသုံးပြုသော ချဉ်းကပ်နည်းလမ်း	၂
အစီရင်ခံစာ၏ အကန့်အသတ်များ - ရှင်းလင်းတင်ပြချက်	၂
က။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအသုံးစရိတ်တာဝန်များ	၄
က.၁. နိဒါန်း။ ယေဘုယျ သဘောတရားများနှင့် အရေးကိစ္စများ	၄
က.၁.၁။ လုပ်ငန်းတာဝန်များနောက်မှသာ ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စများ သတ်မှတ်ခြင်း	၄
က.၁.၂။ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချသင့်သော အကြောင်းရင်းများ	၅
က.၁.၃။ ရှင်းလင်းမှုနှင့် သီးခြားဖြစ်မှု၏ အရေးပါပုံ	၇
က.၁.၄။ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုမှ လျော့ချရန်သင့်မသင့်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း	၇
က.၂။ မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အသုံးစရိတ်တာဝန်များ	၁၀
က.၂.၁။ ဒေသန္တရအစိုးရအား ဖြန့်ဝေပေးထားသည့် အသုံးစရိတ်တာဝန်များ	၁၁
ဥပဒေအရအပ်နှင်းထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်များ	၁၁
လက်တွေ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ	၁၂
က.၂.၂။ လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးထားသည့် အသုံးစရိတ်တာဝန်များ	၁၃
က.၃။ အသုံးစရိတ် ခွဲဝေချထားမှု- ပေါ်ထွက်လာသည့် ကိစ္စရပ်များ	၁၄
က.၃.၁။ ရှေ့နောက်မညီညွတ်သည့်အသုံးပြုမှုများနှင့် အခြားမူမမှန်မှုများ	၁၄
လမ်းနှင့်တံတားများ	၁၄
လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ	၁၅
က.၃.၂။ ဗဟိုဥစုစည်းစေမှုလွန်ကဲခြင်း	၁၆
အဆင့်လိုက်ခွဲချထားပေးသည့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာအလွန်နည်းနေသေးခြင်း	၁၆
အနည်းငယ်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် ခွဲဝေပေးထားသည့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်	၁၇
က.၃.၃။ မရှင်းလင်းသည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တာဝန်ခံယူမှုများ	၁၈
ခ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်များကို ငွေကြေးလျာထားပုံ	၁၉
ခ.၁။ နိဒါန်း - ယေဘုယျသဘောတရားများနှင့် ကိစ္စရပ်များ	၁၉
ခ.၁.၁။ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှငွေ- အမြဲအကန့်အသတ်ရှိပါသည်	၁၉
ခ.၁.၂။ ထောင်လိုက်ကွာဟချက်ကို ဖြေရှင်းခြင်း - အခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းပေးရန်လိုအပ်မှု	၂၀
ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအကြား ရငွေမျှဝေခြင်း	၂၀
ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအကြား ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများ	၂၁
အခြားဗဟို-ဒေသန္တရ ရန်ပုံငွေစီးဆင်းမှုများ	၂၂
ခ.၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှငွေများ	၂၃
ခ.၂.၁။ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ ငွေများ	၂၃
အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း စာရင်းကိုင်ပုံစံ	၂၃
အခွန်များ အခများနှင့် အသုံးပြုများ	၂၅
အခြားသော သာမန်ငွေလက်ခံရရှိခြင်းများ	၂၇

ခ.၂.၂။ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ - ပုံစံများနှင့် အလားအလာများ	၂၇
ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေ ဖွဲ့စည်းပါဝင်ပုံများ	၂၇
ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေစုစုပေါင်း၏ ပြောင်းလဲလာပုံများ	၂၈
တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ အပြောင်းအလဲနှင့် ကွာဟချက်များ	၃၀
တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ၏ ပေါင်းစပ်ထားပုံ	၃၂
ခ.၃။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများ	၃၃
ခ.၃.၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအား မျှဝေသည့် ပြည်ထောင်စုအခွန်	၃၄
ဒေသန္တရဖြင့်မျှဝေသော ပြည်ထောင်စု၏အခြားအခွန်မျှဝေခြင်း	၃၆
ခ.၃.၂။ ယေဘုယျ 'လိုငွေ' ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများ	၃၈
လိုငွေလွှဲပြောင်းမှုမှသည် ပုံသေနည်းအခြေပြု ထောက်ပံ့ငွေများ - ဆက်ခံရရှိမှု	၃၈
ပုံသေနည်းအခြေပြု ထောက်ပံ့ငွေအရွေ့	၃၉
ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု ပုံစံများနှင့်ပြောင်းလဲလာပုံများ	၄၁
ညီမျှမှုရထောင့်- တစ်ဦးကျ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများ	၄၃
ခ.၃.၃။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေ (စီဒီအက်စ်)	၄၆
ခ.၄။ လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးထားသော အသုံးစရိတ်များအတွက် ငွေကြေးလျာထားခြင်း -	
အခြေခံပညာရေး	၄၇
ခ.၅။ ငွေကြေးလျာထားခြင်း - ပေါ်ပေါက်လာသော ကိစ္စရပ်များ	၄၉
ခ.၅.၁။ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ - ကိစ္စရပ်များ	၄၉
အားနည်းသောမက်လုံးများ	၅၀
လမ်းညွှန်မှု၊ အထောက်အကူပေးမှု မရှိခြင်း	၅၀
ဒေသန္တရ ရငွေစီမံရေးအခက်အခဲ	၅၀
စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများက လက်ဦးမှုရယူထားသော အဓိကကျသည့် ရငွေရင်းမြစ်များ	၅၀
ကိုယ်ပိုင်ရငွေ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း	၅၁
ယစ်မျိုးခွန် - ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများက လက်လွှတ်မိသလော	၅၁
ခ.၅.၂။ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများ - ကိစ္စရပ်များ	၅၂
ရငွေမျှဝေခြင်း	၅၂
ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများ	၅၂
ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုလျာထားခြင်းပုံသေနည်း	၅၆
ခ.၅.၃။ လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့်လွှဲပြောင်းထားသော အသုံးစရိတ်များကို ငွေကြေးလျာထားခြင်း -	
ဆွေးနွေးဖွယ်ရာများ	၅၉

ဂ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်များ စီမံကိန်းချုပ်နှင့် အရ-အသုံး ခန့်မှန်းခြေရေးဆွဲပုံ	၆၁
ဂ.၁။ နိဒါန်း - ယေဘုယျ စည်းမျဉ်းများနှင့် ဆွေးနွေးစရာကိစ္စများ	၆၁
ဂ.၁.၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းများ၏ အဝန်းအဝိုင်း	၆၁
ဂ.၁.၂။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း အဝန်းအဝိုင်း	၆၂
ဂ.၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း	၆၄
ဂ.၂.၁။ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်	၆၄
စီမံကိန်းကော်မရှင်များနှင့် ကော်မတီများ	၆၄
စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ	၆၅
ဂ.၂.၂။ စီမံကိန်းများနှင့် စီမံကိန်း စက်ဝန်းများ	၆၆

၈.၃။ နှစ်စဉ်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်းစက်ဝန်း	၆၇
၈.၃.၁။ နှစ်စဉ်စီမံကိန်း နှင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်း မိတ်ဆက်	၆၇
နှစ်စဉ် စီမံကိန်း	၆၇
နှစ်စဉ် (ခန့်မှန်းနှင့်ပြုပြင်ပြီး)ဘတ်ဂျက်	၆၇
နှစ်စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ၂ ခုကြား ဆက်သွယ်ချက်	၇၀
နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့် ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်စက်ဝန်းများ၏ ဆုံမှတ် - ချိန်သုံးသပ်ချက်	၇၂
၈.၃.၂။ နှစ်စဉ်ဖြစ်စဉ် အဆင့်ဆင့်	၇၄
နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများ ဖော်ထုတ်ခြင်း	၇၄
စီးကြောင်း ၁။ ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်အတွက် အဆိုပြုများ	၇၅
စီးကြောင်း ၂။ ။ ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်အတွက် အဆိုပြုများ	၇၈
၈.၃.၃။ အကောင်အထည်ဖော်ဆဲ အဓိကပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ	၈၀
၈.၄။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့်	
အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း ရလဒ်များ	၈၂
၈.၄.၁။ ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် အပြင်သာမန် အသုံးစရိတ်များ	၈၃
၈.၄.၂။ ကဏ္ဍနှင့်ဌာနအသုံးစရိတ်များ	၈၄
၈.၅။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများအမှန်တကယ်ရွေးချယ်ပုံ	၈၆
၈.၅.၁။ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ယေဘုယျအခြေအနေ - ငါးနှစ်စီမံကိန်းတွင်အကျိုးဝင်စေခြင်း	၈၆
၈.၅.၂။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်မှ ဦးစားပေးများ-လမ်းနှင့်တံတားများ	၈၆
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့်အချက်များ	၈၆
ထွက်ပေါ်လာသည့် ဦးစားပေးများ	၈၇
၈.၅.၃။ ဝန်ကြီးဌာနအလိုက် ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများ	၈၉
အခြေခံပညာရေး	၈၉
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး	၉၁
၈.၆။ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်လျာထားခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ-	
ဆွေးနွေးဖွယ်ရာပြဿနာများ ဖော်ထုတ်ခြင်း	၉၃
၈.၆.၁။ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး အစီအမံများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ	၉၃
၈.၆.၂။ သတင်းအချက်အလက်၊ အချိန်နှင့် မက်လုံး	၉၄
၈.၆.၃။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များ၏အခန်းကဏ္ဍ	၉၄
ဃ။ နိဂုံးချုပ်တင်ပြချက်များနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ	၉၆
ဃ.၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊	
အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်း အရည်အသွေးဆိုင်ရာ နိဂုံးချုပ်တင်ပြချက်များ	၉၆
ဃ.၁.၁။ ထိရောက်မှုနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု	၉၆
ဃ.၁.၂။ သာတူညီမျှမှု	၉၇
ဃ.၁.၃။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံယူမှု	၉၈
ဃ.၂။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် အချို့သော လမ်းညွှန်ချက်များ	၉၉
ဃ.၂.၁။ အသုံးစရိတ်တာဝန်များ၏ ပိုမိုကြည်လင်စေခြင်းနှင့် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုပိုမိုလျော့ချခြင်း	၉၉
ကာလတို ကာလလတ်- ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့်	
လွှဲပြောင်းပေးခြင်းကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း	၉၉
ကာလလတ်- ရေရှည်ကာလ- ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ဒေသန္တရ အာဏာဖြန့်ဝေခြင်းကို မြှင့်တင်ခြင်း	၁၀၀
မူမှန်အလွဲများနှင့် ရှေ့နောက်မညီညွတ်မှုများကို ကုစားခြင်း	၁၀၁

ဃ.၂.၂။ ပိုမိုထိရောက်ပြီး ညီမျှသည့် ငွေကြေးလျာထားခြင်း	၁၀၂
ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများကို ကျိုးကြောင်းရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း	၁၀၂
ရငွေ-မျှဝေခြင်း အကျိုးအကြောင်းရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း	၁၀၂
ထောက်ပံ့ငွေ ခွဲဝေလျာထားမှု ပုံသေနည်း၏ ထပ်မံတိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု	၁၀၃
ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုကို အချိန်မီနှင့် ရှင်းလင်းစွာ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားခြင်း	၁၀၇
ဃ.၂.၃။ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း	
လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အားကောင်းစေခြင်း	၁၀၇
ဌာနဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေး	၁၀၇
နှစ်ပတ်လည် စက်ဝန်း	၁၀၇
ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရဌာနများသို့ အမြင့်ဆုံးဘတ်ဂျက်လျာထားချက်ကိုသတ်မှတ်ပေးခြင်း	၁၀၈
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအကဲဖြတ်ခြင်း၊အဆင့်ခွဲခြားခြင်းနှင့်ရွေးချယ်ခြင်းနည်းကိရိယာများ	၁၀၈
ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍ	၁၀၈
ကျမ်းကိုးစာရင်း	၁၁၀
နောက်ဆက်တွဲ ၁	၁၁၁
နောက်ဆက်တွဲ ၂	၁၁၃
နောက်ဆက်တွဲ ၃	၁၁၅
နောက်ဆက်တွဲ ၄	၁၁၆
နောက်ဆက်တွဲ ၅	၁၂၅
နောက်ဆက်တွဲ ၆	၁၂၆

ပုံစာရင်း

ပုံ ၁။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး တစ်ဦးချင်း အချိုးကျ အခွန်ရငွေများ - ရင်းမြစ်အားလုံး	x
ပုံ ၂။ အခြေခံပညာရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် တစ်ဦးချင်းအလိုက် ငွေကြေးလျာထားပုံ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	xi
ပုံ ၃။ ကာလလတ် ဘဏ္ဍာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမတိုင်မီနှင့် ၎င်းမူဘောင်ကိုချမှတ်ပြီးနောက်ပိုင်းပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်များ	xiv
ပုံ ၄။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ ၃ ဖွဲ့အကြား ပျမ်းမျှအသုံးစရိတ် ခွဲခြားဖော်ပြချက်များ (ဧရာဝတီ၊ရှမ်းနှင့်တနင်္သာရီ) ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	xv
ပုံ ၅။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးသို့အတည်ပြုရန်တင်သွင်းသော ဌာနဆိုင်ရာအဆိုပြုမှု လမ်းများဘတ်ဂျက် - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	xvi
ပုံ ၆။ အခြေခံပညာကျောင်းများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း - ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အဆိုပြုချက်များမှ ပြည်ထောင်စု၏အတည်ပြုချက် - ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်	xvii
ပုံ ၇။ “ကဏ္ဍများကို” လုပ်ငန်းရပ်များအဖြစ်သို့ ခွဲထုတ်ခြင်း - ပညာရေးကဏ္ဍဥပမာ	၇
ပုံ ၈။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ငွေများ ပြောင်းလဲလာပုံများ	၂၉
ပုံ ၉။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးရှိ စုစုပေါင်းထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုပြောင်းလဲလာပုံ - မြန်မာကျပ်ငွေဘီလျံဖြင့်	၄၁
ပုံ ၁၀။ တစ်ဦးချင်းလွှဲပြောင်းငွေများအကြား ကြီးထွားလာနေသော ကွာဟမှုများကို ပုံဖော်ကြည့်ခြင်း	၄၅
ပုံ ၁၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလူဦးရေအနေအထားရ တစ်ဦးချင်းအလိုက်လွှဲထောက်ပံ့ငွေများကို နေရာချကြည့်ခြင်း၊ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၄၆
ပုံ ၁၂။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရင်းမြစ်အလိုက် တစ်ဦးချင်းရငွေများ- ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်	၅၅
ပုံ ၁၃။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရင်းမြစ်အလိုက် တစ်ဦးချင်းရငွေများ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၅၅

ပုံ ၁၄။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရငွေ/သုံးငွေများကို မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်းဖြင့် လူဦးရေစုစုပေါင်းနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသည့်လူဦးရေအားဖြင့် နေရာချထားပုံ	၅၆
ပုံ ၁၅။	အခြေခံပညာရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် တစ်ဦးချင်းအလိုက်ငွေကြေးလျာထားခြင်း- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ် . . .	၆၀
ပုံ ၁၆။	ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်းပြည့်လည်ပတ်ပုံ-ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း	၆၃
ပုံ ၁၇။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှစ်ပါတ်လည် စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်း - ကာလလတ် ဘတ်ဂျက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မတိုင်မီနှင့် မိတ်ဆက်ပြီး နောက်အခြေအနေ	၈၁
ပုံ ၁၈။	ရှမ်းပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး နှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတစ်လျှောက် ကဏ္ဍများ၏ ပျမ်းမျှခွဲခြားတွက်ချက်မှုများ - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၈၂
ပုံ ၁၉။	ကဏ္ဍအလိုက် ဘတ်ဂျက်လျာထားသော အသုံးစရိတ်များ- မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၈၃
ပုံ ၂၀။	ငွေလုံးငွေရင်း နှင့် သာမန်အသုံးစရိတ် ငွေစာရင်းရှင်းတမ်း- ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်နှင့် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၈၄
ပုံ ၂၁။	လမ်းများဘတ်ဂျက်- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၃ခု၏ အဆိုပြုမှန်နောက်ဆုံးအတည်ပြုသည်အထိ- မြန်မာကျပ်ငွေ ဘီလျံဖြင့်- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၈၈
ပုံ ၂၂။	ရပ်ခံညွှန်ကြားသူအားဖြင့် အတည်ပြုသော အခြေခံပညာရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၉၀
ပုံ ၂၃။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆိုပြုများမှ ပြည်ထောင်စုအတည်ပြုအထိ အခြေခံပညာ ကျောင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၉၁
ပုံ ၂၄။	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆိုပြုများမှ ပြည်ထောင်စုအတည်ပြုများထိ- မြန်မာကျပ်ငွေ ဘီလျံဖြင့်- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၉၂
ပုံ ၂၅။	ပြန်လည်ပြုပြင်ထားသည့် ပုံသေနည်းအရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရငွေများ ပုံစံတူပြုခြင်း	၁၀၅
ပုံ ၂၆။	ပုံစံတူလုပ်ဆောင်ခြင်း -ပြန်လည်ပြုပြင်ထားသည့် ပုံသေနည်းအရ နိုင်သူ/ရှုံးသူများ- မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း	၁၀၆

ဇယားစာရင်း

ဇယား ၁။	အာရှဒေသရှိ ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ အသုံးစရိတ်တာဝန်ခွဲဝေထားပုံအချို့	v
ဇယား ၂။	တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေအလိုက် အခွန်အခရငွေ -မြန်မာကျပ် (၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်)	vii
ဇယား ၃။	အာရှ၏ အခြားနိုင်ငံများ၌ အဆင့်လိုက်အောက်ခြေသို့လွှဲအပ်ပေးသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ပိုင်ခွင့်များသရုပ်ပြပုံ	၁၇
ဇယား ၄။	အခွန်အမျိုးအမည် ခွဲခြားခြင်းအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်ပုံစံ	၂၃
ဇယား ၅။	ရှမ်းပြည်နယ် အစိတ်အပိုင်း ၁- ပြည်နယ်အစိုးရ သာမန်အသုံးစရိတ် အခွန်ရငွေများ	၂၄
ဇယား ၆။	ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ - မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း	၂၈
ဇယား ၇။	တစ်ဦးချင်း ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ရငွေရင်းမြစ်များ - မြန်မာကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း	၃၀
ဇယား ၈။	တစ်ဦးချင်း ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ရငွေရင်းမြစ်ကွာဟချက်များ - မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း	၃၁
ဇယား ၉။	တစ်ဦးချင်း ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ရငွေရင်းမြစ်များ - ပေါင်းစပ်ထားပုံ-မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း (၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်)	၃၂
ဇယား ၁၀။	ဘဏ္ဍာအခွန်လွှဲပြောင်းမှုပုံစံများ	၃၃

ဇယား ၁၁။	ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများဖြင့် အခွန်မျှဝေခြင်း- မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၃၅
ဇယား ၁၂။	ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများရှိ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် အခွန်မျှဝေခြင်း- မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်.	၃၇
ဇယား ၁၃။	စုစုပေါင်းထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု အပြောင်းအလဲများ နှင့် ၎င်းတို့အကြားကွာဟချက်များ - မြန်မာကျပ်ငွေ ဘီလျံဖြင့်	၄၂
ဇယား ၁၄။	တစ်ဦးချင်းအလိုက် ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများနှင့် ကွာဟချက်များ- မြန်မာကျပ်ငွေ	၄၄
ဇယား ၁၅။	ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအလိုက်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတာဝန်ခံယူသူအလိုက် အခြေခံပညာဦးစီးဌာန၏ ငွေလုံးငွေရင်းအရ-အသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်း -မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၄၂
ဇယား ၁၆။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခွန်ရငွေများ၏ ကွာဟချက်၊ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်.	၅၃
ဇယား ၁၇။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရင်းမြစ်အလိုက်တစ်ဦးချင်းရငွေများ- မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း- ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ် နှင့် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်.	၅၄
ဇယား ၁၈။	အခြေခံပညာဦးစီးဌာန တစ်ဦးချင်းအလိုက် ဘတ်ဂျက်တွင် ကွာဟချက်များ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်.	၅၉
ဇယား ၁၉။	ဘတ်ဂျက် ဖြန့်ဝေစာ- ယေဘုယျဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်းအတည်ပြုပြက္ခဒိန်	၆၈
ဇယား ၂၀။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်ဘတ်ဂျက်ပုံစံ	၆၉
ဇယား ၂၁။	နှစ်စဉ်စီမံကိန်း နှင့် ဘတ်ဂျက် ၂ ခုကြား ဆက်သွယ်ချက် သရုပ်ဖော်ပုံစံ	၇၀
ဇယား ၂၂။	ဖားအံမြို့နယ်၏ အတည်ပြုပြီးဖြစ်သော စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်-မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း- ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်	၇၁

စာစုသေတ္တာစာရင်း

စာစုသေတ္တာ ၁။	လုပ်ငန်းသတ်မှတ်ပြီးနောက်မှ ဘဏ္ဍာငွေလျာထားပါ - မူလစည်းမျဉ်း	၅
စာစုသေတ္တာ ၂။	အသုံးစရိတ်တာဝန်များကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချသည့် အဓိကပုံစံ ၂ ရပ်	၁၀
စာစုသေတ္တာ ၃။	ဥပဒေပြုဇယား ၂ အတွက် အဆိုပြုပြင်ဆင်ချက်များ	၁၂
စာစုသေတ္တာ ၄။	ဗဟို-ဒေသန္တရအကြား ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှု၏ မရှိမဖြစ်သော အချိုးမညီမှုနှင့်အခွန်ဘဏ္ဍာကွာဟချက်.	၂၀
စာစုသေတ္တာ ၅။	ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု ပုံစံလေ့လာချက်	၂၁
စာစုသေတ္တာ ၆။	ဥပဒေပြုဇယား ၅၊ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပါ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမည့် အခွန်အခများ.	၂၅
စာစုသေတ္တာ ၇။	ဇယား ၅ ကို ပြင်ဆင်ရန် လက်ရှိအဆိုပြုထားသော ပြင်ဆင်မှုများ.	၂၇
စာစုသေတ္တာ ၈။	ပြည်ထောင်စု အခွန် ဥပဒေ (၂၀၁၆).	၃၄
စာစုသေတ္တာ ၉။	ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုပုံသေနည်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာပုံ.	၄၀
စာစုသေတ္တာ ၁၀။	ယစ်မျိုးခွန်-မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြဌာန်းပြီးဥပဒေ နှင့် နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက်	၅၂
စာစုသေတ္တာ ၁၁။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများ (ပီအက်ဖ်အိုင်စီ)	၆၅
စာစုသေတ္တာ ၁၂။	နှစ်စဉ်စီမံကိန်း နှင့် ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်စက်ဝန်း- ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်	၇၂
စာစုသေတ္တာ ၁၃။	မြို့နယ်အဆင့်၌ တစ်သီးတစ်သန့်ဖြစ်မှုများ- တစ်သားတည်းပေါင်းစည်းခြင်း.	၇၅
စာစုသေတ္တာ ၁၄။	ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများကို “ဖြတ်တောက်လျော့ချခြင်း”	၇၇
စာစုသေတ္တာ ၁၅။	လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍ	၇၈

စာစုသေတ္တာ ၁၆။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများထံမှ ဖြည့်သွင်းမှုများတောင်းခံရသည့် အစိုးရဌာနများ- အလေ့အထကွာဟမှုများ.....	၇၈
စာစုသေတ္တာ ၁၇။	ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ တင်ပြခြင်းများသည် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်နိုင်ပါခြင်း	၇၉
စာစုသေတ္တာ ၁၈။	အခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းမှုများကို ခွဲဝေလျာထားခြင်းသို့ ကိုယ်စားပြုအခွန်စနစ် ချဉ်းကပ်မှု.....	၁၀၃
စာစုသေတ္တာ ၁၉။	ဖြစ်နိုင်သော လျာထားမှု ပုံသေနည်းနှင့် နည်းလမ်းအသစ်	၁၀၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

ADT	Average Daily Traffic နေ့စဉ်ပျမ်းမျှလာသွားလာမှု
BE	Budget Estimate (the base budget) ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်းခြေ
CDF	Constituency Development Fund မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ
CDG	Constituency Development Grant မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ထောက်ပံ့ငွေ
CESR	Comprehensive Education Sector Review ဘက်စုံပညာရေးကဏ္ဍပြန်လည်သုံးသပ်မှု
DAO	Development Affairs Organization စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်း
DOC	Department of Construction ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာန
DBE	Department of Basic Education အခြေခံပညာဦးစီးဌာန
DPFIC	District Plan Formulation and Implementation Committee ခရိုင်စီမံကိန်းဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ
DRD	Department of Rural Development ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီ
FY	Fiscal Year ဘဏ္ဍာနှစ်
GAD	General Affairs Department (within MOHA) အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန (ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်း)
GDP	Gross Domestic Product စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုး
IFRD	Inter-Governmental Fiscal Relations Division (within MOPF) အစိုးရအဖွဲ့ကြား အခွန်ဘဏ္ဍာ ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာန (division= ဌာနခွဲ) (စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနအတွင်း)
IRD	Internal Revenue Department (within MOPF) ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန
MMK	Myanmar kyat (national currency) မြန်မာကျပ် (အမျိုးသားငွေကြေး)
MOHA	Ministry of Home Affairs (ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန)
MOPF	Ministry of Planning and Finance (စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန)

MP	Member of Parliament (လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်)
MTFF	medium-term fiscal framework (ကာလလတ် ဘဏ္ဍာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မူဘောင်)
NPC	National Planning Commission (အမျိုးသား စီမံကိန်းကော်မရှင်)
PAC	Public Accounts Committee (ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ)
PFIC	Plan Formulation and Implementation Committee (စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ)
PFM	Public Financial Management (ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု)
RE	Revised Estimate (revised budget) (ပြုပြင်ပြီးခန့်မှန်းခြေ) (ပြုပြင်ပြီးဘတ်ဂျက်)
RTS	Representative Tax System (ကိုယ်စားပြုအခွန်စနစ်)
SEE	State Economic Enterprise (နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ)
S/R	states/regions (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး)
SNG	Subnational Government (တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်အစိုးရ)
TE	Target Expenditure (ရည်မှန်းအသုံးစရိတ်)
IC	Implementation Committee (မြို့နယ် စီမံကိန်းဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ)
VIP	very important person (အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်)

အနစ်ချုပ်တင်ပြချက်

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရ/အသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်းတို့ဖြင့် သက်ဆိုင်သော ဤအစီအရင်ခံစာတွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ အသုံးစရိတ်တာဝန်ကို လေ့လာသုံးသပ်ထားပြီး ထိုသို့လေ့လာရာ၌ ၎င်းအသုံးစရိတ်များကို စီမံကိန်းချုပ်မှစတင်ပြီး ငွေကြေးလျာထားပုံ၊ အရ/အသုံး လျာထားပုံနှင့် အဆိုပါဖြစ်စဉ်များမှထွက်ပေါ်လာသည့် အရ/အသုံးမှန်းခြေများ စသည်တို့ပါဝင်ပြီး လေ့လာမှုအားလုံးတွင်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ငွေလုံးငွေရင်း အရ/အသုံးမှန်းခြေများကို အထူးဂရုပြုသုံးသပ်ထားပါသည်။ ထိုသို့အားထုတ်လေ့လာခြင်းဖြင့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်နှင့် အရည်အသွေးအပေါ် သက်ရောက်နေသည့်ကိစ္စရပ်များကို ဖော်ထုတ်ပေးထားပြီး ယင်းကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကိုလည်း အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေက တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အဆင့် အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ မူဘောင်တစ်ရပ်ကို စတင်ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ယင်းမူဘောင်က တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် (၁၄)ခုအဆင့်ရှိ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ကိုယ်စားပြုရေးဖွဲ့တည်ပုံကိုသာ ချမှတ်ပေးထားခဲ့ပြီး ၎င်းအဆင့်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် အရင်းအမြစ်များကို ဆုံးဖြတ်ပေးရာတွင်မူ ကျယ်ပြန့်သည့် သတ်မှတ်တိုင်းတာချက်များကိုသာ ထည့်သွင်းထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ သို့သော် ၎င်းအတိုင်းအတာများမှာလည်း အစဉ်သဖြင့် လွယ်ကူရှင်းလင်းသည်မဟုတ်ချေ။ ထို့အပြင် ၎င်းအတိုင်းအတာတို့ကို ပိုမိုအသေးစိတ်ရှင်းလင်းဖော်ပြရန် ဥပဒေများထပ်မံပြဌာန်းခြင်း သို့မဟုတ် အတည်ပြုခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိသေးသည့်အပြင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် အစီအမံများကို ယခင် ရှိရင်းစွဲလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာမှတ်တမ်းပြုစုထားခြင်းမရှိသေးသည့် ကျင့်သုံးဆဲအလေ့အထများဖြင့်သာ အဓိကအားဖြင့် စီမံအုပ်ချုပ်လျက်ရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှုကို ပိုမိုနားလည်နိုင်စေရန်လေ့လာရာတွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ အစိုးရ/ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်အတွက် အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ၊ အဖွဲ့အစည်းများဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေး လျာထားခြင်းဆိုင်ရာမူဘောင်များကို ခြုံငုံလေ့လာသကဲ့သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ အရ/အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ငွေကြေးလျာထားခြင်းဖြစ်စဉ်များ နှင့် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အမှန်တကယ်ရန်ပုံငွေရရှိသည် သို့မဟုတ် မရရှိသည့် စသည့်ဖြင့် ထွက်ပေါ်လာသောအခြေအနေများကိုလည်း လေ့လာခဲ့ကြပါသည်။ အထူးအလေးပေးလေ့လာခဲ့သည်မှာ ယခုအခါ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်လက်အောက်သို့ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သောကဏ္ဍများနှင့် ပြည်ထောင်စုလက်အောက်တွင် ဆက်လက်ကျန်ရှိနေသေးသော ကဏ္ဍများ အထူးသဖြင့် အခြေခံပညာဦးစီးဌာနနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနနှစ်ရပ်တို့အတွက် ငွေလုံးငွေရင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများကို မည်သို့မည်ပုံ ဆုံးဖြတ်ကြသနည်း ဆိုသောအချက်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုစာတမ်းကို (၁) အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် ရီနေဆွန်းအင်စတီကျုတို့မှ အဖွဲ့ဝယ်တစ်ဖွဲ့က ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၄ ခု (ရှမ်းပြည်နယ်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ်) သို့ သွားရောက်ခဲ့သည့် ၂၀၁၆ခုနှစ် ဇွန်၊ ဇူလိုင်လအတွင်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သော ကွင်းဆင်းလေ့လာချက် (၂) ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြောင်းမှတ်တမ်းမှတ်ရာများကိုလေ့လာသုံးသပ်ခြင်း နှင့် (၃) တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအဆင့်စီမံအုပ်ချုပ်မှု၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများဆောင်ရွက်ပုံ စသည့်နယ်ပယ်များတွင် နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများအပေါ်အခြေခံပြီး လေ့လာပြုစုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

1 ရေးဆွဲနေဆဲဖြစ်သည်- ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကပံ့ပိုးပြီး ၁၉၈၆ခုနှစ် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
2 အာရှဖောင်ဒေးရှင်းက ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးသော အစီရင်ခံစာ ၃စောင်ဖြစ်သော “မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများ (၂၀၁၃)” က ရှုပ်ထွေးသည့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများဖွဲ့စည်းပုံ၊ ၎င်းတို့၏တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြည်ထောင်စုဖြင့် ဆက်စပ်ပြီး အကြမ်းဖျင်းပုံဖော်ပေးပြီး “မြန်မာနိုင်ငံ ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုထိန်းချုပ်မှုကိုဖြေလျှော့ခြင်း (၂၀၁၄)” က ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်း၏ နောက်ခံအကြောင်း တရားနှင့် ယင်းကိုအောင်မြင်စေမည့် လမ်းပြမြေပုံကို ပုံဖော်ပေးကာ “မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးများ (၂၀၁၅)” က အမျိုးသားအဆင့်အောက်တစ်ဆင့် အစိုးရများ၏ အခွန်ကောက်ခံမှုအာဏာနှင့်အလားအလာ နှင့် ၎င်းတို့၏ အသုံးစရိတ် ပုံစံများကို အကြမ်းဖျင်း ပုံဖော်ပေးပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ၏ အသုံးစရိတ်တာဝန်များ

လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ကျင့်သုံးပုံများ။ ဤတာဝန်များကို ပထမဦးစွာ ရှင်းလင်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ယင်းတာဝန်များသည် (က) တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရ/ အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း အနေအထားကို ပုံဖော်ပေးခြင်းနှင့် (ခ) “လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဘဏ္ဍာရေးသတ်မှတ်ခြင်း”ဆိုသော အဆိုမှန်အရ ယင်းအဆင့်၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအတွက် လိုအပ်သော ငွေကြေးလျာထားမှုကို ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေက ၎င်းလုပ်ငန်းဆောင်တာများအတွက် အခြေခံအဖြစ် နှင်းအပ်ထားသည့် တိုင်း ဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များက ပြုခွင့်ရှိသော ဥပဒေပြုဇယား (၂) ကို ပြည်ထောင်စုကပြုခွင့်ရှိသော ဥပဒေပြုဇယား (၁)ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး ရည်ညွှန်းချက်အဖြစ် ကိုးကားပါသည်။ အဆိုပါဥပဒေပြုဇယား ၂ ရပ်စလုံး ပင် ပြည့်စုံ ရှင်းလင်းမှုမရှိပဲဖြစ်နေကာ ဥပမာအားဖြင့် အဓိကကဏ္ဍများဖြစ်သော ပညာရေး သို့မဟုတ် ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍများအကြောင်းအနည်းငယ်သာဖော်ပြထားပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သို့သောကဏ္ဍများအကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါချေ။

သို့သော် ဥပဒေပြုခွင့်က မည်သို့ရှိသည်ဖြစ်စေ အမှန်တကယ်အသုံးပြုသည့် အသုံးစရိတ်အချက်အလက်များအရမူ ကဏ္ဍအလိုက် အသုံးစရိတ်များ၏ နယ်ပယ်အကျယ်အဝန်းမှာ အလွန်အကန့်အသတ် ရှိနေပါသည်။ ဥပမာ - လမ်း၊တံတားများ၊ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ဆည်မြောင်းနှင့် သစ်တောကဏ္ဍတို့ကို အထောက်အကူ ပေးရသည့် အနည်းငယ်သော အသုံးစရိတ်များ စသည်တို့အပြင် အချို့သော တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် အစိုးရများ၏ မဟာဓာတ်အားလိုင်းမှ ရယူခြင်းမဟုတ်သည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအတွက် နည်းပါးလှသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အစရှိသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အသုံးစရိတ်တာဝန်များ - ပေါ်ထွက်လာသည့်ကိစ္စရပ်များ/ဆွေးနွေးဖွယ်ရာများ

(က) **ရှေ့နောက်မကိုက်ညီသောအသုံးချပုံစံများ။** ဥပဒေအရ ပြဌာန်းပေးထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်ရှိသူများဖော်ပြထားသော်လည်း အခြေတမ်း တပြေးညီ အသုံးချခြင်းမရှိချေ။ ဥပမာ- “ပြည်ထောင်စုလမ်းမများ” ကို ပြည်ထောင်စုရန်ပုံငွေမှသာ သုံးစွဲရမည်ဖြစ်သော်လည်း တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ လမ်းများအတွက်ရန်ပုံငွေ၏ ၆၀% ကို ပြည်ထောင်စုလမ်းမများအတွက် သုံးစွဲထားခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မဟုတ်သော မူမမှန်သောအသုံးစရိတ်များနှင့် အသုံးစရိတ်ခွဲခြမ်းမှုများ။** တာဝန်ဝတ္တရားများကို ခွဲဝေထားရာတွင် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုကို အားနည်းစေသည့် ခွဲဝေထားခြင်းမျိုးရှိနေသည်။ ဥပမာ- မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ်ထုတ်ယူမှုကိစ္စတွင် ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်ကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် အရ/အသုံးမှ ရန်ပုံငွေလျာထားသော်လည်း သာမန်အသုံး စရိတ်သည် ပြည်ထောင်စုအရ/အသုံးစရိတ်မှ ဖြစ်ပါသည်။ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုပင် လျှပ်စစ်စွမ်းအား ဦးစီးဌာန၊ ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနတို့အကြား ခွဲဝေထားပြီး၊ အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် နယ်စပ်ရေးရာဦးစီးဌာန၌ပါ ခွဲဝေထားခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ လမ်းအသုံးစရိတ်ကိုလည်း အမြန်လမ်းများ ဦးစီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများအကြား ခွဲဝေထားခြင်းမျိုးတွေ့ရပါသည်။ ထို့သို့လုပ်ငန်းရပ်များကို ခွဲဝေမှုပြုခြင်းသည် ဌာနအချင်းချင်းအကြား စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှု အားကောင်းမှသာလျှင် စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းနိုင်မှု အလွန်အားနည်းပါသည်။

(ဂ) **ဗဟိုမှ ထိန်းချုပ်မှုလွန်ကဲခြင်း။** အခြေခံအကျဆုံးအနေဖြင့် အသုံးစရိတ်ကဏ္ဍနယ်ပယ်အများအပြားမှာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၏ စီမံကွပ်ကဲမှုအောက်တွင်သာရှိနေသေးပြီး ယင်းအသုံးစရိတ်များကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်က စီမံပါက ပိုမိုထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- ကျေးလက်လမ်းများ၊ ကျေးလက်ရေးရရှိရေးနှင့် သန့်ရှင်းရေး၊ အခြေခံပညာရေးအဆောက်အအုံများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အခြေခံကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့်

ဝန်ဆောင်မှုများ စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ အခြားအာရှနိုင်ငံများတွင်မူ ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများအားလုံးတို့သည် စံအားဖြင့် ဝန်ထမ်းအနည်းငယ်သာ ခန့်အပ်ထားကာ ဥပဒေအရ ဒေသန္တရအစိုးရသို့ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးထားပြီး မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းဒေသကြီး နှင့်ပြည်နယ်အဆင့်ကိုမဆိုထားနှင့် မြို့နယ်အဆင့်နှင့် တူညီသောအဆင့်၌ပင် အရွယ်အစားအားဖြင့် များစွာသေးငယ် ကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

ဇယား ၁။ အာရှဒေသရှိ ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ အသုံးစရိတ်တာဝန်ခွဲဝေထားပုံအချို့

နီပေါလ် ဒေသန္တရ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် အက်ဥပဒေ(၁၉၉၉)	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ယူနီယံပါရီရှယ် အက်ဥပဒေ (၂၀၀၉)	အိန္ဒိယ ကရာလာပြည်နယ် ဒေသန္တရအစိုးရ အက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)	ကမ္ဘောဒီးယား- ရပ်ရွာနှင့် ဆန်ခက် အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေ (၂၀၀၁)
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီများ [ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၁၀၀၀၀ခန့်]	ယူနီယံ ပါရီရှယ် [ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၂၇၀၀၀ခန့်]	ဂရမ်ပန်ချာရတ် (ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးကော်မတီ) [ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၂၅၀၀၀ခန့်]	ရပ်/ရွာများ [ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၈၀၀၀ခန့်]
• သောက်သုံးရေ • မူလတန်းပညာရေး လိုအပ်ချက်များ • အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လိုအပ်ချက်များ • ရွာလမ်းများ • ရွာဆည်မြောင်း	• ကျေးလက်လမ်းများ၊ ရေထုတ်ပြွန်များ • ရေတွင်းများ၊ ရေစုပ်စက်များ၊ ရေလှောင်ကန်များ၊ ရေကန်များ • ဆည်မြောင်း လုပ်ငန်းများ • လမ်းမီးတိုင်	• မူလတန်းကြိုနှင့် မူလနှင့်အထက် ကျောင်းများ • ဆေးခန်းများနှင့် ဆေးရုံများ • ကျေးလက်ရေ ပေးဝေရေး • စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ • အများသုံးအိမ်သာနှင့် ရေချိုးခန်းများ • နေ့စောင့်ရှောက်မှု ဌာနများ	• ကျေးရွာလမ်းနှင့် တံတားများ • ကျေးရွာရေပေးဝေရေး • ကျေးရွာ ဆည်မြောင်းစနစ် • မူလတန်းကျောင်း လိုအပ်ချက်များ • အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လိုအပ်ချက်များ

ဃ။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အုပ်ချုပ်ရေး၏ အဆင့် ၂ ဆင့် တာဝန်ခံရမှုများ။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဝန်ကြီးဌာနများ (စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များမှအပ) သည် အဓိကအားဖြင့် ၎င်းတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများကို တာဝန်ခံရပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများကို အမည်ခံရုံမျှသာ အစီရင်ခံစာရသည်ဆိုသော်လည်း အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ အထူးသဖြင့် ဌာန၏ အရင်းအမြစ်များ အကန့်အသတ်ရှိနေပါက ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများအကြား အကျိုးစီးပွား ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်လာစေပါသည်။

အမျိုးသားအဆင့်အောက်တစ်ဆင့် စီမံကိန်းများ နှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများကို ငွေကြေး လျာထားခြင်း

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရငွေများတွင် ပါဝင်သည်မှာ (က) အခွန်နှင့်အခြားအရင်းအမြစ်များမှရရှိသော ကိုယ်ပိုင်ရငွေများ (ခ) ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းပေးမှုများ- မျှဝေရငွေနှင့် ပိုအရေးပါသည့် ပြည်ထောင်စုမှ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု ၂ရပ်ပေါင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဝင်ငွေ ၂ ရပ်ပေါင်းပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းများနှင့်ရ-သုံးမှန်းခြေများကို ငွေကြေးလျာထား ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းငွေကြေးလျာထားပေးသည့် ယန္တရားများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း ပြည်သူ့ အသုံးစရိတ် (အစိုးရအ သုံးစရိတ်)၏ အဆင့်ကိုသာမက အရည်အသွေးပြည့်မီမှုကိုပါ ကြီးမားစွာလွှမ်းမိုးပါသည်။ အောက်တွင် ရငွေရင်းမြစ်တစ်ခုချင်းစီကို ဆွေးနွေးတင်ပြထားပါသည်။

ကိုယ်ပိုင်ရငွေများ

ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက အခြေခံဥပဒေ ဇယား (၅) ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်အတွင်း အကျုံးဝင်သည့် အခွန်အခများ၊ လိုင်စင်ခွန်များမှရသော အခွန်ရငွေ နှစ်ရပ်စလုံးကို ကောက်ယူသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များ၏ အဓိကအခွန်အခများမှာ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွန်များ နှင့် လမ်းသွားယဉ်နှင့်သက်ဆိုင်သော ဘီးခွန်များ (စည်ပင်သာယာ အဖွဲ့ များက ကောက်ခံသည်။)၊ ယစ်မျိုးခွန်များနှင့် မြေယာခွန်များ (ပြည်ထောင်စု ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်မှ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနက ကောက်ခံသည်) နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အနေအထားပေါ်မူတည်၍ရေလုပ်ငန်းခွန် နှင့် သစ်တောခွန်များတို့ဖြစ်ကြပါသည်။ အခွန်မဟုတ်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးကိုယ်ပိုင်ရငွေများမှာ စည်ပင်သာယာ အဖွဲ့များက လေလံပစ်သည့် သားသတ်လုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်သွယ်မှုသည့် လိုင်စင်ခွန်များဖြစ်ပြီး အချို့သော ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများက အခြားရင်းမြစ်များမှ ပမာဏအတိုင်း အတာတစ်စုံတစ်ရာအထိ လက်ခံရရှိသော အခွန်များ ဥပမာ- ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဖက်လုပ်ငန်းများက ရရှိသောအခွန်များဖြစ်ပါသည်။

ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေ - ပုံစံအမျိုးမျိုး။ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေအလိုက် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ ရငွေမှာ ကွဲပြားပါသည်။ ဥပမာ- ၂၀၁၆-၁၇ (ဘဏ္ဍာရေးနှစ်)တွင် ကရင်ပြည်နယ်၌ မြန်မာကျပ်ငွေ ၃၁၃၆ ကျပ်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် ၄၀၁၂၇ ကျပ် အကြား ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ဤကွဲပြားမှုမှာ လွန်ခဲ့သည့် (၅) နှစ်အတွင်း မြင့်တက်လာလျက်ရှိပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် အခွန်မဟုတ်သော ရငွေများသည် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေ များအပေါ် လွှမ်းမိုးလျက်ရှိသည် (စုစုပေါင်း၏ ၅၆-၈၈%)။ ထို့အပြင် ယင်းအစု၏ အများစုမှာ စည်ပင်သာယာ လေလံလိုင်စင် များမှ ရငွေများဖြစ်သည်။ ၎င်းတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် (၃)ခု၏ တစ်ဦးချင်းအလိုက် စုစုပေါင်း ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ ရငွေ၏ ဝင်ငွေမှာ ကွဲပြားမှု အနည်းငယ်သာရှိသော်လည်း ပါဝင်သည့် ရင်းမြစ်များမှာ မတူညီကြပါ။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့၏ တစ်ဦးချင်းအခွန်ရငွေများမှာ ထပ်တူနီးပါးတူညီ (မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၂၅၀ ခန့်) ကြပြီး ရှမ်းပြည် နယ်တွင်ရှိသော ပမာဏ၏ ထက်ဝက် (မြန်မာကျပ်ငွေ ၅၄၀ ခန့်) မျှ နည်းပါးသည်။ သို့သော် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ပြည်နယ် အစိုးရအနေဖြင့် တစ်ဦးချင်းအခွန်မဟုတ်သော ရငွေ မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၈၀၆ ကျပ် (ပုဂ္ဂလိကနှင့် အများပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပြည်နယ်၏ အခြားအခများမှ ရသည်များ) ရရှိသည်။ စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့များ၏ အခွန်မဟုတ်သော ရငွေများလည်း ပါဝင်ပြီး အနည်းဆုံးသော အခွန်ရငွေ ကောက်ခံမှုများထက် အများအပြားရရှိသည်။

ဇယား (၂) တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေအလိုက် ကိုယ်ပိုင်းရင်းမြစ်မှရငွေ - မြန်မာကျပ် (၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်)

အခွန်အမျိုးအစား	ဧရာဝတီ	ရှမ်း	တနင်္သာရီ
အပိုင်း ၁: ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးကရရှိသည့်အခွန်များ	၁၈	၁၈၀၆	၉၃
အပိုင်း ၂: ဌာနအလိုက်ကောက်ခံရရှိသည့်အခွန်များ ဌာနအခွန်အခများ အခြားဌာနများ၏ ကိုယ်ပိုင်အခွန်အခများ	၁၂၂၃	၅၄၀	၁၂၅၃
၎င်းတို့အနက်မှ စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များ၏ အခွန်မဟုတ်သော	၁၅၇၃	၂၁၈၆	၁၈၄၆
ကောက်ခံရရှိငွေများ	၁၅၀၄	၂၁၁၉	၁၇၉၂
စုစုပေါင်းကိုယ်ပိုင်-ကောက်ခံရရှိသော အခွန်အခများ	၂၈၁၄	၄၅၁၃	၃၁၉၂

ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများ

ပြည်ထောင်စုက မျှဝေသည့် ဝင်ငွေများ။ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်မှစတင်ကာ ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာနက ကောက်ခံသည့် ဧရိယာနယ်ပယ်(နေရာ)ကိုအခြေခံပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ (သွင်းကုန်မှ အပ) ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွင်နှင့် အထူးကုန်စည် အခွန်အခများ၏ ၁၅%ကို မျှဝေ ပေးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၁၆/၁၇ခုနှစ်အတွက် စုစုပေါင်းခန့်မှန်းပမာဏ မျှဝေနိုင်သည့်အစု (shareable pool) ကျပ်ငွေ ၂၁၃.၄ ဘီလျံမှ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးသို့ ပြန်ပေးငွေမှာ ကျပ်ငွေ ၁၉၂.၈ ဘီလျံရှိပါသည်။ ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်တွင် ထိုသို့မျှဝေရာ၌ ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိနေပါသေးသည်။ အလားတူ ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာန၏ ကာလကြာမြင့်စွာကတည်းက စီမံလုပ်ကိုင်နေသည့် မျှဝေပုံစံလည်းရှိပါသည်။ မူလကောက် ခံရရှိသည့်မြို့နယ်ကိုအခြေတည်၍စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များအား မျှဝေသည့် တံဆိပ်ခေါင်း ခွန်၏ ၂% နှင့် (စီးပွားရေး လုပ်ငန်း များ၏ အမြတ်ခွန်မဟုတ်သော)ဝင်ငွေခွန်များ၏ ၅% တို့ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် စုစုပေါင်းကောက်ခံ ရရှိငွေ မှာ ငွေကျပ် ၃၇.၃ ဘီလျံဖြစ်ပြီး ယင်းမှ ကျပ်ငွေ ၂၅ ဘီလျံကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ၈ ဘီလျံကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး တို့သို့ပြန်လည်မျှဝေပေးခဲ့ပါသည်။ ခြုံငုံကြည့်လျှင် အဆိုပါမျှဝေသည့် ဝင်ငွေများမှ ၁၄%ခန့်မျှသာ လွှဲပြောင်းမှုများသည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ လွှဲပြောင်းမှုများဖြစ်ပါသည်။ မြို့ကြီးများတွင် များစွာပိုကောင်းပိုမည် ဖြစ်သော်လည်း ယခုသုတေသနက လွှမ်းခြုံလေ့လာခဲ့သော ဧရိယာအတွင်းရှိ မြို့ငယ်များတွင်မူ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များက မျှဝေသည့် ဝင်ငွေမှာ ၎င်းတို့ကောက်ခံရရှိမှု၏ ၅%မျှသာ ရှိပါသည်။ (၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်မှစတင်ကာ အဆိုပါဝင်ငွေများကို ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ တိုက်ရိုက်မျှဝေရမည်ဖြစ်ပြီး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအတွက် ထိန်းသိမ်းထားခွင့်ရှိတော့မည် မဟုတ်ချေ။)

"လိုငွေပြ"ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများ - အမွေခံခြင်း။ ဤလွှဲပြောင်းမှုများတွင် ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီးတို့မှလွဲ၍ အခြားပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ အခွန်ရငွေ၏ (အချို့ ကိစ္စများတွင် ၉၅% ထိရှိပါသည်။) ပမာဏကြီးမားစွာ ပါဝင်ပါသည်။ အစဉ်အလာအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုက ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ လွှဲပြောင်းရာတွင် ညှိနှိုင်းထားပြီးသော လိုငွေထောက်ပံ့မှု ပုံစံဖြင့် လွှဲပြောင်းပေးလေ့ရှိပါသည်။ ယင်းပုံစံသည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကျင့်သုံးခဲ့သော တိုင်းပြည်များတွင် တွေ့ ရလေ့ရှိသော ပုံစံဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက မရှောင်လွှဲသာ လိုငွေပမာဏ တစ်ခုကို အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းတစ်ခုဖြင့် အဆိုပြုရပြီး ပြည်ထောင်စုအစိုးရက လွှဲပြောင်းပေးမှုတွင် ယင်းလိုငွေ အတိုင်းအတာ မည်မျှ ထည့်သွင်းမည်ကို ဆုံးဖြတ်လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ထပ်မံလွှဲပြောင်း ရန်ပုံငွေအတွက် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများထဲမှ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းရွေးချယ်ရာတွင်လည်း ပြည်ထောင်စုကသာ အများအားဖြင့် ရွေးချယ်လေ့ရှိပါသည်။ ဤပုံစံတွင် အနှုတ်သဘောဆောင်သည့် လာဘ်များစွာ တွေ့ရှိရနိုင်ပါသည်။ (အခြားတိုင်းပြည်များစွာ တွင်လည်း အလားတူတွေ့ရှိရပါသည်။) ယင်းတို့မှာ (က) ဦးစားပေးအနည်းငယ်သာပါပြီး အသုံးစရိတ်များ ပိုမိုတင်ပြထားသည့်

အဆိုပြုချက်များ၊ (ခ) ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ ရငွေများကို ကောက်ခံလိုမှုနည်းပါးခြင်း (ဂ) ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် စည်းကြပ်ကောက်ခံသည်အခွန် ဝင်ငွေတို့မမျှမတထွက်ပေါ်လာခြင်းနှင့် (ဃ) ခြုံငုံကြည့်ရှုရှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု လျော့နည်း သွားစေပြီး ဗဟိုက ဒေသန္တရကို ပံ့ပိုးပေးစေလိုသည့်အချက်ကို အားပေးသကဲ့သို့ဖြစ်စေခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

“လိုငွေ” ထောက်ပံ့လွှဲပြောင်းငွေများ - ကာလလတ် ဘဏ္ဍာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမူဘောင်။ ကာလလတ်ဘဏ္ဍာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မူဘောင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု ပုံစံမှာလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲလာပါသည်။ ပထမပြောင်းလဲမှုမှာ ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်မှစတင်ကာ ထောက်ပံ့ငွေအစုနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ခွဲဝေ လျာထားမှုသည် ပုံသေနည်းကိုအခြေခံလာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် ယခင်က ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အရ/အသုံး မှန်းခြေငွေစာရင်း အပြီးသတ် အဆိုပြုတင်ပြပြီးမှသာ ထောက်ပံ့ငွေပမာဏကို ကြေငြာပေးရာမှ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှစတင်ကာ နိုဝင်ဘာလတွင်ကြေငြာပေးခြင်းက ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအား ၎င်းတို့၏ အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း အပြီးသတ်မတင်မီအတွင်း သုံးစွဲနိုင်မည့် အမြင့်ဆုံးဘတ်ဂျက်လျာထားချက်ကို တွက်ချက်ရာ၌ အချက်တစ်ခု (factor) အဖြစ် ထည့်သွင်းခွင့်ပြုပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခင်အကြိမ်များကမူ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီး များ၏ ကနဦး အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းအ ဆိုပြုတင်ပြမှု တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် နှစ်ကြိမ် တင်ပြပြီးသည့် ဇန်နဝါရီလ ရောက်မှသာ ဘတ်ဂျက်အမြင့် ဆုံးသုံးစွဲနိုင်မှု အကန့်အသတ်နှင့်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်ကို ကြေငြာပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်လက်ဖော်ပြမည့် လေ့လာချက်များတွင် ယင်းအချက်ကို အသေးစိတ်ဆွေးနွေးထားပြီး ထိုပြောင်းလဲမှုမှာ အလွန်အရေးပါသည့် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ရငွေ - အရေးကြီးသော ကိစ္စရပ်များ

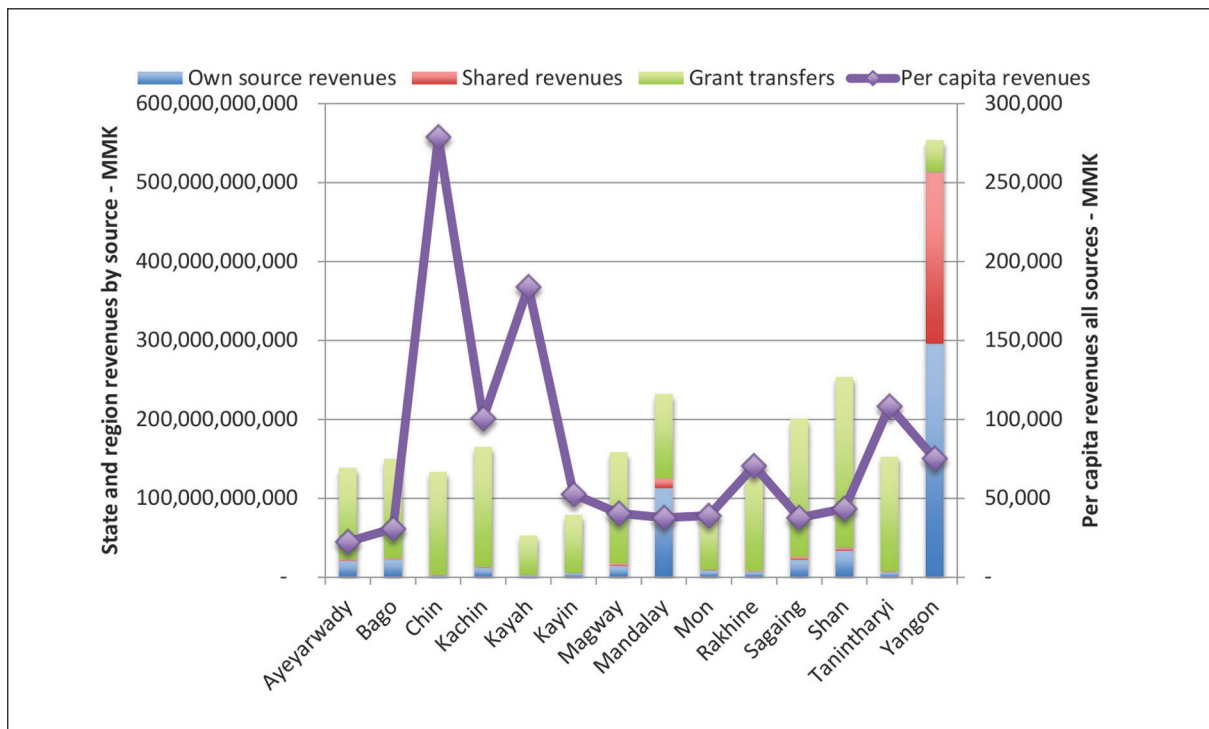
အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် အစီအမံများ၏ လက္ခဏာရပ်များမှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံ ခန့်ခွဲရေးအတွက် ပြဿနာရပ်များကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

(က) ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပါ ဇယား ၅ က တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် များ၏ အခွန်အခများကောက်ခံပိုင်ခွင့်မှာ အလွန်အကန့်အသတ်ဖြင့် ပေးထားပါသည်။ ဤသို့သော ထုတ်လုပ်အား အမြင့်မားဆုံး အခွန်အခ ရင်းမြစ်များ (စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ အခွန်၊ အမြတ်ခွန် နှင့် ကုန်သွယ်ရေး အစရှိသည်) ကို ထိန်းသိမ်းထားသော ဗဟိုအစိုးရအတွက် ထိုသို့ကန့်သတ်ခြင်းမှာ ပြုလုပ်နေကြပင်ဖြစ်ပါသည်။ ပို၍ ပြဿနာဖြစ်စေ သည်မှာ (၁)ဆယ်စုနှစ်များစွာ မပြောင်းလဲနိုင်သေးသည့် အခွန်နှုန်းထားများ (ဥပမာ မြေယာခွန်နှုန်းသည် တစ်ဧကလျှင် မဖြစ်စလောက်နည်းပါးသည့် မြန်မာကျပ်ငွေ ၃ ကျပ်ခွဲ)နှင့် မကြာခဏဆိုသလိုပင် အခွန်စည်းကြပ်ရသည့်ကုန်ကျစရိတ်က ရရှိသည့် အခွန်အထက် ပိုမိုကုန်ကျနေခြင်း၊ (၂)အခွန်စည်းကြပ်သည့် နည်းလမ်းမှာ ရှုပ်ထွေး၍ ထိရောက်မှုနည်းနေပြီး သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အခွန်စည်း ကြပ်သည့် ရုံးဌာနတစ်ခုတည်းကကောက်ခံခြင်းထက် ရုံးဌာနပေါင်း ၂၀ ကျော်က အခွန်စည်းကြပ်ရာတွင် ပါဝင်ရမှုကြောင့် ကုန်ကျစရိတ်များခြင်းဖြစ်ကာ ယင်းပြဿနာ ၂ ရပ်မှာ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းအား ဖြင့် (၃) အခွန်စည်းကြပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ နှင့် စည်းမျဉ်းများမှာ ဇယား ၅ ပါပြဌာန်းချက်များ နှင့် မညီညွတ်သောကြောင့်သော်လည်းကောင်း (၄)ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများက အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်း အတွက် လမ်းညွှန်ချက် သို့မဟုတ် အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံပုံကောက်ခံနည်း ကျွမ်းကျင်လာအောင် ထောက်ပံ့ကူညီမှု မရှိခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်းနှင့် (၅) ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် အလားအလာကောင်းသည့် အဓိကအခွန်ရငွေရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သောပိုင်ဆိုင်မှုအခွန်မှာ မြို့ပြဧရိယာများတွင်စည်ပင်သာယာအဖွဲ့အစည်းများကသာ အသုံးပြုခြင်းကြောင့်သော လည်းကောင်း ဖြစ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် (၆) ကာလလတ် ဘဏ္ဍာရေးမူဘောင်ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုအရ ယခုအခါပြောင်းလဲသင့်သော်လည်း နှစ်ကာလအတန်ကြာအောင် လိုငွေလွှဲပြောင်းမှုပုံစံဟောင်းကို ဆက်လက်သုံးစွဲနေခြင်းက ဒေသန္တရဘဏ္ဍာရေးအတွက် ကြီးပမ်း အားထုတ်နိုင်မှုကို အားလျော့စေသကဲ့သို့ ဖြစ်စေ နိုင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအချက်အနေဖြင့် (၇) ယစ်မျိုးမှရငွေကို အခြေခံ ဥပဒေအရ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ကောက်ခံခွင့် ချမှတ်ထားပေးသော်လည်း လက်တွေ့တွင် ပြည်ထောင်စုက အရက်နှင့်ဆေးလိပ်အပေါ်တွင် အထူး ကုန်စည်ခွန်အဖြစ် ကောက်ခံနေသည်ကို တွေ့ရပြီး ယင်းမှာ ဇယား ၅ ပါ ပြဌာန်းချက်များနှင့် ယခင်အခွန်စည်းကျပ်မှု ဥပဒေများအကြား မညီညွတ်မှုကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

- (ခ) **ရငွေမျှဝေခြင်း။** စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့်အထူးကုန်စည်များမှ စည်းကြပ်ကောက်ခံသော အခွန်အခများမှ ရငွေကို မျှဝေခြင်းသည် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သည့် ခြေလှမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့မျှဝေခြင်းကို အခွန်ကောက်ခံရရှိသည့်နေရာကိုအခြေခံပြီး မျှဝေရမည်ဆိုခြင်းအတွက်မူ ထင်ရှားသိသာသည့် အကြောင်းပြချက်မတွေ့ရှိရပါချေ။ ဥပမာ ခရီးသွားဧည့်သည်လုပ်ငန်းနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများမှ ရရှိသော အခွန်များနှင့် မတူသည်မှာ ယင်းသို့ ကောက်ခံသည့်လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျော့ကျစေရန် သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲရန်အတွက်ဒေသန္တရပြည်သူအသုံးစရိတ်လိုအပ်မည်မဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့်ပုံသေနည်းကိုအသုံးပြုပြီး ခွဲဝေလျာထားရန်အတွက် မျှဝေမှုအစုအပေါင်းကို ပိုမိုကြီးမားသည့် ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုအစုအပေါင်းတွင် ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် ပိုမိုရိုးရှင်းမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုနှင့်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ၂ ဆင့် စလုံးတွင် ဘဏ္ဍာငွေ မျှဝေမှုအစီအမံနှင့်သက်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက် နည်းပါးလှခြင်းက ရင်းမြစ်များ စီးဝင်မှုကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် ထိရောက်မှုတစ်ခုသည့် အစိုးရအချင်းချင်းအကြား ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒ စီမံကိန်း ဖော်ထုတ်ခြင်းကို တားဆီးထားသကဲ့သို့ဖြစ်နေပါသည်။
- (ဂ) **ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများ။** စည်းမျဉ်းအခြေပြု ခွဲဝေလျာထားခြင်းကို ရှေ့တိုးလုပ်ဆောင်လိုက်ခြင်းသည် အဓိက ကျသောအဆင့်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်ငြားလည်း လက်ရှိအသုံးပြုနေသော ပုံသေနည်းတွင် အလေးထားရမည့် ပြဿနာများရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ (တွက်ချက်ပုံတွက်နည်း၌ပင်လျှင် ပြဿနာများကျန်ရှိနေသေးဆဲဖြစ်ပါသည်။) အကျိုးဆက်အဖြစ် နှိုင်းရထွက်ပေါ်ရလဒ်သည် နှိုင်းရလိုအပ်ချက်ကို ထင်ဟပ်ပြနိုင်ခြင်းမရှိသည့်အပြင် မမျှတမှုများ မြင့်မားစွာ ထွက်ပေါ်လာပြီး ချင်းပြည်နယ်နှင့် ကယားပြည်နယ်တို့ကဲ့သို့သော လူဦးရေနည်းပါးသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကို ဘက်လိုက်ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်ကာ လူဦးရေများပြားသည့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးများအပေါ် မမျှတသကဲ့သို့ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ပုံ ၁ တွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ ရငွေစုစုပေါင်း (ထောက်ပံ့ငွေများ၊ မျှဝေသုံးစွဲပေးသည့်ရငွေများနှင့် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ ရငွေများ ပေါင်းထားသည်။) ကို ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးအတွက် တစ်ဦးချင်းအလိုက် စုစုပေါင်းအခွန်ရငွေကိုလည်း ဖော်ပြထားရာ ၎င်းဖော်ပြချက်၌ ကွာဟချက်အတိုင်းအတာ (ဒီကရီ)မှာ သိသာလှပါသည်။ မတူညီသော လိုအပ်ချက်များကြောင့် တစ်ဦးချင်းအလိုက် ဝေခွဲလျာ ထားချက်များကွဲပြားရမည်မှာ အသေအချာပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လက်ရှိ ကွာဟချက်ပမာဏ ၁: ၁၀ သို့မဟုတ် ၎င်းထက်ပိုသောပမာဏမှာ ညှိနှိုင်းရန်ခက်ခဲမည်ဖြစ်ပါသည်။³

3 ဖော်ပြပါ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေကွာဟချက်များကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အသုံးစရိတ်များကြီးမားစွာကွဲလွဲခြင်းအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ရိုးရှင်းစွာ အစားထိုးလိုက်နိုင်သည်ဟု ငြင်းချက်ထုတ်၍ရနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းက ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများတွင် (သီအိုရီအရဆိုလျှင်) မတူညီသည့်အသုံးစရိတ်တာဝန်များ(ပြည်ထောင်စုအသုံးစရိတ်များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအလိုက် ချိန်ထိုးကြည့်ရမည့် အချက်အလက်မရရှိနိုင်သော်လည်း) ရှိကြသည်ကို သတိမမူမိပဲဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။

ပုံ ၁။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး တစ်ဦးချင်းအချိုးကျ အခွန်ရငွေများ - ရင်းမြစ်အားလုံး

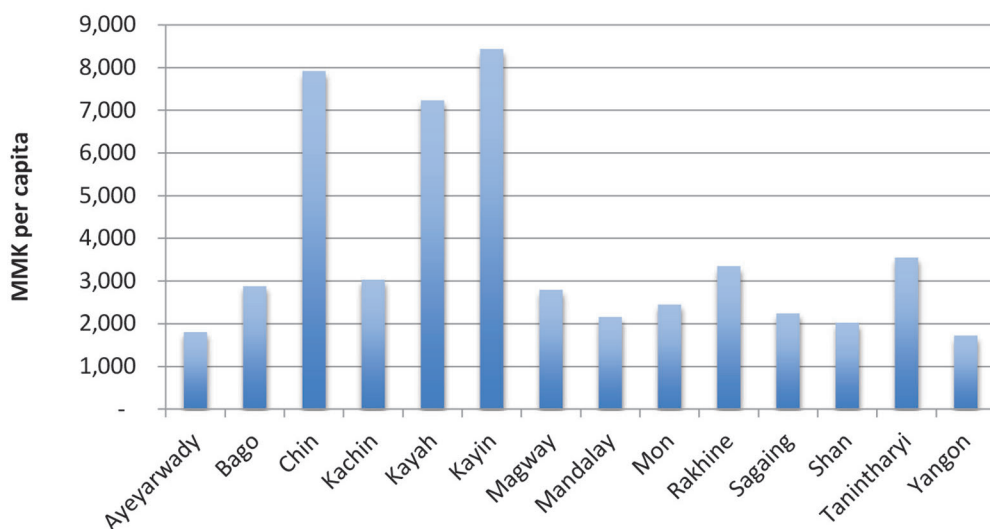
အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ခွဲဝေလျာထားမှုများကို နိဝင်ဘာလတွင် ကြေငြာပေးခြင်းသည်လည်း ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအား အမှန်တကယ်ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အမြင့်ဆုံးလျာထားချက်ကိုအခြေခံပြီး ၎င်းတို့၏ အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းအဆိုပြုခြင်းများကို အပြီးသတ်နိုင်စေရန် ခွင့်ပြုပေးလိုက်သောကြောင့် အရေးပါသောအရွေ့တစ်ခုဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အချို့သောပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အဆိုပါအရအသုံးခန့်မှန်းခြေအကန့်အ သတ်ကို အသိအမှတ်ပြုသည်ထက် ယခင်ပြုလုပ်နေကြအတိုင်း ပိုမိုခန့်မှန်းထားပြီး ဦးစားပေးသတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိသော အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းများကိုသာ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းက နောက်ထပ် ဆွေးနွေးထား သကဲ့သို့ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှု၏ အရည်အသွေး ကိုအောင်မြင်မနည်းပါးအောင် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေသလိုဖြစ်နေ ပါသည်။

"လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးထားသော" ငွေကြေးလျာထားခြင်း

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ငွေကြေးလျာထားခြင်း အစီအမံများနှင့်ပတ်သက်သည့် နောက်ဆုံး အစိတ်ပိုင်းတစ်ရပ်မှာ ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်ကို သုံးစွဲနေသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးရှိ ဌာနဆိုင်ရာများ (အခြေခံပညာရေး၊ ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစသည်)က လုပ်ဆောင်နေသည့် ဇယား ၁ ပါ အသုံးစရိတ်များအတွက် ရန်ပုံငွေများတွင် ပါရှိပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများရှိဌာနဆိုင်ရာများကို လုပ်ငန်းရပ်များမစတင်မီက တင်ကြိုပြီး အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းခွဲ ဝေလျာထားရန် အကြံပြုချက်များရှိလင့်ကစား လက်တွေ့လုပ်ဆောင်သည်ကိုမတွေ့ရပါချေ။ (ထို့ကြောင့် ငွေကြေးလျာထား ခြင်းမှာ တိုက်ရိုက်ချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချထားခြင်းမျိုး မဟုတ်သေးကြောင်းဖော်ပြနေပါသည်။) အားလုံးသော ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေ လျာထားခြင်းများနှင့် အတည်ပြုခြင်းများကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများမှ ဌာနဆိုင်ရာများ (အခြားသော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများမှ သက်ဆိုင်သူများအပါအဝင်)က ၎င်းတို့၏ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများကို တင်ပြပြီးသောအခါမှ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနအဆင့်၌သာ ပြုလုပ်ကြရသည့် ပုံပေါ်နေပါသည်။ အခြေခံပညာ ဦးစီးဌာနကိုကြည့်လျှင် မူတသော ခွဲဝေလျာထားခြင်းများ၏ မူတမူအကြမ်းဖျင်းမှန်းခြေတစ်ရပ်အဖြစ် လူဦးရေအရေအတွက်ကို အသုံးပြုပြီး ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးများ၏ လူဦးရေအရေအတွက်အဖြစ် ကိုယ်စားထားကာ တွက်ချက်နိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာရေးနှစ်

အတွက် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် တစ်ဦးချင်းခွဲဝေလျာထားမှုများမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၇၃၀ (ရန်ကုန်တိုင်း) နှင့် ၈၄၃၉ (ကရင်ပြည်နယ်) အချိုးအားဖြင့် ၁:၅ အကြား ကွာခြားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ယေဘုယျ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများအတွက် ယင်းကွာခြားချက်မှာ များစွာနိမ့်သော်လည်း ယင်းပမာဏမှာ မြင့်မားဆဲဖြစ်သည်ဟုဆိုရပါမည်။ ယင်းကွာဟချက်မှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အခြေခံပညာရေးထောက်ပံ့ခြင်းများအတွက် နှိုင်းရလို့အပ်ချက်ကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် ထင်ဟပ်ကောင်း ထင်ဟပ်သည်ဆိုပါက ဥပမာအားဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါလျှင် နည်းပါးစွာ ခွဲဝေလျာထားခံရသည် ဆိုသော်လည်း ရှမ်းပြည်နယ် (တစ်ဦးချင်းခွဲဝေမှု ၂၀၃၀ မြန်မာကျပ် သာလျှင်ရသည်။) သို့လျာထားခြင်းမှာ အံ့အားသင့်စရာ ကောင်းပါသည်။ ပိုမိုဖြစ်နိုင်ချေရှိသည်မှာ ပြည်ထောင်စုရှိအခြေခံပညာဦးစီးဌာနက လုံးဝတူညီမှုမရှိသော စံသတ်မှတ်ချက်များကို ရိုးစင်းစွာ စုပေါင်းလိုက်သောကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသော ကွာဟချက်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤယူဆချက်အရ ယေဘုယျ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများကသို့ပင် လူဦးရေနည်းပါးသော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ (ချင်းနှင့်ကယားပြည်နယ်များ) သို့ ငွေကြေးခွဲဝေလျာထားရာတွင် အမှန်တကယ်မရည်ရွယ်သော်လည်း လူမျိုးရေးအရ အနည်းငယ် ဘက်လိုက်မှု ရှိနေပါသည်။

ပုံ ၂။ အခြေခံပညာရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် တစ်ဦးချင်းအလိုက် ငွေကြေးလျာထားပုံ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

မြိုင်မြိုင်ခြင်း။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့များနှင့် ၎င်းတို့၏ ဌာနများက ရှန်စီမံကိန်းများ ကို အချိန်မှန်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲကြရပါသည်။ သို့သော်လည်း လက်ရှိရေးဆွဲထားသော ရှန်စီမံကိန်းများ (၂၀၁၆/၁၇-၂၀/၂၁) ပါ ဦးစားပေးများမှာ ခေတ်နောက်ကျနေသော (လက်ရှိလိုအပ်ချက်များဖြင့် ကိုက်ညီမှုမရှိတော့သော) ဦးစားပေးများဖြစ်ခဲ့ပြီး ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း သဘောတူထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ (လက်ရှိလိုအပ်ချက်များဖြင့် ကိုက်ညီမှုမရှိတော့သောကြောင့် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း သဘောတူထားပြီးဖြစ်ပါသည်။) ယင်းစီမံကိန်းများကို နှစ်စဉ်စီမံကိန်းများအဖြစ် ပြန်လည်ရေးဆွဲကြရပြီး ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ နှစ်စဉ်အရ/အသုံးမှန်း ခြေငွေစာရင်းဖြင့် အကောင် ထည်ဖော်ကြရပါသည်။ အဆိုပါအရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများတွင် စီမံကိန်းနှင့်အခြားအသုံးစရိတ် နှစ်ခုစလုံးအတွက် ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် သာမန် အသုံးစရိတ် ဘတ်ဂျက်များအဖြစ် ထည့်သွင်းကြရပါသည်။ ထိုသို့ပြင်ဆင်ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှစ်စဉ်ရေးဆွဲရသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုရှိပြီး သာမန်အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အစဖြစ်သော မတ်/ဧပြီလများတွင် စတင်ကာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များက နှစ်အလိုက်ပြဌာန်းပေးရသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်း ဥပဒေနှင့် အရ/အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း ဥပဒေများဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးချုပ်က လက်မှတ်ရေးထိုး အတည်ပြုခြင်းတွင် အဆုံးသတ်ရပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်း

ဒေသကြီး စီမံကိန်းဥပဒေတွင် အတည်ပြုပြီးဖြစ်သောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ ၂ ခု၏ အပိုင်း ၁ တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းမှ ရန်ပုံငွေလျာထားရမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာရင်းကိုဖော်ပြပြီး အပိုင်း ၂ တွင် ပြည်ထောင်စု၏အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာရင်းတွင် ဖော်ပြကြပါသည်။

နှစ်စဉ် ရေးဆွဲသောဖြစ်စဉ် - သော့ချက်ကျသည့် အဆင့်များ (ပုံ ၃ တွင်ရှု) နှစ်တစ်နှစ်၏ ဇွန်လတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းဦးစီးဌာနကဦးဆောင်ကာ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်၏ နှစ်အလိုက်စီမံကိန်း၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုအခြေအနေကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပါသည်။ ထို့နောက် ဇွန်နှင့်ဇူလိုင်လများ၌ပင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့် စီမံကိန်းဦးစီးဌာနတို့က မြို့နယ်နှင့် ခရိုင်ရုံးများကို လာမည့်နှစ်အတွက် စီမံကိန်းနှင့်အရ/အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း အဆိုပြုရန် အကြောင်းကြားရပါသည်။ ယင်းဖြစ်စဉ်တွင် ပင်မလုပ်ငန်းအနေဖြင့် ရေးဆွဲရမည့်နှစ်အတွက် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အသေးစိတ်ဖော်ပြခြင်းများကို ပြဌာန်းကာ ၎င်းပြဌာန်းချက်များကိုပင် ၅ နှစ် စီမံကိန်းများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရန်ပုံငွေများအတွက် အဆိုပြုလွှာများကို စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများက ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ သက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့ ပေးပို့ပါသည်။ သို့သော် ပြည်ထောင်စုရန်ပုံငွေများအတွက်အဆိုပြုချက်များကိုမူ ထိုကော်မတီများထံသို့ မပေးပို့ပဲ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ သက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာများသည်လည်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ရှိ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ ထံသို့သာ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ သက်ဆိုင်ရာဌာနများက အဆိုပြုလွှာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း ၎င်းတို့ဌာနများ၏စီမံကိန်းများကို ထပ်မံပေါင်းထည့်ခြင်းနှင့် အဆိုပြုလွှာများကို တစ်ပေါင်းတည်း စုစည်းခြင်းများ စသည်တို့ကိုလုပ်ဆောင်ပါသည်။ ဤအဆင့်တွင် အဆိုပြုလွှာများကို လမ်းကြောင်း ၂ ကြောင်းခွဲဖြင့် တင်ပြကြပါသည်။

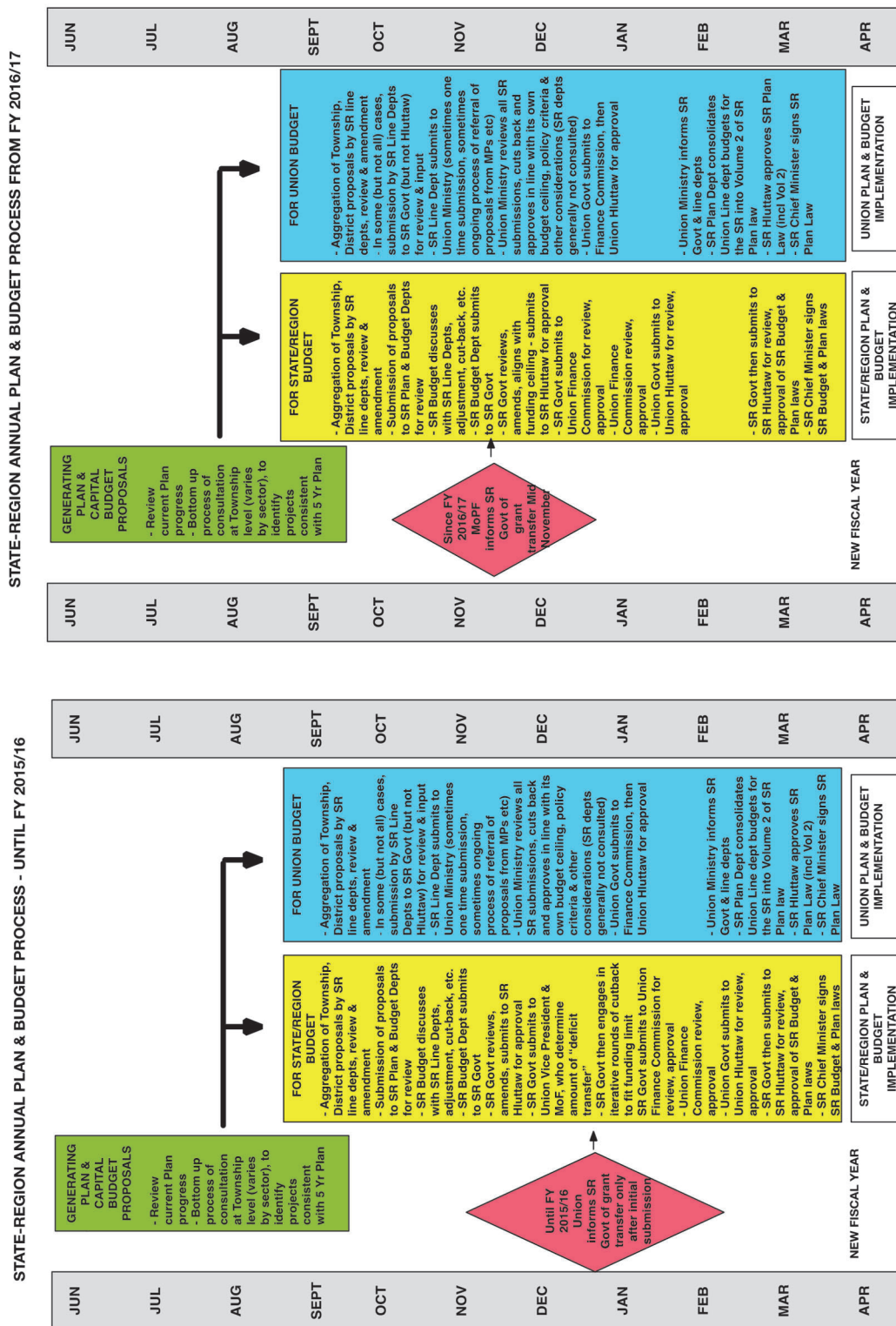
လမ်းကြောင်း ၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများအတွက် အဆိုပြုလွှာများ- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများမှသုံးစွဲမည့် ရန်ပုံငွေများအတွက် အဆိုပြုလွှာများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန (ငွေလုံးငွေရင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘတ်ဂျက်) နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန (ဘတ်ဂျက်စုပေါင်းခြင်း) များသို့ ပေးပို့ရပြီး အဆိုပါဌာနများက ညှိနှိုင်းမှုများမေးမြန်းမှုများ လုပ်နိုင်ပါသည်။ ထို့နောက် နိုဝင်ဘာလတွင် ၎င်းအရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက (ကက်ဘိနက် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်) ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ဖြစ်နိုင်သည့်ပြောင်းလဲမှုများပြု လုပ်နိုင်ရန်အတွက် တင်ပြကြရပါသည်။ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် မတိုင်မီထိဦးစားပေးများပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိသောအမြင့်ဆုံးခန့်မှန်းသုံးစွဲနိုင်မည့်အရ/အသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းဖြင့် ကန့်သတ် ထားခြင်း မရှိသောအကြမ်းဖျင်း စုပေါင်းထားသည့် အဆိုပြုလွှာများကိုသာ ပြည်ထောင်စုသို့ တင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအဆင့်တွင် ဒုတိယသမ္မတရုံးစီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနက လိုငွေလွှဲပြောင်းမှုအရွယ် အစားကို ဆုံးဖြတ်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အကြောင်းကြားချက်ကိုမူတည်၍ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက အမြင့်ဆုံးဘတ်ဂျက်လျာထားချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေမည့် အရ/အသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းရရှိစေရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ ရ/သုံး မှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီးဌာနနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများဖြင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကာ မူလအဆိုပြုချက်များကို ဖြတ်တောက်ရေးဆက်လက်လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြရပါသည်။ ထိုဖြတ်တောက်ပြီးသော အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းအဆိုပြုလွှာများကို ပြည်ထောင်စုသို့ ဒုတိယအကြိမ်တင်ပြကြရပါသည်။ (အချို့ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများမှာ တတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်ဖြတ်တောက်ခြင်းကိုပင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။) ဇန်နဝါရီလမှမတ်လအတွင်း ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ထို့နောက် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တို့ကနောက်ဆုံး တင်ပြသည့် ဘတ်ဂျက် အဆိုပြုလွှာကို အတည်ပြုကြပြီးနောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရထံသို့ ပြန်လည်ပေးပို့ကာ မတ်လနှင့် ဧပြီလများအတွင်း ၎င်းအစိုးရများက သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များသို့ အတည်ပြုချက်ရယူရန်ဆက်လက်ပေးပို့ခဲ့ကြရပါသည်။

သို့သော် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင်မူ ယင်းဖြစ်စဉ်ကို အရေးပါသောနည်းလမ်းတစ်ခုဖြင့် ပြုပြင်ခဲ့ကြပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများကို ၎င်းတို့၏ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုပမာဏများကို ပိုမိုစောစီးစွာ(နိုဝင်ဘာလလယ်)အကြောင်းကြားခဲ့ကြခြင်းက အဆိုပါအစိုးရများ၏ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း အဆိုပြုခြင်းများကို အမြင့်ဆုံး ဘတ်ဂျက်လျာထားချက်အတွင်း အပြီးသတ်ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့စေရန်နှင့် ပြည်ထောင်စု အစိုးရထံ တစ်ကြိမ်တည်း အပြီးတင်ပြနိုင်ခဲ့စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အချို့ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး များတွင် ဦးစီးပေးများမပြုလုပ်ထားသေးသည့် မူကြမ်းအဆိုပြုချက်များကိုသာ ဆက်လက်တင်ပြခဲ့ကြပြီး ဆိုခဲ့ပါ အကြောင်း ကြားချက်အား ၎င်းတို့အတွက်အမြင့်ဆုံး ဘတ်ဂျက်လျာထားချက်အဖြစ် ကျင့်သုံးလုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်း မရှိသေးပါချေ။ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှစ်ရပ်လုံး၏ ဘတ်ဂျက်အတည်ပြုခြင်းကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်ဇန်နဝါရီလအတွင်း အချိန်မီပြီးစီနိုင်စေရန် (၂၀၁၅ နိုဝင်ဘာ ရွေးကောက်ပွဲ တွင် အနိုင်ရသည့်အစိုးရက ရုံးမထိုင်မီ ကြိုတင်ပြီးလုပ်ဆောင်ပေးရမည်ဖြစ်သဖြင့်) အတည်ပြုမည့် အချိန်ဇယားကို အရှိန်မြှင့်တင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

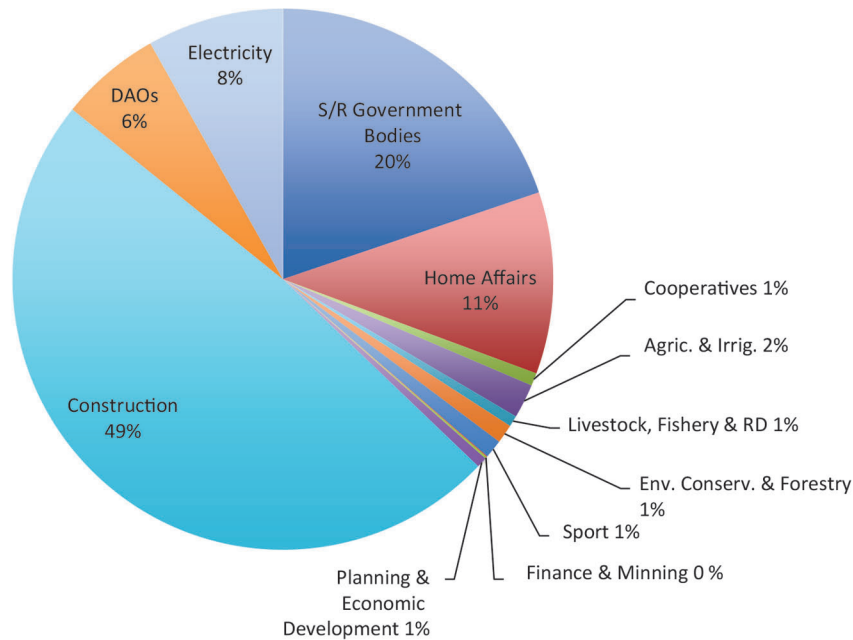
လမ်းကြောင်း ၂။ ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းအတွက် အဆိုပြုလွှာများ - ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာန အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရန်ပုံငွေများအတွက် အဆိုပြုလွှာများကို သက်ဆိုင် ရာဝန်ကြီးဌာနများသို့ တင်ပြကြရပါသည်။ အချို့ဖြစ်ရပ်များတွင် တိုက်ရိုက်(ကျန်းမာရေး)တင်ပြပြီး သို့သော် အခြားဖြစ်ရပ်များ (အခြေခံ ပညာ ဦးစီးဌာနနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန) တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ မှတ်ချက်များနှင့် ထည့်သွင်းချက်များရယူရန် ပထမဦးစွာ တင်ပြခဲ့ကြပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များ သို့ကား တင်ပြခဲ့ခြင်းမရှိပါချေ။ ထိုသို့တင်ပြခြင်းများကို ဩဂုတ်လနှင့်ဒီဇင်ဘာလများကြားကာလတွင် ဌာနပေါ် မူတည်ပြီး လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ အချို့ကိစ္စရပ်များတွင်မူ အထက်တွင်တင်ပြထားခဲ့သော စီမံကိန်းရေးဆွဲမှု ဖြစ်စဉ်အရ ပေါ်ပေါက်လာသော အဆိုပြုချက်များနှင့် ဌာနအလိုက် ပေါ်ပေါက်လာသော အထူးကိစ္စရပ် အဆိုပြု ချက်များကို ရောနှောပြီး တင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအဆိုပြုချက်များကို ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးမှ (အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်များ၊ လွှတ်တော်အမတ်များ) က တာဝန်ယူပေးရပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဌာနများမှတစ်ဆင့် ထည့်သွင်း တင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုချင်းစီက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများထံမှ လက်ခံရရှိ လာသော အဆိုပြုချက်များကို မိမိတို့ဝန်ကြီးဌာန စံသတ်မှတ်ချက်များအရ ပြန်လည် သုံးသပ်ပြီး အများအားဖြင့် မူလအဆိုပြုချက် စာရင်းများကို ဖြတ်တောက်ပြီး အပြီးသတ်အဆိုပြုချက်များကို ပြုစုကြရပါသည်။ ထိုသို့ ဖြတ်တောက်ပြုပြင်သည့်ဖြစ်စဉ်အတွင်း သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အစိုးရဌာနများဖြင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်းကား မရှိပဲ တင်ပြလိုက်သော အဆိုပြုချက်များ၏ထွက် ပေါ်ရလဒ်များကိုသာ မတ်လတွင် အကြောင်း ကြားခံရပါသည်ဟုဆိုကြပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ကဏ္ဍအလိုက် အသုံးစရိတ်ရလဒ်များ။ ပုံ ၄ တွင် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာ နှစ်၏ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ ကဏ္ဍအလိုက်သုံးစွဲမှုများကို ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့်တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး များအတွက် ယေဘုယျခြုံခြားဖော်ပြချက်များဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။ ထင်ရှားသိသာသည့် သုံးစွဲမှုအမျိုးအစားမှာ ဆောက်လုပ်ရေး(၄၉%) -အဓိကအားဖြင့်လမ်းနှင့်တံတားများအတွက်ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအများဆုံးသုံးစွဲသည့်အမျိုးအစားမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအသုံးစရိတ်(၂၀%)၊ တတိယမှာ ပြည်ထဲရေး (၁၁%) -အထူးသဖြင့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနအတွက်၊ ထို့နောက် လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ(၁၁%)နှင့် စတုတ္ထမှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်း များ(၆%)တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤကဏ္ဍများနောက်တွင် စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းစသည့် အသုံးစရိတ်အနည်းငယ်သာသုံးစွဲသည့်ကဏ္ဍများ ဖြစ်ပါသည်။ ခြုံငုံကြည့်လျှင် အုပ်ချုပ်ရေး(ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန)က ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများသုံးစွဲမှု၏သုံးပုံတစ်ပုံဖြစ်ပြီးဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပါတ်သက်သောအသုံးစရိတ်၏သုံးပုံ ၂ပုံထက်အနည်းငယ်ပိုပါသည်။

ပုံ၃။ ကာလလတ် ဘဏ္ဍာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမတိုင်မီ နှင့် ၎င်းမှဘောင်ကိုချမှတ်ပြီးနောက်ပိုင်း ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်များ

ပုံ ၄။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ ၃ ဖွဲ့ကြား ပျမ်းမျှအသုံးစရိတ် ခွဲခြားဖော်ပြချက်များ (ဧရာဝတီ၊ ရှမ်းနှင့်တနင်္သာရီ) ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ဖော်ပြပါပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၃ ခု၏ ငွေလုံးငွေရင်းနှင့်သာမန် အရ/အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း အချိုးအစားသည် ၆၀:၄၀ မှ ၄၀:၆၀ ၀ အ ကြားတွင်ရှိပါသည်။ (အရ/အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း အမျိုး အစားခွဲခြားပုံသည်၎င်းပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး များအကြားကွဲပြားမှုရှိနိုင်ပါသည်။)

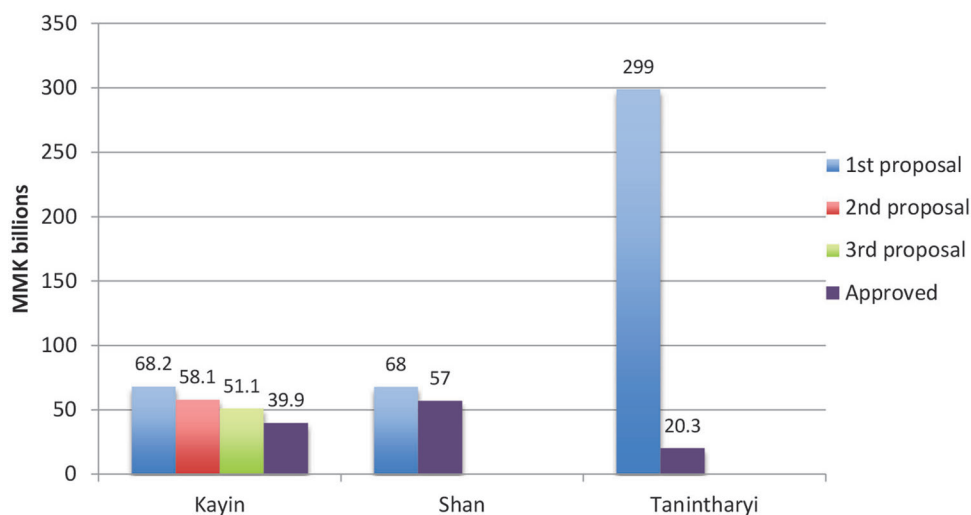
ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်ဦးစားပေးများကို ကဏ္ဍတစ်ခုစီအတွင်း ဆုံးဖြတ်ပုံ။ ရန်ပုံငွေ အတွက် မည်သည်ကို ရွေးချယ်မည် သို့မဟုတ် မရွေးချယ်မည် စသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင်(factor)အချက်အလက်များစွာ ရှိပါသည်။ စည်းမျဉ်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် ပြောင်းလဲမှု ရှိကောင်းရှိနိုင်သော်ငြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုချက် အားလုံးသည် ငါးနှစ် စီမံကိန်းပါ ပြဌာန်းချက်များကို မဖြစ်မနေ ထင်ဟပ်မှု ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ အချို့သော ဌာနများတွင် ဦးစားပေးများ ရွေးချယ်နိုင်ရန် ဌာနအလိုက် ကိုယ်ပိုင်သတ်မှတ်စံနှုန်း များရှိကြပါသည်။ (ဥပမာ- လမ်းများကို ရံဖန်ရံခါ နေ့စဉ်ပျမ်းမျှယာဉ်သွားလာမှု စာရင်းဇယား (data) ဖြင့် နှုန်းသတ်မှတ်ခြင်းမျိုး အခြေခံပညာကျောင်းများကို စံနှုန်းသုံးခုဖြင့် - ယင်းကျောင်းသည်လက်ရှိတွင် လုံခြုံစိတ်ချရမှု သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ရှိ /မရှိ ရ၊ ကျောင်းသူကျောင်းသား၊သူဦးရေမည်မျှတက်ရောက်နေသနည်းနှင့် ကျောင်း၏ ဥပဓိ/ပုံရိပ်⁴ စသည်)- သတ်မှတ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါစံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များကို လက်တွေ့တွင် မည်ရွေ့မည်မျှနှင့် မည်မျှတပြေးညီ ကျင့်သုံး နေသည်မှာမူ ထင်ရှားမြင်သာခြင်း မရှိပါ။ အစိုးရဌာနများသည် နိုင်ငံရေးစံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များကို ပိုမိုပွင့်လင်းစွာ အသုံးပြု ကြသည်လည်း ရှိပါသည် - အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်များက သို့မဟုတ် လွှတ်တော်အမတ်များက တာဝန်ယူသော အဆိုပြု လုပ်ငန်းများကို တရားဝင်ပင် ပိုမိုအလေးထားကြပါသည်။ “အသားတင်အကျိုး” “ကုန်ကျမှု-အကျိုးရလဒ်” အဆင့်ခွဲခြားမှုကို အကြမ်းဖျင်းမျှခွဲခြားသည် စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များ မတွေ့ရသကဲ့သို့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးဖေရိယာ (သို့) အလားအလာ ကောင်းသော ဖေရိယာတခုခုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် ပထဝီအနေအထားဆိုင်ရာ ပစ်မှတ်ထားခွဲခြားခြင်းမျိုး (ပြည်ထောင်စု၏ကြေငြာ ထားသော

4 စံနှုန်းသတ်မှတ်မှု ရှင်းလင်းမှုမရှိလှချေ။ သို့သော် ကျောင်းအသုံးအဆောင်များ၏ ရုပ်ပိုင်းသွင်ပြင် တိုးတက်စေခြင်းမှ အကျိုးတရား အလားအလာ ရစေမည့် အကြောင်းတရပ်အဖြစ်အသုံးပြုလိုသည့်သဘောမျိုး ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။

မူဝါဒအရ လျစ်လျူရှုခံရသောဧရိယာများကို ဦးတည်ရမည်ဆိုလင့်ကစား⁵)ကို မတွေ့ရပါ။ အမှန်တကယ် ဦးစားပေးများကို အောက်ပါအတိုင်း ရွေးချယ်ကြပါသည်။

(က) ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများတွင် အကျုံးဝင်ထည့်သွင်းလိုသည့် ဦးစားပေးများ - ဤရွေးချယ်မှုများကို အလွန်တိုတောင်းသောအချိန်တစ်ခုအတွင်း (ရက်အနည်းငယ် သို့မဟုတ် ရက်သတ္တပတ် တစ်ပတ် သို့မဟုတ် အများဆုံး နှစ်ပတ်) ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်တွင် ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု အမြင့်ဆုံး လျာထားချက်ကို ကြေငြာပြီးနောက် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး (ကက်ဘီနက်)အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီးရှိ အရ/အသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများအကြား (လွှတ်တော်ပါဝင်မှု မရှိပါ။) ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။ လေ့လာမှု၌ပါရှိသောပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးသုံးခုတွင် ယင်းသို့ပြင်ဆင် ဖြတ်တောက်မှုကို ဖော်ပြရာ၌ အမှန်တကယ် ရွေးချယ်ခဲ့သော လမ်းအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရာနှုန်းကို မူလအရ/အသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်း တင်ပြမှုမှ တနင်္သာရီတွင် ၇%၊ ကရင်ပြည်နယ်တွင် ၅၈% နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ၈၄% ဖြတ်တောက်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

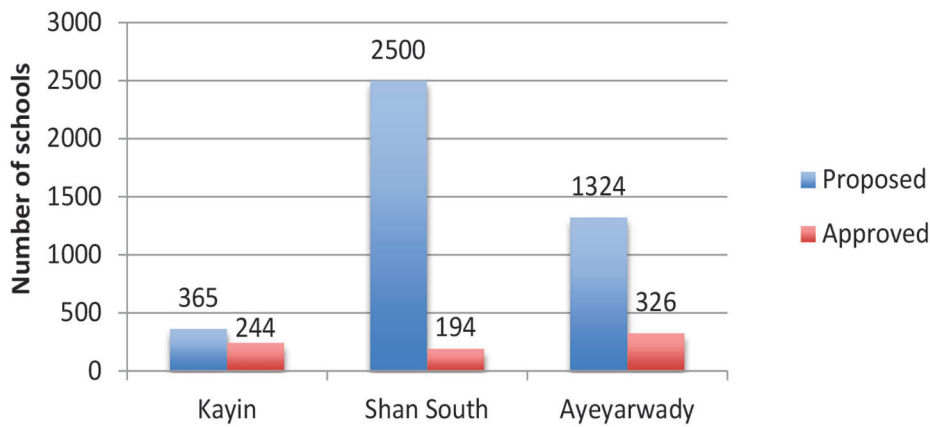
ပုံ ၅။ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးသို့ အတည်ပြုရန်တင်သွင်းသော ဌာနဆိုင်ရာအဆိုပြုမှု လမ်းများဘတ်ဂျက် - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

(ခ) သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနအရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများတွင် အကျုံးဝင်ထည့်သွင်းလိုသည့် ဦးစားပေးများ- ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် လုပ်ဆောင်သော ဤသုံးသပ်အတည်ပြုသည့်ဖြစ်စဉ်အတွက် တစ်လ(ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုး)မှ ၄လ-၅လအထိ(အခြေခံပညာ) အချိန်ယူနိုင်ပါသည်။ ဤနေရာတွင်လည်း ပြင်ဆင်ဖြတ်တောက်မှုများသည် မကြာခဏ ဆိုသလို များစွာဖြတ်တောက်လေ့ရှိပါသည်။ လေ့လာခဲ့သည့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ၄ ခု တွင် အတည်ပြုပြီးသော အခြေခံ ပညာ ဦးစီးဌာန၏ဘတ်ဂျက်သည် အဆိုပြုတင်ပြသည် မှ ၈%၊ ၁၇%၊ ၂၅% နှင့် ၆၇% အသီးသီး ဖြတ်တောက်ခံ ခဲ့ကြရပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ ၂ ရပ်တွင် အတည်ပြုပြီးသော ကျေးလက်/ဖွံ့ဖြိုး၏ ဘတ်ဂျက်များမှာ အဆိုပြု ဘတ်ဂျက်မှ ၁၈% နှင့် ၄၈% အသီးသီးသာ ရပါသည်။

5 ဥပမာအားဖြင့် အမျိုးသားဘက်စုံပညာရေးကဏ္ဍပြန်လည်သုံးသပ်ချက်-၂၀၁၃က ပညာရေး လက်လှမ်းမီမှုနှင့် အရည်အသွေးတွင် ပထဝီအနေ အထား၊ မြို့ပြကျေးလက်ကွာဟချက်များနေခြင်း၏ စိုးရိမ်ဖွယ်အနေအထားကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၆။ အခြေခံပညာကျောင်းများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆိုပြုချက်များမှ ပြည်ထောင်စု၏အတည်ပြုချက် - ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်

မြို့နယ်များအကြား ပထဝီအနေအထားအလိုက် အညီအမျှ ဖြန့်ဝေစေခြင်း - ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန ဘတ်ဂျက်မှဖြစ်စေ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရဘတ်ဂျက်မှဖြစ်စေ ရန်ပုံငွေလျာထားသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အားလုံးတွင် သီးသန့်ဧရိယာများကို ဦးတည်ခြင်းထက် မြို့နယ်များအကြား ကွဲပြားမှုနည်းပါးစွာဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအသုံးစရိတ် များဖြန့်ဝေပေးခြင်းကို အားပြုလုပ်ဆောင်နေရပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လမ်းမများ အသုံးစရိတ်တွင် သီးသန့် လိုအပ်သောခရိုင် သို့မဟုတ် မြို့နယ်များတွင် ပိုမိုများပြားစွာ သီးခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည်ထက် ပြည်နယ်/တိုင်းများ အလိုက် စိတ်ဝိုင်းထားပြီး နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း မြို့နယ် တစ်မြို့နယ်စီတွင် ၁ - ၂ ကီလိုမီတာ အရှည်ရှိ လမ်းများပြုပြင်ခြင်းအစီအစဉ် မျိုးဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (ဤသို့တဖြည်းဖြည်းတိုး၍လုပ် လုပ်ဆောင်ရခြင်းမှာ ယခင်ထုံးစံများအရ လုပ်ငန်းတူ တစ်ရပ်အတွက် ပုဂ္ဂလိကကိုငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ခြင်း အသုံးစရိတ်မှ ခွဲခြားဖော်ပြပေးရသည့် ဌာနများကအလုပ်သမားငှားရမ်း လုပ်ဆောင်သည့်အသုံး စရိတ်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုကြောင့် ပိုမိုအားကောင်းလာစေသကဲ့သို့ဖြစ်နေပါသည်။) ထို့အတူ အခြေခံ ပညာဦးစီးဌာန၏ အခြေခံပညာကျောင်းများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုလည်း လိုအပ်ချက်များ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းထက် မြို့နယ်အားလုံးတို့တွင် ပမာဏအညီအမျှဖြန့်ဝေပေးသည့်သဘောဖြစ်ပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း ကိစ္စရပ်များ

အထက်တွင် ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့သည် တွေ့ရှိချက်များမှ ကိစ္စရပ်အများအပြားထွက်ပေါ်လာပါသည်။

(က) **ဒေသန္တရစီမံကိန်းများကို သီးခြားစီရေးဆွဲသည့်ပုံစံ**^၆- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုချက်များကို အစိုးရဌာနများအကြား ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းကို သေချာစေမည့် ထိရောက်သော ဒေသန္တရ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ရှိမနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - ကျေးလက်နှင့်မြို့ပြလမ်းကွန် ယက်များအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှု သို့မဟုတ် ကျေးရွာနှင့် မြို့နယ်/ ခရိုင် လမ်းများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှု။ အစိုးရ၏အလွှာတစ်ခုစီအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်အသုံးစရိတ် ရေးဆွဲခြင်းကို ဌာနတစ်ခုချင်းစီအလိုက် သီးခြားစီသာရေးဆွဲမှုက ပိုမိုများပြားကြပါသည်။ ယင်းကြောင့် ဗျူဟာအကန့် အသတ်နှင့် အခွင့်အရေးများ လက်လွှတ်ရစေပြီး သို့မဟုတ်ပါကလည်း လုပ်ငန်းများထပ်နေခြင်းကိုဖြစ်ပွားစေပါသည်။

6 သီးခြားရပ်တည်သည့်အချက်အလက်ဆိုသည်မှာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များဖြင့်ပတ်သက်ပြီး အချက်အလက်နည်းနည်းသာမျှဝေခြင်း သို့မဟုတ် လုံးဝ မျှဝေခြင်း မရှိသော စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအကဲဖြတ်ပေးသည့် သတ်မှတ်စံနှုန်း လုံလောက်မှုနည်းပါးခြင်း - ယေဘုယျအားဖြင့် အပြိုင်ဖြစ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုချက်များ၏ မှန်မှားတစ်ပြေးညီ စစ်ဆေးကြည့်ရှုခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အဆင့်ခွဲခြားခြင်းကို သေချာစေသည့် နည်းလမ်းများ အလုံအလောက်မရှိဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ လမ်းများအဆင့်ခွဲခြားရာတွင်(ပျမ်းမျှယဉ်သွား လာမှု) လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းများ (ကျောင်း အရွယ်အစား၊လုံခြုံစိတ်ချရမှုနှင့် ပုံရိပ် စသည့်နည်းလမ်း ၃ ခု) ကို အဆင့်ခွဲခြားရာတွင်လည်းကောင်း သုံးသောနည်းလမ်းများမှာ တစ်ပြေးညီအသုံးပြုခြင်းမရှိသည့်အပြင် လုံလောက် ခြင်းလည်းမရှိပါ။ (ဥပမာ- ကုန်ကျစရိတ်တွက်ချက်ရာတွင် ဖက်တာတစ်ရပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းခြင်းမရှိ) ပို၍အခက်တွေ့ စေသည်မှာ အဆိုပြုချက်များကို အလေးပေးချိန်ညှိရာ၌ အဆိုပြုသူ(ဌာန)အားဖြင့်ချိန်ညှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါ ဖော်ပြချက်အားလုံးတို့ကြောင့် အတည်ပြုပြီးသော အဆိုပြုလုပ်ငန်းရပ်များမှ အကောင်းဆုံး ဖွံ့ဖြိုးရေးရလဒ်များ ထိရောက်ပေါ်ထွန်းလာစေရန်မှာ မရေရာ လှချေ။ အများပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် အောက်ခြေမှစတင်သည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းအရွေ့နှင့်အတူ ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် မှန်မှား စစ်ဆေးကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အမြဲကြီးမားလာ နေသည့် အဆိုပြုလုပ်ငန်းရပ်များအား ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း အစီအမံများသည်လည်း ယခင်ကထက် ပိုမိုအရေးကြီး လာပါသည်။ ကဏ္ဍတော်တော်များများတွင် အခြေခံဝန်ဆောင်မှုများကို ရယူရာ၌ ပထဝီအနေအထားကြောင့် မမျှမတ ဖြစ်နေရခြင်းသည် မူဝါဒ သက်ဆိုင်မှုများဖြစ်ပြီး ယင်းတို့ကို အဓိပ္ပာယ်ဖော် တုံ့ပြန်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်၊ ပထဝီအနေအထား (အလိုအပ်ဆုံးသောဧရိယာ(သို့)အလားအလာ ပိုမိုကြီးမားမှု) အပေါ်မူတည်ပြီး အဆိုပြုလုပ်ငန်းရပ်များ သတ်မှတ်နိုင် စေရန်နှင့် မြို့နယ်များအကြား ရင်းမြစ်များကို ပမာဏအညီအမျှ ဖြန့်ဝေပေးသော်လည်း လိုအပ်မှုအရ မမျှမတသုံးစွဲမှု များဖြစ်ပေါ်စေသည့် ဌာနများ၏ ဘက်လိုက်နေခြင်းတို့ကို ပြောင်းလဲစေရန်မှာ တပြေးညီဖြစ်သော လုပ်ငန်းသုံး သတ်မှတ်စံနှုန်းများ လိုအပ်ပါသည်။

(ဂ) ဦးစားပေးသတ်မှတ်ရန် အားပေးမှုနည်းပါးလှခြင်း - ကာလလတ်ဘဏ္ဍာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မူဘောင်မတိုင်မီက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် ဘတ်ဂျက်အမြင့်ဆုံးသုံးစွဲနိုင်မှုအကန့်အသတ်ကို မသိရခြင်းက မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ ပြည်နယ်/တိုင်း အဆင့်များ စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုရာ၌ အရေးတယူ ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်း (သို့) "မလိုအပ် သည်များကိုဖယ်ထုတ်ခြင်း"တို့လုပ်ဆောင်ရန်တွန်းအားနည်းပါးစေပြီးထုထည်ဖောင်းပွသောစီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်များ အဆိုပြု စေရန် အားပေးရာ ရောက်နေပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ထိုသို့ဖောင်းပွခြင်းက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုချက် များကို လုံလောက်အောင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း၊ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ကုန်ကျစရိတ်တွက်ချက်ခြင်း စသည်ဖြင့် သင့်လျော်စွာ ရေးဆွဲရမည့် စွမ်းဆောင်ရည်များကို လျော့ကျစေပါသည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှု ကြေငြာချက်က ဤပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေပါသည်။ သို့သော် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အာဏာပိုင်များအနေဖြင့် ခိုင်မာသည့်ဘတ်ဂျက်အကန့်အသတ်ကို ယခုအခါ ရင်ဆိုင်နေရပြီဖြစ်ကြောင်း သဘောပေါက်နားလည်လာအောင် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဆက်သွယ်ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) အချိန်မလုံလောက်ခြင်း - ရက်သတ္တတစ်ပါတ်မျှအတွင်း ပြည်နယ်/တိုင်း အစိုးရအဖွဲ့က အဓိက ဦးဆောင်ကာ အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန နှင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနအကြီးအကဲများက မိမိတို့ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက် များကို ယခုအခါနိုဝင်ဘာလတွင်ကြေငြာပေးသည့် ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းမှုအဆင့်ဖြင့် အံဝင်အောင် အလျင်အမြန် "ဖြတ်တောက်ကြရခြင်း"က အဆိုပြုလွှာပါ အပြိုင်ဖြစ်နေသည့် ရွေးချယ်ရမည့် လုပ်ငန်းရပ်များ၏ "အကောင်းအဆိုး"ကို သေချာစေ့ငှစွာ ပြန်လှန်သုံးသပ်မှု မလုပ်နိုင်တော့ပဲ ဖြစ်စေပါသည်။ အလားတူပင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်သူ ဝန်ထမ်းများ၊ ဒေသန္တရအဆင့်မှ သက်ဆိုင်သူများဖြင့်လည်း လုံလောက်စွာ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ချေ။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များ၏ အကန့်အသတ်ခံအခန်းကဏ္ဍ - ပြည်နယ်တိုင်းဒေသ လွှတ်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အထူးပြု ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ သို့မဟုတ် ဘတ်ဂျက်ကော်မတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာလည်း အဆိုပြုချက်များကို အလွန်တိုတောင်းလှသည့် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ရမည့်အချိန်ဖြင့် ကန့်သတ်ထားပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်လွှတ်တော်အမတ် များသည် ပြည်နယ်/တိုင်း ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်များတွင် စီမံခန့်ခွဲသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ အတန်ငယ်လုပ်ဆောင်ရပြီး လုပ်ပိုင်ခွင့်

အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးသကဲ့သို့ ဘတ်ဂျက်ဆွဲရာတွင်မူ လုံးဝပါဝင်ခြင်း မရှိပါချေ။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် လုပ်ငန်းများကို ပြန်လှန်သုံးသပ်ရသည့် အရေးကြီးသော ကနဦးဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲခြင်းတွင် များစွာပါဝင်ရသကဲ့သို့ပါဝင်ခဲ့ရလျှင်ပင် အချိန် နည်းလွန်းပြီး ထိရောက်သည့် ပြန်လှန်သုံးသပ်မှုမျိုး သို့မဟုတ် ဘတ်ဂျက်တွင်ထည့်သွင်းမှုမျိုးပြုလုပ်ရန် ကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးပါသည်။ ပြည်ထောင်စုက အတည်ပြုပြီး ပြောင်းလဲစရာများစွာ မကျန်တော့သည့်အချိန်တွင်မှ အဆိုပါလွှတ်တော်များက ပြန်လှန်သုံးသပ် အတည်ပြုကြရပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အရည်အသွေးအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် သက်ရောက်ချက်များ

အထက်ပါဖော်ထုတ်ခဲ့သော ကိစ္စရပ်များအားလုံးတို့သည် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အရည်အသွေး အပေါ် အဆိုးစွန်အားဖြင့် ပြည်သူ့သို့ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အပေါ် တွင် တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှု များရှိပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုသော်

(က) **ထိရောက်မှုနှင့် အကျိုးများမှု** - ဒေသန္တရအဖြစ်သိသာသည့် ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်အများအပြားအတွက် ဗဟိုကများစွာ ဆုံးဖြတ်နေခြင်းသည် ဦးစားပေးမှုများ မကြာခဏမှားယွင်းစွာသတ်မှတ်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုရာ ရောက်ပါသည်။ စီမံကိန်းများ တသီးတခြားစီရေးဆွဲခြင်းက စုပေါင်းအားမှရရှိနိုင်မည့် အခွင့်အရေးကိုလက်လွှတ် ရစေပြီး မကြာခဏဆိုသလို လုပ်ငန်း များ ထပ်နေတတ်ပါသည်။ အကန့်အသတ်များသည့်ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေကလည်း ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်အတွက် ရင်းမြစ်ရရှိနိုင်မှုကို ထိန်းချုပ်ထားသကဲ့သို့ဖြစ်နေပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး၏ အောက်အဆင့်များတွင် အဆိုပြု လုပ်ငန်းများ ဦးစားပေးသတ်မှတ်မှုမရှိသလောက် ဖြစ်နေခြင်းသည် ပြန်လှန်သုံးသပ်မှုဖြစ်စဉ်များကို ပိတ်ဆို့နေ စေပြီး လက်ခံနိုင်ခြေ ရှိမရှိ ဂရုတစိုက်စစ်ဆေးခြင်း၊ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းများကို သင့်လျော်စွာလုပ်ကိုင်နိုင်ရန် လိုအပ်သော အချိန်နှင့်ရင်းမြစ်များကို ထိန်းချုပ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အဆင့်ခွဲခြားခြင်း သတ်မှတ်စံနှုန်း နည်းပါးခြင်းသည် ရွေးချယ်လိုက်သောလုပ်ငန်းရပ်အတွက် မကြာခဏဆိုသလို အမြင့်ဆုံးစံနှုန်းအောက် နိမ့်နေနိုင်ပြီး ပထဝီအနေအထားကို ဦးတည်ရွေးချယ်သည့်စံနှုန်းမရှိဟု ဆိုလိုရာရောက်ပြီး အကျိုးရလဒ်အနေဖြင့် အသုံးစရိတ်များကို ပမာဏ ညီမျှစွာ ဖြန့်ဝေပေးခြင်းသည် တန်းတူညီမျှမှုရရှိစေရန်နှင့် စီးပွားရေးအလားအလာများကို မြှင့်တင်ရန်ဟူသည့် ပြည်ထောင်စုက ချမှတ်ထားသောပန်းတိုင်ဖြင့် ကွဲလွဲနေပါသည်။

(ခ) **သာတူညီမျှဖြစ်မှု** - ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းမှု ယန္တရားကြောင့်ဖြစ်သော မမျှတခြင်းများက ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများ အကြား တန်းတူညီမျှမှု၌ အားနည်းစေကာ လိုအပ်ချက် သို့မဟုတ် အလားအလာနှိုင်းယှဉ်မှုကို လျစ်လျူရှုပြီး ယခင် ကျင့်သုံးနေကြဖြစ်သည့် မြို့နယ်များအကြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တစ်ပြေးညီ ဖြန့်ဝေပေးခြင်းက ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုအတွင်း မျှတမှုကို အားလျော့စေပါသည်။

(ဂ) **ပွင့်လင်းမြင်သာမှု နှင့် တာဝန်ခံယူမှု** - ယေဘုယျအားဖြင့် စီမံကိန်း၊ ဘတ်ဂျက် သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အဆိုပြုချက်များ အတည်ပြုရသည့် အခြေခံအကြောင်းတရားတို့နှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက် အလက်များသည် သုတေသီများ အတွက်ပင် ရယူရန်ခက်ခဲလှပြီး သာမန်ပြည်သူများအတွက်မူ အလွန်ပင်မလွယ်ကူလှချေ။ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းစောင့်ကြည့် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပြန်လှန်သုံးသပ်ခြင်းတို့တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အလွန်ကန့်သတ်ခံထားရပါသည်။ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် ကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးသည်သာမက တင်ပြလာသော အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်အချိန်မှာလည်း အလွန်နည်းပါးပါသည်။ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းကို အတည်ပြုရမည့် နောက်ဆုံးအချိန်တွင်လည်း ပြည်ထောင်စုက အတည်ပြုပြီးဖြစ်သဖြင့် လက်ခံရုံမှတစ်ပါး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အခွင့်အလမ်းအလွန်နည်းပါးသည့် အတည်ပြုပြီးအချက်အလက်များဖြင့်သာ ရင်ဆိုင်ကြရသည့်အတွက် အတည်ပြုခြင်းတစ်မျိုးတည်းကိုသာ လုပ်ဆောင် ကြရကာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဌာနများမှ တင်ပြလာသော အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းများကို ပြန်လည် သုံးသပ်ရန်လည်း အခန်းကဏ္ဍပေးမထားပါချေ။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ဦးတည်ချက်များ

အသုံးစရိတ်တာဝန်များ၏ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်းနှင့် ပိုမိုရှင်းလင်းသိသာစေခြင်း

ရေတိုကာလတွင် ရွေးချယ်ထားသောဝန်ကြီးဌာနများဖြင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ၎င်းတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနများ၏ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းလျာထားရေးဆွဲခြင်းမပြုမီ အလားအလာများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန်နှင့် အထူးသဖြင့် အသေးစား ကျေးလက်၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး အခြေခံအဆောက်အအုံများစသော ဧရိယာများတွင် သိခြားလုပ်ငန်းရပ်များကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးထားသော ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲမှုများ များစွာဖြစ်ထွန်းလာစေရေး အားပေးနိုင်ရန် အလားအလာ ရှိပါသည်။ ကာလလတ်ဖြစ်သော်လည်း အဆိုပါအသုံးစရိတ်များထဲမှ တာဝန်အချို့ကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီးအစိုးရများသို့ လိုက်လျောညီထွေရှိသည့် ငွေကြေးလျာထားခြင်းနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များဖြင့် ပြောင်းလဲတာဝန်ပေးနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်း တစ်ခုလည်းရှိပါသည်။ ဤသည်ကို ကနဦးတွင် အသေးစားနှင့် အစမ်းသဘော အောင်မြင်မှုပေါ်အခြေခံပြီးလုပ်ဆောင်နိုင် ပါသည်။ သို့သော် ယင်းစမ်းသပ်မှုတွင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများဖြင့် နီးကပ်စွာဆွေးနွေးတိုင်ပင်လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ တပြိုင်တည်းတွင် ယင်းတာဝန်ဝတ္တရားများကို ထိန်းသိမ်းချုပ်ကိုင်ထားသော ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းမူဘောင်များကို အချိန်မှန် ပြန်လည်စစ်ဆေးသုံးသပ်ပေးပြီး မူမမှန်မှုများနှင့် မဆီလျော်မှုများကို တည့်မတ်ဖယ်ရှားနိုင်ရန် အားပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပိုမိုထိရောက်ပြီးမျှတမှုရှိသည့် ငွေကြေးလျာထားခြင်း

(က) ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ ရငွေများ - ရေတိုကာလတွင် အခွန်အခနှုန်းထားများကိုလက်ရှိ အနေအထားအရ ပြုပြင်ရန်၊ အခွန် စည်းကြပ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းများတွင် ဆီလျော်ညီညွတ်စေရန်နှင့် အခွန်များကို မှတ်တမ်းတင်ရာတွင် မူမမှန်မှုများကို ဖြောင့်မှန်စေရန် လုပ်ဆောင်ချက်အတိုင်းအတာများ လိုအပ်ပါသည်။ ကာလလတ်နှင့်ရေရှည်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံပြီး စီမံခန့်ခွဲသည့် ယူနစ်တစ်ခုတည်းကို ထူထောင်ရန်ကြိုးစား လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ပြိုင်တည်းတွင် ပြည့်သူ့သတင်းအချက်အလက်ပရိဂရမ် တစ်ခုသည် အခွန်ဆောင်ခြင်း၏ အရေးပါမှုကို သိမြင်လာစေရေး ကူညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိ လုပ်ဆောင်နေသည့် အခြေခံဥပဒေ (ဇယား - ၅) ပါ ပြဌာန်းချက်များဖြင့် အညီအညွတ်ဖြစ်စေမည့် ယခင်ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းမူဘောင်များကို ပြန်လည်ရေးဆွဲခြင်းသည်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

(ခ) ရငွေမျှဝေခြင်း - ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများသို့ အခွန်မျှဝေခြင်း၏ လက်ရှိနည်းလမ်းကို ပြန်လည် သုံးသပ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ လက်ရှိတွင် အခွန်ကောက်ခံရရှိသည့် ဧရိယာကိုအခြေခံပါသည်။ သို့သော် ပိုမိုဆီလျော်ပြီး တန်းတူညီမျှသည့် ရွေးချယ်မှုတစ်ခုမှာ ယေဘုယျထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းရန် ပုံငွေများနှင့်အတူ စုပေါင်းရန်ပုံငွေများအဖြစ် စဉ်းစားကြည့်ရန်နှင့် ယင်းစုပေါင်းရန်ပုံငွေကို ပုံသေနည်းဖြင့် ရိုးရှင်းစွာ ခွဲဝေချထားပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ အခြားသော အခွန်မျှဝေသည့်အစီအမံများအတွက် အဆိုပြုချက်များကို သုံးသပ်နေသဖြင့် (ဥပမာ သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များမှ ရငွေများ) ၎င်းအတွက် ထုတ်နုတ်ယူခြင်းအားဖြင့် မျှဝေခြင်းက ပိုမိုသဘာဝကျပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့သော အခွန်များအတွက် အခွန်အခြေများမှာ ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား မမျှတပဲ ကွာဟစေသဖြင့် တန်းတူမျှတမှုအပေါ် သက်ရောက်ချက်များကို စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန် အရေးကြီးပါသည်။

(ဂ) ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများ - ပုံသေနည်းအခြေပြုချဉ်းကပ်မှုအပေါ် ထပ်တိုးလုပ်ဆောင်ရန်မှာ အရေးကြီးပါသည်။ သို့သော် ယင်းပုံသေနည်းကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်မှသာ လက်ရှိပုံသေနည်းကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသော မမျှမတ ကွာဟချက်များကို လျော့ချနိုင်ပြီး နှိုင်းရလိုအပ်ချက်များနှင့်ဘဏ္ဍာရေး အကန့်အသတ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ထင်ဟပ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောချဉ်းကပ်မှု တစ်ခုကို အကြမ်းဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းမှာ လူဦးရေ၏ လိုအပ်မှု

ဆက်သွယ် ကိန်းရှင်များ (၆၀% အလေးပေးရမည်)၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပမာဏ^၇ (၂၀%) နှင့် မြေဧရိယာ(၂၀%) ကို အသုံးပြုရမည်ဖြစ်ကာ ယင်းအလေးပေးရာနှုန်းများတွင် ကိန်းရှင်အများအပြားဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် လူဦးရေ ကိန်းရှင်ကိုမူ အနည်းဆုံး၅၀%အလေးပေးသင့်ပါသည်။ ဤဘဏ္ဍာရေးအကန့်အသတ်ကို ပထမတစ်နှစ်သို့မဟုတ် နှစ်နှစ်မြောက်တွင် ပြီးခဲ့သည့်နှစ်ကစည်းကြပ်ကောက်ခံခဲ့သော အမှန်တကယ်ရရှိခဲ့သည့်အခွန်တွင် ဖက်တာတစ်ရပ်ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုစီ၏ ဘဏ္ဍာရေး အခွန်ရငွေ အလားအလာအပေါ် သုတေသနပြု လေ့လာပြီးမှ ကိုယ်စားပြုအခွန်စနစ်တစ်ရပ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းစေရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပိုမိုတန်းတူညီမျှသည့် ပုံသေနည်းတစ်ခုရရှိစေရန် လုပ်ဆောင်သည့် မည်သည့်ပြောင်းလဲမှုမဆိုသည် လက်ရှိလျာထားသည့်ပုံစံနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပြီး စုစုပေါင်း ထောက်ပံ့ငွေအစုပေါင်းမှာ ပြောင်းလဲမှုမရှိဟုဆိုလျှင်ပင် အချို့ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ (အဓိကအားဖြင့် လူဦးရေထူထပ်သော ပြည်နယ်/တိုင်းများ)က အကျိုးကျေးဇူးရရှိပြီး အခြားတိုင်းဒေသကြီးများ မရရှိတော့ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အားကောင်းစေခြင်း

- (က) **အစိုးရကဏ္ဍများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်း** - စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးကော်မရှင်၊ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနက ရှင်းလင်းသည့် ညွှန်ကြားချက်များ နှင့် လမ်းညွှန်ချက်များဖြင့် ခရိုင်/မြို့နယ် စီမံကိန်းရေးဆွဲမည့် အဖွဲ့အစည်းများအား ပိုမိုထိရောက်သည့်အစိုးရဌာနများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် လူမှုစီးပွား၊ အခွန်၊ ဘဏ္ဍာရေး စသည်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သောအကျိုးဆက်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်ကြောင့် အခြားလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကိုပါ သက်ရောက်နိုင်သည့်အလားအလာများတို့ဖြင့် စပ်လျဉ်းသည့်အဆိုပြုလုပ်ငန်းများကိုပူးပေါင်းအကဲဖြတ်ခြင်းတို့အတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးအပ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။
- (ခ) **နှစ်ပတ်လည်စက်ဝန်း** - လိုသည်ထက်ပိုနေသောအဆင့်များကို လျော့ချခြင်း သို့သော် အထူးသဖြင့် လုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအုပ်ချုပ်ရေးများက အရေးကြီးအဆင့်များဖြစ်သော ဂရုတစိုက်စစ်ဆေးခြင်း၊ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အဆင့်ခွဲခြားခြင်းများတွင် အချိန်ပိုမိုရရှိရန်နှင့် အလားတူပင် လွှတ်တော်များအတွက် ၎င်းတို့ သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများကို လုပ်ဆောင်နိုင်ရေး အချိန်ပိုမို ရရှိနိုင်ရန်တို့အတွက် နှစ်ပတ်လည်ဖြစ်စဉ်ကို ပြန်လှန်စိစစ်သုံးသပ်ရပါမည်။
- (ဂ) **အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း အမြင့်ဆုံး ဘတ်ဂျက်လျာထားခြင်းကို သတ်မှတ်ဖော်ပြပေးခြင်း** - (၁) ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ထောက်ပံ့ငွေကြေးငွေချက်များကို နိဝင်ဘာလထက်ပင်စောစီးစွာ ကြေငြာပေးနိုင်ရန် ရှေ့တိုးလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ (၂) ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရှိ ဦးစီးဌာနများ ဖြစ်နိုင်လျှင် မြို့နယ်အဆင့်ရှိ ၎င်းဦးစီးဌာနများကို ပိုမိုနည်းလမ်းကျန်သော အရအသုံးခန့်မှန်း ခြေငွေစာရင်းများ ပေါ်ထွက်လာအောင် အားပေးနိုင်စေရန်ရည်ရွယ်ပြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း မရေးဆွဲမီက အများဆုံးသုံးနိုင်မည့် ကန့်သတ်ဘောင်ကို သတ်မှတ်ချထားပေးခြင်းကို နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများမှ ထုတ်နုတ်စဉ်းစားပြီး ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- (ဃ) **အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ခြင်း နည်းလမ်း/ကိရိယာများ** - ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးလက်အောက်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများက စီမံကိန်းများနှင့် ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်ရွေးချယ်မှုများကို ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာပြီး ရှေ့နောက်ညီညွတ်သည့် အကဲဖြတ်ချက်များနှင့် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော အကျိုးတရား/ကုန်ကျစရိတ် ထွက်ပေါ်ရလဒ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် အကူအညီဖြစ်စေမည့် နည်းလမ်း/ကိရိယာများ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို စီမံဖော်ထုတ်ပေးရမည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင်လည်း နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများမှ ထုတ်နုတ်စဉ်းစားပြီး ရှေ့ပြေး စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

7 ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပမာဏညွှန်းကိန်းကို ၎င်းပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ နှိုင်းရလူဦးရေ အရွယ်အစားဖြင့် အလေးချိန်ညှိတွက်ချက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

- (င) လွှတ်တော်များ၏အခန်းကဏ္ဍ - အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းကို အကောင်အထည်ဖော်ပြီးစီးသည့် အစီရင်ခံစာအပါအဝင် စီမံကိန်းများနှင့်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေအဆိုပြုချက်များ၏ ဆန်းစစ်ချက်နှင့် ပိုမို အချက်အလက်ပြည့်ဝစွာ ပံ့ပိုးပေးထားသည့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးမှုအတွက် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရာတွင် လွှတ်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အထူးကော်မတီများက အသုံးပြုနိုင်မည့် နည်းလမ်း/ကိရိယာများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို စီမံဖော်ထုတ်ပေးရမည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရာတွင်လည်း နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများမှ ထုတ်နုတ်စဉ်းစားပြီး ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

မိတ်ဆက်

အစီရင်ခံစာ ခြုံငုံသုံးသပ်တင်ပြချက်

ဤအစီရင်ခံစာကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ၌ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် အခြားအေဂျင်စီများ^၈ က တာဝန်နှင့်အပ်လေ့လာစေခဲ့သော မကြာသေးမီက လေ့လာမှု အများအပြားအပေါ်တွင် အခြေခံ တည်ဆောက်ထားကာ ယင်းကိစ္စရပ်များကို ထပ်မံစေ့ငု စူးစမ်းရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ အသုံးစရိတ်အတွက် ယေဘုယျကျသည့် အခြေခံဥပဒေ၊ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး မူဘောင်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၊ ငွေကြေးလျာထားခြင်း၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း လက်တွေ့ဖြစ်စဉ်များအပြင် အမှန်တကယ်ရန်ပုံငွေလျာထားခံရသည့် (သို့မဟုတ်) မခံရသည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အမှန်တကယ် ထွက်ပေါ်လာသည့် ရလဒ်များကိုလည်း ဆန်းစစ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး လုပ်ပိုင်ခွင့် အောက်တွင် ရောက်ရှိပြီးဖြစ်သော ကဏ္ဍများနှင့် ပြည်ထောင်စု၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင် ကျန်ရှိနေဆဲ ကဏ္ဍများ အထူးသဖြင့် အခြေခံပညာဦးစီးဌာနနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန စသော ကဏ္ဍ ၂ ရပ်စလုံးအတွက် ငွေလုံးငွေရင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင်လည်းကောင်း အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစားပေးများကို သတ်မှတ်ရာတွင် လည်းကောင်း မည်သို့ဆုံးဖြတ်ကြသည်ကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် နားလည်သဘောပေါက်လာအောင် အထူးအလေးပေး လေ့လာထားပါသည်။ အစီရင်ခံစာကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းတင်ပြထားပါသည်။

- **အပိုင်း (က)** တွင် အချို့သော အသုံးစရိတ်တာဝန်များကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချပေးခြင်းအတွက် အခြေခံ အကြောင်း တရားနှင့် လက်ရှိပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးသို့ လွှဲအပ်ပေးထားပြီးသည့် အသုံးစရိတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ (သို့ဖြစ်၍ စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း တာဝန်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။)အကြောင်းကို တင်ပြထားပါ သည်။
- **အပိုင်း (ခ)** တွင် အဆိုပါတာဝန်များအတွက် ငွေကြေးလျာထားပုံယန္တရားများ၊ ယင်းယန္တရားများ၏ ဘဏ္ဍာရေး ရလဒ် များနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အလားအလာ သက်ရောက်ချက်များ စသည်တို့ကို ဆန်းစစ်လေ့လာထားပါသည်။
- **အပိုင်း (ဂ)** တွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အခန်းကဏ္ဍများနှင့် အချိန်ဇယားများကို ဆန်းစစ်လေ့လာထားပြီးနောက် အသုံးစရိတ် ရလဒ်များ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးရွေးချယ်ပုံများကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အပိုင်း ၃ ပိုင်း စလုံးကို ခေါင်းစဉ်အလိုက်ယေဘုယျကျသည့် အရင်းခံအကြောင်း တရားအချို့နှင့် အရေးကိစ္စ များဖြင့် စတင်ကာ သုတေသနတွေ့ရှိချက်များကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြပြီးနောက် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များမှ ထွက်ပေါ်လာသည့်

8 အဆိုပါ လေ့လာမှုအများစုမှာ အာရှဖောင်ဒေးရှင်း နှင့် MDRI-CESD တို့ ကတာဝန်ပေးအပ်ပြီး အများဆုံးမှတ်သားရ သည့် (၁) ဟာမစ်ရ်နစ်ဆင် နှင့် အဖွဲ့ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ (ရန်ကုန်-အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် MDRI-CESD ၂၀၁၃)က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအဖွဲ့ များ၏ ရှုပ်ထွေးသောဖွဲ့စည်းပုံ၊ ၎င်းတို့၏အခန်းကဏ္ဍ၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့်ဆက်သွယ်ချက်များကို ပုံဖော်လမ်းကြောင်းပေးပါသည်။ (၂) ဟာမစ်ရ်နစ်ဆင်နှင့် စင်ဒီဂျီးလင်း- မြန်မာနိုင်ငံ ဘဏ္ဍာရေး ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်း - ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် လမ်းပြခြေပုံ၊ ဆွေးနွေးချက်စာတမ်း ၅ (ရန်ကုန်: အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် MDRI-CESD ၂၀၁၄)က ပိုမိုကြီးမားသည့် ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချရေး ဒီကရီ အခြေခံအကြောင်းအရာနှင့် ယင်းကိုအောင်မြင်စေမည့် လမ်းပြခြေပုံကို လမ်းကြောင်းဖော်ထားပေးပါသည်။ (၃) ဂိုင်းလ်စီ ဒစ်(ခ)ဆင်-ဂျူးစ် နှင့် အဖွဲ့သားများလေ့လာထားသော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ မြန်မာနိုင်ငံ (ရန်ကုန်)အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် MDRI-CESD ၂၀၁၄)ကမူ ပြည်နယ်၊တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အခွန်စည်းကြပ်အာဏာနှင့် အလားအလာများ၊ အသုံးစရိတ်ထပ်ကျော့ပုံစံများကို အကြမ်းဖျင်းပုံဖော်ပေးထားပါသည်။ ၎င်းလေ့လာချက်ကို ဂျပန်အင်တာနေရှင်နယ် ကော်ပိုရေးရှင်းအေဂျင်စီ(ဂျီကီကာ)၏ မကြာသေးမီက ထပ်မံ ဖြည့်စွက်လေ့လာချက် - ဂိုင်းလ်စီ ဒစ်(ခ)ဆင်-ဂျူးစ် နှင့်အဖွဲ့သားများ၏ မြန်မာနိုင်ငံ၏အစိုးရအဖွဲ့အချင်းချင်းကြား အခွန်ဘဏ္ဍာဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ချက်များ- ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု၏ လက်ရှိဖြစ်စဉ်များ နှင့် အနာဂတ်ဦးစားပေးဖွယ်ရာများ (ရန်ကုန်- MDRI-CESD၊ ဂျပန်အင်တာ နေရှင်နယ်ကော်ပိုရေးရှင်းအေဂျင်စီ (ဂျီကီကာ) ၂၀၁၆)

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော မူဝါဒဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ထင်ရှားသိသာအောင် ဖော်ထုတ်တင်ပြထားပါသည်။

- **အပိုင်း (ဃ)** တွင် အဆိုပါတွေ့ရှိချက်များ၏ အလားအလာသက်ရောက်နိုင်သည့်အချက်များနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းတို့၏ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ပြန်လည်အကျဉ်းချုပ်ပေးထားပြီး ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဘက်များအတွက် ထောက်ခံချက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြထားပါသည်။

လေ့လာရာတွင် အသုံးပြုသော ချဉ်းကပ်နည်းလမ်း

အစီရင်ခံစာကို ၂၀၁၆ခုနှစ်ဧပြီလမှ ဇူလိုင်လအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သောသုတေသနအပေါ်တွင် အခြေခံပြုထားပါသည်။ သုတေသနတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်။

- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှုတို့ဖြင့်ဆက်စပ်သော လက်ရှိရနိုင်သည့် အထောက်အထားများကို သုံးသပ်ခြင်းနှင့် အာရုံစိုက်သော အရေးပါသည့်အစီရင်ခံစာများစွာ အပါအဝင် အရေးကြီးသည့်ကဏ္ဍများ တွင် ပြည်သူကို ဝန်ဆောင်မှုပေးပုံစံနည်းတို့ကို သုံးသပ်ခြင်းနှင့်
- မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းများပြုလုပ်ခြင်း- ယင်းဖြစ်စဉ်များတွင် နေပြည်တော် နှင့် သုတေသနအတွက် ပို၍အရေးကြီးသည့် ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးများကို ကွင်းဆင်းခဲ့ပြီး လေ့လာရေးအဖွဲ့က သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်နှင့်မြို့နယ်အဆင့်များတွင် အစိုးရအရာရှိများဖြင့် ကျယ်ပြန့်စွာဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့ကြပါသည်။

လေ့လာရေးအဖွဲ့အနေဖြင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ရှိ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းဦးစီးဌာနများ၊ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနများက စိတ်အားထက်သန်စွာ ဝေမျှပေးသည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေး မှတ်တမ်းမှတ်ရာများစွာ နှင့်ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် အခြေခံပညာဦးစီးဌာနများမှ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများကိုလည်း ရရှိလေ့လာခဲ့ရပါသည်။

အစီရင်ခံစာ၏ အကန့်အသတ်များ - ရှင်းလင်းတင်ပြချက်

နောက်ဆုံး မိတ်ဆက်မှတ်ချက်အဖြစ် ဤအစီရင်ခံစာသည် မည်သည့်အကြောင်းအရာဖြစ်ပြီး မည်သည့် အကြောင်းအရာမဟုတ်သည်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာအနေဖြင့်ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်၌အစိုးရ/ပြည်သူ့ရေးရာဦးစီးဌာနများအတွက်ငွေကြေးလျာထားခြင်း၊ စီမံကိန်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေ စာရင်းရေးဆွဲရာတွင် လက်ရှိ အစီအမံများကို အပြည့်အဝမဟုတ်သော်လည်း အကြမ်းဖျင်းပုံဖော်ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ယင်းဖြစ်စဉ်များအတွင်းရှိ ဒေသန္တရပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုကို အားလျောစေသည့် ကိစ္စရပ်များကို ဖော်ထုတ်တင်ပြထားပါသည်။ ထို့အတူ အချို့ဧရိယာများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ်နိုင်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။ (ထိုသို့အကြံပြုရာတွင်လည်း အပြည့်အဝ မဟုတ်သေးသည့်တိုင်အောင် ပိုမိုကြီးမားစွာနှင့် သီးသန့်ဖြစ်သော ဧရိယာများကို တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။) ထိုသို့အကြံပြုခြင်းအားဖြင့် ပိုမိုအရေးပါသည့် မူဝါဒရေးရာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် ကျင့်ထုံးများကို အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချရေးနှင့်ဆက်စပ်သည့် ထောက်ခံခြင်း၊ ကန့်ကွက်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိပါ။ (ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချရေးနှင့်ပတ်သက်လျှင် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို ကံသေကံမ ချမှတ်မပေးနိုင်သည့်တိုင် သက်ဆိုင်သည့်

အကြောင်း အရာများစွာပါဝင်သည့် နိုင်ငံတကာ စာပေအထောက်အထားများရှိပါသည်။) ထို့အတူ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချရေး နှင့်ပတ်သက်သည့် လမ်းပြမြေပုံတစ်ခုကို ညွှန်းပြရန်လည်းမရည်ရွယ်ပါ။ (လက်ရှိ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချရေး၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ မည်သို့ရှိသည်ဖြစ်စေ ညွှန်းပြရန်မရည်ရွယ်ပါ။) ဖော်ပြပါ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချရေးနှင့် ဆက်စပ်သမျှသည် ရှုပ်ထွေးများပြားသည့် သုတေသနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းများ လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်သည့်တိုင် လက်တွေ့တွင် အသုံးဝင်ရန်မှာမူ မသေချာလှချေ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာမက မည်သည့်နေရာ၌မဆို လက်တွေ့ရင်ဆိုင်နေရသည့် မူဝါဒစိန်ခေါ်ချက်မှာ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချရေးကို တစ်လုံးတစ်ဝတ်ည်းအလုပ်ဖြစ်ရေးထက် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း တစ်ခုစီတိုင်းအတွက် အစိုးရဌာနအချင်းချင်း ကြားရှိ တာဝန်များကို သင့်လျော်မှန်ကန်စွာ မျှမျှတတ ဂရုတစိုက်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရေးဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အချို့တာဝန် ဝတ္တရားများမှာ ဗဟိုက ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသည်က အကောင်းဆုံးဖြစ်ပြီး ယင်းမှအပအခြားကိစ္စရပ်များကိုမူ ဒေသန္တရအဆင့် အားဖြင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းက ပိုမိုကောင်းမွန်ပြီးလျှင် ယင်းတို့ကို ငွေကြေးလျာထားခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းပြုရာ၌ အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် ဆုံးဖြတ်နိုင်စေပါသည်။

က။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအသုံးစရိတ်တာဝန်များ

ဤအပိုင်းတွင် အချို့သော အသုံးစရိတ်တာဝန်များကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုမှလျော့ချ ခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြန်လှန်သုံးသပ်ထားပါသည်။ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုမှလျော့ချရာတွင် သက်ဆိုင်သည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်းတို့လည်း ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုမှ လျော့ချရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့ ပေးအပ်ထားသည့် အသုံးစရိတ် တာဝန်များကို မလေ့လာမီ ယေဘုယျအခြေအနေအချို့ကို စတင်လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

က.၁ နိဒါန်း။ ယေဘုယျ သဘောတရားများနှင့် အရေးကိစ္စများ

က.၁.၁။ လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စများ သတ်မှတ်ခြင်း

အစိုးရတစ်ရပ်၏ အဆင့်များအကြား အသုံးစရိတ် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းတာဝန်များ မည်သို့ခွဲဝေသတ်မှတ်သနည်းဆိုသော မေးခွန်းသည် အကြောင်းပြချက်များစွာအတွက် အလွန်အရေးပါပါသည်။

- ပထမအကြောင်းပြချက်။ အစိုးရအဆင့်ဆင့်အကြား လုပ်ငန်းတာဝန်ခွဲဝေသတ်မှတ်မှု သို့မဟုတ် အသုံးစရိတ်သတ်မှတ်မှု မရှင်းလင်းပါက မတူညီသောအဆင့်များတွင် လုပ်ငန်းများထပ်နေခြင်း သို့မဟုတ် အသုံးစရိတ်တွင် လုံးဝမထည့်သွင်းမိခြင်းတို့ဖြစ်နိုင်ပြီး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု၌ ခိုင်မာမှု အားနည်းသွားစေမည်ဖြစ်သည်။
- ဒုတိယအကြောင်းပြချက်။ အကယ်၍ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လုပ်ငန်းများခွဲဝေချထားမှုကို အဆင့်မှားယွင်း၍ သတ်မှတ်ချထားပေးမိပါက ၎င်းဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးရာတွင် ထိရောက်မှု၊ ဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် ညီမျှမှုတို့ကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာဒေသန္တရအဆင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လွှဲပြောင်းသော အခါ မှန်ကန်သောအဆင့်တွင်သတ်မှတ်ခြင်းမဟုတ်တော့သည့်အတွက် ဖော်ပြပါထိခိုက်မှုများဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။
- တတိယအကြောင်းပြချက်။ 'မည်သူက မည်သည့်အတွက်တာဝန်ရှိသည်' စသည့် ဥပဒေပြဌာန်းချက်များ မရှင်းလင်းပါကလည်း အစိုးရ၏မည်သည့်အဆင့်က တာဝန်ခံယူစေရမည်ဆိုသည်မှာ အလွန်ခက်ခဲပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနအဆင့်အလိုက်ထံမှ မည်သည့်ကို မျှော်လင့်၍ရနိုင်သည်ဆိုသည်မှာလည်း ရှင်းလင်းမှုမရှိပါ။ ယင်းပြဿနာကို နေရာများစွာတွင် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပြီးအထူးသဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်ပြောင်းတိုင်းပြည်များတွင် တွေ့ကြုံရလေ့ရှိပါသည်။
- စတုတ္ထအကြောင်းပြချက်။ နောက်ဆုံးအချက်အနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြား ဘဏ္ဍာရေးမူဘောင်ကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၏ အရေးပါသည့်ပထမဆင့်သည် အစိုးရအဆင့်တစ်ခုစီက မည်သည့်လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်သင့်သည် ထို့ကြောင့် ယင်းအဆင့်တစ်ဆင့်စီ၏ အသုံးစရိတ်တာဝန်က မည်မျှဖြစ်ရမည် စသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းဆုံးဖြတ်ချက်များ ရှင်းလင်းမှသာလျှင် ရငွေနေရာချထားမှု၊ ရငွေခွဲဝေပေးခြင်းနှင့် ဗဟိုနှင့် ဒေသန္တရအကြား ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းခြင်းတို့ကို အသုံးစရိတ်များအတွက် သေချာလုံလောက်စွာ ငွေကြေးလျာထားနိုင်စေရန် ပုံဖော်သတ်မှတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာနှင့် ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအကြား ဘဏ္ဍာရေး ဆက်နွယ်မှုများအတွက် 'ရွှေစည်းမျဉ်း' မှာ ဘဏ္ဍာငွေ လျာထားမှုကို လုပ်ငန်းသတ်မှတ်ချက်များပြီးစီးမှ လုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အဆင့်တစ်ခုစီအတွက် လုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ ခွဲဝေသတ်မှတ်ချက်ကို ဆုံးဖြတ်ပြီးမှသာ ငွေကြေးလျာထားခြင်းအားဖြင့် အဆင့်တစ်ခုစီက လိုအပ်သည့် အခွန်စည်းကြပ်မှုများနှင့်ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှု မူဝါဒများကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝမည်ဖြစ်ပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၁။ လုပ်ငန်းအလိုက် ဘဏ္ဍာငွေလျာထားခြင်း - မူလစည်းမျဉ်း

“ပထမဦးစွာ အသုံးစရိတ်တာဝန် ခွဲဝေချထားမှုကို ဒေသန္တရအစိုးရများသို့ပေးပို့ရမည်။ ထို့နောက် ရငွေဆိုင်ရာ တာဝန်များ နေရာချထားမှုကို ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်။ ဤစည်းမျဉ်းသည် အကြောင်းအရင်း ၂ ရပ်ကြောင့် အရေးကြီးပါသည်။ အကြောင်းအရင်း ၁။ ဗဟိုအစိုးရက အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံမှု တာဝန်ခွဲဝေချထားခြင်းမပြုမီ အဆင့်တစ်ဆင့်ချင်းစီအတွက် အသုံးစရိတ်လိုအပ်ချက်ကို သတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်ခြင်းနှင့် အကြောင်းရင်း ၂။ စီးပွားရေးအရအကျိုးရှိစေမည့် အခွန်များကို စည်းကြပ်တာဝန်ခွဲဝေချထားရာတွင် အသုံးစရိတ်တာဝန်ခွဲဝေချထားမှု နှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာလို အပ်ခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်နိုင်သည့်ဝန်ဆောင်မှုများ (ဥပမာ အများနှင့် ဆိုင်သည့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ) ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ပမာဏကြီးမားစွာ ငွေကြေးလျာထားသင့်ပြီး၊ ဒေသန္တရဧရိယာတစ်ခုကိုသာ အကျိုးတရားရရှိစေမည့် ယေဘုယျဝန်ဆောင်မှုများကို ဒေသန္တရအခွန်ငွေမှ ငွေကြေးလျာထားကာ အခြားလုပ်ငန်းများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ထင်ရှားသည့် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကိုမူ ဒေသကြီးအလိုက် အခွန်ငွေများနှင့် အစိုးရအဆင့်များအကြား လွှဲပြောင်းငွေများမှ ငွေကြေးလျာထားသင့်ပါသည်။ ဒေသန္တရအစိုးရများအနေဖြင့် အကျိုးရရှိစေမည့် အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်းနှင့်အခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းမှုများပုံစံတစ်ခုကို မရွေးချယ်နိုင်သေးမီ အပေါ်အဆင့်အစိုးရများက အသုံးစရိတ်တာဝန်ခွဲဝေချထားပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ရှိုင်းဘား ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်းအတွက် စည်းမျဉ်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းစာတမ်း ၉၉၀၁၊ နိုင်ငံတကာလေ့လာရေးအစီအစဉ်၊ မူဝါဒလေ့လာရေးကျောင်း (အတ္တလန္တိက-ဂျော်ဂျီယာပြည်နယ် တက္ကသိုလ်၊ ၁၉၉၁)

မကြာခဏဆိုသလိုပင် တိုင်းပြည်တော်တော်များများရှိ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရများ (ဗဟို အဆင့်အောက်တစ်ဆင့်အစိုးရများ)ကို လုပ်ငန်းကဏ္ဍအသုံးစရိတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ရှင်းလင်းစွာပေး အပ်လေ့ရှိသော်လည်း ယင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လုပ်ကိုင်နိုင်စေမည့် လိုအပ်သော အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံပိုင်ခွင့်နှင့် အခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းမှုကိုမူ လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးလေ့မရှိကြပါ။ ဤပြဿနာကို ရန်ပုံငွေမရရှိသော လုပ်ပိုင်ခွင့်များဟု ယေဘုယျခေါ်ဆိုနိုင်ပြီး စက်မှုဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင်ရော ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံ များတွင်ပါတွေ့လေ့ရှိပါသည်။ ဤပြဿနာကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်မရသော သုံးစွဲမှုတာဝန်များသို့မဟုတ် လိုငွေပြပုံစံမျိုးဖြင့်သုံးစွဲခြင်း သို့မဟုတ် ဒေသန္တရအာဏာပိုင်များထံမှ အမြောက်အများချေးယူခြင်း စသည့် အကျိုးဆက်များ ဖြစ်လာရ ပါသည်။

က.၁.၂။ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချသင့်သော အကြောင်းရင်းများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုထိန်းချုပ်မှုကို ကြီးကြီးမားမားလျော့ချလုပ်ဆောင်သင့်ကြောင်းကို အခြားလေ့လာချက်များတွင် ဆွေးနွေးတင်ပြထားပြီးဖြစ်ပါသည်။^၉ ထို့ကြောင့် အကျဉ်းချုပ်သာ ဤအစီရင်ခံစာ တွင်ဖော်ပြလိုသည်မှာ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်းက အချို့သောဒေသန္တရရှိ ပြည်သူ့ ကုန်စည်နှင့်ဝန် ဆောင်မှုများကို ဒေသန္တရဘဏ္ဍာ ထိန်းချုပ်ခွင့်ပြုခြင်းအားဖြင့် အောက်ပါအကျိုးတ ရားအလားအလာများကို အောင်မြင်နိုင်ပါသည်။

- **ထိရောက်မှု (သို့မဟုတ် ခွဲဝေလျာထားမှု အကျိုးတရားဖြစ်ထွန်းမှု)။** ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြား (ယင်းပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ မြို့နယ်များအကြား)ရှိ ပြည်သူလူထုတို့၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကြိုက်နှစ်သက်မှုများသည် မတူညီကြသည့်အလျောက် ယင်းမတူညီမှုများကို စီမံကိန်းများနှင့် ဘတ်ဂျက်လျာထားမှုများတွင်ထည့်သွင်းရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့် ကြီးမားသောအကျိုး တရားရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကဲ့သို့ ဒေသန္တရဦးစားပေးများ အထူးသဖြင့် ဒေသခံ

၉ ဥပမာ- နှစ်ဆင့်နှင့်ဂျီလင်း၏ မြန်မာနိုင်ငံ ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်း

တို့၏ မတူညီသည့်လို အပ်ချက်များနှင့် ကြိုက်နှစ်သက်မှုများဖြင့်ဆက်စပ်နေသော ဒေသတစ်ခု၏ ပြည်သူ့ကုန်ပစ္စည်းများ နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် စီမံကိန်းများနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းငွေကြေး လျာထားခြင်းများကို အဆင်သင့် ပုံစံထုတ်ထား ပေးခြင်းက ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသည်။ နေပြည်တော်ရှိ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရမည့်သူများက အဓိကကျသော အမျိုးသား အဆင့် ပြည်သူ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ သို့မဟုတ် တစ်ပြေးညီပုံစံဖြင့် ပိုမိုသင့်လျော်သော အမျိုးသားအဆင့် အစီအစဉ်များ ကိုသာ ပိုမိုထိရောက်စွာ အစီအစဉ်ရေးဆွဲနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းပြည်ထောင်စု အဆင့်အရာရှိများအနေဖြင့် မည်သည့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ခရိုင် သို့မဟုတ် မြို့နယ်တစ်ခုရှိ လူထုထက်ပိုပြီး ဒေသ၌ရှိသည့် ကျောင်းများ၊ လမ်းများ သို့မဟုတ် ရေအရင်းအမြစ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ နှိုင်းယှဉ်ရွေးချယ်မှုများ သို့မဟုတ် မည်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုက ပို၍ ကောင်းမွန်မည် စသည့် အချက်အလက်များကို ရယူနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ၎င်းအရာရှိများမှာ သက်ဆိုင်ရာ အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း နယ်ပယ်တွင် ပိုမိုအရည်အချင်းကောင်းမွန်မည်မှာ သေချာသော်လည်း ဒေသန္တရဗဟုသုတနှင့် ဆက်စပ် အကဲဖြတ်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရမည့် ကိစ္စရပ်များတွင်မူ ထိုသို့လုပ်ဆောင်နိုင်မည့်ဗဟုသုတနည်းပါးမည် ဖြစ်ပါသည်။

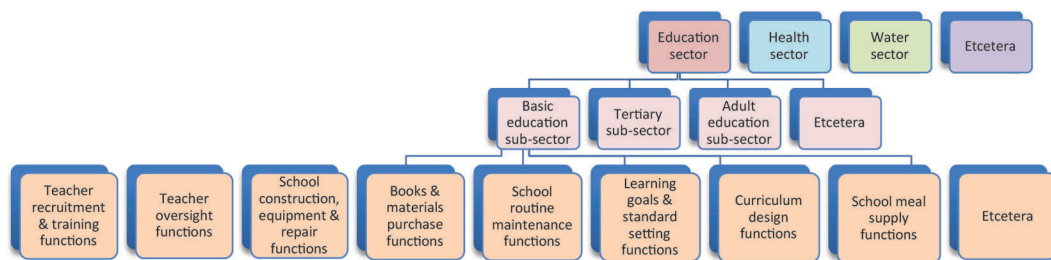
- **အကျိုးတရားဖြစ်ထွန်းမှု။** အချိန်ကြန့်ကြာမှုများ၊ အရင်းမြစ်ဖြုန်းတီးမှုများသို့မဟုတ်အလွဲသုံးစားမှုကို ပိုမိုလွယ်ကူစွာ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းနိုင်မည့် ဒေသန္တရတစ်ခု၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် သက်ဆိုင်ရာဌာနအဖွဲ့အစည်း၊ အေဂျင်စီ တစ်ခုခုအား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အကောင်အထည်ဖော်စေပါက ဘတ်ဂျက်တစ်ခုကို ပိုမိုအကျိုးတရားဖြစ်ထွန်းစေမည်မှာ အသေအချာဖြစ်ပါသည်။ ဒေသတစ်ခုအဆင့်၌ ထိန်းချုပ်မှုကွန်ယက်မှာ ပိုမိုကျဉ်းမြောင်းသဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် လုပ်ငန်းရပ်များအကြား ချိတ်ဆက်မှုများကို ဖော်ထုတ်နိုင်သည့် အကျိုးတစ်ရပ်တစ်ခု ထပ်မံရရှိစေနိုင်ပါသည်။ ဖြစ်တန်စွမ်းရှိသည့် ပူးပေါင်းစွမ်းအားကိုလည်း မြှင့်တင်နိုင်ခြင်း (ဥပမာ- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးပညာပေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ရေအရင်းအမြစ်များတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း ၂ ရပ် အကြားအပြန်အလှန် အထောက်အကူပြုသည့် ချိတ်ဆက်ခြင်း သို့မဟုတ် ယင်းဒေသတွင်းရှိ ဒုတိယနှင့် တတိယ လမ်းကွန်ယက်များဖြင့် အားဖြည့်ချိတ်ဆက်မှုများ) နှင့် အလဟဿ ဖြစ်စေနိုင်သော လုပ်ငန်းထပ်နေမှုများကိုတွေ့ရှိရှောင်ရှားနိုင်ခြင်း (ဥပမာ- မတူသည့်ဌာနများက ကျေးရွာ တစ်ရွာတည်းတွင် ရေအရင်းအမြစ်တိုးတက်စေရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများဖြစ်ပွားခြင်း) စသည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင် မည်ဖြစ်ပါသည်။
- **ညီမျှမှုဖြစ်စေခြင်း။** ဒေသန္တရတစ်ခု၏ လိုအပ်သော ကွဲပြားခြားနားချက်များကို သင့်လျော်စွာ ထည့်သွင်းအကောင်အထည် ဖော်မှုကို ပိုမိုသေချာစေခြင်းနှင့် ကွဲပြားခြားနားသည့် အခြေအနေနှင့် လိုအပ်ချက်များကို လျစ်လျူရှုပြီး ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် မြို့နယ်များတစ်လျှောက် 'စံသတ်မှတ်ထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပုံစံများ' တစ်ပြေးညီထောက်ပံ့ ပေးခြင်းမဖြစ်ရအောင်လည်း ပိုမိုသေချာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။
- **ပွင့်လင်းမြင်သာမှု နှင့် တာဝန်ခံယူမှု။** စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာစွာနှင့် တာဝန်ခံယူမှု ရှိစွာ ချမှတ်ကြောင်း ပို၍သေချာစေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဒေသန္တရတစ်ခုရှိ အရာရှိများကို ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် တာဝန် ပေးအပ်ပါက ယင်းဒေသနေပြည်သူတို့အတွက် သတင်းအချက်အလက်များကို ပိုမိုအဆင့်သင့်ရရှိစေသကဲ့သို့ အကောင် အထည်ဖော်မည့်လုပ်ငန်းများကို သုံးစွဲမည့်သူများနှင့် ပြည်သူများက ၎င်းတို့၏အမြင်များ တိုင်တန်းချက်များကိုလည်း ပိုမို လွယ်ကူစွာ ဆက်သွယ်ပေးပို့နိုင်ခြင်းပိုမိုကြားနာနိုင် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်းနှင့် အလွယ်တကူ လမ်းကြောင်းလွှဲဖယ် မှုကို နည်းပါးသွားစေခြင်း စသည့်အကျိုးတရားများရရှိပါသည်။

အထက်ပါအားလုံးတို့မှာ အလားအလာရှိသည် ဆိုသော် ငြားလည်း အလိုလို အကျိုးရရှိလာမည်မဟုတ်ပဲ လုံလောက်သော စွမ်းဆောင်ရည်များ၊ တာဝန်ခံယူမှုအစီအမံများ နေရာ တကျ ရှိရန်လိုကြောင်း အထူးအလေးထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

က.၁.၃။ ရှင်းလင်းမှုနှင့် သီးခြားဖြစ်မှု၏ အရေးပါပုံ

ကဏ္ဍတစ်ခုလုံး (ကျန်းမာရေး၊ပညာရေး၊လမ်းများ)ကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချသင့်/မသင့်ဟု ဆိုရမည်ထက် ကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီတွင် သီးခြားဖြစ်စေရန်နှင့် ခွဲထုတ်ရန်လိုအပ်ခြင်းဟု ဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ ပညာရေးသည် ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်ပြီး အခြေခံပညာရေးကဲ့သို့သော ကဏ္ဍခွဲအမျိုးမျိုး သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုးပါဝင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဖန် အခြေခံပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုတွင် ကွဲပြားခြားနားသည့် သတ်မှတ်ပေးထားသည့် လုပ်ငန်းရပ်များ သို့မဟုတ် ပညာရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင်နိုင်ပါသည် - သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ရေးဆွဲခြင်း၊ စာမေးပွဲနှင့်သင်ကြားရေးစံနှုန်းများ၊ ကျောင်းဆရာ/မ များကို ငှားရမ်းခြင်း၊စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် လစာပေးခြင်း၊ ဆရာ/မများအတွက် လုပ်ငန်းခွင်သင်တန်းများ၊ကျောင်းဒီဇိုင်းစံနှုန်းဆုံးဖြတ်ခြင်း-အဆောက်အဦ၊ပစ္စည်းများထည့်သွင်းခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်ပြုပြင်ခြင်း၊ ကျောင်းစာအုပ်ဘိုးငွေပေးချေခြင်း၊ ကျောင်းအာဟာရပြင်ဆင်ခြင်း၊ ကျောင်းစစ်ဆေးရေး စသည့်များစွာသော လုပ်ငန်းရပ်များဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်၌ ဖော်ပြပါ များစွာသော လုပ်ငန်းရပ်များထဲမှ မည်သည့်လုပ်ငန်းများကို အကောင်းဆုံးစီမံခန့်ခွဲနိုင်မည် နည်းဟူ၍မေးခွန်းထုတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၇။ "ကဏ္ဍများကို"လုပ်ငန်းရပ်များအဖြစ်သို့ ခွဲထုတ်ခြင်း - ပညာရေးကဏ္ဍဥပမာ

သော့ချက်ကျသည့် ညွှန်းဆိုချက်မှာ အဆိုပါလုပ်ငန်းများမှ အချို့ကို ဒေသန္တရအဆင့်၌ အကောင်းဆုံး ကိုင်တွယ်နိုင်ပြီး အခြားလုပ်ငန်းများကို ဗဟိုအစိုးရမှ ကိုယ်တွယ်လျှင် ပို၍သင့်လျော်မည်ဆိုသော အချက်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချခြင်းနှင့် ဗဟိုထိန်းချုပ်ခြင်းအကြား ဆွေးနွေးချက်များသည် သီးခြားသတ်မှတ်တာဝန်များ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းများကို ဦးတည်သင့်ပြီး ဝန်ဆောင်မှုတစ်ရပ်လုံး၊ ကဏ္ဍတစ်ရပ်လုံးက ဦးမတည်သင့်ချေ။ ဤသို့ခွဲထုတ်ခြင်းသည် အခြေခံအဆောက်အဦကို အခြေပြုသည့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် များစွာရှိုးရှင်းသော်လည်း လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်နှင့် သွင်းအားစုအတိုင်းအတာစသော ရှုပ်ထွေးသည့် လုပ်ငန်းရပ်များပါဝင်သည့် ပညာရေး သို့မဟုတ် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများအတွက်မူ အလွန်ရှုပ်ထွေးနိုင်ပါသည်။

က.၁.၄။ ။ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုမှ လျော့ချရန် သင့်၊မသင့်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း¹⁰

နောက်တစ်ဆင့်မှာ လုပ်ငန်းရပ်အမျိုးမျိုးကို အစိုးရဌာနတစ်ခုစီ သို့မဟုတ် အဆင့်တစ်ခုစီက လက်ရှိ တာဝန်ခွဲဝေချထားပုံကို ပုံဖော်ကြည့်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရန် သီးခြားကဏ္ဍများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ပြဌာန်းထားသော လက်ရှိဥပဒေများနှင့်နည်းဥပဒေများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အဆင့်များအလိုက် ပြဌာန်းထားသည့် လုပ်ငန်းရပ်များကို အသေးစိတ်ဖော်ညွှန်းကြည့်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကို မက်ထရစ်စနစ်တစ်ရပ်

10 ဤအပိုင်းပါ နည်းနာနိဿယသုံးသပ်ချက်ကို အဆင့်စုံအစိုးရ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်ခွဲဝေချထားမှုတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ အခန်း၊ အတွဲ ၁ နှင့် ၂၊ ဂျီတီဒက် ၂၀၀၉

အဖြစ်အသုံးပြု၍ ရှင်းလင်းသော၊ တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ လိုက်လျောညီထွေမှုမရှိသော၊ တစ်စီကွဲပြားနေသော ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ကာ မည်သည့်လုပ်ငန်းရပ်ကို ဗဟိုကိုင်တွယ်ပါက ပိုမိုကောင်းမွန်မည် မည်သည့်လုပ်ငန်းရပ်ကို ဒေသန္တရအဆင့်က ကိုင်တွယ်ပါက ပိုမိုကောင်းမွန်မည် စသည်ကို တွေ့ရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤလမ်းညွှန်စည်းမျဉ်းသည် ဖြစ်နိုင်သမျှ အနိမ့်ဆုံးအဆင့် သို့မဟုတ် အကျိုးသက်ရောက်မှုခံရမည့်သူများနှင့် အနီးဆုံးအဆင့်တွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် (ဖြစ်နိုင်သမျှအနိမ့်ဆုံးအဆင့်ထိ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းစည်းမျဉ်း) ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရ၏ တာဝန်ခွဲဝေမှုအဆင့်သည် ဝန်ဆောင်မှု တစ်ခုခုထံမှ အကျိုးတရား ခံစားရမည့် လူထုနှင့် ဖြစ်နိုင်သမျှ ကိုက်ညီမှုရှိသင့်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ

- လူဦးရေပမာဏများပြားသော ဧရိယာကို ပေးရမည့် ဝန်ဆောင်မှုတို့အတွက် တာဝန်များကို တိုင်းပြည်တစ်ခု၏ အရွယ်အစားကို လိုက်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ အဆင့်မြင့်နေရာ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုအစိုးရတွင်တည်ရှိစေပြီး ကိုင်တွယ်စေသင့်ပါသည်။ ဥပမာ တက္ကသိုလ်များနှင့် အမျိုးသားပြတိုက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။
- ပမာဏ သေးငယ်ပြီး ဒေသန္တရလူထုများပါဝင်သည့် ဧရိယာအတွက် ဝန်ဆောင်မှုတာဝန်များကို ၎င်းဒေသန္တရ လူထုအနေအထားအရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ ဒေသအဆင့်များက ဝန်ဆောင်ပေးရန် နေရာချထားပေးသင့်ပါသည်။ ဥပမာ-မူကြိုကျောင်းများ၊ အခြေခံပညာ မူလတန်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းများ၊ ကျေးလက်ရေပေးဝေရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

သို့သော်ဤစည်းမျဉ်း (အနိမ့်ဆုံးအဆင့်ထိ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းစည်းမျဉ်း) တွင် ခြွင်းချက် အချို့ရှိပါသည်။

- **ပြင်ပသက်ရောက်မှုများနှင့် ယှဉ်မှုများ။** ဧရိယာတစ်ခုတွင် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာမှ တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း အခြားဧရိယာရှိလူထုအပေါ်သို့ သက်ရောက်မှုများရှိတတ်ပါသည်။ ဥပမာ ဒေသတစ်ခုတွင် ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးရာမှ နီးစပ်ရာဒေသရှိ လူထုအပေါ်သို့ နာဖျားကူးစက်မှုကျရောက်သွားနိုင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ ခရိုင်ဆေးရုံသစ်တစ်ရုံဆောက်လုပ်ခြင်းက အနီးနားမှခရိုင်ငယ်တစ်ခုရှိ အသုံးပြုမှုနည်းပါးသည့် ဆေးရုံ၏ ဝန်ဆောင်မှုများ တောင်းဆိုနေခြင်းကို လျော့ကျသွားစေနိုင်သကဲ့သို့ သို့မဟုတ်ပါက ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးများသို့ လွှဲပို့ပေးနေရသည့် လူနာဦးရေတိုးပွားလာနိုင်ခြင်းကြောင့် ဆေးရုံ၏ လူနာဝင်ဆန်းမှုကို မြှင့်သိပ်သွားစေနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကိစ္စရပ်မျိုးတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို ပံ့ပိုးပြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်အတွက် အထက်ဆင့်(သို့) ဗဟိုအဆင့်သို့ တာဝန်ပေးသင့်ပြီး စီမံကိန်းချမှတ်ခြင်းနှင့် ထိုတာဝန်ကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းတွင်ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။
- **စီးပွားရေးချိန်ခွင်လျာ။** အချို့သော လုပ်ငန်းရပ်များကြောင့် ထုတ်လုပ်သည့် ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု၏ ကုန်ကျစရိတ် တိုးမြှင့်စရာမလိုပဲ ယင်းလုပ်ငန်း၏ ထွက်ကုန် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ များစွာတိုးတက်လာခဲ့လျှင် ယင်းလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုမြင့်မားသည်အဆင့်တစ်ခုမှ ထိရောက်စွာကိုင်တွယ်နိုင်ပါသည်။ဥပမာ ဆရာဖြစ်သင်တန်းများ ပို့ချခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကျောင်းသုံးစာအုပ်များထုတ်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကျောင်းဆရာ/မ လစာများကို စီမံပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
- **ညီမျှမှုနှင့် တမျိုးသားလုံးတညီတည်းဖြစ်စေခြင်း။** ဒေသန္တရရွေးချယ်မှုကို ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် တစ်မျိုးသားလုံး တညီတည်း ဖြစ်စေခြင်းနှင့် ညီမျှမှု ဖြစ်စေခြင်း လိုအပ်ချက်အကြား ညှိနှိုင်းရွေးချယ်ရန် လိုအပ်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်မျိုးသားလုံးအတွက် ညီမျှမှု၊ တပြေးညီဖြစ်စေမှုတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်မှာ ကျယ်ပြန့်သောမူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းများ နေရာ ချထားပေးခြင်းများအား ဗဟိုအစိုးရကို တာဝန်ပေးအပ်သင့်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ အလားတူပင် ပြဿနာများနှင့်မညီ ဝန်ဆောင်မှုကို စံနှုန်းနှင့်ကိုက်ညီအောင် သို့မဟုတ် ပုံသေသတ်မှတ်ထားပြီးသည့် စည်းမျဉ်းအဆင့်အရ ဝန်ဆောင်ပေးရမည် ထို့နောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်း ခွဲဝေထားပါက ဒေသန္တရ နယ်မြေများအကြား ကွာဟမှုများမဖြစ်စေပဲ ကိုယ်စားပြုလုပ်ကိုင်စေသည့်နည်းဖြင့် အကောင်းဆုံးစီမံနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ-ဖွား သေ စာရင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် ကာကွယ်ဆေးထိုးခံခြင်းလုပ်ငန်းကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချလုပ်ကိုင်စေသည်

ဆိုပါက အကောင်းဆုံးမှာ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးအပ် လုပ်ကိုင်စေသောနည်းက အလုပ် ဖြစ်မည် မဟုတ်ချေ။ တိုင်းဒေသ ကြီးပြည်နယ်အစိုးရများကို နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်ခြင်းအတွက် သက်သေခံ လက်မှတ်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ သို့မဟုတ် မည်သည့်ကာကွယ် ဆေးထိန်းပေးမည်၊ မည်သို့ထိန်းပေးမည်စသည်ကို ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် ဖန်တီးလုပ်ကိုင်စေခြင်းသည် မလိုလားအပ်ချေ။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် လွှဲပြောင်းသောအယူအဆတစ်ခုကို သိသာရန်တင်ပြလိုပါသည်။ ပြည်နယ်၊တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ကိုယ်ပိုင် စည်းကြပ်ကောက်ခံမှုစွမ်းရည်သည် ၎င်းတို့အား လုပ်ငန်းများတာဝန်ခွဲဝေချ ထားပေးမည် သို့မဟုတ် မပေးမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ တွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်မသင့်ချေ။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် လုပ်ငန်းတာဝန်ခွဲဝေချထားမှုများကိုဆွေးနွေးသောအခါ ဒေသန္တရအဆင့်တစ်ခု၏ အခွန်ဘဏ္ဍာအရင်းအမြစ်မလုံလောက်ဆိုသောအကြောင်းပြချက်ကြောင့် သီးသန့်အသုံးစရိတ် တာဝန်တစ်ခုကို ဒေသန္တရအဆင့်တစ်ခုအား ယုံကြည်အပ်နှံနိုင်ခြင်းမရှိဟု ရံဖန်ရံခါပြောဆိုလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် ဤသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းမှာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှုကို အောင်မြင်အောင်ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမှု၊ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် ဒေသန္တရတာဝန်ခံယူမှုစသည့် အကြောင်းပြချက်များကြောင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအား လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကို တာဝန်ခွဲဝေချထားပေးရန် သင့်လျော်သည်ဟု ယုံကြည်သင့်သည်။ ထို့နောက်မလွဲရှောင်သာသည့် ဒေသန္တရအခွန်ဝင်ငွေ အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်းကို အစားထိုးပေးနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းမှုပုံစံ တစ်ရပ်ရပ်ကို သေချာအောင်လွှဲပို့ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထပ်မံဖော်ပြလိုသည်မှာ “လုပ်ငန်းအလိုက် ငွေကြေးလျာထားခြင်း” ဆိုသောအချက်ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်တာဝန်အားလုံးတို့ကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုမှလျော့ချပစ်ရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ချေ။ ယင်းမှာ ဆိုလိုရင်းနှင့်အတန်ပင် ဆန့်ကျင်နေပါသည်။ မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအများစုအပါအဝင် အသုံးစရိတ်တာဝန် အများအပြားမှာ ဗဟိုအဆင့်၌သာ အကောင်းဆုံးစီမံခန့်ခွဲကြရပါသည်။ သို့သော်လည်း ဒေသန္တရတစ်ခု၏ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုတို့ဖြင့် ဆက်စပ်သည့် သီးခြားအတိုင်းအတာတစ်ရပ်အတွက် အသုံးစရိတ်များကိုမူ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချပြီး တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းက ၎င်းဒေသန္တရများ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့၏ ထိရောက်မှုအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုတန်းတူညီမျှမှုနှင့် တာဝန်ခံယူမှုတို့ကို အလားအလာ ကြီးမားစွာ တိုးတက်စေနိုင်ပါသည်။

က.၂။ မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အသုံးစရိတ်တာဝန်များ

စာစုသေတ္တာ ၂။ အသုံးစရိတ်တာဝန်များကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချသည့် အဓိကပုံစံ ၂ ရပ်¹¹

- **ဒေသန္တရအဆင့် ဖြန့်ဝေပေးသည့် အသုံးစရိတ်များ။** ဤအသုံးစရိတ်များမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၏ တာဝန်များအဖြစ် တရားဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရပြီးသော အသုံးစရိတ်များဖြစ်ကြပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များ၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ ရငွေများမှ ယင်းပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဘတ်ဂျက်အတွင်း ငွေကြေးလျာထား ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အာဏာပိုင်များကလျာထားပြီး အသုံးစရိတ်များ ကို နောက်ဆုံးအတည်ပြုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ အကြောင်းပြချက် ၂ ရပ် အတွက် အရေးအကြီး ဆုံးသော ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချထားသည့် တာဝန်ဝတ္တရားများဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းပြချက် (၁) ယင်းတာဝန် များတွင် ဒေသန္တရထိန်းချုပ်မှုအပြည့်အဝပါဝင်သဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရည်အသွေးအတွက် အလားအလာကြီးမားသည့် အကျိုးတရားများ ဖြစ်ထွန်းစေခြင်းနှင့် အကြောင်းပြချက် (၂) ယင်းက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအား ၎င်းတို့ဘတ်ဂျက်မှ အလုံအလောက် ငွေကြေးလျာထား စေမည်ဖြစ်ပါသည်။
- **လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးထားသော သုံးစရိတ်များ။** ဤအသုံးစရိတ်များမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီးများအတွင်း တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် အသုံးစရိတ်များဖြစ်သော်လည်း ပြည်ထောင်စု ရငွေဖြင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းမှ ငွေကြေးလျာထားပေးရသည့် အသုံးစရိတ်များ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ သက်ဆိုင်ရာဌာနများ (နှင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ)တွင် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့်ဘတ်ဂျက်လျာထားခြင်းများအပေါ် အတိုင်းအတာတစ်စုံ တစ်ရာအထိ ထိန်းချုပ်ခွင့် သို့မဟုတ် ထည့်သွင်းခွင့်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အတိအကျဆိုရလျှင် ယင်းအသုံးစရိတ်များကို မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေ၌ တစ်စုတစ်စည်းတည်း မဟုတ်သော အသုံးစရိတ်များဟု ညွှန်းဆိုရသည်မှာ အထင်အမြင်မှားစေသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများ၌ ဒေသန္တရ အသုံးစရိတ်များအပေါ် စည်းမျဉ်းအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိသလောက်နီးပါးဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ရစေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

11 ကိုယ်စားလှယ်ပြုခြင်းအားဖြင့် အသုံးစရိတ်ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချပေးသည့် တ တိယနည်းလမ်းရှိပါသည်။ သို့သော် ယင်းနည်းလမ်းမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်များ၏ ထင်ရှားသည့်မျှဝေမှုကို အများ အား ဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းမရှိပါချေ။

က.၂.၁။ ဒေသန္တရအစိုးရအား ဖြန့်ဝေပေးထားသည့် အသုံးစရိတ်တာဝန်များ

ဥပဒေအရအပ်နှံထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၂၀၀၈ခု ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပါ ဥပဒေပြု ဇယား ၁ နှင့် ၂^{၁၂} တို့သည် ပြည်ထောင်စုနှင့်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့များ၏ အသုံးစရိတ် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအသီးသီးကို ပြဌာန်းပေးထားသည့် သဘောတူညီချက်များဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းပြချက်များစွာ ရှိမည်ဖြစ်သည့်တိုင် ယင်းဇယားများတွင်ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ခွဲခြားရာ၌ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မရှိဟု ဆိုရပါမည်။

ဇယားနှစ်ခုပါအကြောင်းအရာများသည် မကြာခဏဆိုသလို ထင်ရှားရှင်းလင်းမှုမရှိသကဲ့သို့ ရှေ့နောက် ညီညွတ်မှုလည်းမရှိဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အဓိကဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို တာဝန်ချထားပေးရာတွင်လည်း မည်သည့်အစိုးရအဆင့်ကို ချထားပေးသနည်းဆိုသည်ကို အတိအလင်းရှင်းလင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိချေ။ ပုံစံပြရလျှင် ဇယား၂တွင် ပညာရေး (သို့မဟုတ်) ကျန်းမာရေးနှင့်ပါတ်သက်ပြီး လုံးဝဖော်ပြထားခြင်းမရှိချေ။ ထို့အတူ ဇယား ၁ တွင်လည်း များစွာလမ်းညွှန်ပြဌာန်းထားခြင်းမရှိပါချေ။

- ဇယား၁ ၏ အပိုဒ် ၉၊ လူမှုရေးကဏ္ဍအောက်ရှိ ပြည်ထောင်စုပညာ ရေးတာဝန်များတွင် (က) ပညာ သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရိုးမာတိကာ၊ သင်ပြနည်း စနစ်၊ သုတေသန၊ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်နှင့် စံများ၊ (ခ) တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီ ကောလိပ်၊ သိပ္ပံစသည့်သင်တန်းများနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာအခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ (ဂ) ပြည်ထောင်စုက သတ်မှတ်သည့် စာမေးပွဲများ၊ (ဃ)ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းများနှင့်သင်တန်းများတို့ ပြဌာန်းပါရှိပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် ပညာရေးကဏ္ဍ၏ သော့ချက် ကဏ္ဍခွဲဖြစ်ပြီး ပညာရေးဘတ်ဂျက်၏ ပမာဏအများအပြားကို တာဝန်ယူရသည့် အခြေခံပညာ ကျောင်းပညာ ရေးအတွက် ဇယား ၁ နှင့် ၂ တွင် အတည့်အလင်းရှင်းလင်းထားခြင်းမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်၏ တာဝန် များတွင် ထည့်သွင်းလိုရင်း ရှိသည်ဟု ယူဆရပါသည်။
- အလားတူ မညီညွတ်မှုကို ကျန်းမာရေးကုသမှုတွင်လည်းတွေ့ရပါသည်။ ဇယား ၁ တွင် အခြေခံကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု ပြဌာန်းချက်ကို လုံးဝနီးပါးဖော်ပြထားခြင်းမရှိချေ။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကဲ့သို့သော အခြားအရေးကြီးသည့် ကဏ္ဍများကို လည်း ဇယား ၂ ခုစလုံးတွင် လုံးဝဖော်ပြခြင်းမတွေ့ရသလောက် ဖြစ်ပါသည်။
- အမှန်တကယ်အားဖြင့် တိတိကျကျဆိုပါက ဇယား ၂ ကိုယ်၌ကပင်လျှင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း များကို သတ်မှတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိသယောင်ဖြစ်နေပေသည်။
- ၂၀၀၈ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ၁၈၈ ကဆိုသည်မှာ “ တိုင်းဒေသကြီး (သို့မဟုတ်) ပြည်နယ် လွှတ်တော်သည် [.....] ဇယား ၂ တွင် ဖော်ပြထားသော ဥပဒေပြုကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဥပဒေပြု ခွင့်ရှိသည်” ဟုဖြစ်ပါသည်။ ဇယား ၂ ခုက ရည်ရွယ်လိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စု နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် လွှတ်တော်များ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အသုံးစရိတ်တာဝန်များ ဆိုင်ရာ ၂ ခုအကြားထက် ၎င်းလွှတ်တော်များ၏ မူဝါဒဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဥပဒေပြုခြင်း နှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မှုအဝန်းအဝိုင်းများအကြားကိုသာ ခွဲခြားဖော်ပြလိုသည့်သဘောဖြစ်ပါသည်။
- ဤအချက်ကို ဇယား၂ ပါ စကားအသုံးအနှုန်းများက ပံ့ပိုးပေးနေပြီး ဖော်ပြချက်များမှာ ဆိုခဲ့ပါအတိုင်း အတိအလင်း ပြဌာန်းထားခြင်းမရှိချေ။ ဥပမာ လမ်းများ၊ ဆည်မြောင်းစနစ်များနှင့် လျှပ်စစ်လုပ်ငန်းများ စသည်တို့နှင့်ပတ်သက်ပြီး တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ်ပြည်နယ်ကစီမံခန့်ခွဲရန်အခွင့်ရှိခြင်းကြောင့်အဆိုပါလမ်း၊တံတား၊ဆည်နှင့်တာဝန်လုပ်ငန်းများ နှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးခြင်းတို့ကို တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်၏တာဝန်များအဖြစ် ဇယား ၂ တွင် ညွှန်ပြထား

12 ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ-နောက်ဆက်တွဲဥပဒေပြုဇယား ၂ ရှု

ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းဥပဒေပြုဇယားများသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအတွက် အဆုံးသတ် ဆုံးဖြတ်ပေးရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းမရှိဟု ယူဆရပြီး အခြားဥပဒေများ သို့မဟုတ် ညွှန်းဆိုချက်များကို ရှာဖွေကြည့်ရှုရန် လိုအပ်လာပါသည်။

လက်ရှိအခြေအနေတွင် ယင်းဥပဒေပြုဇယား ၂ ကို ပြင်ဆင်ရန် အဆိုပြုချက်အချို့ရှိနေပြီး အတည်ပြုခဲ့ပါက ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြုခြင်း နောက်ဆက်တွဲအကြောင်းအရာ ဖြစ်လာပြီးလျှင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၏ တာဝန်ယူရသည့်နယ်ပယ် ကျယ်ပြန့် လာဖွယ်ရှိပါသည်။ သို့ဆိုလျှင်လည်း ထပ်မံပြီး တင်ပြလိုသည်မှာ ယင်းအဆိုပြုချက်များသည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း တာဝန်များကို အသုံးစရိတ်တာဝန်များဖြင့် တစ်ထပ်တည်းကျအောင်ပေါင်းစပ်လိုသည့် သဘောပေါ်ထွက်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၃၊ ဥပဒေပြုဇယား ၂ အတွက် အဆိုပြုပြင်ဆင်ချက်များ

လက်ရှိအဆိုပြု ပြင်ဆင်ချက်များသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အာဏာပိုင်များအား ဧရိယာအသစ်များတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်စေလိုဟန်ရှိပြီး အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်။

- ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးကိစ္စရပ်များ
- အသေးစား သတ္တု နှင့် သဘာဝတွင်းထွက် ထုတ်ယူခြင်းကိစ္စရပ်များ
- စက်မှုရန်များ
- ရေလမ်းကြောင်းများ နှင့် ရေအရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စရပ်များ
- လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
- အခြေခံပညာကျောင်းများ
- ပုဂ္ဂလိက ဆေးခန်းများနှင့်ဆေးရုံများ
- လူမှုကယ်ဆယ်ရေး နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကိစ္စရပ်များ

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ယင်းအဆိုပြုချက်များကို အတည်ပြုခဲ့လျှင်ပင် ကိစ္စရပ်တစ်ခုစီသည် ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြုခွင့် အောက်တွင်သာ ရှိနေပါသည်။ ထို့အပြင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအား စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းကြီးကြပ်ရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းကို အဓိကထားလိုသည်လော သို့တည်းမဟုတ် ဖော်ပြပါဧရိယာများတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီးများအား ပြည်သူ့အသုံးစရိတ် တာဝန်အချို့ကိုလည်း လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးလိုသည်လော ဆိုသောအချက်မှာ မရှင်း လင်းပါချေ။

လက်တွေ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

မည်သည့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းကိုအခြေပြုသည်ဖြစ်စေလက်တွေ့တွင် အမှန်တကယ် ဒေသန္တရအစိုးရအား ဖြန့်ဝေပေးထားသည့် လုပ်ငန်းများမှာ အလွန်ပင်အကန့်အသတ်ဖြင့် ဖြစ်နေဟန်ရှိပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ အမှန်တကယ် ငွေကြေးသုံးစွဲနေပုံကို ကြည့်ပါက(လည်းရှု။ အပိုင်း ၈-၄။) ဤအသုံးစရိတ်များကို အောက်ပါ အကြောင်းအရာတို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် သာမန်အသုံးစရိတ်တို့အဖြစ် ရိုးရှင်းစွာမြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။

- **ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏** ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ (လွှတ်တော်၊တရားရုံး စသည်။)
- **အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသည်** ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင်ရှိပြီး ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး၊ ယင်းမှအောက်အဆင့်များဖြစ်သည့် ခရိုင်၊မြို့နယ်နှင့် ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အဆင့်များမှ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးများကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။

- ပြည်နယ်/တိုင်း လမ်း၊ တံတား ကွန်ယက် (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများထဲရှိ ပြည်ထောင်စုကစီမံခန့်ခွဲသော လမ်းများ၊ တံတားများနှင့် ခွဲခြားထားပါသည်။) ကို ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာန¹³က အမျိုးအစားခွဲပေးသည့်အတိုင်း စီမံရပါသည်။
- စည်ပင်သာယာအဖွဲ့အစည်းများ (DAOs) က မြို့တွင်းလမ်းများ၊ ရေဆိုးစွန့်ပစ်ရေးနှင့် ရေပေးဝေရေးစနစ်များကို ငွေကြေးလျာထားပေးရပါသည်။
- မဟာဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ် ဓါတ်အားနှင့်ဖြန့်ဖြူးခြင်းများပါဝင်ပါသည်။
- သာမည အသုံးစရိတ် တာဝန်များမှ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး၊ သစ်တော စသည်များကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းများပါဝင်ပါသည်။

က.၂.၂။ လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးထားသည့် အသုံးစရိတ်တာဝန်များ

အသုံးစရိတ်အများအပြားကို တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အတွင်း၌ အကောင်အထည်ဖော်စေသော်လည်း ယင်းတိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်မှ ဌာနများက စီမံခန့်ခွဲသကဲ့သို့ ငွေကြေးလျာထားမှုကိုလည်း ပြည်ထောင်စု၏ အခွန်ရငွေဖြင့် ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းမှသာ လျာထားပါသည်။ ယင်းအသုံးစရိတ်များမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၏ တာဝန်များမဟုတ်သည့်အပြင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းထားခြင်းမရှိသော်လည်း (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များ၏ ပြန်လှန်သုံးသပ်ခွင့်နှင့် အတည်ပြုပိုင်ခွင့် အောက်တွင်လည်း မရှိပေ။) ၎င်းတို့ကို ဒီဂရီအတိုင်းအတာကြီးမားသည်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် နည်းပါးသည်ဖြစ်စေ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်စေပါသည်။ ပုံစံပြရလျှင်

- ပညာရေး- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အခြေခံပညာရေးအတွက် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို (ကျောင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ လစာများ၊ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း စသည်) ပြည်ထောင်စုအဆင့်၌သာ အဆုံးသတ်အတည်ပြုပါသည်။ သို့သော် ယင်းဘတ်ဂျက်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှ ပညာရေးဌာန၏နှစ်စဉ် ငွေလုံးငွေရင်းနှင့်သာမန် အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်း အဆိုပြုချက်များနှင့် ဦးစားပေးများနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍနှင့် သက်ဆိုင်သည် အခြားလှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်သူများထံမှ အဆိုပြုချက်များကို အခြေပြုထားရခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အလားတူပင် မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန (ယခု စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန)၏ ကျေးလက်အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း စသည်တို့အတွက် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်၌သာ အဆုံးသတ်ခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်းကို လုပ်ဆောင်သော်လည်း ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးရှိ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနများ၏ နှစ်စဉ် ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် သာမန်အသုံးစရိတ် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း အဆိုပြုချက်များနှင့် ဦးစားပေးများအပေါ်တွင်သာ အခြေပြုထားပါသည်။

အခြားပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၏အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းများမှာလည်း(ကျန်းမာရေး၊စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း အစရှိသည့်) အလားတူပင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများမှ အဆိုပြုချက် အနည်းနှင့်အများကို မှီငြမ်းရေးဆွဲထားကြပါသည်။

13 ပုံစံအားဖြင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၌ တိုင်းဒေသကြီးလမ်း ၇၇ လမ်း (အရှည် ၁၈၇၂ ကီလိုမီတာနှင့်ညီမျှသည်။) နှင့် ပြည်ထောင်စုလမ်း ၁၄လမ်း (အရှည် ၇၀၉ ကီလိုမီတာနှင့်ညီမျှသည်။) ကရင်ပြည်နယ်တွင် ပြည်နယ်လမ်း ၃၄လမ်း (အရှည် ၁၀၉၀ ကီလိုမီတာနှင့်ညီမျှသည်။) နှင့် ပြည်ထောင်စုလမ်း ၂၂ လမ်း (အရှည် ၈၅၂ ကီလိုမီတာနှင့်ညီမျှသည်။)

က.၃။ အသုံးစရိတ် ခွဲဝေချထားမှု - ပေါ်ထွက်လာသည့် ကိစ္စရပ်များ

က.၃.၁။ ရှေ့နောက်မညီညွတ်သည့်အသုံးပြုမှုများနှင့် အခြားမူမမှန်မှုများ

လက်တွေ့တွင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေက ပုံဖော်ပေးထားသည့် မရှင်းလင်းသော်လည်း အဆင့်လိုက်အောက်သို့ ခွဲချပေးသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များအကြား ခွဲခြားထားချက်များကိုပင် ရှေ့နောက်မညီညွတ်အောင် အမြဲတမ်းအသုံးမချချေ။ ယေဘုယျ အားဖြင့် အောက်ပါသောချက်ကျသည့် ကဏ္ဍများအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာတာဝန်များတွင် လွှဲမှားနေမှုများ အတော်အတန် ရှိနေပါသည်။

လမ်းနှင့်တံတားများ

အမျိုးသားအဆင့် လမ်းကွန်ယက် (အခြားတိုင်းပြည်အများစုကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။)ကို အောက်ပါအတိုင်း အဆင့်များဖြင့် အမျိုး အစား ခွဲခြားထားပါသည်¹⁴။

- ပင်မပြည်ထောင်စု အမြန်လမ်းမကြီးများကွန်ယက် (၁၉၅၀၀ ကီလိုမီတာခန့်အရှည်)သည် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စု အမြန်လမ်းမကြီးများနှင့် တံတားများ ဦးစီးဌာနများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင်ရှိပါသည်။
- ခရိုင်ချင်းဆက်၊ မြို့နယ်ချင်းဆက်လမ်းကွန်ယက်များ(၁၆၀၀၀ ကီလိုမီတာခန့်အရှည်)သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အမြန်လမ်းမများနှင့် တံတားများဌာနများမှတစ်ဆင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ တာဝန်ယူမှုအောက်တွင် ရှိသည်ဟု ယူဆရပါသည်။
- တတိယအဆင့် လမ်းကွန်ယက်ဖြစ်သည့် ကျေးရွာလမ်းများနှင့်လမ်းကြောင်းဖော်မှုများ (၈၂၀၀ ကီလိုမီတာခန့်အရှည်) ကို အဓိကအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဌာနဖြစ်သော ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင် ထားရှိပါသည်။ နယ်စပ်ဧရိယာများ၌ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနက တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ပါသည်။
- တတိယအဆင့်အခြားလမ်းကွန်ယက်တစ်ခုဖြစ်သော မြို့တော်များနှင့်မြို့နယ်များအတွင်းရှိ မြို့ပြ လမ်းကွန်ယက်များကို (၂၇၀၀၀ ကီလိုမီတာခန့်အရှည်) စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အောက် သို့မဟုတ် ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့်နေပြည်တော် မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင် ထားရှိပါသည်။

ထိုသို့မတူခြားနားသည့်လမ်းကွန်ယက်များကို မတူသည့်အလွှာလိုက် မတူညီသည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏ စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အသုံးစရိတ်တာဝန်များဖြင့် စီစဉ်လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ပုံမှန်တွေ့နေကြ စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယင်းစီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံမှ စိန်ခေါ်ချက်အချို့ပေါ်ထွက် လာပါသည်။ လမ်းကွန်ယက်များ၏ အလွှာများကို ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ထားသော်လည်း လက်တွေ့တွင် တာဝန်ခွဲဝေမှုများမှာ ရောနှောနေသည် သို့မဟုတ် မျှဝေထားသည်ဟု ထင်ရပါသည်။ ပုံစံအားဖြင့်

- တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၂၀၁၆-၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်၏တိုင်းဒေသကြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းမှ ၆၀%ခန့်ကို (စုစုပေါင်းမြန်မာကျပ်ငွေ ၂၀.၃ ဘီလျံ) ပြည်ထောင်စု လမ်းမကြီးများအတွက် အသုံးစရိတ်တွင် လျာထားခဲ့ပါသည်။¹⁵

14 အသေးစိတ်အစီရင်ခံစာကို ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အမျိုးသားလမ်းကွန်ယက်တင်ပြချက်နှင့် ပြည်ထောင်စုဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနရှိ အမြန်လမ်းနှင့်တံတားများ ဦးစီးဌာနမှ အကြီးတန်းအရာရှိများဖြင့် ဆွေးနွေးချက်များအပေါ်တွင် အခြေခံတင်ပြထားပါသည်။

15 ဤလေ့လာမှု၌ ယင်းပေါ်လွင်သည့် လွှဲမှားမှု ပေါ်ပေါက်လာသည့်အခါ " ပြည်ထောင်စု အမြန်လမ်းမအခြေခံအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုသည် ဒေသအတွက် ထိပ်တန်းဦးစားပေးဖြစ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်သည်လည်း အဆိုပါဗျူဟာဦးစားပေးများကို ထောက်ပံ့ပေး ရန်လိုအပ်သည်" ဟု ဆိုကြပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအမြန်လမ်းမဦးစီးဌာန(လမ်းဦးစီးဌာန)က တိုင်းဒေသကြီး နှင့်ပြည်နယ်များတွင်ရှိသော ပြည်ထောင်စု လမ်းကွန်ယက်များအတွက် အသုံးစရိတ်ကို ထိုသို့သုံးစွဲခြင်းမှာ လုပ်နေကျအလေ့အထဖြစ်အတည်ပြုပါသည်။

- အလားတူ ကရင်ပြည်နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနက ရံခါတွင် ၎င်းဌာနက မြို့နယ်ခွဲများရှိ လမ်းအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ငွေကြေးခွဲဝေ လျာထားပေးခဲ့ကြောင်းနှင့် အကြောင်းမှာ ယင်းမြို့နယ်ခွဲများရှိ စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့အစည်းများမှာ သာမန်အားဖြင့် အဆိုပါလမ်းများအတွက် တာဝန်ယူရသည်ဆိုသော်လည်း ၎င်းတို့၏ လမ်းစီမံချက်များကိုပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်ရန် အရင်းမြစ်မရှိသလောက်ဖြစ်သောကြောင့်ဟု ဆိုပါသည်။

ဤအလေ့အထကို လက်တွေ့ကျပြီး လှုပ်သားလှည့်သားရှိခြင်း၏ သက်သေအဖြစ်မြင်ကောင်းမြင်နိုင်ပါ သည်။ သို့သော် ၎င်းတွင် ထိုသို့တာဝန်များကို ဝေဝါးစေခြင်းက အလွန်အရေးကြီးသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ချေ ၂ ရပ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ (က) အဖွဲ့အစည်း အဆင့်တစ်ခုစီ၏ အသုံးစရိတ်တာဝန်များကို ရှင်းလင်းစွာ မှန်းခြေတွက်ချက်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပဲ ယင်းကြောင့် အဆိုပါတာဝန် များကို ငွေကြေးလျာထားရန် သင့်လျော်သည့် လည်ပတ်မှုယန္တရားတစ်ရပ် ပုံစံထုတ်ရန်မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ နှင့် (ခ) ၎င်းက မလုံလောက်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းညံ့ဖျင်းခြင်းတို့အတွက် စီမံခန့်ခွဲမှု သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေး တာဝန်ခံယူမှုကို ရှောင်ရှားသည့်အဖြစ်သို့ အလွယ်တကူဦးတည်စေနိုင်ပါသည်။

လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ

တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အစိုးရများက တစ်ခါတစ်ရံတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းနှင့်ချိတ်ဆက်မှုမရှိသော မြို့ပြဧရိယာများရှိ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် တာဝန်ယူရဟန်ရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းလျှပ်စစ်ဓါတ်အား ကွန်ယက်များ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် အလုပ်လုပ်ခြင်း များအတွက် လက်ရှိဘတ်ဂျက်တာဝန်မှာ ပြည်ထောင်စု လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ပို့လွှတ်ရေးနှင့်ကွပ်ကဲရေး ဦးစီးဌာနတွင်သာရှိပါသည်။ ဤရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်သာမန်အသုံးစရိတ် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်းတာဝန်များအကြား ခွဲခြမ်းခြင်းက အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည့် ရင်းမြစ်များ ခွဲဝေ လျာထားမှုနှင့်လက်ရှိအက်ဆက်များ(ဌာနပိုင်ပစ္စည်းများ)၏ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့်အသစ်သောအက်ဆက်များကို ဖန်တီးခြင်းအကြား အသုံးမှန်မျှခြေကို မှန်ကန်အောက်ပြုလုပ်ခြင်း စသည့် လုပ်ငန်း ၂ရပ်ကို အားနည်းစေသည့် အခြေအနေကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

၎င်းအပြင် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း တာဝန်များကိုပင် ခွဲခြမ်းထား ပါသည်။ မြို့ပြဧရိယာရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး လျှပ်စစ်ဦးစီးဌာနက ကိုင်တွယ်ပြီး ကျေးလက်ဧရိယာ များအတွက် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပို့လွှတ်ရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အဓိကအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး ဦးစီးဌာန¹⁶ ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင်ထားရှိပါသည်။ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနကလည်း နယ်ခြားမြို့နယ်များတွင် ကျေးလက် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် ပါဝင်ဆက်စပ်နေပြန်ပါသည်။

အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓါတ်အားကွန်ရက်နှင့် ဒေသန္တရရှိမဟာဓါတ်အားလိုင်းကွန်ရက်ပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားစနစ်များအတွက် အသုံးစရိတ်နှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတာဝန်များအကြား ခွဲခြားထားမှုကို ဆက်လက်ထားရှိခြင်း၌ အကြောင်းတရားတစ်စုံတစ်ခု ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဒေသန္တရရှိ မဟာဓါတ်အားလိုင်းကွန်ရက်ပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားစနစ်များအတွင်း တစ်စီဖြစ်နေ သည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကမူ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေး ဆွဲခြင်း၏ ထိရောက်မှုနှင့် တစ်စပ်တစ်ဆက်တည်းရှိနေမှုကို အားလျော့စေသည့် အလားအလာဖြစ်ထွန်းစေသည့်အပြင် လုပ်ငန်းများ၊ ဘတ်ဂျက်များထပ်နေခြင်းနှင့် ရှေ့နောက်မညီညွတ်သည့် စံနှုန်းများဖြစ်ပေါ်စေရန် အားပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ ပါသည်။ ဤအခြေအနေကို ဒေသန္တရ အဆင့်၌ 'တစ်သီးတစ်ခြားစီ စီမံကိန်းရေးဆွဲ'သည့်အလေ့အထက ထပ်လောင်းဆိုးရွား စေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။

16 ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေးသည့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်မီးလင်းရေးစနစ် စီမံချက်မှ အဓိက ပရိုဂရမ်တစ်ခု၏ ကျေးလက်ဒေသလျှပ်စစ်မီးရရှိရေးအစိတ်အပိုင်းကို အကောင်အထည်ဖော်နေပါသည်။

က.၃.၂။ ဗဟိုဌာနစည်းစေမှုလွန်ကဲခြင်း

ဒေသန္တရ အာဏာပြန်ဝေပေးထားသည်များမှာ အလွန်နည်းနေသေးခြင်း ...

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်များ၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအလွှာများ ထူထောင်ရန် ပြဌာန်းပေးထားလင့်ကစား မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု မြင့်မားဆဲတိုင်းပြည်အဖြစ် ဆက်လက်ရှိနေသေးပြီး ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ကုန်စည်များဖြင့်စပ်လျဉ်းသော ငွေကြေးသုံးစွဲမှု ဆုံးဖြတ်ချက်အများစုနှင့် နိုင်ငံ၏ အခွန်ရငွေ မျှဝေမှုအများအပြားကိုပင်လျှင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ထိန်းချုပ်ထားဆဲဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ဘဏ္ဍာရေး ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်းကို ပိုမိုကြီးမားစွာအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၏ အကျိုးတရားအလားအလာများကို အခြားလေ့လာမှုများ¹⁷ တွင် ဆွေးနွေးတင်ပြထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ခြုံငုံသုံးသပ်ကြည့်ပါက အထက်တွင်အစီရင်ခံခဲ့သည့်အတိုင်း အသုံးစရိတ် တာဝန်များတွင် ရှေ့နောက်မညီညွတ်မှုများနှင့် လွှဲချော်နေဆဲအလေ့အထများမှအပြင် အဆင့်လိုက်တာဝန်ခွဲဝေချထားပေးရာတွင် အလွန်ကန့်သတ်ထားခြင်းက ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်းကို အဟန့်အတားဖြစ်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် အချို့သော ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်များအပေါ်နှင့် ၎င်းအသုံးစရိတ်များနှင့်ဆက်စပ်သည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်က ကိုင်တွယ်လျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်နိုင်သော စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းရပ်များကို ပြည်ထောင်စုက မြင့်မားစွာထိန်းချုပ်ထားမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဥပမာ-

- ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ရန်ပုံငွေ လျာထားလုပ်ကိုင်သည့် အသေးစား ကျေးလက်အခြေခံအဆောက်အအုံလုပ်ငန်းမျိုးသည် (ကျေးလက်လမ်းများနှင့် လမ်းအူကြောင်းဖော်ခြင်းများ၊ ကျေးလက်ရေပေးဝေရေးနှင့် "နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံးလျှပ်စစ်ဓါတ်အားပြား" တပ်ဆင်ခြင်းများ အစရှိသည်) အသေးစားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းတို့၏ 'အကျိုးသက်ရောက်မှုဧရိယာ'မှာ မြို့နယ်အတွင်း၌သာရှိပြီး ရံဖန်ရံခါ ကျေးရွာအုပ်စုတစ်ခုအတွင်း၌သာရှိပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ယင်းလုပ်ငန်းများအတွက် ကျယ်ပြန့်ပြီး တိုက်ရိုက်မဟုတ်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ မရှိသောကြောင့် ယင်းသည်လုပ်ငန်းများအတွက်မူ 'အထက်အဆင့်'က ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်းများ လိုအပ်မည်မဟုတ်ပါ။ ဤလေ့လာချက်အစီရင်ခံစာ အပိုင်း က.၁.၄ တွင် ထိုကဲ့သို့လုပ်ငန်းများကို အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။
- အလားတူ လူမှုရေးကဏ္ဍများဖြစ်သည့် ကျောင်းတစ်ကျောင်းစီနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် လိုအပ်သော ပစ္စည်းများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရာ၌ (အသစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ပစ္စည်းများ ဖြည့်တင်းခြင်း) ဒေသန္တရအသိသညာသည် အလွန်ပင် အရေးပါပြီး တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်များကိုလည်း သင့်လျော်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပေးရာရောက်သည်။ သို့သော် ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေး မူဝါဒကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်တာဝန်များ သို့မဟုတ် ဝန်ထမ်းလစာစာရင်းစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အခြားလုပ်ငန်းများကိုမူ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနတို့တွင် ဆက်လက်ထားရှိ လုပ်ကိုင်စေခြင်းက အများအားဖြင့် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

အမှန်တကယ်အားဖြင့်လည်းတိုင်းပြည်အများစုတွင်ယင်းကဲ့သို့သောအသေးစားနှင့်အလတ်အစားအသုံးစရိတ်လုပ်ငန်းများကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့နယ်အဆင့်လူဦးရေ (ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၁၅၀၀၀၀) အောက် လူဦးရေအားဖြင့် များစွာနည်းပါးပြီး ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်ရှိ လူဦးရေနီးပါးရှိသည့် အမျိုးသားအဆင့်မှ အောက်တစ်ဆင့်ရှိ အစိုးရများသို့ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချပေးလေ့ရှိပါသည်။ ဇယား ၃ တွင် အာရှ၏¹⁸ အခြားနိုင်ငံများရှိ အနိမ့်ဆုံးအစိုးရအဆင့်အလွှာသို့ သတ်မှတ်ချထားပေးသည့် တာဝန်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ကိစ္စရပ်အားလုံးကိုကြည့်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အုပ်ချုပ်ရေးအလွှာများမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများကို မဆိုထားဘိ မြို့နယ်များအောက်ပင် (က) အရွယ်အစားပို၍သေးငယ်သည့် ယူနစ်များ(လူဦးရေအရွယ်အစား)ဖြစ်ပြီး၊ (ခ)

17 ဥပမာ နှစ်ဆင့်နှင့်တို့၏ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်းတွင်-ရှု-

18 ဤတိုင်းပြည်များရှိ အဆင့်ပိုမြင့်မားသည့် အမျိုးသားအောက်ဆင့်ခွဲအဆင့်များ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်းက- နီပေါနိုင်ငံရှိ ခရိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရှိ ဥပါဇီးလားပါရစ်ရှတ်စ်၊ ကရာလာရှိ ခရိုင်ပါရစ်ရှတ်စ်စသည်- ၎င်းအဆင့်များသို့ ပိုမိုကြီးမားသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များချထားပေးကြောင်း ဖော်ပြလျက်ရှိပါသည်။

စီမံကိန်းများကို ကိုင်တွယ်ရန်နှင့် ကြီးကြပ်ရန် အစိုးရအရာရှိ အရေအတွက်ပိုမိုနည်းပါး (ဆိုလိုသည်မှာ ဝန်ထမ်းစွမ်းရည် နည်းပါးသည်) ပါသည်။

ဇယား ၃။ အာရှ၏ အခြားနိုင်ငံများ၌ ဒေသန္တရအဆင့်သို့ အာဏာဖြန့်ဝေပေးသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ပိုင်ခွင့်များ သရုပ်ပြပုံ

နီပေါလ် ဒေသန္တရ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် အက်ဥပဒေ(၁၉၉၉)	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ယူနိုက်တက်ပြည်ထောင်စု အက်ဥပဒေ (၂၀၀၉)	အိန္ဒိယ ကရာလာပြည်နယ် ဒေသန္တရအစိုးရ အက်ဥပဒေ(၁၉၉၄)	ကမ္ဘောဒီးယား- ရပ်ရွာနှင့် ဆန်ခက် အုပ်ချုပ်ရေး ဥပဒေ (၂၀၀၁)
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီများ [ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၁၀၀၀၀ခန့်]	ယူနိုက်တက် ပါရီရှယ် [ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၂၇၀၀၀ခန့်]	ဂရမ်ပန်ချာရတ် (ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးကော်မတီ) [ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၂၅၀၀၀ခန့်]	ရပ်/ရွာများ [ပျမ်းမျှလူဦးရေ ၈၀၀၀ခန့်]
- သောက်သုံးရေ - မူလတန်းပညာရေး လိုအပ်ချက်များ - အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လိုအပ်ချက်များ - ရွာလမ်းများ - ရွာဆည်မြောင်း	- ကျေးလက်လမ်းများ၊ ရေထုတ်ပြန်များ - ရေတွင်းများ၊ ရေစုပ်စက်များ၊ ရေလှောင်ကန်များ၊ ရေကန်များ - ဆည်မြောင်း လုပ်ငန်းများ - လမ်းမီးတိုင်	- မူလတန်းကြိုနှင့် မူလတန်းအထက် ကျောင်းများ - ဆေးခန်းများနှင့် ဆေးရုံများ - ကျေးလက်ရေ ပေးဝေရေး - စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ - အများသုံးအိမ်သာနှင့် ရေချိုးခန်းများ - နေ့စောင့်ရှောက်မှု ဌာနများ	- ကျေးရွာလမ်းနှင့် တံတားများ - ကျေးရွာရေပေးဝေရေး - ကျေးရွာ ဆည်မြောင်းစနစ် - မူလတန်းကျောင်း လိုအပ်ချက်များ - အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လိုအပ်ချက်များ

.....နှင့် အနည်းငယ်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် ခွဲပေးထားသည့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်

အလားတူပင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများကို အရအသုံးခန့်မှန်းခြေဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ပေးအပ်မှုမှာလည်း အလွန်အကန့်အသတ်ရှိပုံ ပေါ်နေပါသည်။ အမှန်တကယ်အားဖြင့် မည်သည့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနကမှ အောက်ခြေသို့ဘတ်ဂျက် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် စစ်စစ်မှန်မှန်ပေးအပ်နိုင်ခြင်းရှိသေးဟန်မတူပါချေ။ ထို့ပြင် အားလုံးသောဝန်ကြီးဌာနများက အဆုံးသတ် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေလျာထားခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်းကို ၎င်းတို့၏ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင်သာ ဆုပ်ကိုင်ထားဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဤလေ့လာမှုတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုက အမှန်တကယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအသုံးခန့်မှန်းခြေကို ၎င်း၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ညွှန်ကြားရေးမှူးများ ကို လျာထားပေးသည် သို့မဟုတ်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ကို ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်အပြည့်အဝ¹⁹ ပေးလိုက်သည် စသည့်ကိစ္စရပ်တစ်ခုကိုမျှ တွေ့ရှိခဲ့ခြင်း မရှိပါချေ။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးဌာနများက ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့် မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်လုပ်နည်းများကို အပိုင်း ၈ တွင် အသေးစိတ်စူးစမ်းတင်ပြထားပါသည်။

က.၃.၃။ မရှင်းလင်းသည့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တာဝန်ခံယူမှုများ

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်များအတွင်း အသုံးစရိတ်တာဝန်များခွဲဝေချထားမှုမရှိ သလောက်ဖြစ်နေသည့်အပြင် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေ စာရင်းရေးဆွဲခြင်း တာဝန်ပြုရန်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ကဏ္ဍအလိုက်ဌာနများ၏ တာဝန်ခံယူမှုတွင်လည်း အလေးထားရန် လိုအပ်နေပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများမှ ဌာနပေါင်း ၂၀မှ၂၅ အထိရှိပါသည်။ အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ယင်းဌာနများမှ အများစုသည် (ဥပမာ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လျှပ်စစ်နှင့် ရေလုပ်ငန်း) စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အသုံးစရိတ်များစီမံခန့်ခွဲခြင်းလုပ်ငန်းများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအတွက်ရော ၎င်းတို့၏ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဌာနများအတွက်ပါ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပေးကြရပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများကို ကြီးကြပ်သည့် ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးများမှလွဲ၍အဆိုပါဌာနအားလုံးမှ ဌာနအကြီးအကဲများနှင့် ဝန်ထမ်းများမှာ ပြည်ထောင်စုမှ ဝန်ထမ်းများသာဖြစ်ကြပြီး ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန၏ ပင်မကွပ်ကဲမှုအောက်၌သာ ရှိကြပါသည်။ ဤဌာနများသည် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးကို စည်းကမ်းထုံးတမ်းအရ အစီရင်ခံရသော်လည်း ၎င်းတို့၏ ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ခံယူမှုမှာ အဓိကအားဖြင့် သက်ဆိုင်သည့်ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနသာဖြစ်ခြင်းကအကျိုးတရားနှင့်ဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအရစောင့် သိရှိသောရာ၌ အကြိမ်များစွာ အကျပ်အတည်းဖြစ်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဥပမာ-အကယ်၍ပြည်ထောင်စု ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုအတွင်းရှိ ပြည်ထောင်စုအမြန်လမ်းမတစ်ခု၏ တိုးတက်မှုကို ဦးစားပေးသည် ဆိုပါစို့။ သို့သော် ဘတ်ဂျက်ရင်းမြစ် မလုံလောက်မှုက ၎င်းပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ဆောက်လုပ်ရေးဌာန အကြီး အကဲအပေါ် အတိုင်းအတာတစ်စုံတစ်ရာ ဖိအားသက်ရောက်မှု ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယင်းဖိအားက အဆိုပါ ဌာနအကြီး အကဲအား မိမိဌာနရန်ပုံငွေကို ပြည်ထောင်စုအမြန်လမ်းမလုပ်ငန်းမှ မလုံလောက်သည့် နေရာအတွက် သုံးစွဲပေးရန် သက်ဆိုင် ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရကို အားတက်သောငြင်းခုံစေလိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရမှ လုပ်ဆောင်ရမည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လမ်းမများရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များကို ရယူသွား တော့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အလားတူပင် ဝန်ထမ်းအင်အား မလုံလောက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဝန်ထမ်းအကန့်အသတ်ရှိသည့် ဌာနများ တွင်လည်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တာဝန်များထက် ပြည်ထောင်စုတာဝန်များကို အလိုအလျောက်နှင့် များစွာဦးစားပေး ရတော့မည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံသို့ တာဝန်ဝတ္တရားများအား ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုများစွာ လျော့ချပေးအပ်မည် ဆိုပါက ဤတာဝန်ခံယူမှု ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရနှင့် လွှတ်တော် ၂ ခုစလုံးက သက်ဆိုင်ရာဌာနများထံမှ ပိုမိုကြီးမားသည့် တာဝန်ခံယူမှုတောင်းဆိုခြင်းကို သေချာစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

19 ပြည်ထောင်စုပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ဤလေ့လာရေးအဖွဲ့အား အကြံပြုခဲ့သည်မှာ ဘတ်ဂျက်အများဆုံးရနိုင်ခြေကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အခြေခံပညာဦးစီးဌာနများသို့ နှစ်ပါတ်လည် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းစက်ဝန်းအစ၌ အဆင့်ဆင့်အောက်ခြေမှလုပ်ကိုင်ရမည့် ဘတ်ဂျက်လုပ်ပိုင်ခွင့် အတိုင်းအတာတစ်ရပ်ကို ခွဲဝေချထားပေးသည်ဟု ဆိုပါသည်။ သို့သော် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပညာရေးဌာနများဖြင့် အင်တာဗျူးများနှင့် စီမံကိန်း အဆိုပြုများနှင့်အတည်ပြုများကို စိစစ်သုံးသပ်ခြင်းများကမူ ထိုသို့မဟုတ်ကြောင်း ညွှန်းဆိုခဲ့ပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန သည် ဘတ်ဂျက်လုပ်ပိုင်ခွင့်အား ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်သို့ တာဝန်ချထားပေးခြင်းပုံစံကို အနီးစပ်ဆုံးရောက်ရှိသော်လည်း ၎င်းဌာန၌ပင်လျှင် အဆုံးသတ်ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေချထားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် အသုံးစရိတ်အတည်ပြုခြင်းကိုမူ ပြည်ထောင်စုအဆင့်၌သာကျန်ရှိနေပါသေးသည်။

ခ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်များကို ငွေကြေးလျာထားပုံ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်တာဝန်များအကြောင်းကို ပြီးခဲ့သည့်အခန်းတွင် ဆန်းစစ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ယခုအပိုင်းတွင်မူ ယင်းအသုံးစရိတ်များကို ငွေကြေးလျာထားသည့်အစီအမံများနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို လေ့လာသုံးသပ်ထားပါသည်။ ပထမဦးစွာ ယေဘုယျကျသည့် စဉ်းစားဆင်ခြင်စရာများနှင့်စတင်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်တွင် အသုံးစရိတ်များကိုငွေကြေး လျာထားပုံလျာထည်းနည်းများ၊ ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ကြည့်ခြင်း စသည်ဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ခ.၁။ နိဒါန်း- ယေဘုယျသဘောတရားများနှင့် ကိစ္စရပ်များ²⁰

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအသုံးစရိတ် တာဝန်များကို ငွေကြေးလျာထားရန် အရင်းမြစ် ၂ ဌာန ရှိပါသည်။ (၁) ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်ရငွေများနှင့် (၂) ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းပေးမှုများတို့ဖြစ်ကြပါသည်။ အပိုအခွန်ငွေမြှင့်တင်ရန် အရင်းဈေးကွက်ကို အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် ချေးယူခြင်းများသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲတိုင်းပြည်များရှိ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအတွက် အမှန်အားဖြင့် ရွေးချယ်လေ့မရှိကြချေ။ ခွဲခြားချက်အားဖြင့် ကြီးမားကြွယ်ဝသည့် မြို့တော်ဧရိယာများမှ အစိုးရများကမူ ထိုသို့ ချေးယူသုံးစွဲလေ့ရှိကြပါသည်။

ခ.၁.၁။ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှရငွေ- အမြဲအကန့်အသတ်ရှိပါသည်။

ဤအခွန်ရငွေများမှာ ရေအသုံးပြုခ၊ ဈေးကွက် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလိုင်စင်ခများ သို့မဟုတ် ဒဏ်ကြေးစသည့် အခွန်မဟုတ်သော ကောက်ခံရငွေများနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုအခွန်၊ မြေခွန်နှင့် ပုဂ္ဂလိကနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းခွန်များ သို့မဟုတ် ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ်ယူမှုအပေါ် ကောက်ခံသောအခွန်ကဲ့သို့သော အခွန်စည်းကြပ်ငွေများမှ ရရှိလာပါသည်။ သို့သော် တိုင်းပြည် အများစုတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၌ အလွန်အမင်းကန့်သတ်ထားသည့် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှရငွေများသာ ရှိပါသည်။ ထိုသို့ကန့်သတ်ရခြင်းအတွက် မရှိမဖြစ်အကြောင်းပြချက် ၂ ရပ်ရှိပါသည်။

ပထမအကြောင်းပြချက်မှာ စည်းမျဉ်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား အနည်းငယ်မျှသော အခွန်ကောက်ခံခွင့် အာဏာကို သတ်မှတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အများအားဖြင့် စီးပွားရေးအရကောင်းမွန်သည်ဟုဆိုသော အကြောင်းပြချက်များ ပြလေ့ရှိပါသည်။ စီးပွားရေးသဘောတရားရှုထောင့်မှ သွင်းကုန်စည်းကြပ်ခွန်များ၊ အကြီးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ရငွေများသို့မဟုတ် သဘာဝအရင်းအမြစ်များမှ ကောက်ခံရရှိငွေများသည် ဒေသများအတွင်း အလွန်ကွဲပြားနိုင်သည့် အခွန်ရင်းမြစ်များကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများကို တာဝန်ခွဲဝေပေးသင့်ကြောင့် ညွှန်းဆိုကြပါသည်။ ထို့ပြင် ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်ရေးများကို အားမပေးသည့် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ ဒေသန္တရအခွန်ကို ရှောင်ရှားရန်လုပ်ဆောင်နိုင်စေမည့် ရငွေရင်းမြစ်ကောက်ခံမှုမျိုးကို တာဝန်သတ်မှတ်ပေးသင့်ပါချေ။ ထို့အတူ ကောက်ခံရန်ခက်ခဲသည့် ဒေသန္တရအခွန်များ၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ကောက်ခံမှသာပိုမို အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည့် အခွန်များ၊ မတည်ငြိမ်သည့် သို့မဟုတ် ဒေသန္တရဝင်ငွေတိုးမြှင့်လာစေဖွယ်မရှိသော အခွန်များကို ကောက်ခံရန်တာဝန်ချခွဲဝေ သတ်မှတ်ပေးခြင်းမျိုးကို ရှောင်ရှားရန်အရေးကြီးပါသည်။ ဒုတိယအကြောင်းပြချက်မှာ ဗဟိုအစိုးရများ၏ အခွန်ရင်းမြစ်ထိန်းချုပ်မှုများကို လက်လွှတ်ပေးရန် နှောင့်နှေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ် ကောက်ခံရသည့်အခွန်မှာ ဒေသန္တရအခွန်အတွက် ကောင်းမွန်သည့် အခွန်အမျိုးအစားအဖြစ် မူအားဖြင့်စဉ်းစားသည့်တိုင် ထိန်းချုပ်မှုကို လက်လွှတ်ပေးရန်မှာမူ နှောင့်နှေးမြဲဖြစ်ပါသည်။

20 ဤအခန်းပါ ပြဿနာများ၏ ယေဘုယျလွှမ်းခြုံမှုကို “နိုင်ငံအဆင့် နှင့် ဒေသန္တရအစိုးရဘဏ္ဍာရေး အောက်စဖို့လက်စွဲ”အက်ဘယ်လ်နှင့် ပက်တာဆန်၊ ၂၀၁၂တည်းဖြတ်ချက်၊ “ဘဏ္ဍာရေးဖက်ဒရယ်ဝါဒလက်စွဲ”အာမက်နှင့် ဘရိုစီးအို၊ ၂၀၁၆တည်းဖြတ်ချက်၊” အစိုးရ အခွန်ဘဏ္ဍာ လွှဲပြောင်းမှုများ - စည်းမျဉ်းများနှင့်အလေ့အထများ”၊ ဘုဒ်ပေးနှင့်ရှား၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ၂၀၀၇ စာအုပ်များတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

ခ.ခ.၂။ ။ ထောင်လိုက်ကွာဟချက်ကို ဖြေရှင်းခြင်း - အခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းပေးရန်လိုအပ်မှု

ထို့နောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအတွက် အခြေခံကျသည့် ဖွဲ့စည်းမှုကိစ္စတစ်ရပ်ရှိနေပါသည်။ ယင်းမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများကို တာဝန်ယူရန်မျှော်လင့်သည့် အသုံးစရိတ်မှာ ၎င်းတို့က ဒေသန္တရ၌ကောက်ခံရနိုင်သည့် အခွန်ရငွေထက် များစွာကျော်လွန်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအခြေခံအချိုးမညီမှုက ထောက်လိုက်ကွာဟမှုဟု အသိများသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဦးတည်စေပါသည်။ ၎င်းကွာဟမှုကိုဖြည့်ဆည်းရန်ရည်ရွယ်ပြီး ဗဟိုအစိုးရက အခွန်မျှဝေခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ငွေ သို့မဟုတ် ယင်း ၂ ခု အနက်တစ်ခုခုကို အသုံးပြုပြီး အခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းပေးမှုကို ထောက်ပံ့ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၄။ ဗဟို-ဒေသန္တရအကြား ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှု၏ မရှိမဖြစ်သော အချိုးမညီမှုနှင့် အခွန်ဘဏ္ဍာကွာဟချက်

နိုင်ငံအားလုံးလိုလို၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အာဏာပိုင်များထံသို့ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချပေးလိုသည့် အသုံးစရိတ် ပမာဏများမှာ အမှန်ဖြစ်နိုင်သည့် နိုင်ငံရေးအရ သို့မဟုတ် နည်းပညာအရ ထိုသို့ထိန်းချုပ်မှုလျော့ချပေးနိုင်မည့် အခွန်ရငွေ ပမာဏထက် မလွှဲမရှောင်သာ ကြီးမားများပြားနေလေ့ရှိပါသည်။ ယင်းအခြေအနေက ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းပေးခြင်းအားဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရမည့် ဘဏ္ဍာရေး ကွာဟမှုတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဤအခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းမှုကို မည်သို့မည်ပုံ တိကျစွာ ဆောင်ရွက်မည်ဆိုသည်မှာ အရေးကြီးပါသည်။

ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအကြား ရငွေမျှဝေခြင်း

တိုင်းပြည်များစွာတွင် အချို့သောအခွန်များကို ဗဟိုအစိုးရနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များအကြား မျှဝေလေ့ရှိကြပါသည်။ အမှန်တကယ်အခွန်စည်းကြပ်ခြင်းကို ယင်းအစိုးရအဆင့် ၂ ဆင့်အနက် တစ်ဆင့်ဆင့်က ကောက်ခံနိုင်ပါသည်။ တိုင်းပြည်တော်တော်များများတွင် ထိုသို့အခွန်မျှဝေမှု အတိုင်းအတာများရှိကြရာ ဝင်ငွေခွန် (ဝင်ငွေနှင့်လစာစာရင်း)၊ ထပ်တိုး တန်ဖိုးအခွန်၊ လောင်စာခွန်နှင့် သဘာဝအရင်းမြစ်အခွန်များ စသည်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား အဆိုပါရငွေများကို သုံးစွဲရာတွင် ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ခွင့် ပေးထားသည်။ သိသာထင်ရှားသည့် အခွန် အရွယ်အစားအချို့အတွက်နှင့် သီးခြားဖြစ်သည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်များသို့ မျှဝေသတ်မှတ်ပေးရန် အမှန်တကယ်ဖြစ်နိုင်သည့် အခွန်များအတွက် မျှဝေမှသာ အဓိပ္ပာယ်ရှိမည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း မူအားဖြင့်မူ မည်သည့်အခွန်ကိုမဆို မျှဝေနိုင်ပါသည်။ ဒေသန္တရ၌ တာဝန်သတ်မှတ်ပေးသည့်အခွန်များအနေဖြင့် အဓိကမညီမျှမှုများကို ရှောင်တိမ်းရန် အတွက် သော့ချက်သဘောတရားတစ်ခုမှာ ဗဟိုအဆင့်နှင့် အောက်အဆင့်များအကြား အခွန်မျှဝေခြင်းများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ တစ်လျှောက် များစွာကွဲပြားမှုမရှိသည့် အခွန်အခြေခံများဖြင့် မျှဝေကြရပါသည်။

ရငွေခွဲဝေပေးခြင်း ယန္တရားတစ်ခုတွင် သော့ချက်ကျသည့် ကိန်းရှင် ၂ခုရှိပါသည်။ (က) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသို့ တာဝန်သတ်မှတ်ပေးသော အခွန်ရငွေအချိုးအစား နှင့် (ခ) အခွန်ကောက်ခံရရှိသည့်နေရာအရ - ဆိုလိုသည်မှာ ဧရိယာမှ ထုတ်နှုတ်ခြင်းနည်း- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ အားမျှဝေခြင်း(သို့မဟုတ် အခွန်အသီးသီးစုပေါင်းပါဝင်မှုမှ မျှဝေခြင်း(သို့မဟုတ်) ပုံ သေနည်းကို အသုံးပြုပြီးမျှဝေခြင်းဟူသည့် ကိန်းရှင်ဆက်သွယ်ချက် ၂ ခုဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် သိမှတ်သင့်သည်မှာ တစ်နေရာမှကောက်ခံရရှိသည့်ရငွေကို အခြားနေရာများတွင် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန်သုံးစွဲခြင်း နည်းလမ်းဖြစ်ပြီး မတူကွဲပြားသည့်ရငွေခွဲဝေပေးသည့်ပုံစံအဖြစ် အသိမှတ်ပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက အခွန်၊ အခများ၏ အပိုရာနှုန်းပို့သို့ ရောက်သောအခါတွင် ဤနည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီး

နောက်တွင် ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအရက ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် အသုံးပြုရန်အတွက် ပြန်ပေးအပ်လေ့ ရှိပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ဤအပိုထပ်ဆောင်းအခွန်မျှဝေမှု၏ နှုန်းထားကို သတ်မှတ်လုပ်ဆောင်ပြီးသည့်နောက်တွင် ဤအပိုထပ်ဆောင်းမျှဝေမှုသည် ထိရောက်သည့် ဒေသန္တရ အခွန်အတုတ်တစ်ခု သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်ခွန်တစ်ခု ဖြစ်လာပါသည်။ ဤအပိုထပ်ဆောင်း အခွန်မျှ ဝေမှုနည်းလမ်းကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရက သတ်မှတ်သည့်အခါတွင်မူ ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများအကြား ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှု ပုံစံတစ်ခုနီးပါး ဖြစ်လာပါသည်။

ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြား ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းပေးမှုများ

ထောင်လိုက်ကွာဟချက်ကို ပြေပျောက်စေရန် ဒုတိယနည်းလမ်းအဖြစ် မကြာခဏဆိုသလို အဓိကထား အသုံးပြုကြသည်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများကို ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုလွှဲပြောင်းမှုများတွင်လည်း အမျိုးအစားများစွာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၅။ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု ပုံစံလေ့လာချက်

- **ခြွင်းချက်မထားသည့် ယေဘုယျအသုံးပြုရန် ထောက်ပံ့ငွေ သို့မဟုတ် အပိုင်းလိုက်ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု။** ဤလွှဲပြောင်းမှုများမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အသုံးစရိတ်အမျိုးအစားများအတွက် လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား ယင်းလွှဲပြောင်းငွေများသုံးစွဲရာတွင် အတိုင်း အတာ တစ်စုံတစ်ရာအထိ ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ခွင့်ကို ပေးအပ်လေ့ရှိပါသည်။ တိုင်းပြည်အားလုံးနီးပါးတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အစိုးရများအတွက် ဤအမျိုးအစားထောက်ပံ့ငွေများ ရှိကြပါသည်။ ဤသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်း၏ ကြီးမားသည့်တန်ဖိုးမှာ ၎င်းတို့လွတ်လပ်စွာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသည့် သဘာဝကြောင့် ယင်းထောက်ပံ့ငွေများကို မည်သို့အသုံးပြုသင့်ကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ဒေသန္တရ ပူးပေါင်း ပါဝင်မှုနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းများအတွက် အားကောင်းသည့်မက်လုံးဖြစ်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- **ထောက်ပံ့ငွေများကို သာတူညီမျှစေခြင်း။** ဤလွှဲပြောင်းမှုများမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ် အခွန် စွမ်းဆောင်ရည်အမျိုးမျိုးဖြစ်နေခြင်းအတွက်အလျော် အစားပေးရန်နှင့်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအားလုံးတွင် စုစုပေါင်းဘဏ္ဍာအခွန်ရင်းမြစ်များကို သာတူညီမျှဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ပြီး လွှဲပြောင်းပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤမူဝါဒရည်ရွယ်ချက်ကို အပိုင်းလိုက်ထောက်ပံ့ငွေများ လွှဲပြောင်း ပေးခြင်းအားဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်လေ့ရှိပါသည်။
- **အခြေအနေအလိုက်၊ အတန်းအစားအလိုက်နှင့် ကဏ္ဍအလိုက် ထောက်ပံ့ငွေများ။** ဤထောက်ပံ့ငွေများမှာ အခြေခံပညာရေးကဲ့သို့သော ကဏ္ဍခွဲများ သို့မဟုတ် ကျောင်းအာဟာရ သို့မဟုတ် ကျောင်းသူများအတွက် ပညာသင်ဆု စသည့် သီးခြားဝန်ဆောင်မှုသို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုအတွင်းရှိ လုပ်ငန်းများဖြင့် ဆက်နွယ် လုပ်ကိုင်နေရသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ လွှဲပြောင်းပေးသည့် ထောက်ပံ့ငွေများဖြစ်ကြပါသည်။ ဤအမျိုးအစားလွှဲပြောင်းငွေများ သတ်မှတ်ထားခြင်း ရှိမရှိသည် မည်သည့်သီးခြားဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို ဒေသန္တရသို့ အာဏာဖြန့်ဝေခြင်း ရှိမရှိနှင့် ယင်းဝန်ဆောင်မှုတို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများလက်အောက်သို့ ထားရှိပြီး မပြီး တို့အပေါ်တွင်မူတည်ပါသည်။
- **ဦးတည်သတ်မှတ်ထားသည့် အခြားလွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေများ။** ဤလွှဲပြောင်းငွေများမှာ လိုအပ်သည့် အနေအထားပေါ်မူတည်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်မှုများဖြစ်ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခု ဖြစ်ပွားပြီးနောက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်၊ အလုပ်အကိုင်လိုအပ်မှု ရေတိုဖြေရှင်းရန်နှင့် ရွေးချယ်ထားသည့် ဝေးလံခေါင်သီ သို့မဟုတ် ဆင်းရဲနွမ်းပါး ဧရိယာများ၌ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် လွှဲပြောင်းပေးအပ်သည့် ဘဏ္ဍာ

▶

ငွေများမှာ ဤအမျိုးအစားတွင် အကျုံးဝင်သော ဥပမာများဖြစ်ပါသည်။ စံပုံစံအားဖြင့် ဤအမျိုးအစား ရန်ပုံငွေများမှာ ဗဟိုအဆင့်၌ ဖော်ပြထားသည့် အသုံးစရိတ်များအတွက်သာ သုံးရပါသည်။

- ကုန်ကျစရိတ်အလိုက် ပြန်လည်လွှဲပြောင်းပေးငွေများ။ ကိုယ်စားလှုပ်ကိုင်စေသည့် လုပ်ငန်းများ ဥပမာ မွေးစာရင်းပြုစုခြင်း အတွက်ကုန်ကျစရိတ်များအလိုက် ခန့်မှန်းပေးရန်လွှဲပြောင်းပေးခြင်းများဖြစ်ပြီး အသုံးစရိတ်ကုန်ကျသလောက် လွှဲပြောင်းပေးခြင်း သို့မဟုတ် ယူနစ်ကုန်ကျစရိတ် လမ်းညွှန်ချက်များကို အခြေခံ၍ တွက်ချက်လွှဲပြောင်းပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအမျိုးအစားရန်ပုံငွေကို သုံးစွဲရာတွင် လိုအပ်သလို ပြောင်းလဲရန် မလွယ်ကူချေ။

ဤအမျိုးအစားရန်ပုံငွေများ မည်သို့သုံးစွဲသင့်သည်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌သာမက လွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေ အမျိုးအစားတစ်ခုစီအတွက် သော့ချက်ကျသော ပုံစံထုတ်ထားသည့် ကိန်းရှင် ၂ ခု ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ (က) စုပေါင်းရန်ပုံငွေသို့ လျာထားထည့်ဝင်ရမည့် ငွေစုစုပေါင်းနှင့် (ခ) ရရှိလာသည့် စုပေါင်းရန်ပုံငွေကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံသို့ ဖြန့်ဖြူးပေးပုံတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဒုတိယကိန်းရှင်ကို ပုံစံထုတ်ရာတွင် လွှဲပြောင်းပေးရမည့်ပုံစံ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ငွေအမျိုးအစားတစ်ခုစီ၏ ရည်ရွယ်ချက်အပေါ် မူတည်ပြီး ကျိုးကြောင်းညီညွတ်မှုရှိမရှိကို သုံးသပ်ရပါသည်။

အပိုင်းလိုက် သို့မဟုတ် ညီတူမျှတူဖြစ်သည့် ထောက်ပံ့ငွေများကို မတူညီသည့်နေရာများအကြား နှိုင်းရလှိုအပ်ချက်များ သို့မဟုတ် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုဖြင့် နှိုင်းချိန်ရသည်ဆိုသော် ယေဘုယျတန်းတူညီမျှမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး လမ်းညွှန်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့တန်းတူညီမျှမှုကို သေချာစေရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ လူဦးရေအရွယ်အစား နှိုင်းယှဉ်ချက်ကို များစွာအသုံးပြုပြီး လျာထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအချက်ကို မကြာခဏဆိုသလို လျော့တွက်လေ့ရှိပါသည်။ ငွေကြေးလျာထားမှုကို ရိုးရှင်းသည့် နှိုင်းရဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အတိုင်းအတာဖြင့် ထပ်မံညှိနှိုင်းနိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့ လုပ်ဆောင်ရန်မှာ အားထားရပြီး မွမ်းမံထားသော အချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရမည်ဖြစ်ပါသည်။

တန်းတူအရေးကြီးသော်လည်း အလေးဂရုမပြုဖြစ်သော အခြားအချက်တစ်ခုမှာ ထောက်ပံ့ငွေတစ်ရပ်စီအတွက် စုပေါင်းရန်ပုံငွေ စုစုပေါင်းကို အစိုးရ၏ နှစ်ပတ်လည် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် တိကျစွာ မည်သို့ထည့်သွင်းထားသနည်း ဆိုသောအချက်ဖြစ်ပါသည်။ ဤထောက်ပံ့ငွေ အစုအပေါင်းသည် ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် အသုံးပြုလိုသော အသုံးစရိတ်အဆင့်များ၏ စုပေါင်းခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားမှုကို ရှင်းလင်းစွာ ထပ်ဟပ်ထည့်သွင်းသင့်ပါသည်။ ဥပမာ ကျေးလက် ရေပေးဝေရေးစနစ် တိုးတက်ရေး ထောက်ပံ့ငွေစုပေါင်းမှုသည် ကျေးလက်ရေပေးဝေရေးအတွက် အသုံးပြုလိုသော အသုံးစရိတ် စုစုပေါင်းဖြင့် ထင်ဟပ်ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ဤသို့ ဖော်ပြရာတွင်လည်း ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်း မပြုလုပ်မီ ဗဟိုအဆင့်ဝန်ကြီးဌာန၏ ယခင်ယခင်က အသုံးပြုခဲ့ဖူးသော ကျေးလက်ရေပေးဝေရေး အသုံးစရိတ်သုံးစွဲခွဲပုံများကို အခြေခံနိုင်ပါသည်။ သို့သော် လက်တွေ့တွင် အကြိမ်များစွာ၌ ဤရန်ပုံငွေများမှာ သုံးစွဲပြီးအကြွင်းအကျန်မှလျာထားမှုများဖြစ်နေပြီး ဗဟိုအဆင့်ဝန်ကြီးဌာနများက အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတစ်ခုလုံးမှ ၎င်းတို့၏အစိတ်အပိုင်းကိုမျှဝေယူထားပြီးနောက်မှ ဆုံးဖြတ်ကြလေ့ ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ဆုံးဖြတ်ရာ၌ပင်လျှင် တစ်နှစ်တစ်နှစ်မတူညီပဲ မခန့်မှန်းနိုင်ကြသောကြောင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအတွက် မရေရာမှုကို ဖန်တီးပေးသကဲ့သို့ဖြစ်နေသည့်အပြင် ရေပေးဝေရေးကဲ့သို့သော အရေးပါသည့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ရေးဆွဲခြင်းများကို အားနည်းစေပါသည်။

အခြား ဗဟို-ဒေသန္တရ ရန်ပုံငွေစီးဆင်းမှုများ

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဗဟိုအစိုးရမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်အစိုးရများထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးသည့် ဘဏ္ဍာငွေ အမျိုးအစားများအပြင် ဗဟိုအဆင့်မှ ဒေသန္တရအဆင့်သို့ စီးဆင်းသည့်အခြားသော ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများလည်း ရှိနေပါသေးသည်။ အဓိကလွှဲပြောင်းပေးမှု ပုံစံ ၃ ခုမှာ

- ဗဟိုအဆင့် ကဏ္ဍအလိုက် ဝန်ကြီးဌာနများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၌ရှိသော ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ယူနစ်များသို့ လည်းကောင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းနှင့် ယင်းကိုစီမံပေးရသည့် အုပ်ချုပ်ရေး ကုန်ကျစရိတ်များကို ကာမိစေရန် ကျောင်း သို့မဟုတ် ဆေးရုံအဆင့်များသို့လည်းကောင်း တိုက်ရိုက်လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ပါသည်။
- တိုင်းပြည်တော်တော်များများတွင် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေမှာ လွှတ်တော်အမတ်များ၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်ရှိ ဒေသန္တရ ငွေစာရင်းထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးလေ့ရှိကြပါသည်။ ဤအစီအစဉ်က လွှတ်တော်အမတ်များအား ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် သုံးစွဲခွင့်ရှိစေပါသည်။
- အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများကလည်း မကြာခဏဆိုသလို ရန်ပုံငွေများကို ဒေသန္တရ အဆင့်ရှိ စီမံချက်စီမံခန့်ခွဲမှုယူနစ်များထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးလေ့ရှိကြပါသည်။

ဤရန်ပုံငွေများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အရ/အသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲမှုဘောင် အပြင်ဘက်မှ စီမံခန့်ခွဲကြသောအခါ (မကြာခဏလည်း ထိုသို့စီမံ ခန့်ခွဲနေကြပါသည်။) အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုမပြည့်ဝစေခြင်း၊ တန်းတူညီမျှမှုမရှိခြင်းနှင့် ရန်ပုံငွေများ ထပ်နေခြင်းကို များစွာပေါ်ပေါက်စေသည့်အပြင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ တာဝန်ခံယူမှုကို လျော့တွက်သကဲ့သို့ဖြစ်နေပါသည်။

ခ.၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ ရငွေများ

ဤအပိုင်းတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ရငွေများ၊ ဤအခွန်များကို မှတ်တမ်းထားရှိပုံ၊ အခွန်များ၏ ပုံစံနှင့်လားရာအပြင် ပေါ်ထွက်လာသော ကိစ္စရပ်များ စသည်တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ထားပါသည်။

ခ.၂.၁။ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ ရငွေများ

အရ/အသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း စာရင်းကိုင်ပုံစံ

ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများကို မလေ့လာမီ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ရငွေများကိုမှတ်တမ်းပြုစုရန် အသုံးပြုသော စာရင်းထားသို့မူပုံစံကို ကြည့်ရှုလေ့လာရန်အရေးကြီးပါသည်။ ဤသို့ ကြည့်ရှုရာတွင် အပိုင်း ၃ ပိုင်း ခွဲထား ပါသည်။ (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဆိုင်ရာအမှန်ပိုင်ဆိုင်မှုများသည် မည်သည့် အခွန်အတိုးအပွားအဖြစ် ညွှန်းဆိုသတ်မှတ်ခြင်း) နှင့် ထောင်လိုက် စာရင်းတိုင် ၄ ခု (ကိစ္စရပ်တစ်ခုစီအတွက် တိုးပွားပေါင်းထည့်သည့် အခွန်အမျိုးအစားအဖြစ် ညွှန်းဆိုသတ်မှတ်ခြင်း) တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား ၄။ အခွန်အမျိုးအမည် ခွဲခြားခြင်းအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်ပုံစံ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စုဆောင်းမှုကိစ္စရပ်	အခွန်လက် ခံရရှိမှုများ	အခြားသာမန် အသုံးစရိတ် လက်ခံရရှိမှုများ	ငွေလုံးငွေရင်း လက်ခံရရှိမှုများ	ပြည်ထောင်စုမှ လက်ခံရရှိမှုများ
အပိုင်း ၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ				
အပိုင်း ၂။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဌာနများ (အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဌာန၊ သစ်တော အစရှိသည်။)				
အပိုင်း ၃။ နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစုများ				
စုစုပေါင်း				

ဤပုံစံအတွင်း၌ အပိုင်း ၁၊ ၂ နှင့် အခွန်လက်ခံရရှိမှုများ၊ အခြားသာမန် အသုံးစရိတ်လက်ခံရရှိမှုများနှင့် ပြည်ထောင်စုမှ လက်ခံရရှိမှုများတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် ထင်ရှားသိသာသည့် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများအများစု ပါဝင် ပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစု အခွန်များနှင့် ငွေလုံးငွေရင်း ငွေစာရင်းခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ အခွန်များမှာမူ မပြောပလောက်ပေ။

အပိုင်း ၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အခွန်ရငွေများ

အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်း အစီရင်ခံစာ၏ အပိုင်း ၁ သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ ဝန်ကြီးဌာန အမျိုးမျိုးထက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ ဌာနခွဲအမျိုးမျိုး (အုပ်ချုပ်ရေးလွှတ်တော်၊ တရားရုံးအစရှိသဖြင့်) သို့ ထပ်ပေါင်း ထည့်သည့် အခွန်ရငွေများအဖြစ် ရည်ညွှန်းကြပါသည်။ ဥပမာ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ဤအခွန်ရငွေများ၌ အခအမျိုးမျိုးဖြင့် ဆက်နွယ်သည့် အခွန်ရငွေများ (ဥပမာ- နယ်စပ်ဖြတ်သန်းခများနှင့် အင်းလေးကန်မှ ရငွေအမျိုးမျိုး)၊ ဝန်ဆောင်မှု ရယူခြင်း အတွက် ပေးဆောင်ရသည့်အခများ၊ ဒဏ်ကြေးမှရငွေများ အစရှိသဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ဘောင်ဝင်သည့် ကိစ္စရပ်များအတွင်းမှ ကောက်ခံသည့် အခွန်အတုတ်များနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများထံသို့ ထပ်ပေါင်းထည့်သည့် သာမန်အသုံးစရိတ်လက်ခံရရှိမှုများ ဥပမာအထူးစီမံချက်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဇုန်များမှ ရငွေတို့ပါဝင်ပါသည်။

ဇယား ၅။ ရှမ်းပြည်နယ် အစိတ်အပိုင်း ၁- ပြည်နယ်အစိုးရ သာမန်အသုံးစရိတ် အခွန်ရငွေများ

၂၀၁၆-၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်း-သာမန်အသုံးစရိတ်လက်ခံ ရရှိမှုများ	မြန်မာကျပ်ငွေ (သန်းပေါင်း)
ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်မှုအသုံးစရိတ်များ	၁၀၄၁၇.၀
ရေအားလျှပ်စစ်သုံးစွဲခ	၃၀၀.၀
နယ်စပ်ကိတ်ဖြတ်သန်းခများ	၃၀၀.၀
မူဆယ်စီးပွားရေး သဘောတူညီချက်စာချုပ်	၅၇၀၀.၀
အင်းလေးဇုန် ကောက်ခံရရှိငွေ	၁၅၀၀.၀
ဟိုတယ်ဇုန်များမှ ပုံစံ၁၀၅ မှတ်ပုံတင်ခြင်းမှရရှိငွေ	၁၈၀၀.၀
ချယ်ရီမြိုင်တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်း	၇၆၅.၀
အခြားရငွေများ (ရေအရင်းမြစ်၊ဆည်မြောင်းနှင့် ရပ်သံ)	၅၂.၀
ပြည်နယ် လွှတ်တော်	-
ပြည်နယ် တရားရုံး	၁၀၀.၀
ပြည်နယ် ရှေ့နေချုပ်ရုံး	၀.၆
ပြည်နယ် စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံး	၀.၆
စုစုပေါင်း-အပိုင်း ၁ - ပြည်နယ်အစိုးရ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေ	၁၀၅၁၈.၂

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အပိုင်း ၁- အခြားသော သာမန်ရငွေလက်ခံရရှိမှုများကို ပြည်ထောင်စုမှ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများ၌ ထည့်သွင်းထားသည့်သဘောရှိပါသည်။ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့်အထူးကုန် စည်ခွန်များမှ ၁၅%ကို ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသို့မျှဝေထား ပါသည်။ ယင်းမျှဝေခွန်များကို ၂၀၁၆-၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အခြားသော သာမန်ရငွေလက်ခံများခေါင်းစဉ်အောက်တွင် မှတ်တမ်း တင်ထားပြီး (ပြည်ထောင်စုလက်ခံရငွေအဖြစ်မဟုတ်ပါ။) ဇယား ၅ ပါ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေစာရင်းအမျိုးမျိုးတွင်

စုပေါင်းတွက်ချက် ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်ကိစ္စရပ်ကိုကြည့်ပါက မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း ၁၄၀၀ ဖြစ်ရာ ပြည်ထောင်စုမှ ကိစ္စရပ်ပေါ်ပေါက်လာမှုအပေါ်မူတည်၍ သင့်လျော်သလိုလွှဲ ပြောင်းပေးမှုအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် အတူတကွပေါင်းပြီး (အပိုင်း ၂ အောက်ရှိ လိုငွေအတွက် အဓိကလွှဲပြောင်းမှုများအောက်၌ မှတ်တမ်းတင် ဖော်ပြသည်ထက် အပိုင်း ၁ အောက်တွင် ထည့်သွင်းထားပါသည်။) သာမန်လက်ခံရငွေစုစုပေါင်း မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း ၁၁၉၁၈ ကို တိုး၍ ဖော်ပြလိုက်သည့် အမှားမျိုးကို ဦးတည်သကဲ့သို့ဖြစ်စေပါသည်။ ၎င်းကြောင့် ရှုပ်ထွေးဖွယ်အလားအလာများဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

အခြားလွှဲပြောင်းငွေများကိုမူ အပိုင်း - ၁ ၏ ပြည်ထောင်စုစာတိုင်အောက်မှ လက်ခံရရှိမှုများတွင် သင့်လျော်စွာမှတ်တမ်းတင် ထားဟန်ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် ဘဏ္ဍာရေး ဌာနခွဲမှရရှိသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများဆိုင်ရာ အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း အချက် အလက်များတွင်မူ အပိုင်း ၂ အောက်ရှိ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနသို့ ပေးပို့သည့် ဘဏ္ဍာရေး လွှဲပြောင်းမှုများကို အသားတင်တွက်ထုတ်ယူသည့် သဘောရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းအချက်အလက်များ အတွင်း အပိုင်း ၁ အောက်၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ဌာနခွဲအမျိုးမျိုးအတွက် ရငွေများအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် ပြည်ထောင်စု လွှဲပြောင်းငွေများနှင့် ရငွေခွဲဝေပေးခြင်းအမျိုးမျိုးကို ထည့်သွင်းထားပြန်ပါသည်။ တနည်းဆိုရလျှင် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီ၌ လွှဲပြောင်းငွေများအဖြစ်ရှင်းလင်းစွာ မှတ်တမ်းတင်ထားစဉ်တွင် ယင်းလွှဲပြောင်းငွေများကို တိုင်း ဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရေးဌာနခွဲ၏ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများအား တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း စုပေါင်းဖော်ပြမှုအဖြစ် ထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း ၂။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနဆိုင်ရာ အခွန်ရငွေများ

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများက အခွန်၊ အခများနှင့် အသုံးပြုခများနှင့် အထွေထွေအရောင်းများ သို့မဟုတ် ရရန်ပိုင်ခွင့် (Assets)၊ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုးကိုဌာနရမ်းခြင်းများမှ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ ကောက်ခံကြပါသည်။ ဤအခွန်များကို ဌာနတစ်ခုချင်းအလိုက် စုစည်းကောက်ခံကြပြီး အပိုင်း ၂ အောက်တွင် မှတ်တမ်းတင်ကြပါသည်။

အခွန်များ အခများ နှင့် အသုံးပြုခများ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ အခွန်အခကောက်ခံပိုင်ခွင့်အာဏာများကို ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ဥပဒေပြုဇယား ၅၅တွင် ပြဌာန်းဖော်ပြထားပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၆၊ ဥပဒေပြု (ဇယား ၅) ၊ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပါ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရမည့် အခွန်အခများ

- ၁။ မြေယာခွန်၊
- ၂။ ယစ်မျိုးခွန်၊
- ၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် ဆည်များ၊ တာတမံများကို အရင်းခံသည့် ရေခွန်၊ တာတမံခွန် နှင့် ထိုဆည်များ၊ တာတမံများ၏ ရေအားဖြင့် ထုတ်လုပ်ရရှိသည့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားသုံးစွဲခ၊
- ၄။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့်လမ်းများ၊ တံတားများ ဖြတ်သန်းခ၊
- ၅။ (က) ရေချိုငါးလုပ်ငန်းအပေါ်တွင် စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် ဘဏ္ဍာ၊ အခကြေး၊
(ခ) သတ်မှတ်ထားသည့် အကွာအဝေးအတွင်း ပင်လယ်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအပေါ်တွင် စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် ဘဏ္ဍာတော်ကြေး၊

- ▶
- ၆။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်းသုံးယာဉ်များဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ စည်းကြပ်သော အခွန်၊
 - ၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ပိုင်ပစ္စည်းများ ရောင်းရငွေနှင့် ငှားရမ်းခများ၊ ယင်းပစ္စည်းများမှ ရရှိသော အခြားအကျိုးအမြတ်များ၊
 - ၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် သတ်မှတ်ကောက်ခံသည့် အခကြေးငွေများ၊ အခွန်အခများ နှင့် အခြားရငွေများ၊
 - ၉။ တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် အပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ တရားရုံးများက ချမှတ်သည့် ဒဏ်ငွေများ ၊ ဝန်ဆောင်မှုအတွက် ကောက်ခံသည့် အခွန်အခများနှင့် အခြားရငွေများ၊
 - ၁၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများ ထုတ်ချေးသဖြင့် ရရှိသော အတိုးများ၊
 - ၁၁။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့်ရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များ
 - ၁၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ သစ်တောများမှ အောက်ပါပစ္စည်းများ ထုတ်ယူသည့် အတွက် ကောက်ခံသည့်အခွန်အခများ- (က) ကျွန်းနှင့်သတ်မှတ်သောသစ်မာများမှအပ ကျန်သစ်များအပေါ်တွင် ကောက်ခံသည့်အခွန်၊ (ခ) ထင်း၊ မီးသွေး၊ ကြိမ်၊ ဝါး၊ ငှက်သိုက်၊ ရှားစေး၊ သနပ်ခါး၊ ထင်းရှူးဆီ၊ သစ်မွှေး၊ ပျားထွက်ပစ္စည်းများ စသည်တို့အပေါ် ကောက်ခံသည့်အခွန်။
 - ၁၃။ မှတ်ပုံတင်ကြေး၊
 - ၁၄။ ပွဲခွန်၊
 - ၁၅။ ဆားခွန်၊
 - ၁၆။ ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ရရှိသည့်ဘဏ္ဍာငွေများ၊
 - ၁၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထည့်ဝင်ငွေများ၊
 - ၁၈။ ပိုင်ရှင်မပေါ်သော သွင်းထားငွေများနှင့်ပစ္စည်းများ
 - ၁၉။ ရတနာသိုက်

တိုက်ရိုက်မဟုတ်သည့်တိုင် ဇယား ၅ က ဝင်ငွေ၊ အမြတ် သို့မဟုတ် အရောင်းအခွန်ရငွေများနှင့်ပတ်သက်ပြီး (ဤအခွန်ရငွေများမှ အချို့ကို မျှဝေရာတွင် အကန့်အသတ်အချို့ရှိသော်လည်း) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၌ မည်သည့်အာဏာမျှ မရှိကြောင်းကို ရှင်းလင်းစွာ ညွှန်ပြထားပါသည်။ လက်ရှိပြဌာန်းထားသည့် ဇယား ၅ပါ အခွန်ရင်းမြစ်များမှ အထင်ရှားဆုံးမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဘီးခွန်များ(စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များက ကောက်ခံသည်။) နှင့် ယစ်မျိုးခွန်နှင့်မြေယာခွန် (အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက ကောက်ခံသည်။)တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ဒေသအခြေအနေကိုမူတည်ပြီး သစ်တောမှ ရရှိသည့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဖြင့် ဆက်စပ်သည့်အခွန်များ (သစ်တောဌာနက ကောက်ခံသည်။) သို့မဟုတ် ရေလုပ်ငန်းခွန်များ (ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနကကောက်ခံသည်။) သည်လည်းအရေးပါပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ဇယား ၅ ကို ပြင်ဆင်ရန် အရေးပါသည့်အဆိုပြုပြင်ဆင်ချက် အလားအလာ များစွာရှိပါသည်။ အကယ်၍ ပြင်ဆင်ရန်အတည်ပြုခဲ့ပါက ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုခွင့်အဖြစ် ပေးအပ်ထားရှိသော ဇယား ၅ ပါ ပြဌာန်းချက်များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခွန်ကောက်ခံခွင့် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိတိုင် များစွာချဲ့ထွင်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၇။ ဇယား ၅ ကို ပြင်ဆင်ရန် လက်ရှိအဆိုပြုထားသော ပြင်ဆင်မှုများ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသည် “ပြည်ထောင်စုကပြဌာန်းသည့် ဥပဒေနှင့်အညီ” အောက်ပါလုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခွန်အခများကို ကောက်ခံခွင့်ရှိသည်- “ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊ အာမခံလုပ်ငန်း၊ ဝင်ငွေ၊ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ အကောက်ခွန်များ၊ ဟိုတယ်များနှင့် တည်းခိုခန်းများ၊ ခရီးသွားဧည့်သည်လုပ်ငန်း၊ မှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်းများ၊ ကမ်းရိုးတန်း ငါးဖမ်း(ရေ)လုပ်ငန်းများ၊ ရေနံနှင့် သဘာဝဓါတ်ငွေ့၊ သတ္တုနှင့် တွင်းထွက်များ၊ ကျောက်မျက်ရတနာများ၊ ကျွန်းနှင့်သစ်မာများ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ လှေသင်္ဘော တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ အိမ်ယာများ၊ ပုဂ္ဂလိကပညာရေး ထူထောင်မှုများ၊ ပုဂ္ဂလိကဆေးခန်းများ၊ စာပေများ၊ ရုပ်ရှင်များ နှင့် ဗီဒီယိုများ”

အခြားသော သာမန်ရငွေလက်ခံရရှိခြင်းများ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဌာနများကိုလည်း ရန်ပုံငွေများ (Assets) နှင့်အခြားကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ငှားရမ်းခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းများမှတစ်ဆင့် အခြားအခွန်ရငွေများစွာကို ကောက်ခံနိုင်စေရန် အခွင့်ပေးအပ်ကြရပါသည်။ ယခုအချိန်ထိ ဤအခြားသော သာမန်အခွန်ရငွေ ရင်းမြစ်များ၏ အရေးပါဆုံးသောအချက်မှာ ၎င်းတို့ကို စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများက စီမံခန့်ခွဲသော အရင်းမြစ်များဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့အနက် လိုင်စင်လေလံအမျိုးမျိုးမှရငွေများ (ဈေးရုံများ၊ သားသတ်ရုံများနှင့် ကူးတို့ဖယ်ရုံများ - Ferry အစရှိသည်) သည် ပမာဏ များစွာရှိနေပါသည်။ ပေါင်းလိုက်ပါက ဤအခြားသော သာမန်အခွန်ရငွေများက ပြည်နယ် / တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန် ရငွေရင်းမြစ်များအားလုံး၏ ပမာဏကြီးမားစွာ ပေါင်းစည်းလာပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများကလည်း ငွေလုံးငွေရင်းလက်ခံရရှိမှုများ ငွေစာရင်းခေါင်းစဉ်အောက်၌ မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် ငွေလုံးငွေရင်းရပိုင်ခွင့်များကို ထုခွဲခြင်းမှ ရရှိသော အချို့အခွန်ရငွေတို့ကို ကောက်ခံကြပါသည်။ သို့သော် ယင်းရငွေတို့မှာ ယခုလေ့လာမှုတွင် ပါဝင်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၄ ခုတွင် လျစ်လျူရှုရလောက်သည့် ပမာဏသာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ခ.၂.၂။ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ- ပုံစံများ နှင့် အလားအလာများ

ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေဖွဲ့စည်းပါဝင်ပုံများ

နောက်ဆက်တွဲ ၂ ပါ ဇယားတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးသုံးခုအတွက် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ ဖွဲ့စည်းပါဝင်ပုံကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အချို့လက္ခဏာရပ်များကို ထုတ်နုတ်ပြထားပါသည်။

- ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအားလုံး၏ ၄၄% သည် ရငွေဖြစ်ပြီး ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေအားလုံး၏ အဓိကမဟုတ်သော ပါဝင်မှုဖြစ်ပြီး ရှမ်းပြည်နယ်၌မူ ၂၀%မျှလောက်သာရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဤအခွန်ပါဝင်ဖွဲ့တည်ထားပုံမှာ သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် ဆက်နွှယ်သည့်အခွန်ရငွေနှင့် အရေးပါသည့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည့် ယစ်မျိုးခွန်တို့သည် အတော်အတန်ပြောင်းလဲနိုင်သည့် ပမာဏရှိသည်ဆိုသော်လည်း မြေယာခွန်များမှာမူ အလွန်နည်းပါးလှပါသည်။
- အားလုံးသော ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေပမာဏများမှာ အခွန်မဟုတ်သော သာမန်ရငွေများဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့အနက် ပမာဏများစွာပါသောအပိုင်းကို စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များက ကောက်ခံကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေအားလုံးတို့မှ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၅၄% နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ၇၈%ထိ ကောက်ခံရယူကြပါသည်။

ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေစုစုပေါင်း၏ ပြောင်းလဲလာပုံများ

ဇယား ၆ တွင် လွန်ခဲ့သော ၅ နှစ်အတွင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးတို့အတွက် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ ပြောင်းလဲလာပုံများကို ပုံဖော်ပြထားပါသည်။ အထက်တွင်တင်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အဆိုပါကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေရင်းမြစ်များမှာ အချို့လွှဲပြောင်းငွေများ၊ ကြိုတင်စီစဉ်ထားခြင်း မဟုတ်သည့် အခြေအနေအရလွှဲပြောင်းငွေများ၊ စီမံချက် ငွေကြေးလျာထားမှု ရငွေများနှင့် မျှဝေအခွန်များကို ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာသော အတိုင်းအတာအထိ ဖောင်းပွလာရပါသည်။

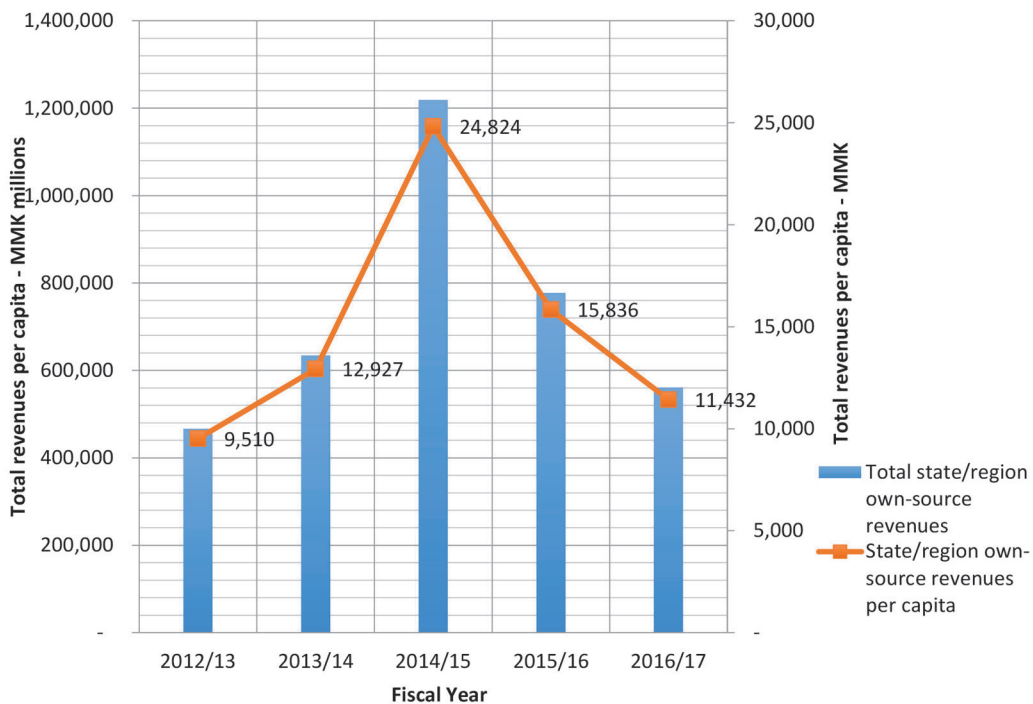
ဇယား ၆။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ - မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး	၂၀၁၂- ၂၀၁၃ စာရင်းမှန်	၂၀၁၃- ၂၀၁၄ စာရင်းမှန်	၂၀၁၄- ၂၀၁၅ တင်ပြ စာရင်းမှန်	၂၀၁၅-၂၀၁၆ ထပ်မံတင်ပြ ခန့်မှန်း	၂၀၁၆- ၂၀၁၇ ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်း
ဧရာဝတီ	၄၁,၃၇၇	၅၄,၉၂၉	၈၂,၂၂၁	၂၇,၁၃၆	၂၀,၅၄၄
ပဲခူး	၁၉,၃၁၅	၃၁,၄၄၃	၅၀,၂၈၉	၃၆,၂၂၈	၂၂,၂၅၁
ချင်း	၈,၆၄၉	၁၃,၉၂၁	၄၅,၂၄၆	၇,၁၇၀	၁,၇၁၃
ကချင်	၁၉,၃၁၈	၂၈,၅၉၇	၁၁၇,၃၈၀	၁၄,၉၉၆	၁၁,၇၁၂
ကယား	၃,၅၆၄	၁၁,၁၉၀	၁၁,၃၁၂	၇,၁၃၅	၂,၁၉၄
ကရင်	၁၀,၄၂၄	၁၆,၄၃၄	၃၅,၆၆၀	၈,၂၁၈	၄,၇၁၈
မကွေး	၃၃,၇၃၀	၃၇,၆၈၆	၇၁,၁၉၇	၁၉,၉၈၇	၁၄,၁၁၂
မန္တလေး	၅၉,၈၁၀	၈၂,၆၄၁	၁၂၄,၇၁၈	၁၃၆,၉၈၇	၁၁၂,၅၆၇
မွန်	၁၄,၇၉၉	၂၁,၅၄၉	၃၀,၁၂၁	၁၂,၈၃၁	၈,၃၀၆
ရခိုင်	၂၀,၁၆၄	၂၆,၀၇၂	၄၈,၇၈၃	၁၁,၇၅၉	၆,၈၅၇
စစ်ကိုင်း	၃၃,၄၃၇	၄၈,၁၁၄	၇၉,၄၆၁	၂၆,၄၆၅	၂၁,၈၄၂
ရှမ်း	၄၈,၃၉၈	၇၈,၃၆၅	၁၄၅,၁၆၁	၄၃,၅၉၁	၃၃,၂၉၃
တနင်္သာရီ	၁၇,၃၈၉	၂၀,၄၂၉	၆၄,၅၇၃	၉,၀၂၁	၆,၀၃၄
ရန်ကုန်	၁၃၆,၇၆၇	၁၃၆,၅၉၇	၃၁၃,၂၀၅	၄၁၆,၂၈၉	၂၉၅,၃၆၁
စုစုပေါင်း	၄၆၇,၁၄၂	၆၃၄,၉၆၇	၁,၂၁၉,၃၂၅	၇၇၇,၈၇၂	၅၆၁,၅၁၂

ရင်းမြစ်- စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

ဇယား - ၆ ပါအချက်အလက်များအနက် ထင်ရှားသိသာစေသည်မှာ ၂၀၁၂-၁၃ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၄- ၁၅ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေစုစုပေါင်း သုံးဆသုံးကြိမ် တိုးလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထို့နောက်တွင်ကား ၂၀၁၆-၁၇ ဘဏ္ဍာရေး နှစ်၌ လုံးဝထိုးဆင်းသွားပြန်ပါသည်။ ပုံ ၈ တွင် ယင်းလမ်းကြောင်းကို အလွန်ရှင်းလင်းစွာ ပုံဖော်တင်ပြထားရာတွင် (ဘယ်ဘက် ဝင်ရိုး၌) ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများနှင့် (ညာဘက်ဝင်ရိုး၌) တစ်ဦးချင်းအပေါ် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ၏ ပျမ်းမျှအဆင့် နှစ်ခုစလုံးပါဝင်ပါသည်။

ပုံ ၈ ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ငွေများပြောင်းလဲလာပုံများ

ရင်းမြစ်- စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

ဤအတက်ပြီးနောက်အကျများသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများကို အနည်းနှင့်အများဆိုသလို သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ ဤတက်လွန်းကျလွန်းသည့် အနေအထား²¹ကို ရှင်းလင်းချက် ၂ ရပ်ဖြင့် တင်ပြ၍ ရနိုင်ပါသည်။

ပထမရှင်းလင်းချက်မှာ ၂၀၁၅ မတိုင်မီထိ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်၌ ပြည်ထောင်စုနှင့်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်များတွင် ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးဌာန သီးခြားရှိပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတစ်လျှောက်ရှိ လမ်းများနှင့် တံတားများ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ ချထားပေးမှုကိုကြီးကြပ်ခဲ့ကြပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အမြန်လမ်းမကြီးများနှင့် တံတားကြီးများ၊ ဦးစီးဌာနများ၏လမ်းများနှင့်တံတားများ အသုံးစရိတ်ကို အဆိုပါတည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများက အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြရာ အကျိုးဆက်အားဖြင့် ယင်းလုပ်ငန်းစုတို့အတွက် ရငွေများအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၄/၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး တည်ဆောက်ရေးအသုံးစရိတ်များ များစွာထိုးတက်သွားပြီး (တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေအရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အုပ်ချုပ်ရေး အဆောင်အယောင်များ၊ အိမ်ယာများ တည်ထောင်ဆောက်လုပ်မှုများကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။) နောင်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးဌာန ရငွေများအနေဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင်မူ ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် လမ်းမများဦးစီးဌာနတို့ကို ပေါင်းခဲ့ကြပြီး လမ်းနှင့်တံတားဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း လမ်းမကြီးများနှင့်တံတားဦးစီးဌာနအရ အသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းထဲသို့ ထည့်သွင်းခဲ့ကြရာ လမ်းနှင့်တံတား အသုံးစရိတ်များကို လမ်းနှင့်တံတားဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ရငွေများအဖြစ် မှတ်တမ်းမတင်ခဲ့ကြတော့ပေ။ တစ်နည်းပြောရလျှင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများထဲရှိ အဆိုပါမြင်သာသော အတက်အကျမြင့်မားမှုများသည် ငွေစာရင်းအစီအမံများ ပြောင်းလဲမှု၏ ကြီးမားသောရလဒ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ၂၀၁၅ခုနှစ်အတွင်းဖြစ်ပွားခဲ့သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကြောင့် ၂၀၁၄-၁၅ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အချို့သော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများသို့ အထူးလွှဲပြောင်းပေးရမှု အတော်များခဲ့ပါသည်။ ယင်းလွှဲပြောင်းမှုများကို

21 ပြည်ထောင်စု စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများဖြင့် ဆွေးနွေးချက်များအပေါ် အခြေပြုထားပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း၏ အပိုင်း ၁ အောက်တွင် မှတ်တမ်းတင်သည့် အလေ့အထနှင့် ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနက ယင်းလွှဲပြောင်းမှုများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေခန့်မှန်းစာရင်း၌ ထည့်သွင်းခြင်းတို့ကြောင့် ၎င်းနှစ်၏ ကိုယ်ပိုင်ရငွေ အလွန်မြင့်တက်သွားခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဖြစ်နိုင်သောအခြားအကြောင်းပြချက်တစ်ခုမှာ ပြီးခဲ့သော ၂ နှစ် ၃ နှစ်အတွင်း အခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းမှု အလွန်မြင့်တက် သွားရခြင်းက ပြီးခဲ့သည့် ၂ နှစ်အတွင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ ကောက်ခံရာတွင် ကြိုးပမ်း အားထုတ်မှုနှင့် မက်လုံးတို့ကို လျော့ကျသွားစေခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဤလေ့လာမှုတွင်မူ ယင်း အဆိုပြုချက်ကို ထပ်မံလေ့လာရန် မဖြစ်နိုင်ပါချေ။

တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ အပြောင်းအလဲနှင့် ကွာဟချက်များ

ဤကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများကို တစ်ဦးကျရငွေများအဖြစ်သို့ ရှင်းလင်းဖော်ပြရန် လိုအပ်လာပါသည်။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများမှာ စီးပွားရေးအရ၊ အရွယ်အစားအရနှင့် လူဦးရေအရ များစွာကွာခြားကြသည့်အတွက် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများမှာလည်း များစွာကွာခြားမည်သာဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများကို လေ့လာ ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြားတွင်လည်းကောင်း၊ အချိန်တစ်ခုအပေါ်တွင်လည်းကောင်း နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်ရန် ပို၍အဓိပ္ပါယ်ရှိသည့် အရင်းခံအကြောင်းတရားတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာရန် အကူအညီဖြစ်စေပါသည်။ ပြီးခဲ့သည့် အပိုင်း၌ တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ယေဘုယျအပြောင်းအလဲများ၏ နောက်ကွယ်၌ လွန်ခဲ့သောရှစ်တာကာလအတွင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတစ်လျှောက်ရှိ တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေအဆင့်များမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ အကြား အလွန်ကွာခြားနေပုံများကို ဇယား ၇ တွင် တင်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၇။ တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေကွာဟချက်များ - မြန်မာကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း

ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး	၂၀၁၂-၁၃ အမှန်	၂၀၁၃-၁၄ အမှန်	၂၀၁၄-၁၅ ယာယီအမှန်	၂၀၁၅-၁၆ ပြုပြင်ပြီး ခန့်မှန်းခြေ	၂၀၁၆-၁၇ ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်း
ဧရာဝတီ	၆,၆၉၀	၈,၈၈၁	၁၃,၂၉၄	၄,၃၈၈	၃,၃၂၂
ပဲခူး	၃,၉၆၈	၆,၄၆၀	၁၀,၃၃၂	၇,၄၅၅	၆,၅၇၂
ချင်း	၁၈,၀၆၄	၂၉,၀၇၄	၉၄,၄၉၈	၁၄,၉၇၄	၃,၅၇၇
ကချင်	၁၁,၇၅၉	၁၇,၄၀၇	၇၁,၄၄၉	၉,၁၂၈	၇,၁၃၄
ကယား	၁၂,၄၃၅	၃၉,၀၄၂	၃၉,၄၆၅	၂၄,၈၉၂	၇,၆၅၆
ကရင်	၆,၉၂၉	၁၀,၉၂၅	၂၃,၇၀၅	၅,၄၆၃	၃,၁၃၆
မကွေး	၈,၆၁၁	၉,၆၂၁	၁၈,၁၇၆	၅,၁၀၂	၃,၆၀၃
မန္တလေး	၉,၇၀၀	၁၃,၄၀၃	၂၀,၂၂၈	၂၂,၂၁၇	၁၈,၂၅၇
မွန်	၇,၂၀၄	၁၀,၄၈၉	၁၄,၆၆၂	၆,၂၄၆	၄,၀၄၃
ရခိုင်	၉,၆၀၇	၁၂,၄၂၂	၂၃,၂၄၃	၅,၆၀၃	၃,၂၆၇
စစ်ကိုင်း	၆,၂၇၉	၉,၃၀၅	၁၄,၉၂၁	၄,၉၇၀	၄,၁၀၂
ရှမ်း	၈,၃၀၉	၁၃,၄၅၅	၂၄,၉၂၃	၇,၄၈၄	၅,၇၁၆
တနင်္သာရီ	၁၂,၃၄၇	၁၄,၅၀၅	၄၅,၈၄၈	၆,၄၀၅	၄,၂၈၄
ရန်ကုန်	၁၈,၅၈၁	၂၂,၂၂၆	၄၂,၅၅၁	၅၆,၅၅၆	၄၀,၁၂၇
ပျဉ်းမူ	၉,၅၁၀	၁၂,၉၂၆	၂၄,၈၂၃	၁၅,၈၃၆	၁၁,၄၃၂

ရင်းမြစ်- စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးက တစ်ဦးကျအဆင့်အနေဖြင့် မြင့်မားမှုကို ထုတ်လုပ်ပေးသည်မှာ အံ့အားသင့်စရာမရှိပါချေ။ သို့သော်လည်း အချို့နှစ်များတွင် အချို့သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက ဥပမာ ချင်း၊ ကချင်နှင့် ကယားတို့က ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးထက်ပင် ပိုမိုမြင့်မားသော အဆင့်များကို ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ကြပြီး အထူးသဖြင့် ၂၀၁၄-၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် စံချိန်တင်မြင့်တက်ခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ ယင်းမြင့်တက်မှုများမှာ ဖက်တာအမျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၏ အခွန်ရငွေများအတွက် ငွေစာရင်းပုံစံနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အရေးကိစ္စ၊ အထူးဖွံ့ဖြိုးရေးဇုန်များဖြင့် ဆက်နွှယ်နေသောကိစ္စရပ်များ (၂၀၁၆-၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်၌ မြင်တွေ့ခဲ့ရသော ဇုန်များ)၊ ယင်းနှစ်၌ အလွန်မြင့်တက်သွားခဲ့သော အခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းမှုအချို့၏ အမျိုးအစားခွဲခြားမှုအမှားများ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု ရပိုင်ခွင့်များ (Assets) ရောင်းချခြင်းဥပမာကဲ့သို့သော အမှတ်မထင်ဖြစ်ရသော အခွန်ရငွေအမျိုးအစားများစသည်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

ဇယား - ၈ တွင် တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ရငွေရင်းမြစ်ကွာဟချက်များ - ပျမ်းမျှအဆင့်တွင် အကျဘက်သို့ မကြာသေးမီက ပြန်လည်ကစား လွန်ခဲ့သော ၅ နှစ်တာ ကာလအတွင်း တဖြည်းဖြည်းချင်း တိုးလာသည့် ကွာဟချက်ကို ပုံဖော် တင်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် -

- ၂၀၁၂/၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အနိမ့်ဆုံး တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ရငွေမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၃၉၆၈ (ပဲခူး)နှင့် အမြင့်ဆုံး မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၈,၅၈၁(ရန်ကုန်) - အနိမ့်ဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအချိုး ၄.၇
- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အနိမ့်ဆုံး တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ရငွေမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၃၁၃၆ (ကရင်တွင်)နှင့် အမြင့်ဆုံး မြန်မာကျပ်ငွေ ၄၀,၁၂၇(ရန်ကုန်တွင်) - အနိမ့်ဆုံးနှင့်အမြင့်ဆုံးအချိုး ၁၂.၈

ထို့ကြောင့် လွန်ခဲ့သော ၅ နှစ်တာကာလအတွင်း တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ အမြင့်ဆုံးနှင့်အနိမ့်ဆုံးအကြား ပျံ့နှံ့မှုမှာ ၃ ဆ မြင့်တက်ခဲ့ပါသည်။

ဇယား - ၈၊ တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်စည်းကြပ်အခွန်ရငွေရင်းမြစ်ကွာဟချက်များ -မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း

အနိမ့်ဆုံး/အမြင့်ဆုံး	၂၀၁၂-၁၃ အမှန်	၂၀၁၃-၁၄ အမှန်	၂၀၁၄-၁၅ ယာယီအမှန်	၂၀၁၅-၁၆ ပြုပြင်ပြီး ခန့်မှန်းခြေ	၂၀၁၆-၁၇ အရ/အသုံးခန့်မှန်း
အနိမ့်ဆုံးတန်ဖိုး	၃,၉၆၈	၆,၄၆၀	၁၀,၃၃၂	၄,၃၈၈	၃,၁၃၆
အနိမ့်ဆုံး ၃ ခု	ပဲခူး	ပဲခူး	ပဲခူး	ဧရာဝတီ	ကရင်
	စစ်ကိုင်း	ဧရာဝတီ	ဧရာဝတီ	စစ်ကိုင်း	ဧရာဝတီ
	ဧရာဝတီ	စစ်ကိုင်း	မွန်	မကွေး	ရခိုင်
အမြင့်ဆုံးတန်ဖိုး	၁၈,၅၈၁	၃၉,၀၄၂	၉၄,၄၉၈	၅၆,၅၅၆	၄၀,၁၂၇
အမြင့်ဆုံး ၃ ခု	ရန်ကုန်	ကယား	ချင်း	ရန်ကုန်	ရန်ကုန်
	ချင်း	ချင်း	ကချင်	ကယား	မန္တလေး
	ကယား	ရန်ကုန်	တနင်္သာရီ	မန္တလေး	ကယား
အမြင့်ဆုံး-အနိမ့်ဆုံးအချိုး	၄.၇၀	၆.၀၀	၉.၀၀	၁၂.၉၀	၁၂.၈၀

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ရှိ ကွာဟချက်များနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတလျှောက် တိုးမြှင့်ပုံနှံလာသည့် တစ်ဦးကျ ရငွေများမှာ အထူးသဖြင့် ရငွေအမျိုးအစားခွဲခြားရာ၌ မူမမှန်သေးသဖြင့် ရှင်းလင်းမှုမရှိချေ။ သို့သော် ပြဿနာ နှစ်ရပ်ကိုကား မှတ်သားရမည်ဖြစ်ပါ သည်။

- ကွာဟချက်များရှိနေခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများမှ မိမိတို့၏ အသုံးစရိတ်တာဝန်များကို ငွေကြေးလျာထားရာ၌ မတူညီသည့် စွမ်းဆောင်ရည်များဖြင့် လုပ်ဆောင်နေကြသည် ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ ရင်းမြစ်များနှင့် အခြေခံ ဝန်ဆောင်မှုများပေးရာ၌ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ညီမျှမှုကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရက သေချာအောင်လုပ်ဆောင်ပေးရပါမည်။ ထိုသို့သေချာစေရန် ပြည်ထောင်စုက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးသည် ဘဏ္ဍာအခွန်များကို တတ်နိုင်သမျှ တပြေးညီ ဖြစ်အောင်ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။
- တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ အမျိုးအစားခွဲခြားရာ၌ ပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲပေးနိုင်လျှင် မည်သည်တို့က 'ကိုယ်ပိုင်ရငွေ' စစ်စစ်ဖြစ်သည် မည်သည်တို့က အခြားသော ပြည်ထောင်စုမှလွှဲပြောင်းပေးမှုများ သို့မဟုတ် မျှဝေရငွေများဖြစ်သည်ကို ပိုမိုရှင်းလင်းစွာခွဲခြားနိုင်စေ သဖြင့် အလွန်အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။ ထိုသို့ထောက်ကူပေးခြင်းက စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနအား ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းမှုအစီအမံများကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပုံစံထုတ်ခြင်းတို့ကို ပိုမိုထိရောက်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများ၏ ပေါင်းစပ်ထားပုံ

တစ်ဦးကျ ကောက်ခံရရှိသည့် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ၏ ပေါင်းစပ်ပုံမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း သိသာ ထင်ရှားသည့် ကွာဟချက်များရှိကြပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်သည် တစ်ဦးချင်းအခွန်ရငွေမှာ မှတ်သားလောက်အောက် နိမ့်ကျ သော်လည်း အခြားမြင့်မားသည့်အခွန်ကောက်ခံမှု အထူးသဖြင့် ပြည်နယ်အစိုးရအား ထပ်ပေါင်းတိုးပွားစေသည့် အလွန် မြင့်မားသော အခွန်အဆင့်များဖြင့် များစွာအစားထိုးပေးထားပါသည်။ (ရှမ်းပြည်နယ်တွင် တရုတ်လူမျိုးတို့၏ ရန်ပုံငွေမှာ အလွန်သိသာ ထင်ရှားလှပြီး ယင်းထပ်ပေါင်းတိုးပွားစေသည့် အခွန်များမှာ အထူးဖွံ့ဖြိုးရေးဇုန်များဖြင့် များစွာဆက်စပ်နေ ပါသည်။)

ဇယား - ၉၊ တစ်ဦးကျ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ - ပေါင်းစပ်ထားပုံ - မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း (၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်)

ရငွေပုံစံများ	ဧရာဝတီ	ရှမ်း	တနင်္သာရီ
ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအခွန်ရငွေများ	၁၈	၁,၈၀၆	၉၃
အခွန်ဦးစီးဌာန - အခွန်ရငွေများ	၁,၂၂၃	၅၄၀	၁,၂၅၃
အခြားဌာနများ- ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ	၁,၅၇၃	၂,၁၈၆	၁,၈၄၆
စုစုပေါင်းကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ	၂,၈၁၄	၄,၅၃၁	၃,၁၉၂

ရင်းမြစ်-စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

ဤမတူညီမှုများမှာ ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ရငွေအရင်းခံအသီးသီး၌ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားပုံ ကွာဟမှုများကြောင့် သို့တည်းမဟုတ် ရငွေကောက်ခံရန် အားထုတ်မှု/အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု သို့မဟုတ် ယင်းအားထုတ်မှုနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု ၂ ရပ် စလုံးကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ခ.၃။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများ

ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည့် ထောင်လိုက် ဘဏ္ဍာရေးကွာဟချက် ဖြေရှင်းရာတွင် အကူအညီဖြစ်စေရေးအတွက် ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှု နည်းလမ်းအတော်များများကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဇယား ၁၀ က ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်၏ လက်ရှိသုံးစွဲနေသော နည်းလမ်းများကိုခြုံငုံသုံးသပ်တင်ပြထားပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များအကြား ၎င်းတို့၏ လျာထားမှုများအတွက် အခြေခံထားပုံနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်း၌ ၎င်းတို့ကိုရငွေအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ပုံတို့ကို တင်ပြပေးထားပါသည်။

ဇယား ၁၀။ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုပုံစံများ

လွှဲပြောင်းမှုပုံစံ	ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး များအကြား လျာထားမှု အရင်းခံများ	ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်စာရင်းကိုင်ပုံစံ၌ မှတ်တမ်းတင်ပုံ	၂၀၁၆ /၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ် စုစုပေါင်း အသီးသီး အပေါင်းအစု မြန်မာကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း
ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများ			
ယေဘုယျ ရည်ရွယ်ချက် 'လိုငွေ' ထောက်ပံ့မှု (ကာလ ရှည်ကြာ တည်ရှိနေပြီးသည့် ပုံစံ)	လျာထားမှုနှင့် အသီးသီး အစု အပေါင်း နှစ်ခုစလုံးမှာ ယခုအခါ ၌ စည်းမျဉ်းအခြေခံ ဖြစ်သည်။ (ယခင်ကပြည်ထောင်စု၏ လုံးဝ လုပ်ပိုင်ခွင့် သို့ ညှိနှိုင်းမှု)	အပိုင်း ၂ - အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာန - ပြည်ထောင်စုမှ လက်ခံ ရရှိမှုများ	၁,၆၈၈,၂၂၀
မဲဆန္ဒနယ်ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့မှု (ကာလရှည်ကြာ တည်ရှိသည့်ပုံစံ)	တစ်မြို့နယ် မြန်မာကျပ်ငွေပေါင်း သန်း ၁၀၀	အပိုင်း ၁- ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး လွှတ်တော်- ပြည်ထောင်စုမှလက်ခံ ရရှိမှုများ	၃၃,၀၀
သဘာဝဘေး အစရှိသည်အတွက် အမျိုးမျိုးသော အခြေအနေအရ ထောက်ပံ့ငွေများ	အခြေအနေပေါ်မူတည်သည်	အကောင်အထည်ဖော်သည့် ဌာနအပေါ် မူတည်သည်။	မသတ်မှတ်နိုင်
ပြည်ထောင်စုအခွန် ရငွေများမှ မျှဝေခြင်း			
ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် (သွင်းကုန်မှအပ) ကို ပြည်နယ်/ တိုင်း ဒေသကြီး အစိုးရများဖြင့် မျှဝေခြင်း (၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်မှ စတင်သည်။)	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကောက်ခံမှု၏ ၁၅%	အပိုင်း ၁- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အုပ်ချုပ်ရေး- အခြား သာမန် လက်ခံ ရရှိမှုများ	၁၃၄,၁၈၃
ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ ကောက်ခံ ရရှိသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်(သွင်းကုန်အပေါ်မှ ကောက်ခံသည့် အသားတင် ရရှိသောအခွန်) (၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်မှ စတင်သည်။)	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကောက်ခံမှု၏ ၁၅%	အပိုင်း ၁- ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး အုပ်ချုပ်ရေး- အခြား သာမန်လက်ခံရရှိမှုများ	၇၉,၂၈၂
တစ်ဦးချင်း ဝင်ငွေခွန် (လက်ရှိတွင် စည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများအား မျှဝေသည်။ သို့သော် ၂၀၁၆ စက်တင်ဘာမှ စတင်ကာ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများဖြင့် မျှဝေသည်။)	ကောက်ခံသည့်မြို့နယ်မှ ၅%	အပိုင်း ၂- စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့ အစည်းများ- အခြား သာမန်လက်ခံ ရရှိမှုများ (သို့သော် အနာဂတ်တွင် အပိုင်း၁၊ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အုပ်ချုပ်ရေး အောက်၌ မှတ်တမ်း တင်ရမည် ဖြစ်သည်။)	၂၈,၆၃၄
တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ၃ ရပ် (လက်ရှိတွင် စည်ပင် သာယာရေး အဖွဲ့အစည်းများအား မျှဝေထားသည်။ သို့သော် ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ စတင်ကာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများဖြင့် မျှဝေရမည် ဖြစ်သည်။)	ကောက်ခံရရှိသည့် မြို့နယ်က ၂%	အပိုင်း ၂- စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့ အစည်းများ- အခြား သာမန် လက်ခံ ရရှိမှုများ (သို့သော် အနာဂတ်တွင် အပိုင်း၁၊ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အုပ်ချုပ်ရေးအောက်၌ မှတ်တမ်းတင် ရမည်ဖြစ်သည်။)	၈,၆၈၃

ရင်းမြစ်-စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

အခြားထောက်ပံ့ငွေနှုန်းလမ်းများ (ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုပျောက်ရေး ရန်ပုံငွေ၊ မြို့နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကုမ္ပဏီလီမိတက်လုပ်ငန်းရန်ပုံငွေ အစရှိသဖြင့်) မှာ ၂၀၁၂ခုနှစ်မှ စတင်ကာ တစ်နှစ်သို့မဟုတ် တစ်နှစ် ထက်ပို၍ နေရာချထားလုပ်ဆောင်နေပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်အရမူ ဖြတ်တောက်ခံထား ရပါသည်။)

ခ.၃.၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအား မျှဝေသည့် ပြည်ထောင်စုအခွန်

အာရှတိုင်းပြည်အများအပြားတွင် (ဥပမာ လာအို၊ ဗီယက်နမ်၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ မွန်ဂိုးလီးယားနှင့် အလယ်(ဗဟို) အာရှနိုင်ငံများ) အမျိုးသားအဆင့်နှင့် အောက်အဆင့် အစိုးရများအကြား နှုန်းလမ်းများစွာဖြင့် ရငွေမျှဝေကြပါသည်။ ဤသို့မျှဝေခြင်းများသည် ဒေသန္တရအဆင့်အစိုးရများ၏ အရေးပါသည့် ရငွေအရင်းအမြစ်ကို ထောက်ပံ့ပေးသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံတွင် အလွန်ရှုပ်ထွေးပါသည်။ ထို့ပြင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အလျားလိုက် တန်းတူညီမျှမှု ပြဿနာကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သက်သောင့်သက်သာစွာဖြင့် အလွန်နှုန်းသော အခွန်များသာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်များသို့ မျှဝေထားပြီး အစီအမံများမှာ အလွန်ရိုးရှင်းပါသည်။

ကုန်သွယ်ခွန် နှင့် အထူးကုန်စည်ခွန် မျှဝေခြင်း

စာစုသေတ္တာ ၈။ ပြည်ထောင်စု အခွန်ဥပဒေ (၂၀၁၆)

‘ကုန်သွယ်ခွန်များ’ မှာ ရောင်းချရသော ကုန်စည်အားလုံးတို့အပေါ် အရောင်းဈေးနှုန်းများ၏ ၅% နှင့် အဆောက်အဦများအတွက် အရောင်းဈေးနှုန်း၏ ၃% အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံရန်ဖြစ်ပါသည်။ ‘အထူးကုန်စည်ခွန်’များ အထူးကုန်စည်ခွန်အပေါ် (ဆေးရွက်ကြီး၊ အရက်၊ သစ်လုပ်ငန်း၊ လောင်စာဆီနှင့် ယာဉ်များ အစရှိသဖြင့်) နှုန်းထား အမျိုးမျိုး၊ (ဤနှုန်းထားများမှာ ယစ်မျိုးခွန်အပါအဝင် အရောင်းတန်ဖိုး စုစုပေါင်း အပေါ်မှ စည်းကြပ်ကောက်ခံရန် မှတ်တားရမည်ဖြစ်ပါသည်။)၊ ကုန်သွယ်ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးမျိုးကို ၃%မှ ၅% နှုန်းထားများနှင့် ပို့ကုန်များ အပေါ်မှ ၅% မှ ၅၀% နှုန်းထားဖြင့် ကောက်ခံရန်ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှစတင်ကာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအတွက် ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာနမှ ကောက်ခံသည့် အထူးကုန်စည်ခွန်နှင့် ကုန်သွယ်ခွန်များ(သွင်းကုန်မှအပ)၏ ၁၅% ကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများဖြင့် မျှဝေ ထားပါသည်။ ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာနက ဤရငွေများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ရန်ပုံငွေစာရင်းထဲသို့ မျှဝေ ပေးမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေ စာရင်း၏ အပိုင်း ၁ တွင် အခြားသာမန် လက်ခံရငွေများအကြားတွင် မှတ်တမ်းတင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရန်ပုံငွေများအား ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအနေဖြင့် မိမိဆန္ဒအလျောက် သုံးစွဲ ခွင့်ရှိပြီး မည်မျှဟု သတ်မှတ်ပေးထားခြင်း မရှိပေ။ ဤမျှဝေခြင်းက ပြည်တွင်း၌ ကုန်သွယ်သော ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှု များကိုသာသက်ရောက်ပြီး သွင်းကုန်များအပေါ်မှ အခွန်ရငွေများကိုမူ ဖယ်ထုတ်ထားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးများဖြင့် မျှဝေခြင်းကို စီးဆင်းလာသည့်အရင်းခံကို - ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းအခွန်များကို ကောက်ခံသည့် နေရာဖြစ်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ- မှတည်မျှဝေရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား ၁၁။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများဖြင့် ရငွေမျှဝေခြင်း- မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး	ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွင် မျှဝေခြင်း (၁၅%)	အထူးကုန်စည်ခွန် မျှဝေခြင်း (၁၅%)	စုစုပေါင်း
ဧရာဝတီ	၁,၀၅၀.၀၀၀	၄၆၁.၇၅၅	၁,၅၁၁.၇၅၅
ပဲခူး	၁,၂၁၁.၅၁၇	၅၂.၅၀၀	၁,၂၆၄.၀၁၇
ချင်း	၁,၀၃၅.၀၀၀	-	၁,၀၃၅.၀၀၀
ကချင်	၁,၀၆၅.၀၀၀	၀.၅၄၀	၁,၀၆၅.၅၄၀
ကယား	၇၁.၀၇၅	-	၇၁.၀၇၅
ကရင်	၃၅၇.၅၀၀	၀.၆၉၅	၃၅၈.၁၉၅
မကွေး	၂,၇၄၁.၉၆၃	၁၅.၂၅၀	၂,၇၅၇.၂၁၃
မန္တလေး	၄,၁၉၅.၃၃၄	၃၈၂.၂၃၆	၄,၅၇၇.၅၇၀
မွန်	၃၂၅.၇၁၁	၅.၈၀၀	၃၃၁.၅၁၁
ရခိုင်	၉၈၅.၂၃၈	၀.၈၈၀	၉၈၆.၁၁၈
စစ်ကိုင်း	၂,၃၉၇.၇၃၂	၁,၀၅၉.၀၀၀	၃,၄၅၆.၇၃၂
ရှမ်း	၂,၀၃၁.၀၀၀	၃၃၀.၀၀၀	၂,၃၆၁.၀၀၀
တနင်္သာရီ	၈၁၉.၃၂၄	၅၁.၂၂၅	၈၇၀.၅၄၉
ရန်ကုန်	၁၁၅,၈၉၆.၇၆၂	၇၆,၉၂၂.၁၉၃	၁၉၂,၈၁၈.၉၅၅
စုစုပေါင်း	၁၃၄,၁၈၃.၁၅၆	၇၉,၂၈၂.၀၇၄	၂၁၃,၄၆၅.၂၃၀

ရင်းမြစ်-စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

နောက်လမည့်ကဏ္ဍခွဲတွင်လေ့လာသုံးသပ်မည့် ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုနှင့်နှိုင်းယှဉ်သောအခါ ဤအခွန်များ မျှဝေခြင်းက ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအများစုတွင် ရငွေရမှုပုံစံများပြောင်းလဲရာ၌ အနည်းငယ်မျှသာ သိသာထင်ရှားပါသည်။ သို့သော် အံ့အားသင့်စရာမရှိပါချေ။ ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ် အသီးသီး စုစုပေါင်းထားသောလျာထားငွေ စုစုပေါင်းမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း ၂၁၃ ဘီလျံသာဖြစ်ကာ ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုအသီးသီး၏ စုစုပေါင်း မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၇၀၀ ဘီလျံ၏ ၁၂% မျှသာရှိပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးကိစ္စ၌ အဆိုပါမျှဝေအခွန် မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၉၂.၈ ဘီလျံ ပမာဏမှာ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု မြန်မာကျပ်ငွေ ၄၀.၉ ဘီလျံနှင့် နှိုင်းယှဉ်မှုအရအနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွင်နှင့် အထူးကုန်စည်ခွန်များ၏ ပမာဏအများအပြားမှာ ရန်ကုန်တွင်သာ ကောက်ယူရရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤမူဝါဒစတင်မှုမှာ အသစ်ဖြစ်သည့်အပြင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမှာ ကောင်းစွာသတ်မှတ်ရခြင်း မရှိသေးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ပထမနှစ် အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ (၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာရေးနှစ်)အခွန်မျှဝေ ဖြစ်စဉ်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၅ တွင် ၂၀၁၄/၁၅ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် အမှန်တကယ်အခွန်ရငွေအချက်အလက်များ ကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ ပြည်တွင်းအခွန်များဌာနခွဲက စုဆောင်းပြီး ပြည်ထောင်စု ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာနသို့ ပေးပို့ရပါသည်။ (၂၀၁၅/၁၆ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် အမှန် အချက်အလက်များမှာ ယင်းအချိန်၌ မပြည့်စုံသေးချေ။)
- ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာနက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက် သွင်းကုန်အခွန် အစိတ်အပိုင်းကို နတ်ယူကာ အသားတင်ပမဏ၏ ၁၅%ကို တွက်ယူပြီးနောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုစီအတွက် မျှဝေခြင်းအဆိုပြုချက်ကို ပြည်ထောင်စု ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းဦးစီးဌာနမှ အတည်ပြုချက် ရယူရပါသည်။ (ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာနက မျှဝေမှုများကို အသုံးစရိတ်အဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းက ထိုသို့ အတည်ပြုချက် ရယူရန်လိုအပ်ပါသည်။)
- အတည်ပြုချက်ရယူပြီးပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့များအကြားဆက်ဆံရေးဌာနခွဲက အတည်ပြုပြီးသော ပမာဏကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရန်ပုံငွေ ငွေစာရင်းများထဲသို့ လေးလတစ်ကြိမ် လွှဲပြောင်းပေးရပါသည်။

ဒေသန္တရဖြင့်မျှဝေသော ပြည်ထောင်စု၏အခြားအခွန်မျှဝေခြင်း

လက်ရှိတွင် ပြည်ထောင်စု ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာနက စည်ပင်သာယာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မျှဝေသည့် အခွန်အမျိုးအစား ၂ ခုရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ၁) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှမဟုတ်ဘဲ တစ်ဦးချင်းမှရရှိသော ဝင်ငွေခွန်၏ ၅% နှင့် ၂) အထောက်အထားများ၊ လက်ဆောင်များနှင့်ပေါင်နှံခြင်းစသော သီးခြားဖြစ်သည့် ငွေလွှဲပြောင်းမှုများမှ အခွန်အတုတ် ကောက်ခံရသည့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်^{၂၂}၏ ၂% တို့ဖြစ်ပါသည်။ ရယူသည့်အရင်းခံပေါ်မူတည်ပြီး ဤအခွန်ရငွေများကို အခွန်ကောက်ခံသည့် မြို့နယ်၌ မျှဝေကြပါသည်။

၂၂ ဤတံဆိပ်ခေါင်းခွန်မျှဝေမှု၌ ဝေးကွာလှသည့်မူရင်းအခြေအနေများရှိပါသည်။ ၁၉၂၀ခုနှစ် ရန်ကုန်ဖွံ့ဖြိုးရေးယုံကြည်အပ်နှံမှုဥပဒေက ထိုကဲ့သို့ မျှဝေခြင်းများကိုနှောင်ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ရန်ကုန်မြို့နယ်အတွင်း၌လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၉ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့နှင့် ၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များသို့ ဆက်လက်ပြဌာန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခဲ့ပါသည်။

ဇယား ၁၂။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများရှိ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် မျှဝေခြင်း - မြန်မာကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း
- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး	ဝင်ငွေခွန် ၅%	တံဆိပ်ခွန်ခေါင်းခွန် ၂%	စုစုပေါင်း
ဧရာဝတီ	၃၅၅.၀၀၀	၁၁၅.၄၄၈	၄၇၀.၄၄၈
ပဲခူး	၂၆၅.၁၀၄	၉၃.၁၆၀	၃၅၈.၂၆၄
ချင်း	၁၆.၀၀၀	၀.၉၇၅	၁၆.၉၇၅
ကချင်	၁၅၅.၃၉၀	၅၅.၀၀၀	၂၁၀.၃၉၀
ကယား	၃၂.၈၂၀	၁၆.၉၅၀	၄၉.၇၇၀
ကရင်	၇၈.၃၉၀	၂၀.၃၀၀	၉၈.၆၉၀
မကွေး	၂၃၅.၅၉၆	၇၀.၇၃၅	၃၀၆.၃၃၁
မန္တလေး	၆,၄၅၂.၁၀၁	၁,၅၁၂.၈၈၆	၇,၉၆၄.၉၈၇
မွန်	၂၉၇.၁၂၀	၁၃၈.၄၀၀	၄၃၅.၅၂၀
ရခိုင်	၆၀.၃၆၄	-	၆၀.၃၆၄
စစ်ကိုင်း	၃၆၉.၀၀၃	၁၂.၃၂၆	၃၈၁.၃၂၉
ရှမ်း	၁,၀၇၇.၆၀၆	၄၅၅.၅၅၃	၁,၅၃၃.၁၅၉
တနင်္သာရီ	၂၇၈.၈၂၃	၉၁.၁၂၀	၃၆၉.၉၄၃
ရန်ကုန်	၁၈,၉၆၀.၅၂၆	၆,၁၀၀.၀၀၀	၂၅,၀၆၀.၅၂၆
စုစုပေါင်း	၂၈,၆၃၃.၈၄၃	၈,၆၈၂.၈၅၃	၃၇,၃၁၆.၆၉၆

ရင်းမြစ်- စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

ဤမျှဝေရငွေများမှာ ယခုလေ့လာမှု^{၂၃} တွင်ပါဝင်သည့် စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့အစည်းများအတွက် စုစုပေါင်းရငွေများ၏ နှိုင်းယှဉ်လျှင် အနည်းငယ်သောအစိတ်အပိုင်းများသာ ပါဝင်ပါသည်။ သို့သော် ကြီးမားသော မြို့ပြစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့် နေပြည်တော်တို့ရှိ စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီများအတွက် အခြားမြို့ငယ်များထက် ဝင်ငွေခွန်က ပိုမိုထူးခြားမှုရှိနေသဖြင့် မျှဝေရငွေများမှာ ပိုမိုအရေးပါပါသည်။ အခြားသော စည်ပင်သာယာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခွန်များကဲ့သို့ပင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ ဘတ်ဂျက်များမှ သာမန်ရငွေအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်သော်လည်း ယခုအချိန်ထိစည်ပင်သာယာရေး အသုံးစရိတ်သို့ ငွေကြေးလျာထားရန်အတွက်သာ 'ကြားခံ'ထားရှိ အသုံးပြုပါသည်။

သို့သော်ငြားလည်း ဤအစီအမံများသည်ပင် ပြောင်းလဲလာနေပါသည်။ အခွန်မျှဝေမှု ၂ ခုစလုံးကို ပြည်ထောင်စု ပြည်တွင်း အခွန်များ ဦးစီးဌာနက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ ငွေစာရင်းများထဲသို့ တိုက်ရိုက်လွှဲပြောင်းပေးရန်ရှိကြောင်း မကြာသေးမီကကြေငြာခဲ့ပြီးလျှင် စည်ပင်သာယာ အဖွဲ့အစည်းများအတွက်ချည်း လျာထားမှုမျိုးမဟုတ်တော့ချေ။ ဤအပြောင်းအလဲသည် (၂၀၁၆ စက်တင်ဘာ) ဝင်ငွေခွန်များအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များအတွက် အစီအမံသစ်သည် ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၂၃ ဥပမာ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် မျှဝေအခွန်များမှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များအားလုံးအတွက် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် စုစုပေါင်း အခွန်ရငွေ၏ ၄%အောက်နှင့် ထားဝယ်မြို့နယ်တွင် ၆%ခန့်မျှရှိပါသည်။

ခ.၃.၂။ ယေဘုယျ 'လိုငွေ' ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများ

လိုငွေလွှဲပြောင်းမှုမှသည် ပုံသေနည်းအခြေပြု ထောက်ပံ့ငွေများ- ဆက်ခံရရှိမှု

ယခင်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံသို့ ယေဘုယျ ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများမှာ လိုငွေ ငွေကြေးလျာထားခြင်း အဖြစ်သာထင်မြင်ယူဆခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းမှာ အာရှတစ်လွှားနှင့် အခြားသော အထူးသဖြင့် ယခင်ဆိုရှယ်လစ်တိုင်း ပြည်အတော်များများရှိ အစီအမံများနှင့်ဆင်တူပါသည်။ အမှန်တွင်လည်း မကြာသေးမီက ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့လင့်ကစားလွှဲပြောင်းမှုများကို လိုငွေလွှဲပြောင်းမှုများအဖြစ် မကြာခဏ ရည်ညွှန်းခဲ့ကြပါသည်။ "ပုံသေနည်း အခြေပြုထောက်ပံ့မှုများဆီသို့ အရွေ့"တွင်ရှု။

ဤပုံစံ၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ၎င်းတို့ ရည်ရွယ်စီမံထားသည့် အသုံးစရိတ်များနှင့် (မလွဲမရှောင်သာ နိမ့်နေသေးသည့်တိုင်) ခန့်မှန်းရငွေများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံသို့ နှစ်စဉ်တင်ပြကြရပါသည်။ ထို့နောက်မှ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ယင်းအဆိုပြုဘတ်ဂျက်များနှင့် ဆက်စပ်သည့် ငွေကြေးလျာထားမှု ကွာဟချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ဤရည်ရွယ်ချက်အတွက် ရရှိနိုင်သည့် စုစုပေါင်း ရန်ပုံငွေအနေအထားအရ ယင်းကွာဟချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ တစ်ရပ်စီကို ရန်ပုံငွေမည်မျှထိပေးရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါသည်။ ကွာဟချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့်အတိုင်းအတာမှာ စံပုံစံအားဖြင့် ယခင်သာဓကများကိုအခြေခံပြီး (ငွေလုံးငွေရင်း၊ သာမန်၊ သို့မဟုတ် ကဏ္ဍများအကြားရှိ အမျိုးမျိုး၊ နည်းပညာစရိတ်တွက်သည့်စံ အစရှိသည်) စံနှုန်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုခြင်း၏ အကျိုးတရားတစ်ရပ်ဖြစ်သကဲ့သို့ အေဂျင်စီအမျိုးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂလိကတစ်ဦးချင်းစီ၏ ဆွဲဆောင်မှုများကြောင့်လည်းဖြစ်ပါသည်။

အပေါ်ယံအားဖြင့် ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းမှာ ထောင်လိုက်ဘဏ္ဍာရေးကွာဟချက်ကို ဖြည့်ဆည်းရန် ကျိုးကြောင်းကျသည့် ချဉ်းကပ်နည်းတစ်ခုဖြစ်ဟန်တူသော်လည်း အမှန်တကယ်တွင်မူ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အရည်အသွေးအတွက် ရှင်းလင်းသည့် အမြင့်ဆုံး ဘတ်ဂျက်လျာထားချက် မရှိသဖြင့် အဓိကပြဿနာများကို ဖြစ်ပွားစေပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၌ အောက်ပါအကန့်အသတ်များရှိနေခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

- ပိုမိုကြီးမားသည့် လွှဲပြောင်းမှုများမှ ခန့်မိ၍ရနိုင်သည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက်ကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများကို ခန့်မှန်းရန်နှင့် စုဆောင်းရန် လုံလောက်အောင်အားထုတ်ခြင်းအတွက် မက်လုံးနည်းနေခြင်း
- အဆိုပြုလုပ်ငန်းစာရင်း ရှည်လျားခြင်းဖြင့် လွှဲပြောင်းငွေပမာဏအများအပြားကို ရရှိနိုင်မည်ဆိုသော မျှော်လင့်ချက်က ၎င်းတို့၏အသုံးစရိတ်အဆိုပြုချက်များကို ဖောင်းပွစေခြင်း
- အထက်ပါအချက်နှင့်ဆက်စပ်ပြီး ဘတ်ဂျက်အကန့်အသတ်များကို သတ်မှတ်ရန်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ တာဝန်သာဖြစ်သည်ဟုယူဆသဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အာဏာပိုင်များအတွက် အခက်တွေ့စေမည့် ဒေသန္တရဦးစားပေးဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပြုလုပ်ရန် (ဆိုလိုသည်မှာ ဒေသန္တရအဆိုပြုချက်များမှ အချို့ကို ငြင်းပယ်/ အချို့ကို လက်ခံပြုလုပ်ရသဖြင့်) မက်လုံးနည်းနေပြန်ပါသည်။

ပြဿနာများထပ်မံရှိနေပါသေးသည်။

- မတူညီသည့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ပါ "ကွာဟချက်-ဖြည့်ဆည်းခြင်း"မှ ငွေကြေးလျာထားခြင်းအစီအမံများ၏ စုဆောင်းဖြစ်ပေါ်လာသည့်ရလဒ်မှာ ခန့်မှန်းရန်မဖြစ်နိုင်ပဲ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတစ်လျှောက် တစ်ဦးကျရငွေနှင့်အသုံးစရိတ်အဆင့် များ ကြီးမားစွာကွာဟလာပြီး လွှမ်းခြုံရလဒ်မှာ သာတူညီမျှမှုမရှိ²⁴ တော့ချေ။
- ပြည်ထောင်စုအစိုးရက မည်သည့်အသုံးစရိတ်ကို ငွေကြေးလျာထားပေးမည်သို့မဟုတ်လျာထားခြင်း မပြုမည်ကို ဆုံးဖြတ်သည်ဖြစ်ရာ ဒေသန္တရအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍မပြည့်စုံသောဗဟုသုတများနှင့်မတူညီသောရွေးချယ်မှုများ၏

24 ဤတွင် မှတ်သားသင့်သည်မှာ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု သို့မဟုတ် စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး အဆင့်များအကြား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ချက်ရှိကြောင်း အခြားလေ့လာချက်များ၌ အကြံပြုထားလင့်ကစား အမှန်တကယ် ပြင်းထန်လေးနက်သည့် တန်းတူညီမျှပြဿနာများမှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိခွံလေ့လာထားမှုများမှ ထွက်ပေါ်လာနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်တို့ကို ယခုအပိုင်း၌ ထပ်မံလေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

ဆက်နွယ်အကျိုးတရားတို့မှာ တန်းတူညီမျှမှုမရှိတော့ပဲ အကျိုးမဖြစ် ထွန်းသော မထိရောက်သော အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်း ရလဒ်များသာထွက်ပေါ်လာ ပါတော့သည်။

- ဖြစ်စဉ်ကိုယ်၌ကပင်လျှင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအားနည်းလွန်းပြီး စိတ်ကြိုက်ဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့် မျက်နှာသာပေး²⁵ ခြင်းတို့ အပေါ် (အနည်းဆုံး)စိတ်စွဲထင်မြင်နေသဖြင့် စနစ်တစ်ခုလုံးအပေါ် ယုံကြည်မှုကို တိုက်စားနေတော့သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ပြဿနာအားလုံးကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် တွေ့ရှိရပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု²⁶ ၏ ထိရောက်မှု၊ တန်းတူညီမျှမှု နှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုတို့ကို အလွန်အားနည်းလျော့ပါးစေပါသည်။

ပုံသေနည်းအခြေပြု ထောက်ပံ့ငွေအရွေ့

၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှစတင်ပြီး ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၏အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ကာလလတ်ဘဏ္ဍာရေးမူဘောင်အောက်မှနေ၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက နိုင်ငံတကာမှ အလေ့အထကောင်းများကို အားပြုပြီး စည်းမျဉ်းအခြေပြု ငွေကြေးလျာထားခြင်းပုံစံ တစ်ခုသို့ ဦးတည်နေပါသည်။

စုပေါင်းထည့်ဝင်မှုကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း

ပထမဦးစွာ ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် နှစ်ပတ်လည် ဘဏ္ဍာအခွန်လွှဲပြောင်းမှု ထည့်ဝင်မှုအစုပေါင်းကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၁,၇၀၆ ဘီလျံကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ဤထည့်ဝင်မှုအစုပေါင်းကို ၁.၀၇၇ factor ဖြင့် တွက်ပြီးမြန်မာကျပ်ငွေ ၁,၇၈၇ ဘီလျံရှိ နှစ်ပတ်လည် မျှော်မှန်း ပြည်တွင်း အသားတင်ထုတ်လုပ်မှု တန်ဖိုး ၇.၇% ကိုပြည့်မီရန် တိုးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။ ဤစုပေါင်းတန်ဖိုးမှာ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများကို ထောက်ပံ့ပေးရမည့် ယေဘုယျထောက်ပံ့ငွေများနှင့် မျှဝေကုန်သွယ်ခွန်ရငွေ နှစ်ရပ် အစုပေါင်းကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။ ကုန်သွယ်ခွန်မျှဝေရင်းမြစ်ကို မြန်မာကျပ်ငွေ ၉၈.၁၇ ဘီလျံဖြစ်လျှင် ယေဘုယျထောက်ပံ့ငွေ အလုံးစုံ၏ အစုပေါင်းမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၁,၆၈၈ ဘီလျံဖြစ်ပြီး ၎င်းပမာဏမှာ ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်ထက် လျော့နည်းနေပါသည်။ ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် နှစ်ပတ်လည် ကြီးထွားနှုန်း ဖက်တာနှင့် ၎င်း factor တွင် အစုပေါင်းထည့်ဝင်ငွေ တစ်ခုလုံးအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိမည်၊မရှိမည် (သို့မဟုတ်) ထောက်ပံ့ ငွေလွှဲပြောင်းမှုအပေါ်သာလျှင် သက်ရောက်မည်စသည်တို့မှာ မရှင်းလင်းသေးချေ။ ဤသို့ဖြစ်နေသည့်တိုင် အနည်းဆုံး ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု အလုံးစုံ၏ အစုအပေါင်းကို တင်ကြို ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်လျှင်ပင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ များအတွက် တည်ငြိမ်မှုနှင့် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်မှုတို့ ဖြစ်ထွန်း စေသည့် ကြီးမားသောအကျိုးတရား ရရှိလာစေပါသည်။

25 ဤတွင် မှတ်သားသင့်သည်မှာ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများနှင့် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု သို့မဟုတ် စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်တန်ဖိုး အဆင့်များအကြား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ချက်ရှိကြောင်း အခြားလေ့လာချက်များ၌ အကြံပြုထားလင့်ကစား အမှန် တကယ် ပြင်းထန်လေးနက်သည့် တန်းတူညီမျှမှု ပြဿနာများမှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိုခွဲဝေလျာထားမှုများမှ ထွက်ပေါ် လာနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်တို့ကို ယခုအပိုင်း၌ ထပ်မံလေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

26 အလားတူပြဿနာများကို ကြွေးမြီ-ငွေကြေးလျာထားခြင်းလွှဲပြောင်းမှုက အစိုးရအဖွဲ့အချင်းချင်းအကြား သော့ချက်ဖြစ်နေသည့် အခြား တိုင်ပြည်များစွာ (အထူးသဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်များ) တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ပါသည်။ ဥပမာရ - (၁) ဘတ်နှင့် အပေါင်း အပါများ...တည်းဖြတ် - ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်များ၏ ပဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်း - အကူးအပြောင်းကာလနိုင်ငံများ၏ အစိုးရအဖွဲ့များအကြား ဘဏ္ဍာရေး (ဝါရှင်တန်၊ ဒီစီ: ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ၁၉၉၅)၊ (၂) ဂျော်ချီမာတီနတ်စ်-ပက်စ်ကွီးလ် နှင့် ဂျိမ်းဆင်ဘိုးအက်(ခ)စ် အကူးအပြောင်း တိုင်းပြည်များရှိ ဘတ်ဂျက်လျာထားခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဒဗလျူပီ-၀၀-၆၊ အင်ဒိုနီးရှား မူဝါဒလေ့လာရေးဌာန (အက်တလန်တား: ဂျော်ဂျီယာပြည်နယ် တက္ကသိုလ်၊ ၂၀၀၃)၊ (၃) အီး-ဒီ နောရစ်စ်နှင့်အပေါင်းအပါများ တည်းဖြတ်” ပဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်းကို အလုပ်ဖြစ်စေခြင်း” ရုရှားဖြစ်ရပ် လေ့လာချက်၊ ယူကရိန်းနှင့်ကာဇက်စွတန်။” ညီလာခံစာတမ်း၊ ဘဏ္ဍာရေး ပဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်း (ဝါရှင်တန်ဒီစီ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေး ရန်ပုံငွေ၊ နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၀) နှင့် (၄) ကမ္ဘာ့ဘဏ် “ကာဇက်စွတန်- အစိုးရအဖွဲ့များအကြား ဘဏ္ဍာရေး တန်၊ ဒီစီ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေ၊ နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၀) နှင့် (၄) ကမ္ဘာ့ဘဏ် “ကာဇက်စွတန်- အစိုးရအဖွဲ့များအကြား ဘဏ္ဍာရေးဆက်ဆံရေး”၊ ပြည်သူ့အသုံးစရိတ် ပြန်လည်သုံးသပ်မှု(ပီအီးအာဂျီ၊ အစီရင်ခံစာနံပါတ်. ၃၃၇၀၉-ကေဇက်(ဝါရှင်တန်၊ ဒီစီ: ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ၂၀၀၆)

လျာထားခွဲဝေပေးမှုပုံသေနည်း

ဒုတိယအနေဖြင့် ၂၀၁၅/၁၆ဘဏ္ဍာနှစ်မှစတင်ကာ အစုပေါင်းထည့်ဝင်မှုမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသို့ ခွဲဝေလျာထားပေးခြင်းမှာ အခြေအနေအရနှင့် ညှိနှိုင်းနိုင်မှု အစီအမံများကသာ လွှမ်းမိုးခဲ့ရာမှ ယခုအခါ စည်းမျဉ်းအခြေပြုလာခဲ့ကြပါသည်။ နှိုင်းရအသုံးစရိတ်လိုအပ်ချက်များနှင့် ဘဏ္ဍာအခွန်အကန့်အသတ်များကို ထင်ဟပ်ပြရန်ရည်ရွယ်သော ပုံသေနည်းတစ်ခုကို အဆင့်လိုက် ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါသည်။

အသုံးပြုသောနည်းလမ်း

အထက်တွင် ပုံဖော်ခဲ့သည့် စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံ ခွဲဝေလျာထားမှုများအား အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် အောက်ပါအတိုင်း အသုံးပြုခဲ့ကြပါသည်။

- **အဆင့် ၁** - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက်
 - လိုအပ်ချက်များနှင့်ဆက်စပ်သည့် သတ်မှတ်ချက်စံနှုန်းများအတွက် စံနှုန်းတစ်ခုစီ၏တန်ဖိုးများကို ဆိုင်ရာစံနှုန်းအလိုက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအားလုံး၏ ပျမ်းမျှတန်ဖိုးဖြင့် စားရပါသည်။
 - ဘဏ္ဍာငွေအကန့်အသတ်နှင့်ဆက်စပ်သည့် သတ်မှတ်ချက်စံနှုန်းများအတွက် စံနှုန်းတစ်ခုစီ၏ ပြောင်းပြန်ကိန်းကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးအတွက် ပြောင်းပြန်ကိန်း၏ပျမ်းမျှတန်ဖိုးဖြင့် စားရပါသည်။
 - ထို့နောက်မှ ရရှိလာသော ပျမ်းမျှတန်ဖိုးကို အဆိုပါအချိုးအစားဖြင့် တွက်ထုတ်ယူရပါသည်။
- **အဆင့် ၂** - အစုအပေါင်းထည့်ဝင်မှုကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအားလုံးအကြား ၎င်းတို့၏ နှိုင်းရ ပျမ်းမျှ အချိုးအရ ယခင်စာရင်းအတွင်းစာရင်းပြုစုပေးထားသည့် သတ်မှတ်စံနှုန်း ၆ ခုအတွက် စားရပါသည်။ ဤတွက်ချက်မှုမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီသို့ လွှဲပြောင်းပေးရမည့် ခန့်မှန်းစုစုပေါင်းလွှဲပြောင်းမှုကို ရရှိပါသည်။
- **အဆင့် ၃** - ရရှိလာသည့် ခန့်မှန်းစုစုပေါင်းလွှဲပြောင်းမှုပမာဏမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ ကုန်သွယ်ခွန် မျှဝေမှုကို နှုတ်ပြီး ကျန်သောပမာဏမှာ အထွေထွေလိုငွေ အထောက်အပံ့အဖြစ် ရရှိပါသည်။

ဤလျာထားမှုပုံသေနည်းကို အသုံးပြုခြင်းသည် အဓိကကျသော ရှေ့တိုးဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုဖြစ်ကာ သာတူညီမျှမှု ပွင့်လင်းမြင်သာရှိမှုကို များစွာ ထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ သို့သော် လက်ရှိအချိန်တွင် ပုံသေနည်းကို ဖော်ထုတ်ဆဲအချိန်၌ပင် အလေးထားရမည့် ကိစ္စရပ်များ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းက ပုံသေနည်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ထပ်မံတိုးတက်ဖော်ထုတ်ရန်လိုအပ်ကြောင်း ပြသနေပေသည်။ (ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းမှု အရေးကိစ္စများ၌လည်းရှု)

စာရင်းအတွက် ၉။ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုပုံသေနည်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာပုံ²⁷

၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ် တွင်အသုံးပြုခဲ့သော သတ်မှတ်စံနှုန်းမှာ

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လူဦးရေ - ၂၀၁၄ အမျိုးသား လူဦးရေသန်ခေါင်စာရင်းအပေါ် အခြေပြုထားသည်။ (ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များ)
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုညွှန်းကိန်း - ၂၀၀၉/၁၀ တစ်အိမ်ထောင်ချင်းလူမှုဘဝ စစ်တမ်းကို အခြေပြုထားသည်။ (ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များ)
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်ဦးကျ ပြည်တွင်းအသားတင်ထုတ်လုပ်မှု- စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန၏ ခန့်မှန်းခြေအပေါ် အခြေပြုသည်။ (ဘဏ္ဍာငွေ အကန့်အသတ်)

27 FY-N.1 သည် ထောက်ပံ့ငွေကိုလျာထားပေးရမည့် ပြီးခဲ့သည့် ဘဏ္ဍာနှစ်အင် (FY-N)ကို အမှတ်အသားပြုပါသည်။

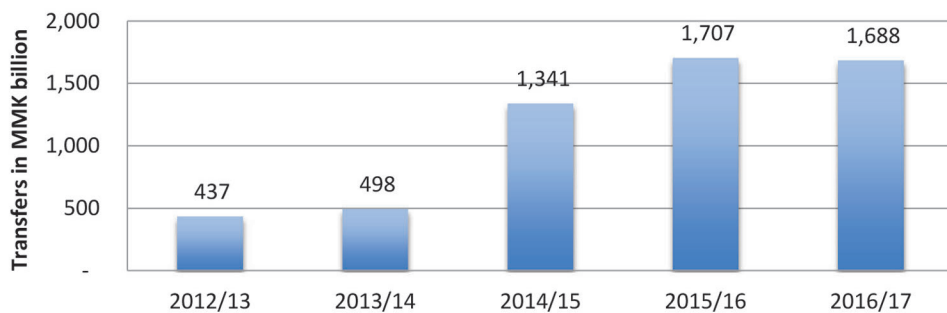
ထို့နောက် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် သတ်မှန်စနစ် ၃ ခု ထပ်တိုးထားသည်။

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး မြေဧရိယာ - ၂၀၁၄ အမျိုးသားလူဦးရေသန်းခေါင်စာရင်းကို အခြေပြုသည်။ (ဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များ)
- တစ်ပြည်လုံးလူဦးရေ အပေါ်ရှိသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး မြို့ပြလူဦးရေရာခိုင်နှုန်း- ၂၀၁၄ အမျိုးသားလူဦးရေသန်းခေါင်စာရင်းကိုအခြေပြုသည်။ (ဘဏ္ဍာငွေ အကန့်သတ်များ)
- တစ်ဦးကျပ်ငွေအလိုက် အခွန်စည်းကြပ်မှုများ - ဘဏ္ဍာနှစ် N-1 ၌ ကောက်ယူရရှိသည့် အမှန်အခွန်ရငွေကို အခြေပြုသည်။ (ဘဏ္ဍာငွေ အကန့်အသတ်များ)

ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု ပုံစံများနှင့်ပြောင်းလဲလာပုံများ

ပုံ ၉ တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ၂၀၁၃/၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းမှု စုစုပေါင်း ပမာဏမှ ၄ ဆတိုးလာကာ ယခုအခါယင်းအဆင့်မှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၁,၇၀၀ ဘီလျံတစ်ဝိုက်၌ တည်ငြိမ်သွားပြီဖြစ်ပါသည်။ တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေ လွှဲပြောင်းမှုမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၈,၈၉၇ (၂၀၁၂/၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်) မြန်မာကျပ်ငွေ ၃၄,၃၇၀ ထိ (၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်) သို့မဟုတ် ၇.၄ မီလျံ \$ မှ ၂၈.၆ မီလျံ \$ အထိ တိုးလာမှုနှင့် ညီမျှပါသည်။

ပုံ ၉။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးရှိစုစုပေါင်း ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုပြောင်းလဲလာပုံ-မြန်မာကျပ်ဘီလျံဖြင့်

ဇယား ၁၃။ စုစုပေါင်းထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု အပြောင်းအလဲများနှင့် ၎င်းတို့အကြားကွာဟချက်များ -

ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး	လူဦးရေ	၂၀၁၂/၁၃ ယာယီ အမှန်	၂၀၁၃/၁၄ ပြုပြင်ပြီး ခန့်မှန်းခြေ	၂၀၁၄/၁၅ အရ/အသုံး ခန့်မှန်း	၂၀၁၅/၁၆ အရ/အသုံး ခန့်မှန်း	၂၀၁၆/၁၇ အရ/အသုံး ခန့်မှန်း
ဧရာဝတီ	၆,၁၈၄,၈၂၉	၄၁.၃၀	၄၇.၇၀	၈၅.၆၃	၁၁၀.၃၈	၁၁၆.၂၀
ပဲခူး	၄,၈၆၇,၃၇၃	၁၇.၈၀	၄၂.၆၀	၇၈.၅၉	၁၂၀.၉၄	၁၂၆.၃၇
ချင်း	၄၇၈,၈၀၁	၉.၀၀	၃၁.၆၀	၉၅.၁၆	၁၂၂.၈၄	၁၃၀.၇၄
ကချင်	၁,၆၄၂,၈၄၁	၁၈.၉၀	၃၁.၇၀	၁၅၇.၁၀	၁၄၆.၇၆	၁၅၂.၂၉
ကယား	၂၈၆,၆၂၇	၅.၄၀	၁၆.၉၀	၄၃.၂၁	၄၆.၉၂	၅၀.၄၄
ကရင်	၁,၅၀၄,၃၂၆	၁၁.၂၀	၂၀.၄၀	၆၀.၅၀	၆၈.၄၆	၇၃.၉၀
မကွေး	၃,၉၁၇,၀၅၅	၅၂.၁၀	၉၇.၅၀	၁၃၉.၆၃	၁၃၆.၃၇	၁၄၁.၅၃
မန္တလေး	၆,၁၆၅,၇၂၃	၂၁.၈၀	၃၃.၅၀	၅၃.၃၆	၁၀၈.၃၆	၁၀၇.၂၃
မွန်	၂,၀၅၄,၃၉၃	၁၁.၅၀	၁၆.၆၀	၃၅.၅၀	၇၀.၃၅	၇၀.၉၇
ရခိုင်	၂,၀၉၈,၈၀၇	၄၄.၆၀	၆၉.၆၀	၁၄၇.၂၈	၁၃၃.၉၆	၁၄၀.၄၁
စစ်ကိုင်း	၅၃၂၅,၃၄၇	၄၃.၄၀	၆၇.၅၀	၁၇၀.၄၅	၁၇၀.၄၁	၁၇၅.၅၁
ရှမ်း	၅,၈၂၄,၄၃၂	၅၅.၁၀	၈၇.၄၀	၂၁၉.၃၃	၂၀၈.၀၂	၂၁၆.၄၁
တနင်္သာရီ	၁,၄၀၈,၄၀၁	၁၉.၈၀	၃၁.၂၀	၁၂၅.၅၅	၁၄၂.၀၈	၁၄၅.၃၉
ရန်ကုန်	၇,၃၆၀,၇၀၃	၈၄.၉၀	၃၂.၀၀	၅၈.၄၄	၁၂၀.၆၇	၄၀.၈၆
စုစုပေါင်း	၄၉,၁၁၉,၆၅၈	၄၃၆.၈၀	၆၂၆.၂၀	၁,၄၆၉.၇၃	၁,၇၀၆.၅၃	၁,၆၈၈.၂၂
အနည်းဆုံးတန်ဖိုး		၅.၄၀	၁၆.၆၀	၃၅.၅၀	၄၆.၉၂	၄၀.၈၆
အနိမ့်ဆုံး ၃ ခု	ကယား	မွန်	မွန်	ကယား	ရန်ကုန်	
	ချင်း	ကယား	ကယား	မွန်	ကယား	
	ကရင်	ကရင်	မန္တလေး	ကရင်	မွန်	
အများဆုံးတန်ဖိုး		၈၄.၉၀	၉၇.၅၀	၂၁၉.၃၃	၂၀၈.၀၂	၂၁၆.၄၁
အမြင့်ဆုံး ၃ ခု	ရန်ကုန်	မကွေး	ရှမ်း	ရှမ်း	ရှမ်း	
	ရှမ်း	ရှမ်း	စစ်ကိုင်း	စစ်ကိုင်း	စစ်ကိုင်း	
	မကွေး	ရခိုင်	ကချင်	ကချင်	ကချင်	
အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံးအချိုး		၁၅.၇	၅.၉	၆.၂	၄.၄	၅.၃

ရင်းမြစ်- စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

မြန်မာကျပ်ငွေ ဘီလျံဖြင့် ပုံ - ၉ နှင့် ဇယား - ၁၃ တွင် လွန်ခဲ့သောငါးနှစ်အတွင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ လျာထားမှု အသေးစိတ်များကို တင်ပြထားပါသည်။

ပုံ - ၉ နှင့် ဇယား - ၁၃ မှ အလွန်သိသာသော အချက်နှစ်ချက်ပေါ်ထွက်လာသည်။

- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီ၏ နှိုင်းရမျှဝေမှုများမှာ အတော်အတန်ရှေ့နောက်ဆီလျော်သည့် နှိုင်းရပမာဏ သေးငယ်သော သို့မဟုတ် ကြီးမားသော လျာထားမှုများရရှိနေသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ တူညီသော အစုခွဲများဖြင့် သင့်တင့်မျှတကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ဤအချက်က ဆီလျော်သည့် တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် ရှေ့နောက် ဆီလျော်သည့် ဒီဂရီအတိုင်းအတာဖြင့် လိုငွေလွှဲပြောင်းမှုကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်လာသည့် သဘောဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ရန်ကုန်သည် သိသာသောခြွင်းချက်ဖြစ်ပြီး အစောပိုင်းကာလများက အကြီးမားဆုံးသောမျှဝေမှုကို ရနေခဲ့ရာမှ နောက်ပိုင်းနှစ်များတွင်မူ အလွန်နိမ့်သော မျှဝေမှုများကို (၎င်း၏ကြီးမားပြားသော ကိုယ်ပိုင်ရငွေရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် လျော်ကန်စွာ ရရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။) သာရရှိလာခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်မှသာ စတင်ပြီး ပုံသေနည်းသုံး၍ လျာထားခြင်းဖြစ်ရာ ဤသို့ရှေ့နောက်ဆီလျော်မှုမှာ အံ့အားသင့်စရာဖြစ်ပါသည်။
- အလွန်ထူးဆန်းသည်မှာ အစုပေါင်းထည့်ဝင်မှုမှာ တိုးလာလင့်ကစား စုစုပေါင်းထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများ အကြား ပျံ့နှံ့မှုအတိုင်းအတာမှာ ကျဆင်းသွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ - ၂၀၁၂/၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အများဆုံးမှ အနည်းဆုံး အတိုင်းအတာ ၁၅.၇ မှ မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း ၅ နီးပါးအထိ ကျဆင်းသွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ညီမျှမှုရှုထောင့်- တစ်ဦးကျ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများ

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ တစ်ဦးကျဝင်ငွေထောင့်မှ မြင်ရသော ပုံစံမှာ ပိုမိုသိသာထင်ရှားပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှိုင်းရလူဦးရေများကို ဖက်တာအဖြစ်တွက်ချက်သောအခါမှသာလျှင် ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများကို ညီမျှကြောင်း မြင်တွေ့ရနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဆိုတိုင်း တစ်ဦးကျ ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းမှုများသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်လျှောက် ညီတူညီမျှ ဖြစ်သင့်သည်ဟုဆိုခြင်း မဟုတ်ချေ။ သို့သော် ၎င်းလွှဲပြောင်းမှုများသည် အလွန်ကွာခြားမှုကား မရှိသင့်ချေ။ ဇယား ၁၄ က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ တစ်ဦးကျဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းမှုများ၏ ပုံစံများနှင့်ပြောင်းလဲမှုများကို တင်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၁၄။ တစ်ဦးချင်း တစ်ဦးကျထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများနှင့် ကွာဟချက်များ - မြန်မာကျပ်ငွေ

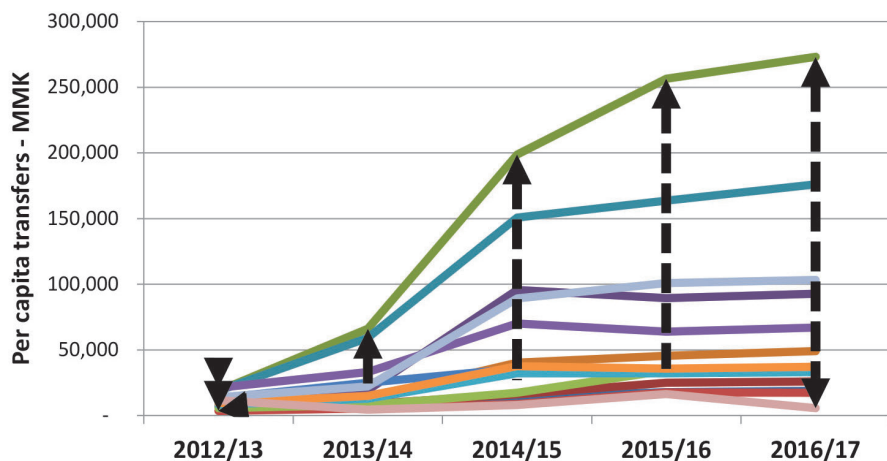
ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး	လူဦးရေ	၂၀၁၂/၁၃	၂၀၁၃/၁၄	၂၀၁၄/၁၅	၂၀၁၅/၁၆	၂၀၁၆/၁၇
		ယာယီအမှန်	ပြုပြင်ပြီးခန့်မှန်း	အရ/အသုံးခန့်မှန်း	အရ/ အသုံးခန့်မှန်း	အရ/ အသုံးခန့်မှန်း
ဧရာဝတီ	၆,၁၈၄,၈၂၉	၆,၆၇၈	၇,၇၁၂	၁၃,၈၄၅	၁၇,၈၄၇	၁၈,၇၈၈
ပဲခူး	၄,၈၆၇,၃၇၃	၃,၆၅၇	၈,၇၅၂	၁၆,၁၄၆	၂၄,၈၄၇	၂၅,၉၆၂
ချင်း	၄၇၈,၈၀၁	၁၈,၇၉၇	၆၅,၉၉၈	၁၉၈,၇၄၆	၂၅၆,၅၅၇	၂၇၃,၀၅၅
ကချင်	၁,၆၄၂,၈၄၁	၁၁,၅၀၄	၁၉,၂၉၆	၉၅,၆၂၇	၈၉,၃၃၅	၉၂,၆၉၉
ကယား	၂၈၆,၆၂၇	၁၈,၈၄၀	၅၈,၉၆၂	၁၅၀,၇၅၃	၁၆၃,၆၈၈	၁၇၅,၉၇၁
ကရင်	၁,၅၀၄,၃၂၆	၇,၄၄၅	၁၃,၅၆၁	၄၀,၂၁၇	၄၅,၅၁၀	၄၉,၁၂၄
မကွေး	၃,၉၁၇,၀၅၅	၁၃,၃၀၁	၂၄,၈၉၁	၃၅,၆၄၇	၃၄,၈၁၃	၃၆,၁၃၀
မန္တလေး	၆,၁၆၅,၇၂၃	၃,၅၃၆	၅,၄၃၃	၈,၆၅၄	၁၇,၅၇၅	၁၇,၃၉၀
မွန်	၂,၀၅၄,၃၉၃	၅,၅၉၈	၈,၀၈၀	၁၇,၂၈၀	၃၄,၂၄၄	၃၄,၅၄၄
ရခိုင်	၂,၀၉၈,၈၀၇	၂၁,၂၅၀	၃၃,၁၆၂	၇၀,၁၇၃	၆၃,၈၂၆	၆၆,၈၉၉
စစ်ကိုင်း	၅၃၂၅,၃၄၇	၈,၁၅၀	၁၂,၆၇၅	၃၂,၀၀၇	၃၂,၀၀၀	၃၂,၉၅၇
ရှမ်း	၅,၈၂၄,၄၃၂	၉,၄၆၀	၁၅,၀၀၆	၃၇,၆၅၇	၃၅,၇၁၅	၃၇,၁၅၅
တနင်္သာရီ	၁,၄၀၈,၄၀၁	၁၄,၀၅၈	၂၂,၁၅၃	၈၉,၁၄၄	၁၀၀,၈၇၇	၁၀၃,၂၃၁
ရန်ကုန်	၇,၃၆၀,၇၀၃	၁၁,၅၃၄	၄,၃၄၇	၇,၉၃၉	၁၆,၃၉၄	၅,၅၅၁
ဗဟိုပေါင်း	၄၉,၁၁၉,၆၅၈	၈,၈၉၃	၁၂,၇၄၈	၂၉,၉၂၁	၃၄,၇၄၂	၃၄,၃၇၀
အနည်းဆုံးတန်ဖိုး		၃,၅၃၆	၄,၃၄၇	၇,၉၃၉	၁၆,၃၉၄	၅,၅၅၁
အနိမ့်ဆုံး ၃ခု	မန္တလေး	ရန်ကုန်	ရန်ကုန်	ရန်ကုန်	ရန်ကုန်	ရန်ကုန်
	ပဲခူး	မန္တလေး	မန္တလေး	မန္တလေး	မန္တလေး	မန္တလေး
	မွန်	ဧရာဝတီ	ဧရာဝတီ	ဧရာဝတီ	ဧရာဝတီ	ဧရာဝတီ
အများဆုံးတန်ဖိုး		၂၁,၂၅၀	၆၅,၉၉၈	၁၉၈,၇၄၆	၂၅၆,၅၅၇	၂၇၃,၀၅၅
အမြင့်ဆုံး ၃ ခု	ရခိုင်	ချင်း	ချင်း	ချင်း	ချင်း	ချင်း
	ကယား	ကယား	ကယား	ကယား	ကယား	ကယား
	ချင်း	မကွေး	တနင်္သာရီ	တနင်္သာရီ	တနင်္သာရီ	တနင်္သာရီ
အများဆုံးနှင့်အနည်းဆုံးအချိုး		၆.၀	၁၅.၂	၂၅.၀	၁၅.၆	၄၉.၂

ရင်းမြစ်- စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

ဇယား - ၁၄ တွင် ကိစ္စရပ်တော်တော်များများ ပေါ်ထွက်လာပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အမျိုးသားအဆင့်ပျမ်းမျှ တစ်ဦးချင်း တစ်ဦးကျ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများ၏ တဖြေးဖြေးကြီးထွားလာမှု၏ နောက်ကွယ်တွင် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများ တစ်လျှောက် တစ်ဦးချင်းလွှဲပြောင်းငွေများမှာ နှစ်တစ်နှစ်စီအလိုက် အလွန်ကျယ်ပြန့်သော ကွာဟမှုတစ်ခုရှိနေပါသည်။ ဥပမာ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ချင်းနှင့်ကယားက မြန်မာ ကျပ် ငွေ ၂၇၁,၀၅၅ နှင့် မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၇၅,၉၇၁ အသီးသီး လက်ခံရရှိပါသည်။ သို့သော် ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတွင်မူ မြန်မာကျပ်ငွေ ၅,၅၅၁ နှင့် မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၇,၃၉၀ အသီးသီးသာ လက်ခံရရှိပါသည်။ ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးတို့အနေဖြင့် အခြားပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့ထက် အမှန်တကယ်ပင်များစွာမြင့် မားသော တစ်ဦးကျကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေများကို ခံစားရရှိပါသည်။ အလားတူပင် တန်းတူညီမျှမှုခွင့်၌ ၎င်းတို့ အနေဖြင့် နိမ့်ပါးသော လွှဲပြောင်းမှုများကိုသာ ရရှိရမည်သာဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင် အထူးသဖြင့် မြင့်မားသောကိုယ်ပိုင် ရင်းမြစ်မှ ရငွေများကို ရရှိခံစားရခြင်းမရှိသည့် အခြားပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများစွာ(ဥပမာ ဧရာဝတီ၊ပဲခူး၊မကွေး၊စစ်ကိုင်းနှင့်ရှမ်း) တွင် မန္တလေးထက် အနည်းငယ်မျှသာ လက်ခံရရှိပြီး အခြားသောပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအချို့ ရရှိခံစားရသော ပမာဏ၏ သေးငယ်သောအစိတ်အပိုင်းကိုသာလက်ခံရရှိပါသည်။

တစ်ဦးကျ လွှဲပြောင်းငွေများ၏ အမြင့်ဆုံးနှင့်အနိမ့်ဆုံးတန်ဖိုးများအကြား အတိုင်းအတာမှာ လွှဲပြောင်းမှု ပမာဏထုထည် တိုးမြှင့်လာသည်နှင့်အမျှ ပိုမိုအပြန့်ကျယ်လာနေပါသည်- ၂၀၁၂/၁၃ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အချိုး ၆.၀ မှ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်၏ လက်ရှိအချိုး ၄၉.၂၀) ဖြစ်ပါသည်။

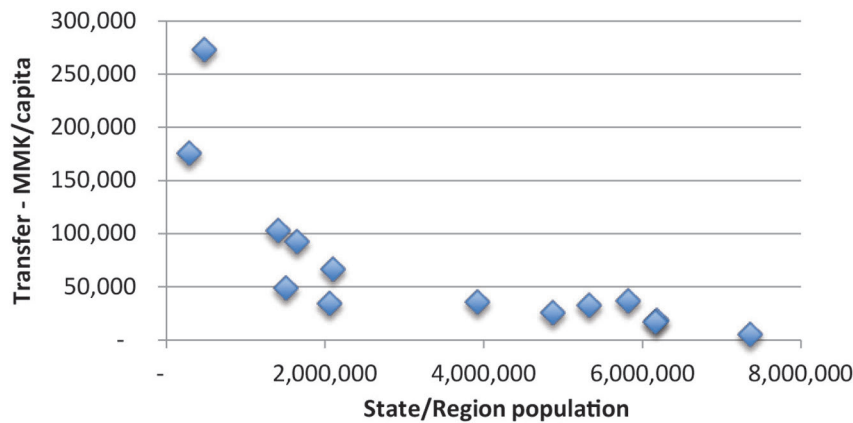
ပုံ ၁၀။ တစ်ဦးကျလွှဲပြောင်းငွေများအကြား ကြီးထွားလာနေသော ကွာဟမှုများကို ပုံဖော်ကြည့်ခြင်း

ယေဘုယျအားဖြင့် လူဦးရေနည်းပါးသော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများက လူဦးရေပိုမိုသိပ်သည်းသော ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးများထက် ပိုမိုများပြားစွာ ရက်ရက်ရောရော တစ်ဦးချင်းလျာထားငွေများကို လက်ခံရရှိနေသည့် သဘောဖြစ်ပါသည်။ အောက်ပါ သရုပ်ဖော်ပုံတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လူဦးရေအရွယ်အစားနှင့် တစ်ဦးကျ လွှဲပြောင်းငွေအဆင့်များအကြား ရှင်းလင်းသည့် အနှုတ်လက္ခဏာသဘောဆောင်သော အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ချက်များကို ပုံဖော်ထားပါသည်။

ထပ်မံ၍ ထင်ရှားစေလိုသည်မှာ တစ်ဦးကျ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်လျှောက် တစ်ဦးကျ ညီတူညီမျှဖြစ်စေသင့်သည်ဆိုသော အကြောင်းပြချက်မျိုးသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အချက်မဟုတ်ကြောင်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အကယ်၍ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများသည် များစွာကွာခြားနေခဲ့လျှင် တစ်ဦးကျ လွှဲပြောင်းမှုများသည် တစ်ဦးချင်းရငွေများကို သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ တစ်ဦးကျအသုံးစရိတ်များက တန်းတူ ထိန်းညှိမှုအား ခွင့်ပြုစေသည်ဆိုသော အချက်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ထိန်းညှိမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို အပိုင်း ၁.၅ တွင် ထပ်မံခွဲခြား လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၁၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လူဦးရေအနေအထားရ တစ်ဦးကျလွှဲပြောင်းထောက်ပံ့ငွေများကို နေရာချကြည့်ခြင်း၊ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ရင်းမြစ်- စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

၁.၃.၃။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေ (စီဒီအက်စ်)²⁸

အထက်တွင် သုံးသပ်တင်ပြခဲ့သော ယေဘုယျထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများနှင့်အတူ ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များအကြား ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုမှာ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေတစ်ခုသာလျှင် ယခုအချိန်၌ ကျန်ရှိနေပါ တော့သည်။ ယင်းရန်ပုံငွေကို ၂၀၁၃/၁၄ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် စတင်ထူထောင်ခဲ့ပြီး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် အောက်တွင် စီမံခန့်ခွဲသည့် နည်းလမ်း တစ်ရပ်အဖြစ်နှင့် မြို့နယ်များသို့ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များမှတစ်ဆင့် (၎င်းတို့၏ ငွေစာရင်းထဲသို့ ရန်ပုံငွေများကို လွှဲပြောင်းပေးပါသည်။) စီးဆင်းစေသော မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ထောက်ပံ့ငွေအဖြစ် နှစ်စဉ်ထောက်ပံ့ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ မဲဆန္ဒနယ် ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေသည် မြို့နယ်ကော်မတီအမျိုးမျိုး၏ စီမံခန့်ခွဲမှုလက်အောက်မှ စီမံကိန်းရွေးဆွဲရေး ဖြစ်စဉ်အားဖြင့် ရွေးချယ်လိုက်သော အသေးစားအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အတွက် သီးသန့်လျာထားပေးသော ထောက်ပံ့ငွေ အမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။

မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးထောက်ပံ့ငွေ၏ တစ်နှစ်ပါတ်လုံးပမာဏမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၃၃ ဘီလျံ သို့မဟုတ်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များသို့ ပြည်ထောင်စုမှ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုအစုစုတို့၏ ၂%ခန့်မျှသာ ရှိပါသည်။ မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးထောက်ပံ့ငွေကို မြို့နယ်ပေါင်း ၃၃၀မှ တစ်မြို့စီအတွက် မြန်မာကျပ်ငွေ ၁၀၀ မီလျံ ညီတူညီမျှလျာထားပေးပါသည်။ မြို့နယ်တစ်မြို့နယ်၏ လူဦးရေမှာ ၂,၀၀၀ခန့်မှ ၄၀၀,၀၀၀ ကျော်ထိ ရှိနိုင်သဖြင့် တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့်တိုင်းတာပါ ယင်းမဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုမှာ အတန်အသင့်ကွာခြားမှုရှိကြောင်း သိသာပါသည်။ တစ်ဦးချင်းလျာထားမှုမှာ လူဦးရေ ထူထပ်သိပ်သည်း လှသောမြို့နယ်များအတွက် များစွာနည်းပါးလှသည့်ပမာဏဖြစ်သောမြန်မာကျပ်ငွေ ၂၅၀မှတောင်တန်းဒေသများဖြစ်သော မြို့ငယ်လေးများအတွက် မြန်မာကျပ်ငွေ ၅၀,၀၀၀ ထိရှိရာ ၁ အချိုး၂၀၀ အတိုင်းအတာဖြစ်နေပါသည်။

28 မဲဆန္ဒနယ်ရန်ပုံငွေဆိုင်ရာအသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ဘတ်ရော်ဘင်ဆင်နှင့်အဖွဲ့က တင်ပြခဲ့သော အစီရင်ခံစာမှ များစွာရယူထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အစီရင်ခံစာမှာ ဘတ်ရော်ဘင်ဆင်နှင့်အဖွဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရှိဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ- ကနဦးပြန်လည်သုံးသပ်ချက်၊ ဆွေးနွေးချက်စာတမ်း နံပါတ် ၉: (ရန်ကုန်၊အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် အမ်ဒီအာရ်အိုင်-စီအီးအက်စ်ဒီ၊ ၂၀၁၅)

ခ.၄။ လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးထားသော အသုံးစရိတ်များအတွက်

ငွေကြေးလျာထားခြင်း - အခြေခံပညာရေး

အခြေခံပညာရေးအသုံးစရိတ်အတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းမှ ငွေကြေးလျာထားခြင်းမရှိသဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုလည်းမရှိချေ။ သို့ဖြစ်လျှင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အခြေခံပညာဦးစီးဌာနများအတွက် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းမှ လျာထားရန်ယူဆရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်(က)ယင်းလျာထားမှုများကို မည်သို့ဆုံးဖြတ်ကြောင်းမရှင်းလင်းခြင်း၊ (ခ) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ၎င်းတို့၏အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းအဆိုပြုချက်များရေးဆွဲနေချိန်တွင်လည်း မည်သည့်အခါကမျှ အကြောင်းကြားမခံခဲ့ရခြင်းနှင့် (ဂ) အဆိုပါအများဆုံး အသုံးပြု နိုင်မည့်ကနဦးဘောင်လျာထားမှုအတွင်း နောက်ဆုံးအတည်ပြုချက်ကိုလည်း ပြည်ထောင်စု၌သာ ထိန်းသိမ်းထားခြင်းတို့ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် တည်မှန်စွာပြောရလျှင်ဖြင့် ဤပုံစံမျိုးဖြင့် ငွေကြေးလျာထားမှုကို ဗဟိုမှအောက်သို့ အဆင့်လိုက်ချထားပေးသော ရန်ပုံငွေအဖြစ်ညွှန်းဆိုရန်မှာ လမ်းမှားတစ်ခုကို ညွှန်ပြနေသကဲ့သို့သာ ဖြစ်နေပါသည်။

ဇယား ၁၅ တွင် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ကိုတာဝန်ယူလုပ်ဆောင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း အမှန်အတည်ပြုသော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းများမှ အခြေခံပညာ ဦးစီးဌာနများအတွက် လျာထားချက်များကို တင်ပြထားပါသည်။ အသေးစိတ် ထပ်မံတင်ပြချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ ၆ တွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။ ဤလျာထားချက်များမှ ထွက်ပေါ်လာသော တန်းတူညီမျှမှုကိစ္စရပ်များကိုမူ အပိုင်း ခ.၅.၃ တွင် လေ့လာသုံးသပ်ထားပါသည်။

ဇယား ၁၅။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအလိုက်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတာဝန်ခံယူသူအလိုက် အခြေခံပညာ ဦးစီးဌာန၏ ငွေလုံးငွေရင်း အရ-အသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း- မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး	ရပ်ခံသူပုဂ္ဂိုလ်/ဌာန အားဖြင့်အတည်ပြုချက်								အခြား		စုစုပေါင်း မြန်မာ ကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း
	'အဆင့်မြင့် အာဏာပိုင်များ'		ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်အမတ်များ		ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခြေခံပညာဦးစီးဌာန		ပြည်ထောင်စု၏ အခြေခံပညာ ဦးစီးဌာန (သိပ္ပံခါတ်ခွဲခန်းများ)				
	မြန်မာ ကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း	ရာနှုန်း	မြန်မာ ကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း	ရာခိုင်နှုန်း	မြန်မာ ကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း	ရာနှုန်း	မြန်မာ ကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း	ရာနှုန်း	မြန်မာ ကျပ်ငွေ သန်းပေါင်း	ရာနှုန်း	
ဧရာဝတီ	၂၈၈.၀၀	၃%	၅,၂၉၇.၄၀	၄၇%	၄,၁၁၆.၃၀	၃၇%	၃၅၁.၀၀	၃%	၁,၁၁၁.၃၀	၁၀%	၁၁,၁၆၄.၀၀
ပဲခူး (အရှေ့)	၁,၀၂၄.၂၀	၁၃%	၁,၇၀၄.၉၀	၂၂%	၃,၆၀၀.၀၀	၄၇%	၃၅၁.၀၀	၅%	၉၈၂.၈၀	၁၃%	၇,၆၆၂.၉၀
ပဲခူး (အနောက်)	၄၀၁.၇၀	၆%	၃,၅၅၇.၇၀	၅၆%	၁,၁၆၄.၉၀	၁၈%	၃၅၁.၀၀	၆%	၈၈၉.၂၀	၁၄%	၆,၃၆၄.၅၀
ပဲခူး (စုစုပေါင်း)	၁,၄၂၅.၉၀	၁၀%	၅,၂၆၂.၆၀	၃၈%	၄,၇၆၄.၉၀	၃၄%	၇၀၂.၀၀	၅%	၁,၈၇၂.၀၀	၁၃%	၁၄,၀၂၇.၄၀
ချင်း	-		၂,၆၂၄.၄၀	၆၉%	၆၄၈.၀၀	၁၇%	၄၃၂.၀၀	၁၁%	၉၀.၄၃	၂%	၃,၇၉၄.၈၃
ကချင်	၆၀.၀၀	၁%	၂,၅၂၃.၃၀	၅၁%	၂,၀၃၄.၀၀	၄၁%	၃၅၁.၀၀	၇%	၂၃.၄၀	၀%	၄,၉၉၁.၇၀
ကယား	၃၁.၂၀	၂%	၁,၀၄၁.၃၀	၅၀%	၈၀၇.၆၀	၃၉%	၁၄၀.၄၀	၇%	၅၃.၈၉	၃%	၂,၀၇၄.၃၉
ကရင်	၁၅၆.၀၀	၁%	၇၄၃.၄၀	၆%	၁၀,၁၉၄.၀၀	၈၀%	၃၁၅.၉၀	၂%	၁,၂၈၅.၀၁	၁၀%	၁၂,၆၉၄.၃၁
မကွေး	၆၃၈.၇၀	၆%	၃,၈၇၂.၄၀	၃၅%	၅,၉၄၆.၀၀	၅၄%	၃၅၁.၀၀	၃%	၁၆၁.၆၆	၁%	၁၀,၉၆၉.၇၆
မန္တလေး	၈၁.၉၀	၁%	၃,၂၂၉.၈၀	၂၄%	၉,၅၃၁.၉၀	၇၁%	၃၅၁.၀၀	၃%	၁၄၄.၉၀	၁%	၁၃,၃၃၉.၅၀
မွန်	၁၅၆.၀၀	၃%	၉၄၆.၅၀	၁၉%	၂,၇၀၁.၈၀	၅၄%	၁၇၅.၅၀	၃%	၁,၀၆၃.၇၀	၂၁%	၅,၀၄၃.၅၀
နေပြည်တော်	၃၃၆.၀၀	၂%	၆၆.၃၀	၀%	၁,၇၉၄.၆၀	၁၃%	၁၀၅.၃၀	၁%	၁၂,၀၄၅.၄၀	၈၄%	၁၄,၃၄၇.၆၀
ရခိုင်	၁၆၈.၀၀	၂%	၂,၃၅၁.၇၀	၃၃%	၂,၀၇၆.၀၀	၃၀%	၃၅၁.၀၀	၅%	၂,၀၈၄.၉၆	၃၀%	၇,၀၃၁.၆၆
စစ်ကိုင်း	၈၂၈.၀၀	၇%	၃,၈၄၆.၆၀	၃၂%	၆,၉၅၂.၂၀	၅၈%	၃၅၁.၀၀	၃%	-	-	၁၁,၉၇၇.၈၀
ရှမ်း (အရှေ့)	၁၁၉.၀၅	၈%	၈၁.၉၀	၆%	၁,၁၄၃.၀၀	၈၁%	၇၀.၂၀	၅%	-	-	၁,၄၁၄.၁၅
ရှမ်း (မြောက်)	၈၃၃.၃၀	၂၁%	၇၆၅.	၁၉%	၂,၂၄၂.၂၀	၅၆%	၁၄၀.၄၀	၄%	-	-	၃,၉၈၀.၉၀
ရှမ်း (တောင်)	၇၈၃.၁၂	၁၂%	၁,၉၆၁.၄၀	၃၁%	၃,၃၁၀.၅၀	၅၁%	၃၅၁.၀၀	၅%	၂၃.၄၀	၀%	၆,၄၂၉.၄၂
ရှမ်း (စုစုပေါင်း)	၁,၇၃၅.၄၇	၁၅%	၂,၈၀၈.၃၀	၂၄%	၆,၆၉၅.၇၀	၅၇%	၅၆၁.၆၀	၅%	၂၃.၄၀	၀%	၁၁,၈၂၄.၄၇
တနင်္သာရီ	၃၂၂.၈၀	၆%	၄၁၈.၈၀	၈%	၃,၀၀၂.၁၀	၆၀%	၃၅၁.၀၀	၇%	၉၁၂.၆၀	၁၈%	၅,၀၀၇.၃၀
ရန်ကုန်	၁၄၄.၀၀	၁%	-	၀%	၁၀,၆၅၃.၄၄	၈၄%	၃၅၁.၀၀	၃%	၁,၅၈၆.၇၀	၁၂%	၁၂,၇၃၅.၁၄
စုစုပေါင်း	၆,၃၇၁.၉၇	၅%	၃၅,၀၃၂.၈၀	၂၅%	၇၁,၉၁၈.၅၄	၅၁%	၅,၂၄၀.၇၀	၄%	၂၂,၄၅၉.၃၄	၁၆%	၁၄၁,၀၂၃.၃၅

ခ.၅။ ငွေကြေးလျာထားခြင်း- ပေါ်ပေါက်လာသော ကိစ္စရပ်များ

ခ.၅.၁။ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ - ကိစ္စရပ်များ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ တာဝန်ချထားပေးသော အခွန်ရင်းမြစ်များမှာ အစောပိုင်းက တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနည်းငယ်မျှသော ရလဒ်ကိုသာ ရရှိကြောင်း သိခဲ့ရပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဝင်ငွေခွန်၊ အမြတ်ခွန်နှင့် အရောင်းခွန်တို့ကဲ့သို့သော ရလဒ်မြင့်မားသော အမြတ်ရစေသော အခွန်များမှာမူ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအတွက်သာ ထိန်းသိမ်းထားပါသည်။ ၎င်းမှာ ကိုယ်ပိုင်ပုံစံဖြင့်ကြည်သော် ပြဿနာအလွန်အမင်း မရှိသည့်အပြင် ယင်းအခွန်များကို ပြည်ထောင်စု၏ အောက်တွင်ထားရှိခြင်း၌ အကြောင်းပြချက် ကောင်းကောင်းရှိပါသည်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပါ ဇယား ၅ ပြင်ဆင်ချက်က ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ရငွေစွမ်းအားကို တိုးမြှင့်စေနိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း မည်သည့် အသစ်အပိုင်းသော အာဏာမျှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်ရငွေ^{၂၉}များအကြားအဓိကကျသောမညီမျှမှုများကိုဖြစ်ပွားစေမည်မဟုတ်ကြောင်းမှာ အရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မဟုတ် အကယ်၍ မညီမျှမှုများကို ဖြစ်ပွားစေခဲ့လျှင် ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းမှု ယန္တရားကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ယင်းမညီမျှမှုတို့ကို အစားထိုးပေးနိုင်မည့်နည်းလမ်းကိုရှာ ဖွေရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို ထည့်မတွက်လျှင်ပင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေတိုးမြှင့်ရန် အလားအလာမှာ အကြောင်းအချက်အတော်များများ ကြောင့် အားနည်းနေပြီးဖြစ်ပါသည်။

စွမ်းအားအကန့်အသတ်နှင့် ပြုလွယ်ပြောင်းလွယ်မရှိသော နှုန်းထားများ

ဖြစ်ရပ်တော်တော်များများတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ အခွန်နှုန်းထားများမှာလွန်ခဲ့သောဆယ်စုနှစ်များစွာကတည်းက သတ်မှတ်ထားခဲ့ပြီး ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းနှင့်လျော်ညီအောင် ညှိနှိုင်းထားခြင်းမရှိသေးပါချေ။ ဥပမာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများကိုယ်စား အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနက ကောက်ခံသည့် မြေခွန်၊ ယာခွန်သည် တစ်ဧကလျှင် မြန်မာကျပ်ငွေ ၃.၅ ကျပ် (\$၀.၀၀၃) မျှသာဖြစ်နေပါသည်။ ထိုသို့သောအခွန်များကို ကောက်ခံရခြင်း၏ ကုန်ကျစရိတ်က ရရှိလာသော အခွန်ရငွေထက်ပင် ပိုမိုနေပါသည်။ ပြည်နယ်တစ်ခုမှ အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးတစ်ဦး၏ အဆိုအရ “အချို့သော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကျေးရွာအုပ်စုအောက်ရှိ ကျေးရွာများသို့ မြေခွန်၊ ယာခွန် လှည့်လည်ကောက်ခံနေခြင်းထက် ယင်းမဆိုစလောက်မျှသော မြေခွန်ယာခွန်ကို ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ငွေမှ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနသို့ အိတ်စိုက်အပ်နှံခြင်းက ၎င်းတို့အတွက် ပိုမိုလျော်ကန်နေသလိုဖြစ်ကြောင်း မကြာခဏ တွေ့ရှိရသည်” ဟုဆိုကြပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၌လည်း အခွန်အတုတ်အမျိုးမျိုးတို့အတွက် နှုန်းထားများကို သတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲခြင်းများလုပ်ဆောင်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အနည်းငယ် သို့မဟုတ် လုံးဝမရှိသည့် သဘောဖြစ်ပါသည်။ ယင်းမှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ဤအခွန်ကို ထိန်းချုပ်စီမံသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများမှာ ဇယား ၅ ပါ ပြဌာန်းချက်များဖြင့် လိုက်လျောညီထွေမပြုပြင်ရသေးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ပုံမှန်အားဖြင့် ယင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်မှာ(အကန့်အသတ်များအတွင်း) အခွန်ရငွေစွမ်းအားနှင့်အတူတကွ လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ သတင်းများအရ မြေယာခွန်ကိုတိုးမြှင့်ရန် အဆိုမှာ ယခုအခါ ဆွေးနွေးဆဲဖြစ်ပြီး ပြည်ထောင်စုအဆင့်^{၃၀} ၌သာဖြစ်နေပါသည်။

၂၉ နှိုင်းယှဉ် နိုင်ငံတကာအတေးခွ ကြားများနှင့်ပြဿနာအလားအလာများ-၅။ “သဘာဝ အရင်းအမြစ်အခွန်ရငွေမျှဝေခြင်း”၊ သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံအုပ်ချုပ်မှုအင်စတီကျု၊ ယူအင်ဒီပီ၊ ၂၀၁၆

၃၀ အခွန်များ၊ ကုန်ကျငွေများ နှင့် ဒဏ်ငွေများ ဇယားကို ပိုမိုတိုးမြှင့်ရေး ပြည်ထောင်စုအဆင့်၌ ချိန်ညှိနေကြသည်မှာ မြင်သာပါသည်။ ဥပမာ ယစ်မျိုးခွန်ဥပဒေချိုးဖောက်လျှင် ပေးဆောင်ရမည့်ဒဏ်ကြေး ကို မြန်မာကျပ်ငွေ ၁,၀၀၀၀ ၁ မီလျှံထိ အဆတစ်ထောင်တိုးမြှင့် လိုက်ခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ မရှောင်လွှဲသာသည့် တစ်ဖြည်းဖြည်းနှင့်ဖြစ်ရပ်အလိုက်ညီယူရမည့်ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

အားနည်းသောမက်လုံးများ

‘လိုငွေလွှဲပြောင်းမှုရန်ပုံငွေ’ အစီအမံများမှာ မကြာသေးမီကမှ ရိုလာပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ကိုယ်ပိုင်ရငွေ ကောက်ခံရန် အများဆုံးကြိုးပမ်းမှုကို အားလျော့စေမည့်အလားအလာ အလွန်များပါသည်။ ဤအစီအမံများနှင့် တသားတည်း ပါရှိလာသော အားပျော့ဘတ်ဂျက် အကန့်အသတ်က အဓိကရင်းမြစ်စုစည်းမှုကို ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေအရင်းခံကို မြှင့်တင်ခြင်းထက် ပြည်ထောင်စုမှလွှဲပြောင်းငွေ တိုးမြှင့်ရေးလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ဦးတည်စေပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ပိုမို ခိုင်မာသည့် ဘတ်ဂျက်အကန့်အသတ်အဖြစ် ကာလလတ်ဘဏ္ဍာရေးမူဘောင်ပြုပြင်မှုများကို စတင်နေသဖြင့် ထိုသို့ ဖြစ်နေခြင်းကိုလည်း ပြောင်းလဲသင့်ပြီဖြစ်သည်။

လမ်းညွှန်မှု၊ အထောက်အကူပေးမှု မရှိခြင်း

ဤအခွန်များကို လျော်ညီစွာနှင့်အကျိုးရှိစွာ ကောက်ခံပုံ၊ အခွန်အရင်းခံနှင့် အခွန်ရဖွယ် တန်ဖိုးများကို စည်းကြပ်ပုံ၊ မဖြစ်မနေ ရှိရမည့်ပမာဏကို သတ်မှတ်ပုံ၊ အခွန်စာရင်းစီမံခန့်ခွဲပုံ နှင့် အခွန်ကိုပွင့်လင်းမြင်သာအောင်နှင့် တပြေးညီဖြစ်အောင် စီမံပုံ၊ ပျက်ကွက်မှုနှင့် နှောင့်နှေးမှုများကို ကိုင်တွယ်ပုံ၊ အလိုအလျောက် အခွန်ပေးချင်လာအောင် အားပေးပုံ အစရှိသည့်တို့အတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအား လက်တွေ့လမ်းညွှန်ခြင်းနည်းပါး (သို့မဟုတ်) မရှိချေ။

ဒေသန္တရ ရငွေ စီမံခန့်ခွဲရေးအခက်အခဲ

တစ်ချိန်တည်း၌မြန်မာနိုင်ငံ၏ဒေသန္တရအခွန်စီမံရေးမှာပင်ကိုယ်ကပင်ရှုပ်ထွေးပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအခွန်များကို အခွန်ဌာနတစ်ခုတည်းက ကောက်ယူခြင်းမဟုတ်ပဲ (တိုင်းပြည်များစွာ၌ ယေဘုယျတွေ့တတ်ပါသည်။) ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးရှိ မတူညီသော ဌာနပေါင်း ၂၀ မှ ၂၅ ထိက ကိုယ်ပိုင်ဝန်ထမ်း၊ ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်းဖြင့် အခွန်စည်းကြပ်ခြင်း၊ ကောက်ယူခြင်းနှင့် အခွန်ပေးရန်ပျက်ကွက်မှုကို ကိုင်တွယ်ခြင်းတို့အပြင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ငွေစာရင်းထဲသို့ သတင်း ပို့ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပေးသွင်းခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ဤသည်က အခွန်စီမံရေး ကုန်ကျစရိတ်ကို များစွာတိုးမြှင့်စေပြီး (အချို့ဌာနများအတွက် ယင်းကုန်ကျစရိတ်မှာ ကောက်ခံရရှိသည့်အခွန်ပမာဏထက် များစွာကြီးမားပါသည်။) အခွန်ယို စိမ့်ခြင်းနှင့် အလွဲသုံးခြင်း အန္တရာယ်ကို တိုးမြှင့်စေပါသည်။ ထိုအချက်မှာ မတူညီသောအေဂျင်စီများ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတို့ကို ရင်ဆိုင်ကြရသော မြန်မာနိုင်ငံသားများအတွက် အခွန်ပွင့်လင်းမြင်သာမှုပုံရိပ်တစ်ခုဖန်တီးရာ၌ အမှန်တကယ် လိုအပ်သည့် အခွန်ကောက်ယူခြင်း စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့် အစီအစဉ်ဖော်ဆောင်ရန် အလွန်ခက်ခဲစေပါသည်။ ဤတွင်လည်း အခွန် ကောက်ယူခြင်းအတွက် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေသော အစီအမံများနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တစ်ဟုန်ထိုး များလာခြင်းက ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ မတိုင်မီက ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများသည် ဇယား ၅ ပါ ပြဌာန်းချက်များဖြင့် ကိုက်ညီအောင် ပြန်လည်ညှိနှိုင်းထားခြင်း မရှိသေးကြောင်း ထပ်ဟပ်နေပါသည်။

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများက လက်ဦးမှုရယူထားသော အဓိကကျသည့် ရငွေရင်းမြစ်များ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား မကြာခဏဆိုသလို တာဝန်ချထားပေးသည့် အခွန်ရင်းမြစ်တစ်ခုဖြစ်သော ပိုင်ဆိုင်မှု အခွန် (မရွေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများမှာ ဒေသန္တရ အခွန်ကောက်ခံခြင်းအတွက် အလွန်သင့်လျော်ပါသည်) ကို ထင်ရှား သိသာစေသင့်ပါသည်။ ယနေ့ထိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ပိုင်ဆိုင်မှုအခွန်ရငွေမှာ မြို့ပြဧရိယာ၌သာလျှင်သုံးစွဲရန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီများကို တစ်သီးတစ်ခြား တာဝန်ပေးအပ်ထားပါသည်။ ဤသို့ ပိုင်ဆိုင် မှုအခွန်ကို ကြားခံထားခြင်း-၎င်းကိုမြို့ပြဧရိယာအတွက်သာ ကြိုတင်လျာထားခြင်း (စုစုပေါင်း၏ ၃၀%ခန့်)- က ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား သုံးခွင့်ရခဲ့လျှင် မြို့ပြဖြစ်စေ ကျေးလက်ဖြစ်စေ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်လျှောက် အကြီးမားဆုံး အကျိုးသက်ရောက်မှု ရရှိနိုင်မည့် ပြုလွယ်ပြောင်းလွယ်သုံးစွဲနိုင်သော အရေးပါသည့် အခွန်ရင်းမြစ် တစ်ခုကို လက်လွှတ်ရစေပါသည်။

ကိုယ်ပိုင်ရငွေ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း

ဤတွင် ဆက်နွယ်သည့် ပြဿနာနှစ်ရပ်ရှိသည်။ ပထမပြဿနာမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက အသုံးပြုသော လက်ရှိ/သာမန်အခွန်ရငွေ အမျိုးအစားခွဲခြားပုံမှာ ဦးတည်ချက်မှားနေမည့် အလားအလာများနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မျှဝေ အခွန်ရငွေများမှာ လွှဲပြောင်းငွေများဖြစ်သည့်တိုင် ကိုယ်ပိုင်ရငွေစစ်စစ်များဖြင့် အတူတကွ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့မှာ ပြည်ထောင်စုမှလက်ခံ ရရှိမှုများအဖြစ်သာ မှတ်တမ်းတင်သင့်ပါသည်။ ဒုတိယပြဿနာမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်ရငွေစုစုပေါင်း ခန့်မှန်းခြေတွင် ပြည်ထောင်စုအရအသုံး ခန့်မှန်းခြေရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက ခန့်မှန်းပေးလိုက်သည့် စုစုပေါင်းရငွေကိုယူပြီး ယေဘုယျကြွေးမြီ လွှဲပြောင်းမှုကိုသာ နုတ်လိုက်သည့်အတွက် အသားတင်ကိုယ်ပိုင်အခွန်ရငွေ၌ မျှဝေအခွန်နှင့် ဖြစ်နိုင်သည်မှာအခြားထောက်ပံ့ငွေ ၂ ရပ်လုံးကို ထည့်သွင်းထားဆဲဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤအလေ့အထများမှာ ကိုယ်ပိုင်အခွန်ရငွေစစ်စစ်နှင့် သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များကို အထင်အမြင်မှားစေနိုင်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ ကိုယ်တိုင်စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးခြင်းစနစ်ကို ရှုပ်ထွေးအားလျော့စေကာနှင့် စီမံကိန်း နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အထက်အဆင့်မှ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းကိုလည်း ထိရောက်မှုနည်းပါးစေပါသည်။ ထိုသို့ ထိရောက်မှုနည်းပါးခြင်းက ကိုယ်ပိုင်ရငွေစစ်စစ်များ ပြောင်းလဲမှုပုံစံတစ်ခုလုံး၏ ရှင်းလင်းမြင်သာမှုမရှိသလောက် ဖြစ်စေကာ သင့်လျော်သောဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုအစီအမံများ ထုတ်ဖော်နေမှုကို တဖြည်းဖြည်းပိုမိုအားလျော့လာစေပါသည်။

ယစ်မျိုးခွန်- ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများက လက်လွှတ်မိသလော။

နောက်ဆုံးမှတ်သားရသည်မှာ အခြေခံဥပဒေဇယား ၅ ပါ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများကို လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးထားသော်လည်း အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနက အမှန်တကယ် ကောက်ခံနေသည့် 'ယစ်မျိုးခွန်'သည် အရက်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်းအပေါ် နှစ်စဉ်လိုင်စင်ကြေးမျှသာ ကောက်ယူနေခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်တွင် 'ယစ်မျိုး' (မြန်မာစကားဖြင့်) အခွန် ဆိုသည်မှာ လိုင်စင်ကြေးထက် များစွာပိုမိုကျယ်ပြန့်သော အခြေခံရှိပြီး နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက်အရ ဖြစ်စေ မြန်မာ နိုင်ငံ၏ ပြဌာန်းပြီးသော ဥပဒေများအရဖြစ်စေ ကောက်ခံရမည့် အခွန်အတုတ်ဖြစ်ပါသည်။

ယစ်မျိုးအက်ဥပဒေ (၁၉၁၇)

ပုဒ်မ ၂ (ဇ)။ **ယစ်မျိုးခွန်**ဆိုသည်မှာ မူးယစ်စေသောအရက်သေစာနှင့် ဆေးဝါးများဖြင့်ဆက်နွယ်သော[...] မည်သည့် အခွန်၊ အခ မဆိုမှ ရရှိလာသော၊ ရရန်အလားအလာရှိသော အခွန်များဖြစ်သည်။

ဝိကီပီးဒီးယား၏ ယစ်မျိုးခွန်ယေဘုယျအဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်

“ ယစ်မျိုးခွန်(ရံဖန်ရံခါ အထူးယစ်မျိုးခွန်ဟုလည်းခေါ်သည်) သီးသန့်ကုန်စည်ကို ရောင်းချခြင်း (သို့) ထုတ်လုပ် ရောင်းချခြင်းအပေါ် ပြည်တွင်း၌ ကောက်ခံသည့်အခွန် (သို့) တိုင်းပြည်တစ်ပြည်အတွင်းသီးသန့် သတ်မှတ် ထားသော လုပ်ငန်းရပ်များအတွက် လိုင်စင်အပေါ်(သို့)ရောင်းချရန် ထုတ်လုပ်ထားသော ကုန်စည်အပေါ်(သို့) ရောင်းချခြင်းအပေါ် ကောက်ခံသော အခွန် ”ဖြစ်ပါသည်။ ယစ်မျိုးခွန်တို့ကို သွင်းကုန်များမှရရှိသည့် အကောက်ခွန် များမှ ခွဲခြားထားပါသည်။ ယစ်မျိုးခွန်များမှာ ပြည်တွင်းအခွန်များဖြစ်ပြီး အကောက်ခွန်များမှာမူ ပိုမိုကျယ်ပြန့် ပါသည်။...ယစ်မျိုးခွန်သည် စံအားဖြင့် ထုထည်တစ်ခုအတွက်(သို့) ပေးချေသည့်ကုန်ပစ္စည်း၏ ယူနစ်တစ်ခု အတွက် သီးသန့်ပမာဏတစ်ခုကုန်ကျသည့် **ယူနစ်တစ်ခုချင်း အလိုက်ရရှိသောအခွန်** ဖြစ်သည်။ အရောင်းခွန် (သို့) ထပ်ဆင့်တိုးတန်ဖိုးမှာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချိန်(သို့) ပိုင်ဆိုင်မှုတစ်ခု၏ တန်ဖိုးပေါ်အခြေတည် ကောက်ခံ သော အခွန်ဖြစ်ကာ ထိုကုန်စည်၏ ဈေးနှုန်းတန်ဖိုးနှင့် အချိုးကျပါသည်။ ယစ်မျိုးခွန် စံပုံစံဥပမာများမှာ ဓါတ်ဆီ(သို့) အခြား လောင်စာဆီ အခွန်များနှင့် **ဆေးရွက်ကြီးနှင့် အရက်သေစာ အခွန်များ** (ရံဖန်ရံခါ ဒုစရိုက်ခွန် ဟုညွှန်းဆိုကြပါသည်) ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု၏အခွန်အကောက်ဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ကိုယ်စား ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာနက နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေများအပေါ် အခြေခံပြီး အရက်သေစာများနှင့် ဆေးရွက်ကြီးများအပေါ် ‘အထူးကုန်စည်ခွန်’အဖြစ် အခွန်ကောက်ခံပါသည်။ ယင်းအခွန်များမှာ ယစ်မျိုးခွန်အဖြစ် ကောက်ခံ ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏လုပ် ပိုင်ခွင့်အောက်မှမဟုတ်ပဲ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် အောက်မှ ကောက်ခံရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှ မကောက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် မကောက်ခံနိုင်ခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကသာကောက်ခံနေခြင်းအတွက်ဥပဒေသို့မဟုတ်စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာအကြောင်းပြချက်အချို့ရှိနိုင်ပါသည်။ ၎င်းမှာ အဆိုပါဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းမျဉ်းများသည် ဇယား ၅ပါပြဌာန်းချက်များဖြင့် ပြန်လည်ညှိနှိုင်းခြင်းမရှိသေးခြင်း ကြောင့်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ပေးရမည်ကို ရှင်းလင်းစွာ သတိမမူမိခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် မြန်မာဘာသာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာအကြား ဘာသာပြန်လွှဲမှားမှု တစ်ခုမျှကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင် ပါသည်။

ခ.၅.၂။ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများ - ကိစ္စရပ်များ

ရငွေမျှဝေခြင်း

ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် သို့မဟုတ် အထူးကုန်စည်ခွန်တစ်ခုခုသည် ဘေးထွက်အကျိုးများကို လျော့ချရန်သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအထူးအသုံးစရိတ်လိုအပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုဖြင့် ထင်ရှားစွာကျိုးကြောင်းကိုက်ညီမှု ရှိမနေသဖြင့် အခွန်ရငွေမျှဝေမှုကို ကောက်ခံရရှိသည့်ဧရိယာ/ နေရာပေါ်မူတည်မျှဝေရမည်ဆိုသော အခြေခံအကြောင်း တရားမှာ မရှင်းလင်းချေ။ အခွန်ရရှိလာသည့် နေရာကိုမူတည်ပြီး ခွဲဝေလျာထားခြင်း၌ သိသာထင်ရှားသည့် တန်းတူညီမျှမှု ပြဿနာတစ်ရပ် ပေါ်ထွက်နေပါသည်။

၉၀% သော ဤမျှဝေရငွေများမှာ (အံ့အားသင့်စရာမဟုတ်သော) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အများဆုံး ဆောင်ရွက်သည့် ရန်ကုန် တိုင်းဒေသကြီးသို့သာ လျာထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကိုထေမိစေရန် 'လိုငွေထောက်ပံ့မှု'ကို ကိုက်ညီစေရမည်ဖြစ်ပါသည် (ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် အစုအပေါင်း ထည့်ဝင်ရာ၌ ကြီးမားရမည်ဖြစ်သည်။)။ အခြားတစ်ဖက်မှချဉ်းကပ်ကြည့်လျှင် စုစုပေါင်း အခွန် မျှဝေအစု (အခွန်အသီးသီး အစုအပေါင်း) ကို လိုငွေထောက်ပံ့မှု အစုအပေါင်းထဲသို့ ရိုးရှင်းစွာပေါင်းထည့်လိုက် ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက် ရရှိလာသော ပမာဏတစ်ခုလုံးကို ပိုမိုရိုးရှင်းလွယ်ကူစေမည့် ပုံသေနည်းတစ်ခုဖြင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများသို့ လျာထားပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်တွင် ထိုဘဏ္ဍာငွေနှုန်းလမ်းသစ်ကို သိရှိမှုနည်းပါးသေးပြီး ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ၎င်းနည်းလမ်း သစ်သည် ယာယီ သို့မဟုတ် အမြဲဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့်အစီအမံတစ်ရပ် ဟုတ်၊ မဟုတ်ကို သေချာစွာ မသိရခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤလေ့လာမှုက အင်တာဗျူးမေးမြန်းခွင့်ရခဲ့သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုမှ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးတစ်ဦးသည်ပင် ထိုအစီအမံကိုလုံးဝမသိရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နောက်ဆုံးဆွေးနွေးဖွယ် အချက်အနေဖြင့် ဤအခွန်ရငွေကို တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ ဘတ်ဂျက် အပိုင်း ၁ အောက်၌ရှိသော အခြားသာမန်ရငွေများမှ တစ်ခုအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်သော အလေ့အထဖြစ်ပါသည်။ ဤလေ့လာမှု အစောပိုင်းက သိမှတ်ခဲ့ရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် ၎င်းအခွန်ရငွေများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ သာမန် ရငွေအတွင်း မြုပ်ကွယ်နေပြီး စုစုပေါင်းရငွေ ဖောင်းပွမှုကိုဖြစ်စေသည်ဟု လွဲမှားယူဆမိတတ်သည်။ အခြေခံအကြောင်းရင်းမှာ ၎င်းအခွန် ရငွေများကို ဒေသန္တရကျွန်းကောက်ခံသည့်အတွက် ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်သင့်သည်ဟု ယူဆမိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ သို့သော် ၎င်းရငွေတို့ကို "ပြည်ထောင်စုမှ လက်ခံရရှိမှုများ" စာတိုင်အောက်တွင် သိခြားမှတ်တမ်းတင်ပါက ပိုမိုအသုံးဝင်ပြီး လွဲမှားယူဆမှုနည်း ပါးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ မူလကပင်ပြည်ထောင်စုရငွေ အမျိုး အစားဖြစ်သဖြင့် ၎င်းမျှဝေမှုမှာ ပြည်ထောင်စု၏လွှဲပြောင်းမှုပုံစံတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။

ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းပေးမှုများ

တစ်ဦးကျရငွေစုစုပေါင်းရလဒ်များ

ဇယား ၁၆။ ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး ရငွေများ၏ ကွာဟချက် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

အတိုင်းအတာများ	တစ်ဦးကျရငွေ(မြန်မာကျပ်)
တစ်ဦးကျ ရငွေ ပျမ်းမျှစုစုပေါင်း	၅၀,၉၀၇
တစ်ဦးကျရငွေစုစုပေါင်း (အနည်းဆုံး)	၂၂,၄၃၀
တစ်ဦးကျ ရငွေစုစုပေါင်း (အများဆုံး)	၂၇၈,၈၂၉
အများဆုံး နှင့် အနည်းဆုံး အချိုး	၁၂.၄
စံသွေဖီမှု	၇၁,၄၂၈.၅

ယခင်က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း တစ်ဦးကျအရင်းခံဖြင့်တိုင်းတာသောအခါ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းရာ၌ ကွဲပြား မှုများရှိခြင်းကို သိရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယင်း၏ အဓိကအကျိုးဆက်မှာ ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်(အစိုးရအသုံးစရိတ်)အတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရင်းမြစ်စုစုပေါင်း၏ ညီမျှမှုကို ဦးတည်စေခြင်းမရှိစေသည့် သဘောဖြစ်ပါသည်။ ဇယား ၁၆ တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်ဦးကျရငွေကို ရင်းမြစ်အားဖြင့်ဖော်ပြထားပြီး အောက်ပါစာမျက်နှာများ၌ လွန်ခဲ့သော ၂ နှစ် အတွင်း ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ၊ လိုငွေလွှဲပြောင်းမှုများနှင့် ရငွေမျှဝေခြင်းများမှ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက

ရရှိခံစားရသော တစ်ဦးကျရငွေများကိုယေးများဖော်ပြချက်များဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။ တွေ့ရှိရသည်မှာ-

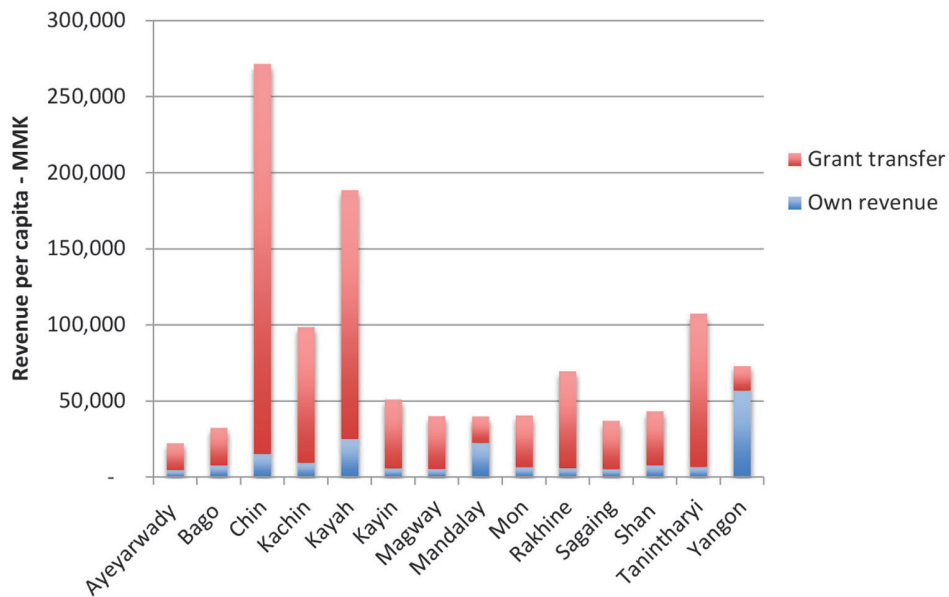
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအကြား တစ်ဦးကျရငွေစုစုပေါင်းကွာဟချက်မှာ တစ်ဦးချင်းအလိုက် ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုတစ်ခုတည်းအတွက် လွန်ကဲမှုနည်းပါးသည့်တိုင် အလွန်ကြီးမားဆဲဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအတွက် မြန်မာကျပ်ငွေ ၂၂,၄၃၀မှ ချင်းပြည်နယ်အတွက် မြန်မာကျပ်ငွေ ၂၇၈,၈၂၉ အထိ အတိုင်းအတာရှိသော ကွာဟချက်ရှိပြီး အချိုးအားဖြင့် ၁၂.၄ ဖြစ်ပါသည်။
- ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုလျာထားချက်များမှာ 'ညီတူမျှတူဖြစ်စေခြင်း'မရှိသေးချေ။ ကိုယ်ပိုင်- တစ်ဦးကျ ရငွေရင်းမြစ်ကွာဟမှု ညီအောင်ညီမညီအစား ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများကို တစ်ဦးကျ ရငွေရင်းမြစ် အဆင့်နိမ့်ပါးသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက ယခုအခါ ရရှိနေသည့် အဆိုပါရငွေစုစုပေါင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေ မြင့်မားသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများထက် တစ်ဦးကျရငွေများစွာပိုမိုထည့် ပေးသည့်နည်းလမ်းဖြင့် လွန်စွာအလေးပေး ညှိထားသည့်ပုံပေါ်နေသည်။

ယေး ၁၇။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရင်းမြစ်အလိုက်တစ်ဦးချင်းရငွေများ- မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း
၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ် နှင့် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

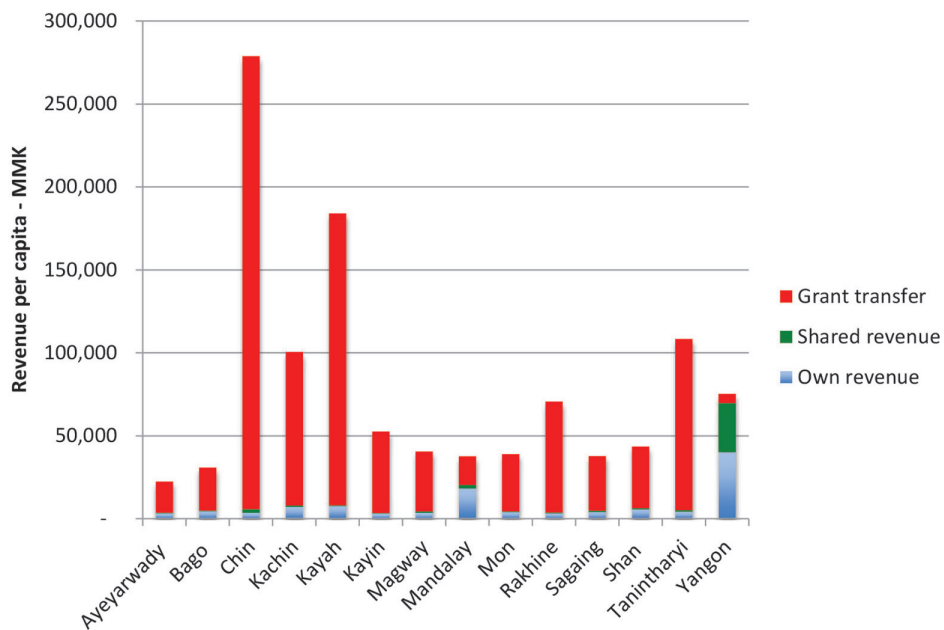
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ	၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်			၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်			
	ကိုယ်ပိုင်ရငွေ	ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှု	အားလုံး + စုစုပေါင်း	ကိုယ်ပိုင်ရငွေ	မျှဝေအခွန် ရငွေ	ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှု	အားလုံး + စုစုပေါင်း
ဧရာဝတီ	၄,၃၈၈	၁၇,၈၄၇	၂၂,၂၃၅	၃,၃၂၂	၃၂၀	၁၈,၇၈၈	၂၂,၁၀၈
ပဲခူး	၇,၄၅၅	၂၄,၈၄၇	၃၂,၃၀၂	၄,၅၇၂	၃၃၃	၂၅,၉၄၂	၃၀,၈၁၆
ချင်း	၁၄,၉၇၄	၂၅၆,၅၅၇	၂၇၁,၅၃၂	၃,၅၇၇	၂,၁၉၇	၂၇၃,၀၅၅	၂၇၈,၈၂၉
ကချင်	၉,၁၂၈	၈၉,၃၃၅	၉၈,၄၆၃	၇,၁၃၄	၇၇၇	၉၂,၆၉၉	၁၀၀,၆၁၀
ကယား	၂၄,၈၉၂	၁၆၃,၆၈၈	၁၈၈,၅၈၀	၇,၆၅၆	၄၂၂	၁၇၅,၉၇၁	၁၈၄,၀၄၉
ကရင်	၅,၄၆၃	၄၅,၅၁၀	၅၀,၉၇၃	၃,၁၃၆	၃၀၄	၄၉,၁၂၄	၅၂,၂၆၄
မကွေး	၅,၁၀၂	၃၄,၈၁၃	၃၉,၉၁၆	၃,၆၀၃	၇၈၂	၃၆,၁၁၀	၄၀,၄၉၅
မွန်လေး	၂၂,၂၁၇	၁၇,၅၇၅	၃၉,၇၉၂	၁၈,၂၅၇	၂,၀၃၄	၁၇,၃၉၀	၃၇,၆၈၂
မွန်	၆,၂၄၆	၃၄,၂၄၄	၄၀,၄၉၀	၄,၀၄၃	၃၇၃	၃၄,၅၄၄	၃၈,၉၆၀
ရခိုင်	၅,၆၀၃	၆၃,၈၂၆	၆၉,၄၂၉	၃,၂၆၇	၄၉၉	၆၆,၈၉၉	၇၀,၆၆၅
စစ်ကိုင်း	၄,၉၇၀	၃၂,၀၀၀	၃၆,၉၇၀	၄,၁၀၂	၇၂၁	၃၂,၉၅၇	၃၇,၇၇၉
ရှမ်း	၇,၄၈၄	၃၅,၇၁၅	၄၃,၂၀၀	၅,၇၁၆	၆၆၉	၃၇,၁၅၅	၄၃,၅၄၀
တနင်္သာရီ	၆,၄၀၅	၁၀၀,၈၇၇	၁၀၇,၂၈၂	၄,၂၈၄	၈၈၁	၁၀၃,၂၃၁	၁၀၈,၃၉၆
ရန်ကုန်	၅၆,၅၅၆	၁၆,၃၉၄	၇၂,၉၅၀	၄၀,၁၂၇	၂၉,၆၀၀	၅၅,၅၅၁	၉၅,၂၇၈
ပျဉ်းမူ	၁၅,၈၃၆	၃၄,၇၄၂	၅၀,၅၇၈	၁၁,၄၃၂	၅,၁၀၆	၃၄,၃၇၀	၄၀,၉၀၈

ရင်းမြစ်- စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဌာနမှအချက်အလက်များ

ပုံ - ၁၂။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရင်းမြစ်အလိုက် တစ်ဦးကျရငွေများ- ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်

ပုံ ၁၃။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရင်းမြစ်အလိုက် တစ်ဦးကျရငွေများ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

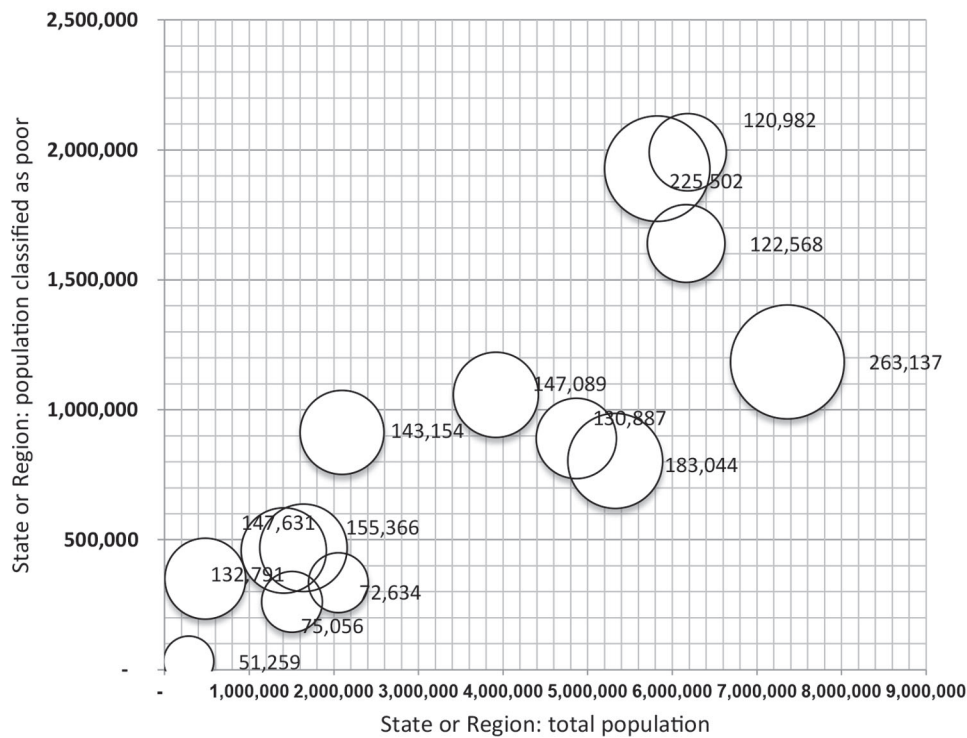

အထက်ပါအားလုံးက ညွှန်းဆိုသည်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်းတစ်ဦးကျပြည်သူ့အသုံးစရိတ်စုစုပေါင်း၏ အလွန် ကျယ်သော ကွာဟချက်ကြီးတစ်ခု ရှိနေသည်ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကွာဟချက်ကို နှိုင်းရလိုအပ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်စွာ ချိန်ညှိထားပုံမပေါ်ပေ။³¹ ပုံ - ၁၄ တွင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ခုကို အဓိက 'လိုအပ်ချက်နှစ်ခု' ဖြင့် နေရာချထားပါသည်။ ယင်းလိုအပ်ချက်ကြီး ၂ ခုမှာ- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စုစုပေါင်းလူဦးရေ (အလျားလိုက်ဝင်ရိုး) နှင့်

31 ပြည်ထောင်စု၏ တစ်ဦးချင်း ဘတ်ဂျက်အသုံးစရိတ်မှာ အမှန်ပင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအကြား ကွာခြားမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့မှာ မူအားဖြင့် မတူညီသည့် အသုံးစရိတ်တာဝန်များ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ထိုသို့ကွဲပြားမှုက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ် ကွာခြားမှုများ အတွက် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ထေမိစေမည်ဟု ဆိုနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုမျဉ်းကြောင်းအောက်ရှိ လူဦးရေအရေအတွက်(ထောင်လိုက်ဝင်ရိုး)³² တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်အဆင့်ကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသ ကြီးတစ်ခုစီအတွင်း ပူဖောင်းအရွယ်အစားဖြင့် ညွှန်ပြ ထားပါသည်။

ပုံ၁၄။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရငွေ/သုံးငွေများကို မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်းဖြင့် လူဦးရေစုစုပေါင်းနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသည့် လူဦးရေအားဖြင့် နေရာချထားပုံ

ဆင်တူသောပြညွှန်များ (Similar coordinates) ပေါ်ရှိ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ - စုစုပေါင်းလူဦးရေအဆင့်နှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးလူဦးရေ အဆင့်နှစ်ရပ်လုံး တူညီခြင်းသည် အလွန်ခြားနားသည့် ရငွေ/အသုံးစရိတ်များကို မကြာခဏ ရရှိခံစားကြရသည်။ (ဥပမာ- ဆင်းရဲနွမ်းပါးလူဦးရေအမြင့်ဆုံးနှင့်တူညီသောလူဦးရေစုစုပေါင်းရှိသော ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး ၂ ခုတွင် တစ်ခုက မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း ၂၂၅,၅၀၂ ရရှိချိန်၌ အခြားတစ်ခုက ယင်းထက်ဝက် ရရှိမှုထက် အနည်းငယ်မျှသာပိုသော မြန်မာကျပ်ငွေသန်း ပေါင်း ၁၂၂,၅၆၈ ကိုသာရရှိခံစားရသည်။) အလားတူ စုစုပေါင်း လူဦးရေနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးလူဦးရေမြင့်မားသော အချို့ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ စုစုပေါင်း လူဦးရေနှင့်ဆင်းရဲနွမ်းပါးလူဦးရေနှစ်ရပ်လုံးလျှော့ချသော အခြားပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအောက် ရငွေ/ အသုံးစရိတ်အဆင့် များစွာနိမ့်ပါး ရရှိနေကြပါသည်။ တနည်းဆိုရလျှင် အရ/အသုံးစရိတ်အဆင့်များနှင့် အဓိကကျသည့် လိုအပ်ချက် ညွှန်ကိန်းနှစ်ရပ်အကြား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ချက် မရှိဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုလျာထားခြင်းပုံသေနည်း

ပုံသေနည်းဖော်ထုတ်ခြင်းက ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာပြီး ခန့်မှန်းနိုင်စွမ်းသော ရန်ပုံငွေယန္တရားတစ်ရပ်ပေါ်ထွန်းရန် အလွန်ကောင်းသော အရွေ့တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း၏ အလားအလာကောင်းတစ်ခုမှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ရင်းမြစ်လျာထားရာ၌ အလွန်အမင်း လိုအပ်လျက်ရှိသော တန်းတူညီမျှမှု အမြောက်အများကို ကူညီမိတ်ဆက်ပေးနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော်

32 စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနကအသုံးပြုသည့် အချက်အလက်ကိုပင်သုံးစွဲကာ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုလျာထားခြင်းအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးနှုန်းနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လူဦးရေအပေါ်တွင် တွက်ချက်ထားပါသည်။

လည်း လက်ရှိပုံစံထုတ်၊ အကောင်ထည်ဖော်နေပုံအရ ထိုပုံသေနည်းတွင် အထက်ပါရည်ရွယ်ချက်ကို ထိပါးနေသည့် ပြဿနာ လက္ခဏာရပ်များရှိနေကာ အထက်တွင်မီးမောင်းထိုးပြခဲ့သည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏အရ/အသုံးစရိတ်အဆင့်များနှင့် လိုအပ်ချက် ညွှန်ကိန်းနှစ်ရပ်အကြား အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ချက်မရှိခြင်းကို ထုတ်ဖော်ပြသနေပါသည်။

- **မတူသော အသုံးစရိတ်လိုအပ်ချက်များအတွက် စရွေးကိုက်ခြင်း** - ဆိုခဲ့ပါအတိုင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ယူနစ်များ အကြား ပြည်သူ့ရင်းမြစ်များ၏လျာထားမှုကို သာတူညီမျှ ဖြစ်စေရမည်ဆိုပါကဒေသ အခြေအနေ၊ လိုအပ်ချက် စသည့် ကွာခြားချက်အချို့ကို ခွင့်ပြုပေးနိုင်သော လူတစ်ဦးချင်းအလိုက် အဆိုပါရင်းမြစ်များအားလည်း သာတူညီမျှသည့် အဆင့်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိစေသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ သာတူညီမျှစေသည်ဆိုရာ၌ အားလုံးညီတူညီမျှဟု ဆိုခြင်း မဟုတ် သည့်တိုင် ၎င်းအဆင့် နှစ်ခုအကြား ကြီးမားစွာကွာခြားမှုကား မရှိသင့်ချေ။ သို့သော် လက်ရှိအခြေအနေတွင် တစ်ဦး ချင်းအလိုက် လျာထားမှုမှာပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတစ်လျှောက် သိသိသာသာကွာခြားနေပြီး ဆိုခဲ့ပါပုံသေနည်း ကို မိတ်ဆက်အသုံးပြုနေသည့်တိုင် ပိုမိုကွာခြားလာနေပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ၎င်းပုံသေနည်း၌ နည်းပညာအရ လွှဲချော်မှုများစွာကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။
- **အလေးပေးချိန်ညှိခြင်း** - လျာထားခြင်းပုံသေနည်းအားလုံးတွင်စံသတ်မှတ်ခြင်းကို ပုံစံအားဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် နဂိုရှိပြီး အတိုင်းဖြစ်စေ အလေးပေး ချိန်ညှိကြရမည်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ စုစုပေါင်း အခွန် ဘဏ္ဍာအပေါင်းအစုကို အစုခွဲများ အဖြစ်သို့ ခွဲခြားပေးခြင်းအားဖြင့် စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်တစ်ခုစီအတွက် လျာထားမှုများကို ယင်းအစုခွဲများဖြင့် ကိုက်ညီ အောင်လျာထား နိုင်သည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍စံနှုန်း တစ်ခုကို ၁၀%(၀.၁ ဖက်တာ) ချိန်ညှိခွင့်ပေးသည်ဆိုပါက သက်ဆိုင်ရာစံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီ၏ နှိုင်းရတန်ဖိုးများအရ စုစုပေါင်း အခွန်ဘဏ္ဍာအပေါင်းစုကိုလျာထားရ မည်ဖြစ်ပါသည်။
သတ်မှတ်စံနှုန်း ၆ ခုအတွက် ရှင်းလင်းသောချိန်ညှိပုံချိန်ညှိနည်းမတွေ့ရှိရသဖြင့်ကိန်းရှင် ၆ ခု မှ တစ်ခုစီကို အရေး ကြီးသော လျာထားခြင်းများ၌ ညီတူညီမျှဖြစ်စေရမည့် ၁/၆ သို့မဟုတ်(၁၇%) သဘောဖြစ်ပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ
 - **လူဦးရေသည်** သတ်မှတ်စံနှုန်းများအနက် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး ၁၇%အလေးပေးမှုကိုသာ ရရှိသဖြင့် အလွန် နိမ့်သောချိန်ညှိမှုဖြစ်သည်။ သဘောနည်းအရ ပုံသေနည်းကတွက်ထုတ်လိုက်သောတစ်ဦးကျ လွှဲပြောင်းမှုများမှာ အလွန်ကွာခြားနိုင်ပြီး နှိုင်းရလူဦးရေ အရွယ်အစားဖြင့် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ချက် မရှိနိုင်သည့် အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပါသည်။
 - **အားလုံးလိုအပ်မှုစံနှုန်း** - စုစုပေါင်းထားလျှင်ပင် အခွန်ဘဏ္ဍာအစုအပေါင်း၏ ၃/၆သို့မဟုတ် (၅၀%) သာ ရှိပါသည်။ ဤအချက်ကလည်း နှိုင်းရအသုံးစရိတ်လိုအပ်ချက်များအား အနည်းငယ်မျှသာ အရေးပေးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- **ဆင်းရဲနွမ်းပါး ဖြစ်ပေါ်မှုကိန်း (ဖက်တာ) ထည့်သွင်းတွက်ချက်ခြင်း** - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ နှိုင်းရ ဆင်းရဲနွမ်းပါး ဖြစ်ပေါ်ကိန်းသည် လျာထားမှုများကိုအကဲဖြတ်ရန် အရေးပါသော ကိန်းရှင်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု နည်းပါးသည့် ဧရိယာများထက် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုများသည့်ဧရိယာများတွင် တစ်ဦးကျ လျာထားမှုများကို ပိုမိုများပြားစွာနှင့် သင့်လျော်စွာ လျာထားနိုင်စေမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆင်းရဲနွမ်းပါးဖြစ်ပေါ်မှု စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်မှာ ပုံသေနည်းအတွင်း ပကတိ ကိန်းအဖြစ်သာ ထည့်သွင်းတွက်ချက်သည့် ပုံပေါ်ပါသည်။ ယင်းအစား အဆိုပါကိန်းဂဏန်းများမှာ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးများ၏ နှိုင်းရလူဦးရေဖြင့် ချိန်ညှိပေးရန်လိုအပ်ပြီး သို့မဟုတ်ပါက ဆိုးရွားသောအမှားတစ်ရပ် ဖြစ်လာကာ အခြားသတ်မှတ်ချက်များနည်းတူ လူဦးရေနည်းပါးသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် များပြားသော ခွဲဝေ လျာထားမှု ဖြစ်ပွားစေမည့်အလားအလာရှိနေပါသည်။
- **ဒေသန္တရဘဏ္ဍာအခွန်အကန့်အသတ်အတွက် စရွေးကိုက်ခြင်း** - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် နှိုင်းရအခွန် ဘဏ္ဍာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကို တိုင်းတာရန် ကိန်းရှင် ၃ ခုကို အသုံးပြုပါသည်။
 - **တစ်ဦးကျအခွန်ရငွေ** - ယခင်အတိုင်း အမှန်အခွန်ရငွေ သို့မဟုတ် အနာဂတ်ခန့်မှန်းပုံစံစသည့် တစ်ခုခုအနက် မည် သည်ကိုအသုံးပြုမည်ဆိုသည်မှာရှင်းလင်းချေ။ ခန့်မှန်းရငွေကိုအသုံးပြုခြင်းသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ အစိုးရများက လွှဲပြောင်းငွေများကိုလျော့ကျစေမည် ဟု ယုံကြည်ပါက ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ် အခွန်ရငွေများရရှိအောင် ကြိုးပမ်းရာတွင် အာပေးထောက်ကူရာ မရောက်သောကြောင့် အခက်အခဲကြုံလာရပါသည်။ ဒေသန္တရ ရငွေ

အလားအလာအတွက် စံကိုက်ဖြစ်ရန် အခြားချဉ်းကပ်နည်းတစ်ခုကို အပိုင်း ယ.၂.၂. တွင် ဆွေးနွေးတင်ပြထားပါသည်။

- **တစ်ဦးကျစုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှု** - တစ်ဦးကျစုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုကို အသုံးပြုရာတွင် အကြောင်းပြချက် နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ (၁) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး ခန့်မှန်းရန်အတွက် အသုံးပြုသော နည်းစနစ်အရင်းခံသည် အလွန်မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်ပြီး (မြန်မာတစ်နိုင်ငံ တည်းအတွက်သာလျှင် မဟုတ်သော ယေဘုယျမေးခွန်း ဖြစ်ပါသည်။)။ ရရှိလာသောကိန်းဂဏန်းများမှာ သံသယ ဝင်စရာတန်ဖိုးများဖြစ်ခြင်း၊ (၂) ပထမအချက်ကို ပလုပ်ထားလျှင်ပင် စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှု တန်ဖိုး အကျုံးဝင်မှုအတွက် အခြေခံအကြောင်းရင်းမှာ နှိုင်းရပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘဏ္ဍာငွေ အလားအလာများ အတွက် အစားထိုးတိုင်းတာမှုအဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန်သာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဝင်ငွေ၊ နေတို့ဖြင့်ဆက်နွယ်သည့် အရေးအပါဆုံးအခွန်ပါဝါမှာ ပြည်ထောင်စုအခွန်များဟုဆိုပါက ပြည်တွင်း အသားတင် ထုတ်လုပ်မှုစံနှုန်းများမှာ အမှန်တကယ်အားဖြင့် ဆီလျော်မှုနည်းပါးသည့် အတိုင်းအတာတစ်ရပ်သာဖြစ်ပါသည်။
- **မြို့ပြ လူဦးရေပါဝင်မှု** - စုစုပေါင်းလူဦးရေမှ မြို့ပြလူဦးရေပါဝင်မှု အသုံးသည်လည်း အခွန်ဘဏ္ဍာ အလားအလာ အတွက် အားနည်းသည့် အစားထိုးတစ်ရပ်အဖြစ် အသုံးပြုရာ၌ ပြဿနာရှိပါသည်။
- **အလေးချိန်ညှိခြင်း** - ပင်ကိုယ်အားဖြင့် သတ်မှတ်စံနှုန်းသုံးရပ်တွင် အသီးသီးစုပေါင်း ထည့်ဝင်ထားမှု၏ အခြား သော ၅၀% အတွက်သာ ပါဝင်နေပါသည်။ ၎င်းမှာ တစ်မျိုးသားလုံး အတိုင်းအတာအရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရငွေများ ၏၂၀%ခန့်သာရှိသည့် လွန်စွာနည်းပါးသောကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေပမာဏ ဖြစ်သည်ဆိုသောအချက်ကို အထူးအလေးထားစဉ်းစားလျှင် အလွန်အကျွံအလေးပေးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ဤအချက်မှာ ထိုပုံသေ နည်းအတွင်းဘဏ္ဍာရေးအကန့်အသတ်ဆက်နွယ်စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်တစ်ခုခုကိုထည့်သွင်းအသုံးပြုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသော ယေဘုယျပြဿနာအပြင် ထပ်တိုးလာသည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။

အချိန်ဇယားသတ်မှတ်ခြင်း နှင့် သတင်းအချက်အလက်

ထုံးစံအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းမှုများအတွက် လျာထားချက်ပုံသေနည်း၏ နည်းပညာအသေးစိတ်များကိုသာ များစွာ အလေးပေးလေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် ပုံမှန်အားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးလွှဲပြောင်းမှု ယန္တရားတစ်ရပ်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ဆက်သွယ်ပေးရမည့် လွှဲပြောင်းမှုသတင်း အချက်အလက်များသည် လျစ်လျူရှုခံရလေ့ရှိပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ မည်သည့် အချက်အလက်တို့ကို မည်သည့်အချိန်၌ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားရမည်ကို လျစ်လျူရှုမိခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယခင်က ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းမှုပမာဏကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ဘတ်ဂျက်ကိုတင်ပြလာပြီးမှသာ အများ အားဖြင့် ဇန်နဝါရီလထဲ၌သာ ဆက်သွယ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက ၎င်းတို့၏ မူလဘတ်ဂျက် အဆိုပြုချက်များကို ရရှိနိုင်မည့်ရန်ပုံငွေများဖြင့်ငွေကြေး လျာထားပေးနိုင်မည့်အဆင့်တစ်ဆင့်သို့ နောက်ဆုံး အချိန်ရောက်မှ ဖြတ်တောက်နိုင်ရေးတစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် တစ်ကြိမ်ထက်ပိုပြီး ပြန်လည်ပြုပြင်ခဲ့ကြရသည်။ ထိုသို့တစ်ခါ ထပ်ပြုပြင်ရခြင်းသည် ပြဿနာရင်းမြစ်တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်စဉ်များ၏ အရည်အသွေးကို လျော့နည်းစေပါသည်။

၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်မှစတင်ကာ ပြည်ထောင်စု အစိုးရက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား လွှဲပြောင်းငွေ အရွယ် အစားကို နိုဝင်ဘာလလယ်တွင်စတင်အကြောင်းကြားလာခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှာအလွန်ကောင်းသောအပြောင်းအလဲတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား မိမိတို့၏ အသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းများအား ဘဏ္ဍာရေး ကော်မရှင်ထံသို့မတင်ပြမီ ရရှိနိုင်မည့်ရန်ပုံငွေပမာဏအရ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုခြင်းများအား အဆုံးသတ် လုပ်ဆောင်ခွင့် ရရှိစေပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထပ်မံပြုပြင်ရန်ဖြတ်တောက်ရန် မလိုတော့ဟုဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် နိုဝင်ဘာလ၌ ကြေငြာလိုက်သော လွှဲပြောင်းမှုပမာဏသည် ထပ်မံပြုပြင် ညှိနှိုင်းစရာမလိုကြောင်းပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိကြမှသာလျှင် အကျိုး တရားတစ်ရပ်ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်တွင် ဤအချက်ကို အမြဲတမ်း နားလည်နေခြင်း မရှိသေးချေ။

ခ.၅.၃။ လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့်လွှဲပြောင်းထားသော အသုံးစရိတ်များကို ငွေကြေးလျာထားခြင်း - ဆွေးနွေးဖွယ်ရာများ

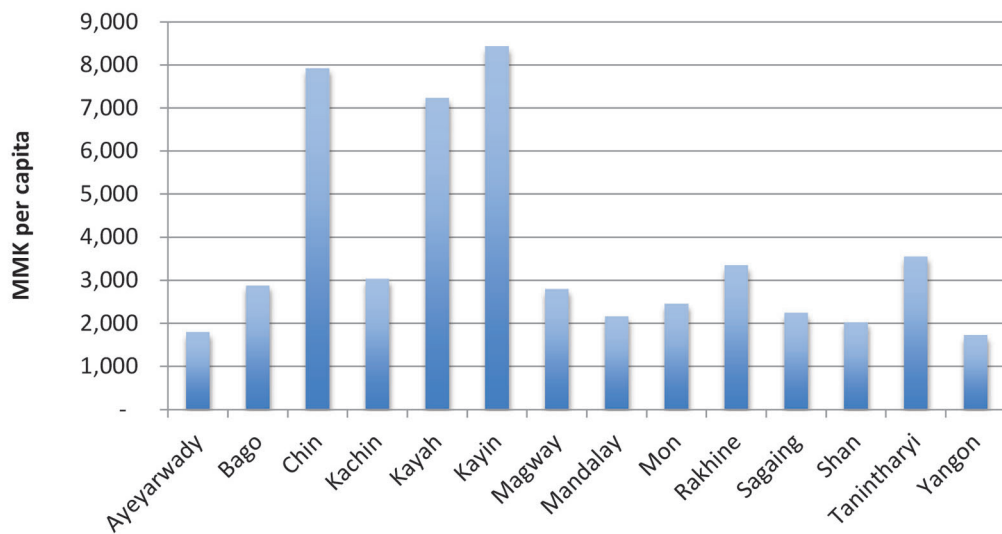
ပြည်ထောင်စု အခြေခံပညာဦးစီးဌာနက ဇယား ၁၈ပါ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှိုင်းရလျာထားချက်များ ပြုလုပ်ရန်မည်သည့် စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များသုံးသည်ကို မသိရချေ။ သို့သော် ဤလျာထားချက်များ၏ ရှိပြီးဖြစ်သောအချက်အပေါ် ညီမျှမှု ဆန်းစစ်ချက်ကို တစ်ဦးချင်းအရင်းခံ တွက်ချက်ခြင်းအားဖြင့် (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စုစုပေါင်းလူဦးရေကို အချက် အလက်မရနိုင်သော ကျောင်းသူ/သား သို့မဟုတ် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေး အရေအတွက်အဖြစ် အစားထိုးအသုံးပြုခြင်း) ရရှိ နိုင်ပါသည်။ဤသို့တွက်ချက်ပါက တစ်ဦးချင်းလျာထားချက် ပျမ်းမျှမြန်မာကျပ်ငွေ ၃,၆၉၀ တွင် ကြီးမားသော ကွာဟချက် ရှိနေကြောင်း- အမြင့်ဆုံးဖြစ်သော ကရင်ပြည်နယ်က အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သော ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီးထက် ၄.၉ ဆ ဖြစ်နေခြင်းကို ကြည့်လျှင်-ညွှန်းဆိုနေပါသည်။ သို့သော် ယခင်ကမြင်တွေ့ခဲ့ရသည့် အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုများထက်ကား များစွာနိမ့်သော ကွာဟချက်အတိုင်းအတာ ဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

ဇယား ၁၈။ အခြေခံပညာဦးစီးဌာန တစ်ဦးကျဘတ်ဂျက်တွင် ကွာဟချက်များ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး	တစ်ဦးကျဘတ်ဂျက်လျာထားချက် မြန်မာကျပ်ငွေ
ဧရာဝတီ	၁,၈၀၅
ပဲခူး	၂,၈၈၂
ချင်း	၇,၉၂၆
ကချင်	၃,၀၃၈
ကယား	၇,၂၃၇
ကရင်	၈,၄၃၉
မကွေး	၂,၈၀၁
မန္တလေး	၂,၁၆၃
မွန်	၂,၄၅၅
ရခိုင်	၃,၃၅၀
စစ်ကိုင်း	၂,၂၄၉
ရှမ်း	၂,၀၃၀
တနင်္သာရီ	၃,၅၅၅
ရန်ကုန်	၁,၇၃၀
ပျဉ်းမူ	၃,၆၉၀
ကွာဟချက်အတိုင်းအတာ	
အနိမ့်ဆုံးတန်ဖိုး	၁,၇၃၀
	ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီ၊ ရှမ်း
အမြင့်ဆုံးတန်ဖိုး	၈,၄၃၉
	ကရင်၊ ချင်း၊ ကယား
အမြင့်ဆုံး အနိမ့်ဆုံး အချိုး	၄.၉

ဤကွာဟချက်သည် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၌ အခြေခံပညာရေးထောက်ပံ့မှု ကုန်ကျစရိတ် သို့မဟုတ် နှိုင်းရလိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်နေခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဥပမာအားဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အလွန်နိမ့် သည့် လျာထားချက်ရရှိသော ရှမ်းပြည်နယ်သည် အံ့အားသင့်စရာ ဖြစ်နေပါသည်။ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သည်မှာ ပြည်ထောင်စု အခြေခံပညာဦးစီးဌာနက မတူညီနိုင်သည့် စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များကို ရိုးစင်းစွာ စုပေါင်းလိုက်ခြင်း၏ ရလဒ်ကြောင့်ဖြစ်နိုင် ပါသည်။ သို့ဆိုလျှင် အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုပုံစံကဲ့သို့ပင် ငွေကြေးလျာထားမှုယန္တရား၌ ချင်းပြည်နယ်၊ ကယား ပြည်နယ်ကဲ့သို့သော လူဦးရေအရွယ်အစားသေးငယ်သည့် ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးများကို မြှုပ်ကွယ်ဘက်လိုက်သည့် သဘောရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၁၅။ အခြေခံပညာရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် တစ်ဦးကျငွေကြေးလျာထားခြင်း - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ဂ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်များ စီမံကိန်းချုပ်နှင့် အရ-အသုံးခန့်မှန်းခြေရေးဆွဲပုံ

ပြီးခဲ့သည့်အပိုင်းများတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်တာဝန်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ငွေကြေးလျာထားပုံများအပြင် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု အရည်အသွေးအတွက် အချို့သော ရှုပ်ထွေးဖွယ်ရာများကို လေ့လာသုံးသပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယခုအပိုင်းတွင်မူ အဆိုပါတာဝန်များအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲပုံနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲပုံများကို ကြည့်ရှု လေ့လာကြမည်ဖြစ်ပါ သည်။ ယေဘုယျကျသော စဉ်းစားဖွယ်အချို့ဖြင့် စတင်ပြီး ဤအပိုင်းတွင် အဆိုပါအသုံးစရိတ်များကို အစီအစဉ်ချထားပုံနှင့် ဘတ်ဂျက်လျာထားပုံ ထို့နောက် ယင်းဘတ်ဂျက်များအတွင်း ဦးစားပေးများကို အကျုံးဝင် ထည့်သွင်း ကြပုံ စသည်ကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီးလျှင် ဆွေးနွေးဖွယ်ရာကိစ္စရပ်များကို တင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဦးတည်ချက်မှာ ပင်မအားဖြင့် ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်း၏နှိုင်းရအလေးပေးမှုမှလွဲပြီး (ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးဘတ်ဂျက်၏ ၄၀%မှ ၆၀%ထိရှိ) များစွာသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကြီးများ ရွေးချယ်ကြရသည့် ဘတ်ဂျက်၏ အစိတ် အပိုင်းဖြစ်ခြင်းက ဒေသန္တရဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများနှင့် ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့် အတိုင်းအတာပိုမိုကြီးမားစေခြင်း (ပို၍ကောင်း သည်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ဆိုးသည်ဖြစ်စေ) ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် လက်ရှိဘတ်ဂျက်မှာ ရှိပြီးဖြစ်သော ဝန်ထမ်းအစီအမံများ၊ ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု အသုံးစရိတ်များကများပြားလှစွာ နေရာယူထားနှင့်ပြီး နှစ်ပတ်လည် အခြေခံဖြင့် ဦးစားပေးများကို ပြန်လည်စီစဉ်နိုင်မည့်အနေအထားနည်းပါးလှပါသည်။

ဂ.၁။ နိဒါန်း - ယေဘုယျ စည်းမျဉ်းများနှင့်ဆွေးနွေးစရာကိစ္စများ

ဂ.၁.၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ အဝန်းအဝိုင်း

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းမှာ အများအားဖြင့် ၎င်းတို့အားလုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးထားသည့် လုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် တာဝန်များဖြင့် အကန့်အသတ်ခံထားရပြီးဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံမှ ၎င်းတို့တာဝန်ယူရသော ကိစ္စများအတွက် အစီအစဉ်ချရန် မျှော်လင့်မရနိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ အဝန်းအဝိုင်းမှာ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များဖြင့် များစွာသတ်မှတ်ခံထားရပါသည်။ ယင်းအဝန်း အဝိုင်းမှာ တိုင်းပြည်များအကြား များစွာကွာခြားကြပါသည်။

တိုင်းပြည်တော်တော်များများတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ အဝန်းအဝိုင်းကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းတွင် ကန့်သတ်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုသည်မှာကျောင်း၊ လမ်းနှင့် ကျန်းမာရေးစင်တာများ တည်ဆောက်ခြင်းကဲ့သို့သောလုပ်ငန်းများကိုဆိုလိုပါသည်။ ဤအမျိုးအစားစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတွင် ဝန်ထမ်းလစာကဲ့သို့သော ဆက်လက်သုံးစွဲရန်လိုအပ်သော အရာများအတွက် သာမန်အသုံးစရိတ်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမပြုချေ။ တစ်နည်းဆို သော် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံ အသုံးအတွက်သာ များစွာဦးတည်ပြီး ဝန်ထမ်းခန့်ထားခြင်းကဲ့သို့သော အခြားသွင်းအားစုများအပေါ် ဦးတည်မှုနည်းပါးပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၏ ဒုတိယဒိုင်မင်းရှင်း (dimension) မှာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဌာနများသည် မကြာခဏဆိုသလို ၎င်းတို့၏တာဝန်များကို အခြားဌာနများဖြင့် မျှဝေ လုပ်ဆောင်လေ့ရှိပြီး အခြားခံစားခွင့်ရှိသူများကိုမူ ထည့်သွင်းသည့်အခါထည့်သွင်း၊ မထည့်သွင်းသည့်အခါမထည့်သွင်းပဲ လုပ်ဆောင်လေ့ရှိပါသည်။ ဥပမာဖြစ်ရပ်များစွာ၌ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးကဲ့သို့သော ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ အပေါ်အောက်အလွှာများ စသည်တို့ဖြင့် လိုအပ်သလို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများသည် မူလ

တန်းကျောင်း ဆောက်လုပ်ရေးများအတွက် တာဝန်ရှိကောင်း ရှိနိုင်သည်။ သို့သော် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနကမူ ဆရာ/မများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏လစာ ပေးခြင်းတို့အတွက် တာဝန်ရှိပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းများကို အဓိပ္ပါယ်ရှိရှိ အတွဲအဆက်မိမိဖြင့် ထိရောက်မှုရှိစေရမည်ဆိုပါက အဆိုပါ ဝန်ဆောင်မှုပေးရာ၌ ပါဝင် ကြသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အေဂျင်စီများနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆင့်များအကြား အတိုင်းအတာတစ်ခု အထိကောင်းမွန်သော ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုများ မကြာခဏလိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

တတိယ ဒိုင်မင်းရှင်း(dimension) မှာ အချိန်အကန့်အသတ်ဖြင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ ရေရှည် သို့မဟုတ် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်မည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းများအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ဗျူဟာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီး ဗျူဟာ ဦးစားပေးများကို ဖော်ထုတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ချက်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသည် ၎င်းတို့၏ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်စွာကာလအတွက် မကြာခဏအစီအစဉ်ဆွဲလေ့ရှိကြရာ ယင်းလုပ်ငန်းတို့ သည် ရန်ပုံငွေရရှိလာခဲ့လျှင် ကာလတစ်ခုအတွင်း၌ အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် အစီအစဉ်ရှိပြီးဖြစ်သော စီမံချက်များကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံချက်စာရင်းတစ်ခုအဖြစ် ထူထောင်ပြီးဖြစ်စေပါသည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း နှစ်စဉ်စီမံကိန်းများက နှစ်စဉ်အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲရေးဖြစ်စဉ်ကို ထောက်ပံ့ ကူညီပေးပါသည်။ တင်းကျပ်သော နှစ်ပတ်လည်အရအသုံး ခန်းမှန်းခြေ ငွေစာရင်း အကန့်အသတ်ဘောင်အတွင်း - ကျော် လွန်၍ရသည့်ဘတ်ဂျက်အဖြစ် ကန့်သတ်ထား ပြီးသောကိန်းသေသုံးစွဲမှုတစ်ခုဟုဆိုလိုသည် - ရေးဆွဲရမည်ဖြစ်သဖြင့် ပိုမို လက်တွေ့ဆန်ဆန် ရေးဆွဲလိုကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ စံအားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတွင် အခြေခံ အအောက်အညီ စီမံချက်များ၏ တန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်း၊ ပုံစံထုတ်ခြင်းနှင့် ကုန်ကျစရိတ် တွက်ချက်ခြင်းကဲ့သို့သော ကောင်း မွန်ပြီး အသေးစိတ်ကျသည့် နည်းပညာများ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လိုအပ်ပါသည်။

နောက်ဆုံးဒိုင်မင်းရှင်း(dimension)မှာ စီမံကိန်းရေးဆွဲသည့်နည်းလမ်းဖြင့် ပါတ်သက်ဆက်နွှယ်နေပါသည်။ တိုင်းပြည် များစွာတွင် အောက်ခြေမှအထက်သို့ သို့မဟုတ် အများပူးပေါင်းပါဝင်သော စီမံကိန်းရေးဆွဲနည်းကို အလေးပေးကြပြီး ယင်း နည်းလမ်းအားဖြင့် နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများနှင့် ရပ်ရွာအသိုက်အဝန်းများက ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ရာ၌ တက်ကြွစွာပါဝင် နိုင်ကြပါသည်။ ဤနည်းလမ်းဖြင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းကို ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချခြင်း ဖြစ်စဉ်၏ လျာထားချက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုကို ရရှိစေသောနည်းလမ်းအဖြစ် ရှုမြင်ကြပြီး ယင်းနည်းလမ်းအားဖြင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက မတူညီသည့် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သောကွဲပြားသည့် ကုန်စည်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများကို ထောက်ပံ့ဖြည်းဆည်းပေးခြင်းနှင့် ဒေသန္တရမှ ၎င်းကုန်စည်၊ ဝန်ဆောင်မှုတို့ကို ရယူသုံးစွဲလိုမှုတို့အကြား ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် တွဲစပ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

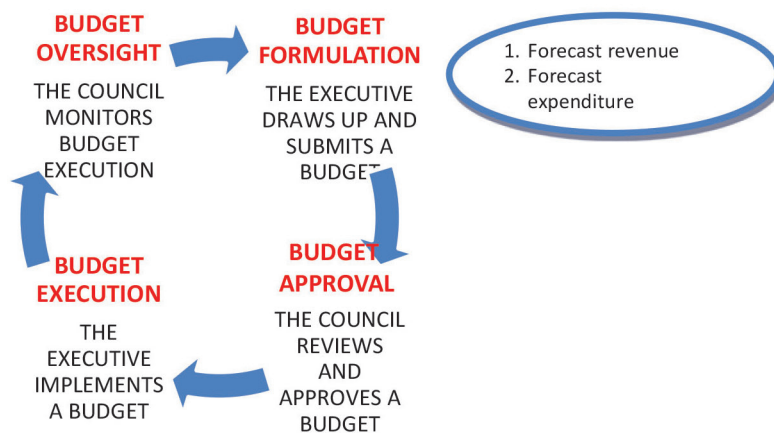
၈.၁.၂။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း အဝန်းအဝိုင်း

အခြားသောပြည်သူ့ကဏ္ဍ အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းများအရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အရအသုံးခန်းမှန်းခြေ ငွေစာရင်းသည် ဗဟိုအစိုးရထံမှ လွှဲပြောင်းပေးမှုများ၊ထောက်ပံ့ငွေများနှင့် လာမည့်နှစ်အတွက် စီစဉ်ထားပြီးသော အသုံးစရိတ် အားလုံးတို့ အပါအဝင် မျှော်လင့်ထားသည့် ရငွေများအားလုံးတို့၏ မျှော်မှန်းချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်း၌ အရေးပါသောအကြောင်းပြချက် ၂ ရပ်ရှိသည်။ ပထမအကြောင်းပြချက်မှာ ယင်းမျှော်မှန်းချက်က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ မူဝါဒများ၊ နိုင်ငံရေးကတိကဝတ်များနှင့်ရည်ရွယ်ချက်များကို ရငွေမည်မျှရှာဖွေမည်၊ မည်သို့ရှာဖွေမည်နှင့် ယင်း ရန်ပုံငွေများကို အပြိုင်လိုအပ်ချက်များအား ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်မည်သို့သုံးစွဲမည် စသောဆုံးဖြတ်ချက်များအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ ရမည့်အချက်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအကြောင်းပြချက်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဘတ်ဂျက်သည် ကျစ်လစ် သိပ်သည်းမှု ပုံစံတစ်ခုကို ကိုယ်စားပြုရမည်။ အုပ်ချုပ်ရေး- မြို့တော်ဝန် သို့မဟုတ် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတစ်ဦး - နှင့် ဘတ်ဂျက်ကို အတည်ပြုရမည့် ရွေးကောက်ခံကောင်စီတို့အကြား သဘောတူညီမှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဤကျစ်လစ်သိပ်သည်းမှုမှာ အုပ်ချုပ် ရေးပိုင်း၏ တစ်စုံတစ်ရာသော ရငွေများရှာဖွေခြင်းနှင့် သဘောတူညီထားသည့် လုပ်ငန်းများတွင် သုံးစွဲမည်ဟူသော

ဥပဒေတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ဥပဒေတစ်ပိုင်းကတိကဝတ်ဖြစ်ပါသည်။ မူအားဖြင့် ဘတ်ဂျက်လျာထားပြီးသည့်အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်ပြီး လျာထားမှုမရှိသည်များအတွက် မသုံးစွဲနိုင်ချေ။ သို့သော် ဘတ်ဂျက်တို့သည် အများအားဖြင့် ပြန်လည်ရေးဆွဲနိုင်သည်သာ ဖြစ်ပြီး အမှန်တကယ်တွင်လည်း ပြန်လည်ရေးဆွဲခြင်းကို မကြာခဏတွေ့ရှိရပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းတို့သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ အရ/အသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲရန် ပြဌာန်းပေးကြပြီး အများအားဖြင့် နှစ်ပတ်လည်ဘတ်ဂျက်သည် မျှတမှု ရှိစေရန်သတ်မှတ်ပေးကြပါသည်။ သို့မှသာ မျှော်မှန်း အသုံးစရိတ်များသည် ရငွေများကိုကျော်လွန်သွားခြင်းမရှိတော့ချေ။ အလားတူ ဘတ်ဂျက်များတင်ပြရမည့်ရက်နှင့် အတည်ပြု ရမည့် ရက်များကို သတ်မှတ်ပေးပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်း ပုံစံများကိုလည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမှတစ်ဆင့် မကြာခဏသတ်မှတ်ပေးကြပါသည်။ ရံဖန်ရံခါတွင် အဆိုပါစည်းမျဉ်းများဖြင့် လုံးဝ ကန့်သတ် ပေးလိုက်ခြင်းက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ အားဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်ထိန်းချုပ်ခွင့်ကို အမှန်တကယ် ရရှိ ခံစားစေနိုင်မည့် ဒီမိုကရေစီအတတ်စုံအထိ လျော့ချပေးလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ပုံငါး။ ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်းပြည့်လည်ပါတ်ပုံ- ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ခြင်း။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်း ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲခြင်းသည် အများအားဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေး မဏ္ဍိုင်၏တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့တိုင်းပြည်များတွင် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုသည်မှာ ရွေးကောက်ခံမြို့တော်ဝန် သို့မဟုတ် ဥက္ကဋ္ဌနှင့်သူ/သူမ၏အဖွဲ့ဖြစ်သည်။အခြားတိုင်းပြည်များတွင်ဂါဗာနာကဲ့သို့သောခန့်အပ်ထားသည့်အမှုဆောင်ချုပ်ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်း ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်၏ ပထမအဆင့်မှာ ရငွေကို တိကျနိုင်သမျှ တိကျအောင် ခန့်မှန်းရခြင်းဖြစ်သည်။ဤသည်တို့မှာ ကိုယ်ပိုင်-ရင်းမြစ်မှရငွေများနှင့် ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုများ ဖြစ်ကာ အပိုင်း (ခ) ၌ ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအဆင့်မှာ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်ကို ခန့်မှန်းရန်ဖြစ်သည်။ ဤအဆင့်သည် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း အထူးသဖြင့် ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်ရှုထောင့်အရ ချိတ်ဆက်မှုရှိသင့်သည်။ ဒေသန္တရစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်သည် အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် ပါဝင်ရမည့် ဦးစားပေးစီမံချက်များကို ဖော်ထုတ်ပေးပြီးဖြစ်သင့်ပါသည်။ ဦးစားပေးများကို အကောင်း ဆုံးရွေးချယ်မှုကိုပြုလုပ်ရန် မတူကွဲပြားသည့် ရွေးချယ်စရာများ၏ နှိုင်းရအားသာချက်များ အကဲဖြတ်ပြီးမှသာ ပြုလုပ် သင့်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ရရှိနိုင်သော ရင်းမြစ်များမှာ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းမှပေါ်ထွက်လာသည့် အဆိုပြုချက်များ အားလုံးကို မည်သည့်အခါမျှ လုံလောက်အောင် လွှမ်းခြုံနိုင်မည်မဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ လစာကုန်ကျစရိတ်များဖြင့် အကြိမ်

များစွာ လွှမ်းမိုးခံနေရသည့် သာမန်အသုံးစရိတ်များအတွက် ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်းကို ယခင်အသုံးစရိတ် ဖြစ်ရပ် ပုံစံများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးပို့ခြင်းအတွက် ခန့်မှန်းချက်များ၏ ဆန်းစစ်ချက်များဖြင့် ချိတ်ဆက်ထားသင့်ပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသည် ပုံမှန်အားဖြင့် ၎င်းတို့ကလုပ်ဆောင်ပေးရန်မျှော်လင့်သော လူမှုရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ဆောင်မှုများကဲ့သို့သော ပြည်သူ့ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများဖြင့် တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ်သည့် အသုံးစရိတ်များအတွက် ဘတ်ဂျက်လျာထားကြပါသည်။ သို့သော် သီးခြားအသုံးစရိတ်များကို ဆန်းစစ်ရာ၌မူ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ စီရင်စုအတွင်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချနိုင်ရန် အလားအလာရှိသော ဆင်းရဲသူအကျိုးပြု-အဆိုပြုသုံးစွဲခြင်းအတိုင်းအတာတစ်ရပ်ဖြင့်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အချို့ဖြစ်ရပ်များ၌ ကျား/မ ကိစ္စရပ် များအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုအလားအလာကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်နိုင်မည့် အတိုင်းအတာဖြင့်လည်းကောင်း ၎င်းတို့၏ ဘတ်ဂျက်ကို အကဲဖြတ်ခံရနိုင်ပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့က နှစ်ပါတ်လည်ဘတ်ဂျက်ကို အကြမ်းရေးဆွဲပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အတည်ပြုချက် ရယူရန် တင်ပြရမည်ဖြစ်ကာ ယင်းသည်ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်း၏ ဒုတိယ အဆင့်ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းပြည်အများစုတွင် နှစ်ပတ်လည် ဘတ်ဂျက်ကို ဒေသန္တရကောင်စီအား တင်ပြအတည်ပြုချက် ရယူရန်လိုအပ်ပြီး အများအားဖြင့် မဖြစ်မနေ လုပ်ဆောင်ရမည့် ဘတ်ဂျက်ဆက်ရှင်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

သို့သော်အချို့တိုင်းပြည်များတွင်အထူးသဖြင့်ပြင်သစ်စကားပြောတိုင်းပြည်များ၌ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်ကောင်စီက နှစ်ပတ်လည်ဘတ်ဂျက်ကို အတည်မပြုပဲ လက်ခံလိုက်ကြရာ ၎င်းတို့၏ ဥပဒေအရဘောင်ဝင်မှုကို ဗဟိုအစိုးရ၏ အပြည့်အဝ အတည်ပြုမှုအားဖြင့် (သို့မဟုတ် ဗဟိုက ခန့်အပ်ထားသော အုပ်ချုပ်ရေးက) ဆိုင်းငံ့ထားပြီး မူအားဖြင့် ဗဟိုအစိုးရက ဘတ်ဂျက်တွင် ခွင့်ပြုနိုင်မည့် အသုံးစရိတ်များသာ ပါဝင်စေရန်နှင့် ဘတ်ဂျက်များကို အချိုးအစားမျှတမှု ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

နောက်အဆင့်များဖြစ်သည့် ဘတ်ဂျက်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ကြီးကြပ်ခြင်းတို့သည် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု စက်ဝန်းတွင် အလွန်အရေးကြီးသော အဆင့်များဖြစ်ကြသော်လည်း ဤအစီရင်ခံစာတွင်မူ ထည့်သွင်းတင်ပြခြင်းမပြုပါချေ။

၈.၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း

အာရှတိုင်းပြည်အများစုကဲ့သို့ပင် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ သမိုင်းကြောင်းအရပင် အရေးပါသော အစိုးရတာဝန် တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းများ၊ စီမံကိန်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနများကို အဆင့်အားလုံး၌ အရေးကြီးသည့်ကဏ္ဍတွင် လုပ်ဆောင်နေသည်ကို မြင်တွေ့ရပြီး ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်း၏ အားလုံးသော အကြောင်းအရာများထက် ပိုသောအကြောင်းမှာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုလမ်းကြောင်းကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ နှစ်ပေါင်းများစွာထွေးပွေ့မှုဖြစ်ပါသည်။

၈.၂.၁။ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းအတွက်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်

စီမံကိန်းကော်မရှင်များ နှင့် ကော်မတီများ

၂၀၁၆ခုနှစ် မေလက ထုတ်ပြန်သော သမ္မတ၏အမိန့်ကြော်ငြာစာအရ³³ အမြင့်ဆုံးအမျိုးသားစီမံကိန်း ကိန်းရေးဆွဲရေးအဖွဲ့မှာ ယခုအခါ အမျိုးသားစီမံကိန်းကော်မရှင်(အင်ပီစီ)ဖြစ်ပါသည်။ ကော်မရှင်ကို သမ္မတက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပြီး ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးများအားလုံး နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခုမှ ဝန်ကြီးချုပ်များအားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခြင်းသည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၂၉ (က)အရ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော ဘဏ္ဍာရေး

33 သမ္မတ၏အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၁၁/၂၀၁၆။ ၅ မေ ၂၀၁၆

ကော်မရှင်ဖြင့် တူညီရမည်ဖြစ်သော်လည်းပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်များနှင့်အတူ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး များကို ထပ်မံဖြည့်သွင်းထားပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် အစောပိုင်းကာလက အမျိုးသားစီမံကိန်းကော်မရှင်ကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန (ယခင်အမျိုးသား စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်မှုဝန်ကြီးဌာန)³⁴ အတွင်းရှိ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးက အထောက်အကူပေးနေခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်တွင် နောက်ဆက်တွဲအမိန့်ကြေငြာစာ³⁵ ဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းကော်မရှင် များကိုလည်း ဖွဲ့စည်းပေးထားပြီး သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်မှုမရှိစေပဲ လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် စီမံကိန်းများကို ဆန်းစစ်ရန်နှင့်အတည်ပြုရန် လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးအပ် ထားပါသည်။ အဆိုပါ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းကော်မရှင်များကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးချုပ်များက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီးအားလုံးသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ကော်မရှင် အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းရေးမှူးတို့ဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ၎င်းတို့မည်သို့မည်ပုံ အလုပ်လုပ်ဆောင်ကြသည်ကို ပြောဆိုရန်မှာမူ စောလွန်းပါသေးသည်။

စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ

ဖြည့်စွက်ကြေငြာချက်တစ်ရပ်က³⁶ ယခင်ရှိပြီးဖြစ်သော စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပြန်လည်ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤကော်မတီများမှာပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အားလုံး၌ တည်ရှိခဲ့ဖြစ်ပြီး ယခုအခါပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနလက်အောက်မှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးစီမံကိန်း ကော်မရှင် များ၏ လက်အောက်သို့ ရောက်ရှိသွားကာ စီမံကိန်းအဆိုပြုချက်များကို ၎င်းကော်မရှင်များသို့တင်ပြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၁၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများ (ပီအက်ဖ်အိုင်စီ)

■ ပြည်နယ် ပီအက်ဖ်အိုင်စီ (PFIC)	
ဥက္ကဋ္ဌများ။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးများ။
အဖွဲ့ဝင်များ။	လွှတ်တော်အမတ်များ၊ ရွေးချယ်ခံရသည့် အင်ဂျီနီယာများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လမ်းမကြီးများ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တော၊ ငါးလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ မြေစာရင်း၊ စက်မှုအစရှိသည့်ဌာနများ၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ။
အတွင်းရေးမှူး။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းညွှန်ကြားရေးမှူး။
တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး။	ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနညွှန်ကြားရေးမှူး။

34 စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနကို ယခင် ၁၉၇၂ နှင့် ၁၉၉၃ အကြား၌ ပေါင်းစည်းဖူးပါသည်။

35 သမ္မတ၏အမိန့်ကြေငြာစာ အမှတ် ၁၁/၂၀၁၆။ ၅ မေ ၂၀၁၆

36 စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည် ဖော်ရေးကော်မတီများ အမိန့်ကြေငြာစာ အမှတ်. ၁၃/၂၀၁၆။ ၅ မေ ၂၀၁၆

	
■ ခရိုင်ပီအက်စ်အိုင်စီ (ဒီ ပီအက်စ်အိုင်စီ -DPFIC)	
ဥက္ကဋ္ဌ။	ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူး (ဂျီအေဒီ)
အဖွဲ့ဝင်များ။	လွှတ်တော်အမတ်များ၊ ရွေးချယ်ခံရသည့် အင်ဂျီနီယာများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လမ်းမကြီးများ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တော၊ ငါးလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေး ဝန်ဆောင်မှုများ၊ မြေစာရင်း၊ စက်မှု အစရှိသည့်ဌာနများ၏ ခရိုင်ဦးစီးအရာရှိများ။
အတွင်းရေးမှူး။	ခရိုင်စီမံကိန်းဦးစီးအရာရှိ။
တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး။	ခရိုင်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန ဦးစီးအရာရှိများ။
■ မြို့နယ်ပီအက်စ်အိုင်စီ (တီပီအက်စ်အိုင်စီ - TPFIC)	
ဥက္ကဋ္ဌ။	မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူး (ဂျီအေဒီ)
အဖွဲ့ဝင်များ။	လွှတ်တော်အမတ်များ၊ ရွေးချယ်ခံရသည့် အင်ဂျီနီယာများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် များ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လမ်းမကြီးများ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်တော၊ ငါးလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေး ဝန်ဆောင်မှုများ၊ မြေစာရင်း၊ စက်မှုအစရှိသည့်ဌာနများ၏ မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများ။
အတွင်းရေးမှူး။	မြို့နယ် စီမံကိန်းဦးစီးအရာရှိ။
တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး။	မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနဦးစီးအရာရှိများ။
မှတ်ချက်။ အချို့ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ရသူများက အဆင့်အမျိုးမျိုးရှိ ပီအက်စ်အိုင်စီ အဖွဲ့ဝင်များကို အမျိုးမျိုးတုံ့ပြန်ဖြေကြားမှုများရှိရာ မတူညီသည့်အစီအမံများ ရှိကောင်းရှိနိုင်ပါသည်။ အထက် ဖော်ပြပါအဖွဲ့ဝင်များမှာအဆင့်တစ်ဆင့်စီအတွက်အပြည့်စုံဆုံးသောအတိုင်းအတာကိုဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။	

၈.၂.၂။ စီမံကိန်းများနှင့် စီမံကိန်း စက်ဝန်းများ

အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော နှစ် ၂၀ ရေရှည်အမျိုးသားဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (၂၀၁၁- ၂၀၃၀)ကို ယခင်သမ္မတ သက်တမ်းတွင် ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး ယင်းက ၅နှစ်တာ ကာလတို ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းဆက်တွဲများအဖြစ် ပြည်ထောင်စုနှင့်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် နှစ်ဆင့်လုံးတွင် ရေးဆွဲရပြီး၎င်းမှတစ်ဖန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အစိုးရများဌာနများနှင့် မြို့နယ်တစ်မြို့နယ်စီအတွက်လည်းကောင်း၊ နှစ်စဉ် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအဖြစ် နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်းဖြင့် အလိုက်ညီတွဲဖက် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြရပါသည်။

မူအားဖြင့် ဒုတိယငါးနှစ်စီမံကိန်းစက်ဝန်း (၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ်) မှာ ယခု အခါ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ၂ ဆင့်စလုံးအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ဆဲဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ငါးနှစ် စီမံကိန်းများကို အပိုင်း ၂ ပိုင်း သို့မဟုတ် ထုထည် ၂ရပ်ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ (၁) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ ကိုယ်ပိုင် ဘတ်ဂျက်ဖြင့်ရန်ပုံငွေ လျာထားရသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ကိုယ်ပိုင်စီမံပကိန်း နှင့် (၂) သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနအမျိုးမျိုး၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများကို စုပေါင်းထားသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအများအတွက် ပြည်ထောင်စုစီမံကိန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။

သို့သော်ဤရေရှည်နှင့်ကာလတို စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး မူဘောင်များသည် ခေတ်နှင့်မလျော်ညီတော့ချေ။ ယင်းတို့ကို အထက်မှ အောက်သို့ ချပြသည့်နည်းလမ်းဖြင့်ရေးဆွဲကာ ရုပ်ပိုင်းအခြေခံအဆောက်အအုံများကိုသာ အများအပြားဦးတည်ထားပြီးလျှင် လူမှုရေး ဝန်ဆောင်မှုများအတွက်မူ လုံလောက်မှုမရှိဟု ကျယ်ပြန့်စွာရှုမြင်ကြပါသည်။ ယေဘုယျအမြင်မှာ ယခုလက်ရှိ အရပ်သားအစိုးရ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် မူဝါဒဦးစားပေးမှုများဖြင့် လျော်ကန်ကိုက်ညီမည့် ဗျူဟာမြောက် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးမူဘောင် အသစ်တစ်ခု မပေါ်ထွက်မီအထိ နှစ်စဉ် စီမံကိန်းအပေါ်တွင်သာ အဓိကဦးတည်ထားရှိသည်ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

အပိုင်း ၈.၃ တွင် နှစ်ပတ်လည် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးစက်ဝန်းများနှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို လေ့လာသုံးသပ်ထားပြီး ယခုအချိန်၌ ပြောင်းလဲကောင်း ပြောင်းလဲမည်ဆိုသော်လည်း အသစ်ဖွဲ့စည်း လိုက်သော ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းကော်မရှင်များ၏ကဏ္ဍကို အတန်အသင့် ထင်ဟပ်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။

၈.၃။ နှစ်စဉ်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း စက်ဝန်း

၈.၃.၁။ နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်း မိတ်ဆက်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းကို ပြင်ဆင် ရန်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် လုပ်ဆောင်ရသော နှစ်ပတ်လည် စက်ဝန်းအဆင့်များရှိပါသည်။ ယင်းစက်ဝန်းကို မလေ့လာမီ ပထမဦးစွာ စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်အကြားနှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနနှင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနတို့၏ အခန်းကဏ္ဍ များကို ခွဲခြားရှင်းလင်းရန် အရေးကြီးပါသည်။

နှစ်စဉ်စီမံကိန်း

စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာန၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီက ကာလလတ် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့် ဦးစားပေးမှုများဖြင့် ရှေ့နောက်လျော်ညီအောင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနတစ်ခုစီအားဖြင့် ဖော်ထုတ် ရေးဆွဲထားသော သီးခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ (အဓိကအားဖြင့် ငွေလုံးငွေရင်း ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းများသာ ပါဝင်ပါ သည်။) ပါဝင်သည့် နှစ်စဉ်ဖြစ်တစ်ခုကို စီမံခန့်ခွဲရန်ဖြစ်ပါသည်။ အကြိမ်များစွာ၌လုပ်ငန်းမှာ ထိုစီမံကိန်းနှစ်အတွက် ငါးနှစ် စီမံကိန်းပါ ဖော်ပြပြီးလုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်ကျစရိတ်များကို အသေးစိတ်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် နောက်ဆုံးအခြေအနေဖြင့် လျော် ညီအောင်ပြုပြင်ခြင်းတို့ကို ရိုးစင်းစွာထပ်မံလုပ်ဆောင်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ဤဖြစ်စဉ်ကို အောက်ခြေမှစတင်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် မြို့နယ်အဆင့်မှ စတင်စေခြင်းကို သေချာစေရန် များစွာ အလေးပေးလာပါသည်။

နှစ်စဉ်စီမံကိန်းမှာ (အမှန်အားဖြင့် ငါးနှစ်စီမံကိန်းသာဖြစ်သည်။) စီမံချက်များနှင့်ကုန်ကျစရိတ်စာရင်းထက် အနည်းငယ်သာ (နည်းပညာဆိုင်ရာအသေး စိတ်အချက်များ၊ နေရာဒေသနှင့်အ ရွယ်အ စားစသည်ဖြင့်) ပိုပါသည်။ နှစ်စဉ်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်စဉ်သည် အတည်ပြုပြီးဖြစ်သောစီမံကိန်းကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပေးထားသည့် ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးစီမံကိန်းဥပဒေ၌ အဆုံးသတ်ပါသည်။ ၎င်းဥပဒေတွင် နောက်ဆက်တွဲ ၂ ခန်းပါရှိပြီး ပထမအခန်းသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ ဘတ်ဂျက်က ရန်ပုံငွေသုံးစွဲရန် လျာထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများ၏ အကျဉ်းဖော်ပြချက် (အမျိုးအစား၊ နေရာ၊ ကုန်ကျစရိတ် စသည့်အသေးစိတ်များပါရှိသည်။) ဖြစ်ပြီး အခန်း ၂ မှာ ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်က ရန်ပုံငွေလျာထားရမည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများက အကောင်အထည်ဖော်ရန်ရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံချက် စာရင်းဖြစ်ပါသည်။

နှစ်စဉ် (ခန့်မှန်းနှင့် ပြုပြင်ပြီး)ဘတ်ဂျက်

ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တစ်နှစ်မတိုင်မီ နိုဝင်ဘာလတစ်ဝိုက်တွင် ပြည်ထောင်စု အရအသုံး ခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနက ဖြန့်ဝေစာတစ်စောင်ဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား လာမည့်ဘဏ္ဍာနှစ်တွက် ၎င်းတို့၏ ဘတ်ဂျက် ခန့်မှန်း (ဘီးအီး - Budget Estimate)များကိုပြင်ဆင်နိုင်ရန် ကြိုတင်ညွှန်ကြားပါသည်။ ၎င်းဖြန့်ဝေစာ၌ ယေဘုယျအားဖြင့် အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် ဖြစ်စဉ်အတွက် ညွှန်ကြားချက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ဇယား ၁၉။ ဘတ်ဂျက် ဖြန့်ဝေစာ - အထွေထွေဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်းအတည်ပြု လုပ်ငန်းအချိန်ဇယား

ပထမအဆင့်	- ဌာနများအားလုံးက ၎င်းတို့၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးများထံ အဆိုပြုချက်များအားတင်ပြပြီး ယင်းတို့ကို ငွေလုံးငွေရင်း၊ သာမန် သို့မဟုတ် ကြွေးမြီအဖြစ် ညွှန်းဆိုရန် တင်ပြရမည်။
ဒုတိယအဆင့်	- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနဆိုင်ရာညွှန်ကြားရေးမှူးများက ၎င်းတို့၏ ပြည်နယ် တိုင်းဒေသကြီး အရ အသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနထံသို့ အဆိုပြုချက်များတင်ပြရမည်။ - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနကအဆိုပြုချက်များအား ရှေ့နောက် လျော်ညီမှု၊ တိကျမှုနှင့် ဥပဒေများ၊စည်းမျဉ်းများဖြင့်ညီညွတ်မှုရှိမရှိ အကဲဖြတ်ရမည်။
တတိယအဆင့်	- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက ဌာနဆိုင်ရာ အဆိုပြုချက်များအားလုံးကို စုပေါင်းပြီးနောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရထံသို့ ပြန်လှန်သုံးသပ်ရန်နှင့် အတည်ပြုရန်အတွက် တင်ပြရမည်။ - ထို့နောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်မှ အတည်ပြုချက် ရယူရန် အဆိုပြုချက်များကို တင်ပြရမည်။ - ထို့နောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရက အဆိုပြုချက်များကို ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရေး ကော်မရှင် ထံသို့ အတည်ပြုချက်ရယူရန် တင်ပြရမည်။
စတုတ္ထအဆင့်	- အတည်ပြုပြီးနောက် ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်က ယင်းအတည်ပြုပြီးသော ဘတ်ဂျက် အားလုံးကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံသို့ ပြည်ထောင်စုအရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ဥပဒေပြင်ဆင် နိုင်ရန် တင်ပြရမည်။ - ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြည်ထောင်စုအရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းဥပဒေကို အတည်ပြုရမည်။ - ထို့နောက်တွင်မှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များက ၎င်းတို့၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းဥပဒေကို အတည်ပြုရမည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာန၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အထက်ဖော်ပြပါ ဖြစ်စဉ်ကို စီမံခန့်ခွဲရန်နှင့် ယင်းဖြစ်စဉ်အားဖြင့် နှစ်စဉ်ရငွေ များ(ကိုယ်ပိုင်-ရင်းမြစ်ရငွေနှင့်လွှဲပြောင်းမှုများ) နှင့် အသုံးစရိတ်များ (သာမန်နှင့်ငွေလုံးငွေရင်း) တစ်စုံကို အစိုးရ၏မူဝါဒဦးစားပေးများ၊ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ နှင့်လျော်ညီစေပြီး အတည်ပြုရပါသည်။ ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်းသည် အဆုံးသတ်၊အတည်ပြုပြီးသည့် နောက်ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး နှစ်စဉ်အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ဥပဒေတွင် ထင်ဟပ်ရမည်ဖြစ်သည်။

သို့သော်ယင်းနှစ်အတွင်းပင်အမှန်ရငွေနှင့်အမှန်အသုံးစရိတ်အဆင့်များထင်ရှားလာသည်နှင့်အမျှအတည်ပြုဘတ်ဂျက်များမှာ ညှိနှိုင်းရန်လိုအပ်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့်နှစ်တိုင်း၏ ဇွန်လတွင် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေ စာရင်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက ဘတ်ဂျက်အကောင်အထည်ဖော်နေမှုအခြေအနေကို ပြန်လှန်သုံးသပ်ရန်နှင့် ပြုပြင် ခန့်မှန်းနိုင်ရန်အတွက် ဖြန့်ဝေစာ တစ်စောင်ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် ရရှိလာသော ပြုပြင်ခန့်မှန်းကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်တို့က အတည်ပြု နိုင်ရန်တင်ပြရပါသည်။

ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်း နှင့် ပြုပြင်ခန့်မှန်းတို့အတွက် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီးဌာနက စည်းကမ်းသတ်မှတ်ပေးထားသည့် ပိုမိုအသေးစိတ်ထားသည့်အချိန်ဇယားများကို နောက်ဆက်တွဲ-၄ ပါ သာမန်အချိန်ဇယား (၂၀၁၅/၁၆ဘဏ္ဍာနှစ်အရ) နှင့် အရှိန်မြှင့်အချိန်ဇယား (၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ် အတွက်)များတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်ဘတ်ဂျက်ကို သာမန်နှင့် ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်အလိုက် အဓိကစာတိုင်နှစ်ခုဖြင့် အမျိုးအစား ခွဲခြားပေးထားပါသည်။ အချို့ဖြစ်ရပ်များတွင် သီးခြားထည့်ဝင် ငွေစာတိုင်တစ်ခုပါရှိပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး

အစိုးရထံမှ ၎င်းတို့၏ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အတွင်းရှိ ဌာနများ သို့မဟုတ် လက်ခံရရှိသူများထံသို့ လွှဲပေးသည့်ရန်ပုံငွေများကို မှတ်တမ်းတင် ရန်အသုံးပြုပါသည်။ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်များမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၁ သန်း အထက်ကျော်ပြီး တစ်နှစ်ထက်ပိုသော သက်တမ်းရှိလာခြင်းကြောင့် ယင်းနှစ်အတွင်း³⁷ အစားထိုးရန် မလိုအပ်သော ရပိုင်ခွင့်များ(Assets) (မရွေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ) မှထွက်ပေါ်လာသော အသုံးစရိတ်များဖြစ်ကြပါသည်။

ဇယား ၂၀။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်ဘတ်ဂျက်ပုံစံ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စုဆောင်းမှု အစိတ်အပိုင်းများ	သာမန်	ငွေလုံးငွေရင်း	ထည့်ဝင်မှုများ
အပိုင်း ၁ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအစိတ်အပိုင်းများ			
အပိုင်း ၂ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရဌာနများ (ထွေ/အုပ်၊ သစ်တော စသည်)			
အပိုင်း ၃ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ			
စုစုပေါင်း			

ရင်းမြစ်-ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်

37 အခြားလေ့လာချက်များတွင် တွေ့ရသည့်အတိုင်းဤသို့အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းသည် မည်သည့်အခါမျှ ရှေ့နောက်ညီညွတ်မှုမရှိဟု ယုံကြည်ရသည့်အကြောင်းပြချက်များရှိပါသည်။

နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်တို့အကြား ဆက်သွယ်ချက်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်

ယေး ၂၁ တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းကို ယေး၏ဘက်ဘက်နှင့် နှစ်စဉ်အရအသုံးခန်းမှန်းခြေ ငွေစာရင်းကို ယေး၏ ညာဘက်တွင်ထားပြီး ၎င်း ၂ ခုအကြား ဆက်သွယ်ချက်ကို ပုံဖော်ထားပါသည်။

ယေး ၂၁။ နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်တို့အကြား ဆက်သွယ်ချက် သရုပ်ဖော်ပုံစံ

နှစ်ပတ်လည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်း (အတွဲ ၁)		နှစ်ပတ်လည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန်းမှန်းခြေငွေစာရင်း			
စီမံချက်များနှင့် အသေးစိတ်များ	ကုန်ကျစရိတ်များ	စီမံကိန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက်		အခြား	
		ငွေလုံးငွေရင်း	သာမန်	ငွေလုံးငွေရင်း	သာမန်
ဌာန (က) စီမံချက် ၁ စီမံချက် ၂ စီမံချက် အင်					
ဌာန (ခ) စီမံချက် ၁ စီမံချက် ၂ စီမံချက် အင်					
ဌာန (ဂ) စီမံချက် ၁ စီမံချက် ၂ စီမံချက် အင်					
ဌာန (အင်) စီမံချက် ၁ စီမံချက် ၂ စီမံချက် အင်					
စုစုပေါင်း					

ရင်းမြစ်- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်

နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်တွင် (က) အလုံးစုံမဟုတ်သော်လည်း အဓိကအားဖြင့် ငွေလုံးငွေရင်းအ သုံးစရိတ်များဖြစ်သည့် စီမံကိန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ကိုက်ညီသော အသုံးစရိတ်များနှင့် (ခ) တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်စီမံကိန်းများ၌ မပါဝင်ပဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံချက်များနှင့် ဆက်စပ်ခြင်းမရှိ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ သာမန်အသုံးစရိတ်တို့ဖြင့်သာ အဓိကသက်ဆိုင်သော အသုံးစရိတ်များတို့ ပါဝင်ပါသည်။

ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနဘတ်ဂျက်များအောက်မှ ရန်ပုံငွေလျာထားသည့် အသုံးစရိတ်များအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်း(အတွဲ ၂)လည်းရှိပါသည်။

မြို့နယ်အဆင့်

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ စီမံကိန်းများနှင့်ဘတ်ဂျက်များကို မြို့နယ်များအတွက် လျော်ညီသော နှစ်စဉ်စီမံကိန်းများနှင့် ဘတ်ဂျက်များအဖြစ်သို့ ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ပါသည်။ အတွဲ နှစ်တွဲစလုံးကို ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတို့မှ ရန်ပုံငွေလျာထားပေးသည့် အသုံးစရိတ် နှစ်မျိုးစလုံး တစ်ပေါင်းတည်းဖော်ပြထားသော ရိုးရိုးရှင်းရှင်း အထောက်အထား တစ်ရပ်အဖြစ် ပေါင်းစည်းပေးရပါသည်။ ဇယား ၂၂ တွင် ဖားအံမြို့နယ်အတွက် သရုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၂၂။ ဖားအံမြို့နယ်၏ အတည်ပြုပြီးဖြစ်သော စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်-မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း-၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်

အစုအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ဌာန	ဘတ်ဂျက်ရင်းမြစ်		
	ကရင်ပြည်နယ်	ပြည်ထောင်စု	စုစုပေါင်း
အပိုင်း၁- ပြည်နယ်အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး			
အုပ်ချုပ်ရေး	၃၂၀.၇၁	-	၃၂၀.၇၁
လွှတ်တော်	၃၂၃.၇၄	-	၃၂၃.၇၄
အမှုဆောင်ကော်မတီ	-	၉၃.၇၀	၉၃.၇၀
ရှေ့နေ	၃၉.၂၀	-	၃၉.၂၀
စာရင်းစစ်ချုပ်	၄.၂၀	-	၄.၂၀
အပိုင်း ၁ - အဖွဲ့စုစုပေါင်း	၆၈၇.၈၅	၉၃.၇၀	၇၈၁.၅၅
အပိုင်း၂ - ဝန်ကြီးဌာနများနှင့်ဌာနများ			
စိုက်ပျိုးရေး	၂,၇၃၈.၅၇	၂,၄၉၄.၈၁	၅,၂၃၃.၃၈
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး	၂၈၇.၂၃	-	၂၈၇.၂၃
စီးပွားရေးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်း	၃၀၅.၅၀	-	၃၀၅.၅၀
လျှပ်စစ်ဌာန	၃,၁၁၆.၀၀	၈၇၆.၄၂	၃,၉၉၂.၄၂
အလုပ်သမားဌာန	-	၇၇.၄၇	၇၇.၄၇
စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဌာန	၇၇.၅၈	၇.၀၅	၈၄.၆၃
ကျန်းမာရေးဌာန	၂၉၀.၈၃	၉၄၈.၃၈	၁,၂၃၉.၂၁
ပညာရေးဌာန	-	၄,၄၃၀.၅၁	၄,၄၃၀.၅၁
တရားရုံးများ	၁,၆၂၃.၉၀	၁,၄၅၅.၁၂	၃,၀၇၉.၀၂
နယ်စပ်ရေးရာ	၁,၀၄၇.၀၀	၁,၇၁၆.၆၈	၂,၇၆၃.၆၈
ပြည်ထဲရေး	၅၄၃.၃၅	၂၃၂.၅၈	၇၇၅.၉၃
စည်ပင်သာယာအဖွဲ့အစည်းများ	၄၁၉.၀၅	-	၄၁၉.၀၅
အပိုင်း၂ - အဖွဲ့စုစုပေါင်း	၁၀,၄၄၉.၀၁	၁၂,၂၃၉.၀၂	၂၂,၆၈၈.၀၃
စုစုပေါင်းချုပ်	၁၁,၁၃၆.၈၆	၁၂,၃၃၂.၇၂	၂၃,၄၆၉.၅၈

ရင်းမြစ် - ဖားအံ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန

နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့် ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်စက်ဝန်းများ၏ဆုံမှတ်- ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်းများကို ပေါင်းစည်းပုံအား ယခုအခါ လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်ပါမည်။ ၎င်းသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်း စာစုသေတ္တာ၌ အကြမ်းဖျင်းပုံဖော်ထားသကဲ့သို့သော ဖြစ်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပြီး ပုံမှန်အားဖြင့် ဇွန်လ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် - အင် ၁ တွင် စတင်ပြီး မေးခွန်းထုတ်ရမည့်၎င်းဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ဘတ်ဂျက် ဥပဒေနှင့် စီမံကိန်းဥပဒေ၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးက အတည်ပြုပေးမှုနှင့်အတူ မတ်လ ဘဏ္ဍာနှစ်-အင်၁ တွင် အဆုံးသတ် ပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၁၂။ နှစ်စဉ် စီမံကိန်း နှင့် ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်စက်ဝန်း- ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

စီမံကိန်း နှင့် ငွေလုံးငွေရင်း ဘတ်ဂျက်များအဆိုပြုရေးဆွဲခြင်း (ဇွန်-အောက်တိုဘာ ဘဏ္ဍာနှစ် N-1)

- ပြီးခဲ့သော စီမံကိန်းများနှင့် လက်ရှိစီမံကိန်းများအကောင်အထည်ဖော်မှုကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း
- သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပြည်ထောင်စုစီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်းများစတင်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းပြီးစီးရန် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ချိန်ကို ညွှန်းဆိုရန်အတွက် ကနဦး ညွှန်ကြားချက် သို့မဟုတ် ဖြန့်ဝေစာထုတ်ပြန်ခြင်း
- ကဏ္ဍတစ်ခုစီတွင် ငါးနှစ်စီမံကိန်းပါဖော်ပြချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမည့်ဒေသန္တရစီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုခြင်းများကို ထုတ်ဖော်ရန် အောက်ခြေမှစတင်သည့် (မြို့နယ်မှစ၍ထိမှန်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး) စုပေါင်းဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်စဉ်တစ်ခုနှင့်
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်ရန်ပုံငွေများကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနရန်ပုံငွေမှသီးခြားခွဲထုတ်ခြင်း
- ဤသည်မှစတင်ပြီး အပြိုင်လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ရပ်ပေါ်ထွက်လာပါသည်။

• လမ်းကြောင်း ၁- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်အတွက် အဆိုပြုများ (ဩဂုတ်- မတ် ဘဏ္ဍာနှစ် အင် ၁) အဖြစ်သော်လည်းကောင်း

- ပြည်နယ်/တိုင်း ဒုတိယဆင့်ရာအလိုက် အောက်ခြေမှ အဆိုပြုချက်အမျိုးမျိုး၏ အဆင့်လိုက် ပေါင်းစည်းမှုနှင့် လွှတ်တော်အမတ်များ၏ အဆိုပြုများပေါင်းခြင်း စသည့်ဌာနတွင်း ပြန်လှန်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ခြင်း
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အရအသုံးခန်းမှန်းခြေရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနများသို့ ပြန်လှန်သုံးသပ်ရန် တင်ပြခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာဌာနများအပြန်အလှန်ပြောဆို ဆွေးနွေးပြုပြင်ခြင်း
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအရအသုံးခန်းမှန်းခြေရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဌာနများ ၎င်းတို့၏ ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် သာမန်ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများ ပြင်ဆင်နိုင်ရန်ဖြန့်ဝေစာထုတ်ခြင်း
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများမှ ၎င်းတို့၏ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုပမာဏ ညွှန်ပြချက်လက်ခံရရှိပြီး ကနဦး ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုခြင်းကို အဆုံးသတ်သည် (အချို့ကိစ္စများ၌ ၎င်းညွှန်ပြချက်ကို အများဆုံးသတ်မှတ် ချက်အဖြစ် ယူပြီး အချို့ကိစ္စများ၌ မမှတ်ယူချေ။)
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့(ကက်ဘိနက်)ထံသို့ ပြန်လှန်သုံးသပ်ရန်နှင့် ပြင်ဆင်ရန်အတွက် ၎င်းဘတ်ဂျက် အဆိုပြုများကို တင်ပြခြင်း
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်သို့ ပြန်လှန်သုံးသပ်ရန်၊ ပြင်ဆင်ရန်နှင့်အတည်ပြုရန်အတွက် ဘတ်ဂျက် အဆိုပြုများကို တင်ပြခြင်း
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့မှ ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်ထံသို့ ပြန်လှန်သုံးသပ်ရန်နှင့် အတည်ပြုရန်အတွက် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများကို တင်ပြခြင်း
- ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ထံသို့ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းငွေများ အတွက် အတည်ပြုချက်ရယူရန် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများကိုတင်ပြခြင်း
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်သို့ အဆိုပြုဘတ်ဂျက်များကို တင်ပြပြီး နောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်ဥပဒေနှင့် နောက်ဆက်တွဲ အခန်း ၁ ပါ ပြီးဖြစ်သော စီမံကိန်းဥပဒေကို ပြန်လှန်သုံးသပ် အတည်ပြုခြင်း

- ▶ **• လမ်းကြောင်း ၂ - ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများ၏ စီမံကိန်း နှင့် ဘတ်ဂျက်အတွက် အဆိုပြုများ (ဩဂုတ်-မတ် ဘဏ္ဍာနှစ် အင် ၁) သည် အခြားတစ်ခု အဖြစ်သော်လည်းကောင်း**
 - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအလိုက် အောက်ခြေမှအဆိုပြုချက်အမျိုးမျိုး၏ အဆင့်လိုက်ပေါင်းစည်းမှုနှင့် လွှတ်တော် အမတ်များ၏ အဆိုပြုများပေါင်းခြင်း စသည့်ဌာနတွင်းပြန်လှန်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ခြင်း
 - အချို့ဖြစ်ရပ်များတွင်(သို့သော်အားလုံးမဟုတ်) အဆိုပြုချက်များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရထံသို့ ပြန်လှန် သုံးသပ်ရန်နှင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရန်အတွက်(လွှတ်တော်များထံ မဟုတ်ပါ)တင်ပြခြင်း
 - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိဌာနများက ၎င်းတို့၏အဆိုပြုများကို သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြ ခြင်း
 - သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှတင်ပြချက်များကိုပြန်လှန်သုံးသပ်ခြင်း၊ ကဏ္ဍအလိုက်ရန်ပုံငွေစုစုပေါင်းအပေါ်မူတည်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုချင်းကို အတည်ပြုခြင်းနှင့် ယင်းအဆိုပြုများအား ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်ကအတည်ပြုနိုင်ရန် တင်ပြခြင်း
 - ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်အဖြစ်အတည်ပြုရန်တင်ပြခြင်း
 - ပြည်ထောင်စု သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့် ဌာနများအား ကဏ္ဍတစ်ခုစီ အတွက် အတည်ပြုပြီးပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်များကို အကြောင်းကြားခြင်းနှင့်
 - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးစီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနကအတည်ပြုပြီးသောပြည်ထောင်စုကဏ္ဍအလိုက်ဘတ်ဂျက် များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းဥပဒေ၏ နောက်ဆက်တွဲ အခန်း ၂ အဖြစ် စုစည်းခြင်း

• ဤစက်ဝန်း၏ ယေဘုယျ ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်းနှင့်ပါတ်သက်ပြီး အချက်အချို့ကို ထင်ရှားစေလိုပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး တစ်ခုအတွင်းမှ မတူညီသောဌာနများအကြား အရေးပါသည်မတူညီမှုများ အချိန်ဇယား၊ ဖြစ်စဉ်နှင့် ဒေသန္တရ ပူးပေါင်းဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းခြင်းတွင် ၎င်းတို့ပါဝင်မှု အတိုင်းအတာမှာ နှစ်ရပ်လုံး၌ ရှိကြပါသည်။ ဥပမာ

- ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနသည် ကျေးရွာနှင့်ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်များရှိ အဆိုပြုလုပ်ငန်းများကို မေးမြန်းထည့်သွင်းရန် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းကို မြှင့်တင်ရာတွင် အခြေခံပညာဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် လမ်းမကြီးများ ဦးစီးဌာန (မတူညီသည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားပါဝင်မှု ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် အံ့အားသင့်စရာမလိုပါချေ။) တို့ထက်ပို၍ အတူတကွတက်ကြွစွာပါဝင်ပါသည်။
- အခြေခံပညာဦးစီးဌာနက ၎င်း၏ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုကို ပြည်ထောင်စုသို့ ဩဂုတ်လတွင် တင်ပြရပြီး ကျေးလက် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနကမူ ဒီဇင်ဘာလမှသာလျှင် တင်ပြရပါသည်။

• ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်က ရန်ပုံငွေလျာထားပေးမည် ဆိုသည့်အပေါ်မူတည်ပြီး သော့ချက်ကျသော အချက်တစ်ရပ်ရှိပါသည်။ ထို့နောက်မှသာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနများက ၎င်းတို့၏ အဆိုပြုများအား လမ်းကြောင်းတစ်ခု သို့မဟုတ် နှစ်ခုဖြင့် ညွှန်ကြားသည်။

- စီးကြောင်း ၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနများ၊ ထို့နောက်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့တင်ပြခြင်း
- သို့မဟုတ် စီးကြောင်း ၂။ မိခင်ဝန်ကြီးဌာနသို့တင်ပြခြင်း တို့ဖြစ်သည်။ အချို့ဖြစ်ရပ်များ (ဥပမာ - ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် အခြေခံပညာဦးစီးဌာန သို့သော် ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမပါဝင်)တွင် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရထံ (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ထံမှ မဟုတ်သော်လည်း) မှ ဖြည့်သွင်းပေးရန် ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့မတင်မြီ တောင်းခံပါသည်။

ပြီးခဲ့သော ၂ နှစ်အတွင်း ၎င်းဖြစ်စဉ်နှင့်အချိန်သတ်မှတ်မှုကို သက်ရောက်သည့် အချက်၂ရပ်ကိုလည်း မှတ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

- ပထမအချက်မှာ ၂၀၁၅ နိုဝင်ဘာရွေးကောက်ပွဲပြီးချိန်၌ ယခင်အစိုးရက ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ ဘတ်ဂျက်ကို ၂၀၁၆ ဇန်နဝါရီတွင်သေချာစေရန်-ဆိုလိုသည်မှာ အသစ်ရွေးကောက်ခံ ခေါင်းဆောင်မှုမစတင်မီ- ပုံမှန်ရှိသည့်ဘတ်ဂျက်အချိန် သတ်မှတ်ချက်အား အရှိန်တင်သတ်မှတ်လိုက်ခြင်းနှင့် ယင်းကြောင့် ပြုလုပ်ခြင်းမတ်လနောက်ဆုံးသတ်မှတ်အချိန်မှ ရှေ့တိုးသွားခြင်းဖြစ်သည်။ အချိန် ၂ ရပ်ပုံစံကို နောက်ဆက်တွဲ ၄ တွင် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ဘတ်ဂျက်အချိန်ဇယားနှင့် ရှိသောအချိန်ဇယားဖြင့်ယှဉ်ကာ အသေးစိတ်ဖြင့် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ် ဘတ်ဂျက်နောက်မှ ဖော်ပြထားပါသည်။
- ဒုတိယအချက်မှာ ပိုမိုထင်ရှားသိသာသည့် စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက လုပ်ဆောင်သော ကာလလတ်ဘဏ္ဍာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မူဘောင်က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် အချိန်ဇယားတို့၌ အရေးပါသောပြောင်းလဲမှု နှစ်ရပ်ကိုဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်ဆဲ အဓိကပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအပိုင်းတွင်-ရှု။

၈.၃.၂။ နှစ်စဉ် ဖြစ်စဉ် အဆင့်ဆင့်

နှစ်စဉ် စီမံကိန်း နှင့် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု သုံးသပ်ချက် (ဧပြီ-ဇွန် ဘဏ္ဍာနှစ် N-1)။ ဤသုံးသပ်ချက်ကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းဦးစီးဌာနများနှင့် ခရိုင်၊မြို့နယ်နှင့်ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအကောင်အထည်ဖော်မှု ကော်မတီများ အားလုံးက ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၏ ငါးနှစ်နှင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မှုအခြေအနေကို ဆန်းစစ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မှု အစီရင်ခံစာများကို ပြင်ဆင်ပြီး ဘဏ္ဍာနှစ်အင်အတွက် ပြဿနာရပ်များဖော်ထုတ်ပါသည်။ အချိန်အနေအထားအလိုက် ဤဆန်းစစ်ချက်တွင် ဘဏ္ဍာနှစ် N-2 အရ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုအခြေအနေကို ကြည့်ရှုပြီး ၎င်းကိုရေးဆွဲနေဆဲ စီမံကိန်းဘဏ္ဍာနှစ် မတိုင်မီ နှစ်နှစ်ကြိုတင်လုပ်ဆောင်ရပါသည်။

ဒေသန္တရ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုနှင့် အဆိုပြုဖြစ်စဉ် (ဇွန်-ဇူလိုင် ဘဏ္ဍာနှစ်N-1) ။ ဒေသန္တရဖြည့်သွင်းချက်များကို နှစ်စဉ်ဖြစ်စဉ်အတွင်း ပါဝင်စေရန် ဦးတည်လုပ်ဆောင်မှု သည်၂၀၁၂-၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ် ငါးနှစ်တာစီမံကိန်း ရောက်မှ သာလျှင်စတင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းမှာ တင်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ကဏ္ဍလိုက်များစွာကွာခြားကြသော်လည်း ဒေသန္တရဖြည့်သွင်းချက် အများအပြားကို နှစ်စဉ်ဖြစ်စဉ်အတွင်း ပါဝင်စေရန် ယခုအခါ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြပါသည်။ ဤဖြစ်စဉ်များကို စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက အမျိုးသားအဆင့် အောက်အဆင့်ခွဲတစ်ဆင့်စီတွင် စတင်ခဲ့ပြီး သက်ဆိုင်ရာဌာနများအား မိမိတို့နှင့်ဆိုင်သော အဆင့်များတွင် ၎င်းတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုချက်များအား ၎င်းဌာနများကပြီးစီးရမည့် စံသတ်မှတ်ထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုချက် ပုံစံများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်တကွ တင်ပြရန် အကြောင်းကြားပါ သည်။ နောက်ဆက်တွဲ ၅- ရှု။ ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် အသုံးပြုခဲ့သော ပုံစံများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်များရှိ အစိုးရဌာနများက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုချက်များ ဖော်ထုတ်ရန် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရပြီး ဒေသန္တရဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု ဒီဂရီအနည်းအများ ကွာခြားမှုရှိသည်။ သို့သော် ယနေ့အချိန်ထိ ယင်းဒီဂရီ အတိုင်းအတာကို ငါးနှစ်စီမံကိန်းပါပြဌာန်းချက်များအရသာ ကန့်သတ်ထားပါသည်။ ဤငါးနှစ်စီမံကိန်းများတွင် ယေဘုယျ အားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပြီး ရံဖန်ရံခါ ယင်းငါးနှစ်တာ ကာလတစ်ခုစီအတွက် ကုန်ကျ စရိတ်များပင် တွက်ချက်ပေးထားပါသည်။ စည်းမျဉ်းတစ်ရပ်အဖြစ် ဤပြဌာန်းချက်များမှာ ဆိုင်ရာဌာနများအတွက် မူလပေး

ထားချက်များဖြစ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏နေရာ သို့မဟုတ် ကုန်ကျစရိတ်ကိုပြောင်းလဲရန်နှင့်/သို့မဟုတ် အခွဲငယ်တစ်ခုကို ရွေးချယ် လုပ်ဆောင်ရန်၌သာ လှည့်ပြောင်းနိုင်ခွင့် ရပါသည်။ ယင်းငါးနှစ်စီမံကိန်းမှ မည်သည့်အဓိက သွေဖည်ချက်မဆိုအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနထံမှ ရှင်းလင်းချက်ရယူရန် လိုအပ်ပါသည်။

ပြန်လှန်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးသို့တင်ပြခြင်း။ ဒေသန္တရရှိ အစိုးရဌာနများက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုများဖော် ထုတ်လိုက်ပြီးနောက် အောက်ပါအတိုင်းဆက်လက်လုပ်ဆောင်ပါသည်။

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်ရန်ပုံငွေဖြင့် လျာထားခြင်းများအတွက် တင်ပြရမည့်အဆိုပြုများကို မြို့နယ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများ သို့မဟုတ် ခရိုင်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများထံ (စီမံကိန်းရေးဆွဲသည့် အဆင့်ပေါ်မူတည်ပြီး) တင်ပြကာ ပြန်လှန်သုံးသပ်ခြင်း၊မေးမြန်းခြင်း၊ ပြင်ဆင် ခြင်းတို့ လုပ်ဆောင်ပြီးနောက် တစ်ချိန်တည်းတွင်
 - ယင်းအဆင့်မှ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက အဆိုပြုများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ဦးစီး ဌာနထံ ပေးပို့ရသည်။ (ပေါင်းစည်းခြင်းအတွက်)
 - ယင်းအဆင့်မှ အစိုးရဌာနများက အဆိုပြုများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး သက်ဆိုင်ရာဌာနများအထံ ပြန်လှန် သုံးသပ်ရန်နှင့် အတည်ပြုရန် ပေးပို့ရသည်။
- ပြည်ထောင်စုရန်ပုံငွေအတွက် တင်ပြရမည့် အဆိုပြုများကို ယင်းအဆင့်မှသက်ဆိုင်ရာဌာနများက ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး သက်ဆိုင်ရာဌာနများအထံ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ရသည်။ (၎င်းအဆိုပြုများကို မြို့နယ်စီမံကိန်းဖော်ထုတ်ရေးဆွဲ ရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများ သို့မဟုတ် ခရိုင်စီမံကိန်းဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများက ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း မရှိချေ။)

စာစုသေတ္တာ ၁၃။ မြို့နယ်အဆင့်၌ တစ်သီးတစ်သန့်ဖြစ်မှုများ- တစ်သားတည်းပေါင်းစည်းခြင်း

စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းအတွက် အကန့်အသတ်ဖြစ်နေသော အခွင့်အလမ်း
မြို့နယ်အဆင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုများဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းကို အစိုးရဌာနများက လုပ် ဆောင်ကြရာ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနမှ အဓိကအားဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှု အခန်းကဏ္ဍ တစ်ခုတည်းကိုသာ ရယူ ထားသည်။ မြို့နယ်စီမံကိန်းဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီက ကဏ္ဍအချင်းချင်း အကြားချိတ်ဆက်မှုများကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန် သို့မဟုတ် ပိုမိုထုတ်ဖော်ရန် လုပ်ဆောင်နိုင်မည့်အနေ အထားတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးခြင်းမရှိချေ။ ထပ်မံပြီး စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကိုလည်း စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနဖြင့် အပြိုင်ရေးဆွဲကြပြီး မြို့နယ်စီမံကိန်းဖော်ထုတ်ရေးဆွဲ ရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများမှာ ရိုးစင်းစွာ မိတ္တူပို့ အကြောင်းကြားခံရရုံမျှသာဖြစ်သည်။

စီးကြောင်း ၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်အတွက် အဆိုပြုချက်များ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိအစိုးရဌာနများက ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်း(သြဂုတ်-အောက်တိုဘာ) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနများက ၎င်းတို့၏ဒေသန္တရရန်ခွဲများမှ အဆိုပြုချက်များကို လက်ခံရရှိပြီးနောက် ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များ ပေါင်းထည့်ခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ပြီး ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအတွက် ပေါင်းစည်းထားသော အစိုးရဌာန ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာတစ်စုံကို ပြင်ဆင်ကြပါသည်။

- ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနသို့ ဆက်လက်ပေးပို့ပါသည်။
- ငွေလုံးငွေရင်းနှင့်သာမန်ဘတ်ဂျက် အဆိုပြုလွှာပေါင်းကိုပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဦးစီးဌာနသို့ ဆက်လက်ပေးပို့ပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်း (စက်တင်ဘာ-အောက်တိုဘာ)။ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန အစိုးရဌာနအားလုံးမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုလွှာများကို စုဆောင်းပြီး ဝါးနှစ်စီမံကိန်းဖြင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိ သုံးသပ်ကာ ယင်းတို့ကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအတွက် ပေါင်းစပ်ငွေလုံးငွေရင်းအဆိုပြုလွှာတစ်ခုအဖြစ်သို့ ပေါင်းစုပေးပါသည်။ ထို့နောက်ဤအဆိုပြုကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနသို့ ပေးပို့ပြီး ပြည်ထောင်စု စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနသို့ မိတ္တူပေးပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း နှင့် ပေါင်းစည်းခြင်း (စက်တင်ဘာ-အောက်တိုဘာ)။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက အစိုးရဌာနအားလုံးမှ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများကို ပေါင်းစပ်ပြီး ဘတ်ဂျက်အမျိုးအစား ခွဲခြားမှုစည်းမျဉ်းများ၊ စံနှုန်းများဖြင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကာ ဌာနဆိုင်ရာအဆိုပြုချက်များ ထပ်နေခြင်းရှိမရှိကို စစ်ဆေးပါသည်။ အချို့အဆိုပြုချက်များသည် အကယ်၍ အလွန်များနေသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပါက ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့်/သို့မဟုတ် ဖြတ်တောက်ခြင်းခံရနိုင်ပါသည်။ ယင်းဖြစ်စဉ်တွင် ဆိုင်ရာပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိအစိုးရ ဌာနများဖြင့် ညှိနှိုင်းရခြင်း၊ ထပ်မံပြောဆိုခြင်းများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ အားလုံးသော အတည်ပြုပြီးသည့် အဆိုပြုချက်များကို ပေါင်းစည်းပြီးလျှင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ (Cabinet) နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့ ဆက်လက်ပေးပို့ရပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ဖြတ်တောက်လျော့ချခြင်းနှင့် အဆုံးသတ်ခြင်း (နိုဝင်ဘာ-ဒီဇင်ဘာ) တင်ပြလာသော ပေါင်းစပ်ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ (Cabinet) နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်က ၎င်းတို့၏ မူဝါဒနှင့်နိုင်ငံရေးဦးစားပေးမှုများအပြင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အများဆုံးရငွေသတ်မှတ်ချက်ဖြင့်ပါ ပြန်လည်သုံးသပ် အတည်ပြုရပါသည်။ သို့မှသာ မျှခြေဘတ်ဂျက် (Balanced Budget) တစ်ခု ကိုရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ အများဆုံး ရငွေသတ်မှတ်ချက်ဘောင်အောက် အရွယ်အစားလျော့ချခြင်းသည် ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်တွင် အရေးပါသော အဆင့်တစ်ဆင့်ဖြစ်ပါသည်။ ယခင် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အပါအဝင် ယင်းနှစ်မတိုင်မီအထိ ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား ဇန်နဝါရီလမရောက်မီ အကြောင်းကြားခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ၎င်းတို့၏ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များ အကြိမ်ကြိမ်ဖြတ်တောက်³⁸ လျော့ချခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ပါဝင်လုပ်ဆောင်နေခဲ့ကြရသည်။

- ပထမတစ်ကြိမ် (နိုဝင်ဘာ)။ ဤအကြိမ်တွင် ပုံမှန်အားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ကို အတည်ပြုရန် ဦးစွာပို့ရပြီးနောက် ဒုသမ္မတနှင့် စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ပို့ရပါသည်။ ယင်းပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးမှ တင်ပြမှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက် လျာထားရမည့် လိုငွေထောက်ပံ့ငွေအရွယ်အစားကို ဆုံးဖြတ်ကာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများထံ အကြောင်းကြားသည်။
- ဒုတိယတစ်ကြိမ် (ဒီဇင်ဘာ)။ ။ ထို့နောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ၎င်းတို့၏ ကက်ဘီနက်အဖွဲ့၊ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနနှင့် အခြားအစိုးရဌာနများအကြား အကြိမ်ကြိမ် ဘတ်ဂျက်ဖြတ်တောက်

38 ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အာဏာပိုင်တစ်ဦးက ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်၏ဤအဆင့်ကို "ဖြတ်တောက်လျော့ချခြင်း"ဟု ဆိုမည့်အစား "ဘတ်ဂျက်ကို ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒဖြင့် ဘောင်ဝင်အောင်ညှိခြင်း" ဟုသတ်မှတ်လိုကြောင်းဆိုပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ဆိုရာမျှဖြင့် အဆိုပြု ဘတ်ဂျက်မူကြမ်းကို အများအပြား လျော့ချပစ်ရသည့် အဖြစ်မှန်ကိုပြောင်းလဲပစ်နိုင်ခြင်းမရှိချေ။ ထိုသို့အများအပြားလျော့ချခြင်းက အဆုံးသတ်ဘတ်ဂျက်တွင် အကျိုးဝင်ခြင်းအတွက် အသုံးစရိတ်များကို မည်သို့ဦးစားပေးသတ်မှတ်သနည်း(သို့မဟုတ်သတ်မှတ်ခြင်းမရှိ) ဆိုသောအခြေခံမေးခွန်းကို ဖြေရှင်းရန် ဖြစ်လာရပါတော့သည်။

လျော့ချခြင်းကို ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရပြန်ပါသည်။ ရရှိလာသော လျော့ချပြီး ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာကို (ယခုအကြိမ်တွင် ရရှိနိုင်သော ရင်းမြစ်ဖြင့် ကိုက်ညီပြီး ဖြစ်သည်။) တစ်ဖန် ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်ထံ အတည်ပြုချက် ရယူရန် တင်ပြရပါသည်။ သို့သော် အချို့ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက လုံလောက်အောင်ဖြတ်တောက် လျော့ချခြင်း မလုပ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့အနေဖြင့် လိုငွေလွှဲပြောင်းမှု အရွယ်အစားကို တိုးမြှင့်ပေးရန် မျှော်လင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ယင်းပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် တတိယအကြိမ် ထပ်မံလုပ်ဆောင်ခဲ့ရ သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၁၄။ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များကို “ဖြတ်တောက်လျော့ချခြင်း”

ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုအရွယ်အစားလျော့ချခြင်း အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်စဉ်မှာ အလွန်တိုတောင်းသောအချိန်အတွင်း လုပ် ဆောင်ခဲ့ကြရပြီး မတူညီသောရွေးချယ်စရာများ၏ နည်းပညာ/စီးပွားရေးအရ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် သို့မဟုတ် ဒေသခံအကျိုးခံစားရမည့်သူများဖြင့် ၎င်းတို့နှစ်သက်သော ရွေးချယ်မှုကို ပိုမို ကောင်းမွန်စွာဆန်းစစ်ရန်နှင့်အမှန်တကယ်ရွေးချယ်ထားသည့်ဦးစားပေးများနှင့်ဖယ်ထုတ်ခဲ့သောဦးစားပေးများကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ နိုင်ငံရေးနှင့်ဗျူရိုကရက် ဆွဲဆောင်မှုများမြင့်မားစွာဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။

ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အတည်ပြုချက် (ဇန်နဝါရီ-မတ်)။ ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ အတွက် “မျှခြေပြုထားပြီးဘတ်ဂျက်” အဆိုပြုချက်များကို (ဇန်နဝါရီ) အတည်ပြုပြီးနောက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ပြည်ထောင်စု အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဥပဒေကို မူကြမ်းပြုစုပါသည်။ (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ အဆိုပြု လိုငွေလွှဲပြောင်းမှု များအား နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ထည့်သွင်းပါသည်။) ဤဥပဒေကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြပြီး ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်က ဥပဒေကြမ်း ပူးပေါင်းကော်မတီနှင့် ပြည်သူ့ငွေစာရင်းပူးပေါင်းကော်မတီထံသို့ ယင်းအဆိုပြုဥပဒေကို ပေးပို့ကာ ၎င်းကော်မတီများက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ အကြံပြုချက်များပေးပို့ပြီးနောက် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းဥပဒေကို အတည်ပြုပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းနှင့် စီမံကိန်းဥပဒေများအတည်ပြုခြင်း (မတ်-ဧပြီ)။ ပြည်ထောင်စုက အတည်ပြုပြီးနောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းနှင့် စီမံကိန်း ဥပဒေမူကြမ်းများကို ၎င်းတို့၏ လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်တွင် ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီရှိပါက ၎င်းကော်မတီများက ဥပဒေကြမ်းကို သုံးသပ်ပြီး အကြံပြုချက်များကို လွှတ်တော်ထံသို့အတည်မပြုမီပြုလုပ်ရပါသည်။ သို့သော်ယင်းကော်မတီများ³⁹မှာပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအနည်းငယ်၌သာ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းထားမှု ရှိနေဟန်တူပါသည်။ ၎င်းလွှတ်တော်ကအတည်ပြုပြီးနောက် ယင်းဥပဒေကို ဝန်ကြီးချုပ်က လက်မှတ်ရေးထိုးပါသည်။

39 လေ့လာမှုတွင်ပါဝင်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၄ ခု အနက် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး တစ်ခု၌သာ ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ ဖွဲ့စည်းထား ရှိပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၁၅။ လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကနဦးဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့မပေးပို့မီ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းတွင် လွှတ်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ကော်မတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ မည်မျှတက်ကြွစွာပါဝင်သနည်းဆိုသော အချက်မှ မရှင်းလင်းပါ။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် လွှတ်တော်သည် ၎င်း၏ ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီက လမ်းမကြီးများနှင့် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများကို ဖြတ်တောက်သောအဆင့်ထိ သိသာစွာ ပါဝင်ပါသည်။ အခြားနေရာများတွင်မူ ယင်းအဆင့်၌ လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အလွန်ပင်မရှင်းလင်းပါချေ။ သို့သော် လွှတ်တော်ကပါဝင်ခဲ့ရလျှင်ပင် ၎င်း၏ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသုံးသပ်မှုနှင့် ဆွေးနွေးမှုများအတွက် အချိန်မှာ အလွန်အလွန် တိုတောင်းပြီးနောက်ဆုံးအတည်ပြုချက်မတိုင်မီ ဆွေးနွေးမှုအတွက် အချိန်မှာလည်း ၁ ရက် သို့မဟုတ် ၂ ရက်သာဖြစ်ပြီး အလွန်ကန့်သတ်ခံထားရပါသည်။

စီးကြောင်း ၂။ ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်အတွက် အဆိုပြုများ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနများက ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့်ပေါင်းစည်းခြင်း (ဖူလိုင်-ဒီဇင်ဘာ)
ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနများက မြို့နယ်နှင့်ခရိုင်အဆင့်များမှ ပြည်ထောင်စုအတွက် အဆိုပြုချက်များကို လက်ခံရယူပြီးနောက် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများဖြင့် ထပ်ပေါင်းထည့်ကာ ၎င်းတို့၏ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနအတွက် ဌာနဘတ်ဂျက် အဆိုပြုလွှာ အစုံတစ်စုံအဖြစ်သို့ ပေါင်းစည်းပါသည်။ ယင်းအဆိုပြုများသည် ရံဖန်ရံခါ အမျိုးမျိုးသော အဆင့်ခွဲ သတ်မှတ်စံနှုန်းများဖြင့် ဆက်စပ်နေသော တာဝန်ပေးထားသည့် ဦးစားပေးများ ဖြစ်ကြပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၁၆။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများထံမှ ဖြည့်သွင်းမှုများတောင်းခံရသည့် အစိုးရဌာနများ- အလေ့အထ ကွာဟမှုများ

အချို့သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဌာနများသည် (ဥပမာ။ ။ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးပညာရေး) ပထမဦးစွာ ၎င်းတို့၏အဆိုပြုဘတ်ဂျက်များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရထံသို့ မှတ်ချက်တောင်းခံရပါသည်။ ရှမ်းနှင့် ကရင်ပြည်နယ်များတွင် ပြည်နယ် အခြေခံပညာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ကျေး လက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနများ၏ အကြီးအကဲများက ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့များကို ၎င်းတို့၏စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များအား တရားဝင် တင်ပြရှင်းလင်းရပြီး ဖြည့်သွင်းမှုများကို တောင်းခံပါသည်။ သို့သော် ကျန်းမာရေးကဲ့သို့သော အခြားဌာနများကမူ ၎င်းတို့၏အဆိုပြုချက်များကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနထံသို့ ရိုးရှင်းစွာ တိုက်ရိုက်ပေးပို့ကြပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရဌာနဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များပါဝင်သော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမျှပင် မရှိချေ။

ပြည်ထောင်စု သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများကို တင်ပြခြင်း (ဩဂုတ်-ဒီဇင်ဘာ) ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနများက ၎င်းတို့၏ အဆိုပြုချက်များ (မကြခဏ ဦးစားပေးပြီးဖြစ်) ကို ၎င်းတို့၏ မိခင်ဝန်ကြီးဌာနများထံသို့ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် တင်ပြ ရပါသည်။ ဤအဆင့်သည့် ဝန်ကြီးဌာနအလိုက် ကွဲပြားမှုအတော်အတန်ရှိကြပါသည်။

အခြေခံပညာဦးစီးဌာနအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတင်ပြမှုများကို ယေဘုယျအားဖြင့် ဩဂုတ်လတွင် ပြည်ထောင်စု အဆင့်သို့ လုပ်ဆောင်ပါသည်။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အဆိုပြုချက်များကို အတည်ပြုခြင်း ဖြစ်စဉ်ကို ပြည်ထောင်စု အခြေခံပညာဦးစီးဌာနက ဆောင်ရွက်ရန် ၅ လ မှ ၆ လ အထိ အချိန်လိုအပ်ပါသည်။ (ယင်းကာလအတွင်း ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ လာမည့်နှစ်အတွက် ၎င်းဌာန၏ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာလျာထားမှုကို အကြောင်းကြားထားပြီးဖြစ်ပါသည်။)

စာရသေတ္တာ ၁၇။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ တင်ပြခြင်းများသည် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလည်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ယင်းအဆိုပြုလွှာများကို ပေးပို့ရာတွင် တစ်ကြိမ်တည်းပြည်ထောင်စုသို့တင်ပြခြင်းမဟုတ်ကြောင်း မှတ်သား သင့်ပါသည်။ ဥပမာကရင်ပြည်နယ်ရှိအခြေခံပညာဦးစီးဌာနသည်ပထမဦးစွာ ၂၀၁၅ခုနှစ်၊ဩဂုတ်လတွင်ကျောင်း ၁၀၅ ကျောင်းအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုစာရင်းကို တင်ပြခဲ့ပြီး သော်လည်း အခြားကျောင်း ၂၅၀ ကျောင်း အတွက် ထပ်မံပါဝင်ထားသော အဆိုပြုချက်များကို စက်တင်ဘာလမှ-ဒီဇင်ဘာလ အတွင်း ဆက်လက်ပေး ပို့ခဲ့ပါသည်။ ယင်းထပ်ပေါင်းအဆိုပြုချက်များကို ဒေသန္တရရှိ လွှတ်တော်အမတ် များ နှင့် အခြားအာဏာပိုင်များက ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သည်ဟု အစီရင်ခံထားပါသည်။

ဤကာလအတွင်း ဖော်ပြပါအဆိုပြု စီမံကိန်းများနှင့် ဘတ်ဂျက်များအတွက် ပြည်ထောင်စုရှိ အခြေခံ ပညာဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အခြေခံပညာ ဦးစီးဌာနတို့အကြား ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု မရှိသလောက်ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးရှိဦးစီးဌာနများမှာ မတ်လတစ်ဝိုက်တွင် အတည်ပြုပြီးသော စီမံကိန်းများနှင့်ဘတ်ဂျက်များအားအကြောင်းကြား ခံရပြီး ၎င်းတွင် အဆိုပြုထားသည်များမှ များစွာဖြတ်တောက် လျော့ချထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအတွက် ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ တင်ပြခြင်းကို များစွာနောက်ကျပြီးမှ (နိုဝင်ဘာ/ ဒီဇင်ဘာ) လုပ်ဆောင်ကြရပါသည်။ ဇန်နဝါရီတွင် ပြည်ထောင်စု ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနများကို ယင်းနှစ်အတွက်၎င်းတို့၏ဘတ်ဂျက်လျာထားခြင်းများအား အကြောင်းကြားပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနများက ၎င်းတို့၏ အဆိုပြုချက် များအား ဖြတ်တောက်လျော့ချကာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ ပြန်လည်တင်ပြပါသည်။ ထိုအဆင့်တွင်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များကို ပြင်ဆင်ခံရနိုင်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အတည်ပြုချက် (ဇန်နဝါရီ-မတ်)။ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများက အတည်ပြုပြီးနောက် အဆိုပြု ပြီးသော ကဏ္ဍအလိုက်ဘတ်ဂျက်ကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံသို့ အတည်ပြုချက်ရယူရန်နှင့် ပြည်ထောင်စု အရအသုံး ခန်းမှန်းခြေငွေ စာရင်းဥပဒေတွင် အကျုံးဝင်ထည့်သွင်းရန် တင်ပြရပါသည်။ အထက်ကဖော်ပြခဲ့သော ဖြစ်စဉ်အားဖြင့် လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ စီမံကိန်းဥပဒေအတည်ပြုချက် (မတ် -ဧပြီ) ။ ပြည်ထောင်စုက အတည်ပြုပြီးနောက် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက် ကဏ္ဍစီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းဥပဒေ၏ နောက်ဆက်တွဲ ၂ တွင် ထည့်သွင်းရပါသည်။ ယင်းကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီး သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးချုပ်က လက်မှတ်ထိုးပေးရပါသည်။

ဂ.၃.၃။ အကောင်အထည်ဖော်ဆဲ အဓိကပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ

ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော နှစ်ပတ်လည်စက်ဝန်းများအတွင်း ကာလလတ် ဘဏ္ဍာရေးပြုပြင်မှုများက အဓိက ဆန်းသစ်မှုတစ်ခုအဖြစ် မိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၅/၁၆ဘဏ္ဍာနှစ်အပါအဝင် ၎င်းနှစ်အထိ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုပမာဏကို မသိရသေးမီ နိုဝင်ဘာလ၌ ၎င်းတို့၏ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များကို ပြည်ထောင်စု ဒုသမ္မတထံသို့ တင်ပြခဲ့ရသည်။ ဤသည်က ၎င်းတို့ထံ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုပမာဏကို သိရှိပြီးနောက်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ၎င်းဘတ်ဂျက် အရွယ် အစားတို့ကို ဖြတ်တောက်လျော့ချ ရန်တာဝန်ရှိသည့်အတွက် ရရှိမည့်လိုငွေလွှဲပြောင်းမှုပမာဏကိုမူတည်ကာ တစ်ကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ် ဖြတ်တောက်လျော့ချပြီး ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်ထံ ပြန်လည်တင်ပြခဲ့ရစေပါသည်။

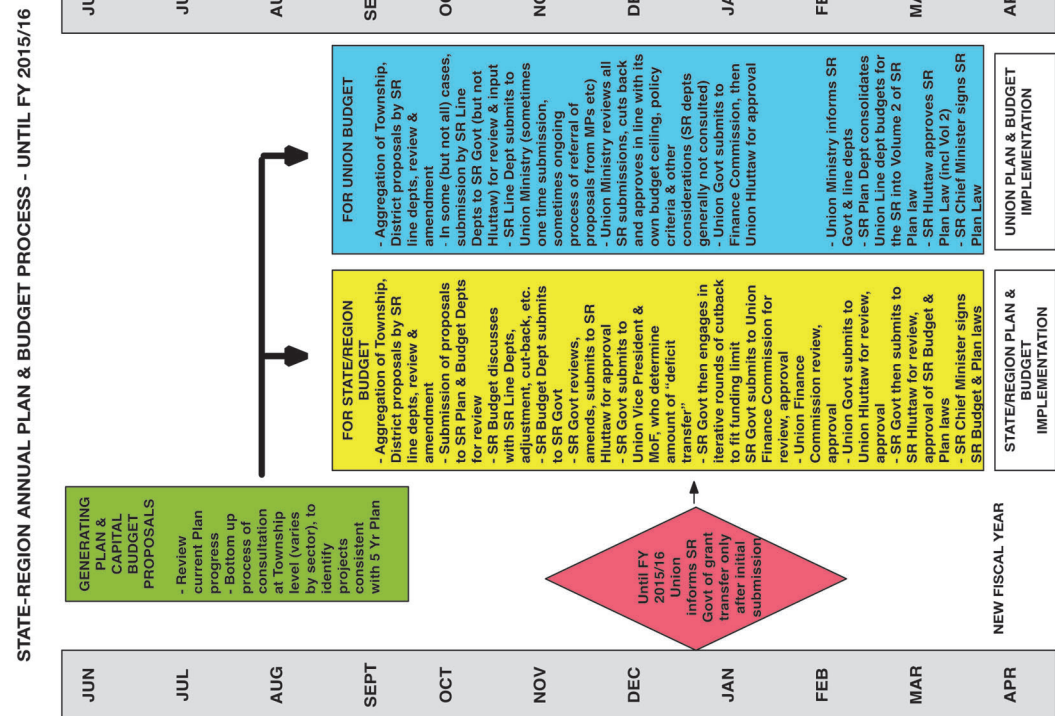
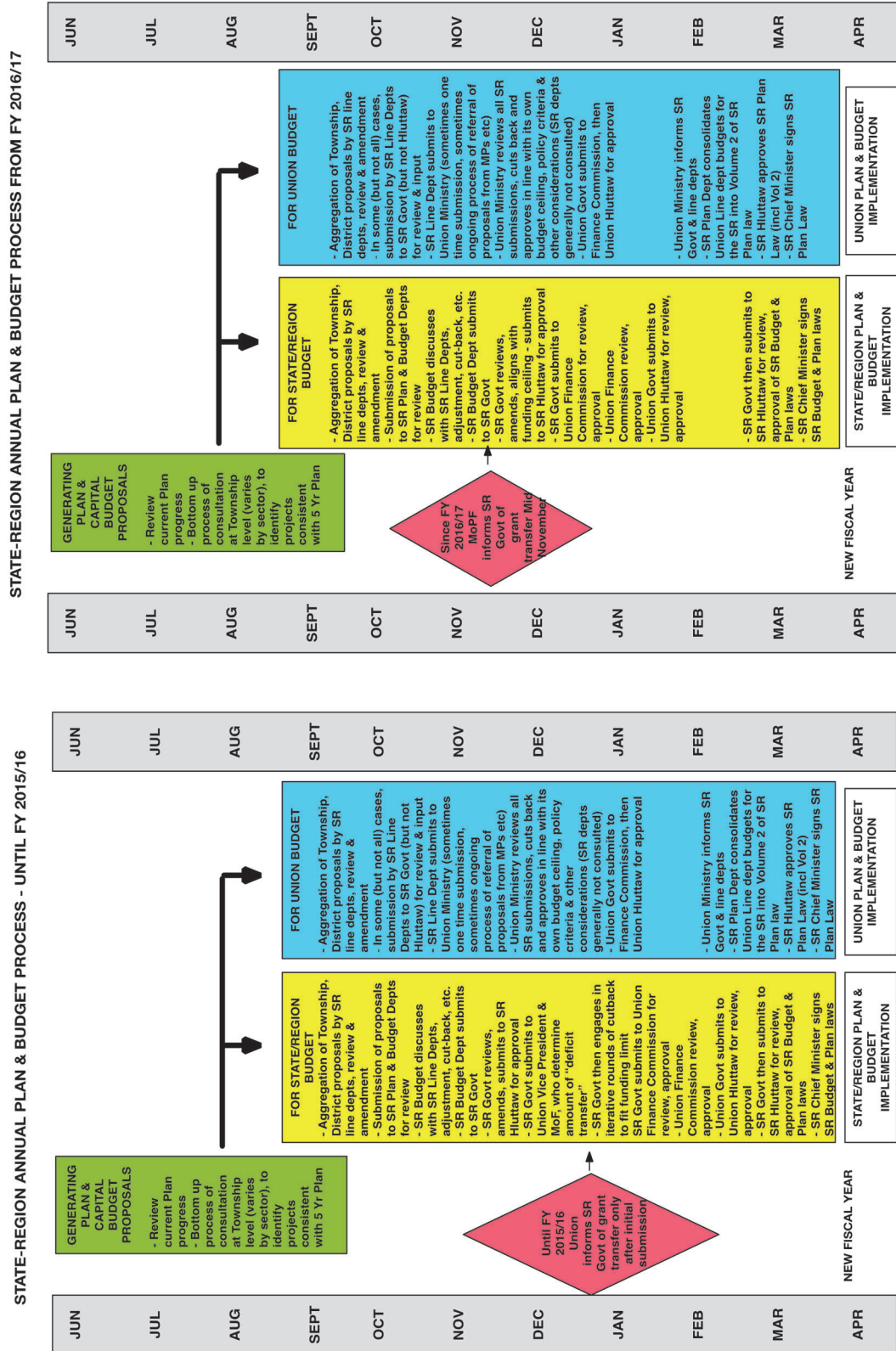
၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် အဓိကဆန်းသစ်မှုမှာ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုကို ပုံသေနည်းဖြင့် ပိုမိုစောစီးစွာ တွက်ချက် ပြီးနောက် နိုဝင်ဘာလလယ်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ ၎င်းတို့၏ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များကို ဘဏ္ဍာရေး ကော်မရှင်ထံ မတင်ပြရသေးမီ အကြောင်းကြားပေးခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်မတိုင်မီက အစီအမံနှင့် ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်တွင်မိတ်ဆက်ခဲ့သော အစီအမံများအကြား မတူညီမှုကို ပုံ ၁၇ တွင် ပုံဖော်ထားပေးပါသည်။ (အစီအမံသစ်က ပုံမှန်အချိန်ဇယားဖြင့် ကိုက်ညီသည်ဟု ယူဆထားပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက ၎င်းတို့၏ နှစ်စဉ်စီမံကိန်း နှင့် ဘတ်ဂျက်ဥပဒေများကို ဇန်နဝါရီလထက် မတ်လတွင် အတည်ပြုခဲ့သည်မှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်က ခုနှစ်က ခြွင်းချက်ဖြစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၏ အစောပိုင်းကာလတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်လျှောက် မချောမွေ့ခဲ့ချေ။ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများကို နိုဝင်ဘာလတွင်ကြေငြာပေးသည့်တိုင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အတော်များများက ၎င်းကို အမြင့်ဆုံးဘတ်ဂျက်လျာထားချက်အဖြစ် လေးနက်စွာ မယူဆကြပဲ အနည်းဆုံးကနဦးအဆင့်၌ ၎င်းတို့၏ အဆိုပြုချက် များကို ဖြတ်တောက်ရန် ဝန်လေးနေခဲ့ကြဟန်ရှိပြီး ပိုမိုကြီးမားသော လွှဲပြောင်းမှုများ ရလိမ့်ဦးမည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အကျိုးဆက်မှာ အဆိုပါပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ဘတ်ဂျက်အဆုံးသတ်ရေး ဖြစ်စဉ်ကို လုပ်ဆောင် ရာ၌ ဝန်ကြီးချုပ်၊ ကက်ဘီနက် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနတို့အကြား သုံးဦးသုံးလှယ် ညှိနှိုင်းခဲ့ကြရပါသည်။ ထိုသို့ညှိနှိုင်းရာ၌ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက အဆိုပြုချက်များကို အများဆုံး သုံးစွဲနိုင်ခြေ သတ်မှတ်ချက်ထိ ဖြတ်တောက်လျော့ချရန် အားပေးခဲ့ကြ ရပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အချို့ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးများတွင် အပျော့စားဘတ်ဂျက်အကန့်အသတ်မှု အပေါ်အခြေပြုသည့် ဘတ်ဂျက်အရင်းအမြစ်များ စောင့်စိုင်းခြင်း ဟူသော ယခင်ကရှိခဲ့သည့် ပြဿနာများသောအလေ့အထ ကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

ဤပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၏ ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်စဉ်၏အရည်အသွေးအပေါ် အထူးအာရုံစိုက်သက်ရောက်မည့် အလားအလာကို အပိုင်း (ဃ) တွင် ဆွေးနွေးတင်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၁၇။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်း - ကာလလတ် ဘတ်ဂျက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မတိုင်မီနှင့် မိတ်ဆက်ပြီးနောက် အခြေအနေ

၈.၄။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်း ရလဒ်များ

ပြီးခဲ့သည့်အပိုင်းခွဲတွင်နှစ်စဉ်စီမံကိန်းများနှင့်ဘတ်ဂျက်များဖော်ထုတ်ရေးဆွဲခြင်းအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ အဆိုပါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ ရလဒ်များကို မေးခွန်းနှစ်ရပ်⁴⁰ ဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ထားပါသည်။

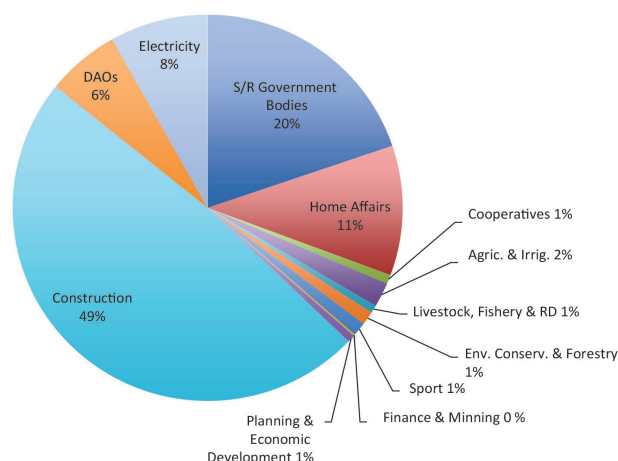
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်များတွင် ထင်ဟပ်ထားသော အသုံးစရိတ်ထပ်ကျော့ ပုံစံများမှာ အဘယ်နည်း။
- သီးသန့်ငွေလုံးငွေရင်း ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးမှုများသည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းများနှင့် အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းများ အပေါ် တည်ဆောက်သွားသော ပြည်ထောင်စုကဏ္ဍ ဘတ်ဂျက်များ စသည့်ဖြစ်စဉ် နှစ်ရပ်လုံးမှ မည်သို့ပေါ်ထွက် လာသနည်း။

အသုံးစရိတ်များမှာ ဝန်ကြီးဌာနများ နှင့် ဦးစီးဌာနများက မှတ်တမ်းတင်ကြပြီး သာမန် သို့မဟုတ် ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် အဖြစ် ရငွေများမှတ်တမ်းတင်ရန်သုံးသော အပိုင်း ၃ ပိုင်းပါ ပုံစံအတူဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ကြပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၃ တွင် အသေးစိတ်ဌာနဆိုင်ရာအသုံးစရိတ်များ-သာမန်နှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု- ကို ဧရာဝတီ၊ရှမ်းနှင့်တနင်္သာရီတို့ အတွက် (၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ် ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်း) နှင့် ကရင်အတွက် (၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ် ဘတ်ဂျက်ခန့်မှန်း) ဖြစ်ရပ် တစ်ခုစီအလိုက် ပကတိကိန်းဂဏန်းများနှင့် စုစုပေါင်း၏ရာခိုင်နှုန်းတို့ဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။

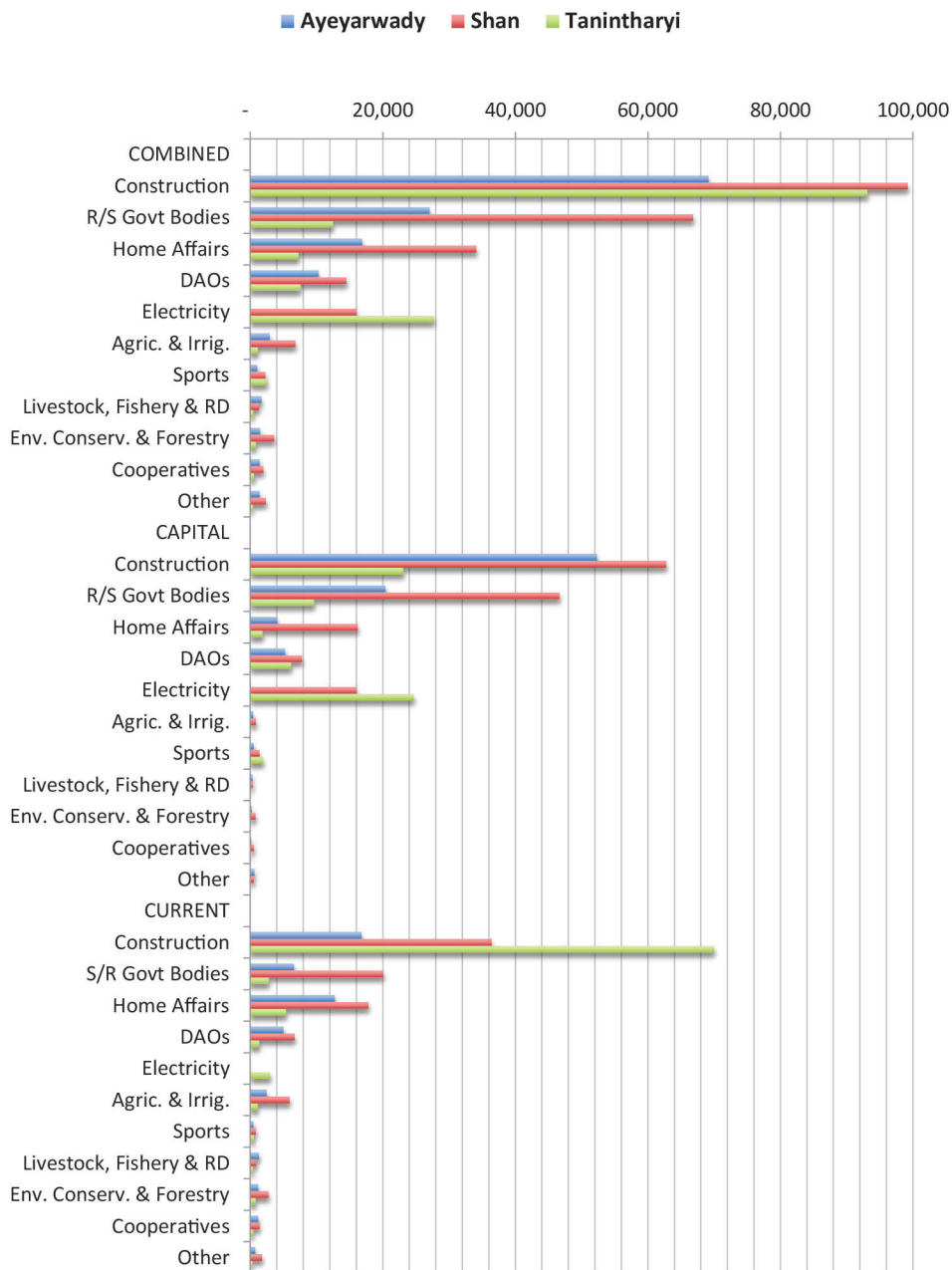
ကဏ္ဍအလိုက် နှိုင်းရခွဲထားချက်များကို ပုံ ၁၈ နှင့် ၁၉ တွင် သရုပ်ဖော်ပြထားသည်။ ဧရာဝတီ၊ရှမ်း နှင့် တနင်္သာရီတို့၏ ငွေလုံးငွေရင်း နှင့် သာမန်ဘတ်ဂျက်ပေါင်းစပ်မှုများအတွက် ပျမ်းမျှကဏ္ဍအလိုက် အသုံးစရိတ် ခွဲခြားထားမှုများကို ပုံ ၁၈ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၁၈။ ရှမ်းပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတစ်လျှောက် ကဏ္ဍများ၏ ပျမ်းမျှခွဲခြား တွက်ချက် မှုများ - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

40 ဤအပိုင်းပါ ဒေတာအချက်အလက်များကို ရှမ်းပြည်နယ်၊ကရင်ပြည်နယ်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သော ကွင်းဆင်းလုပ်ငန်းများမှ အဓိကရယူပြီး သက်ဆိုင်ရာမှရရှိသည့် ဘတ်ဂျက်ဒေတာအချက်အလက်များမှလည်း ရယူပါသည်။

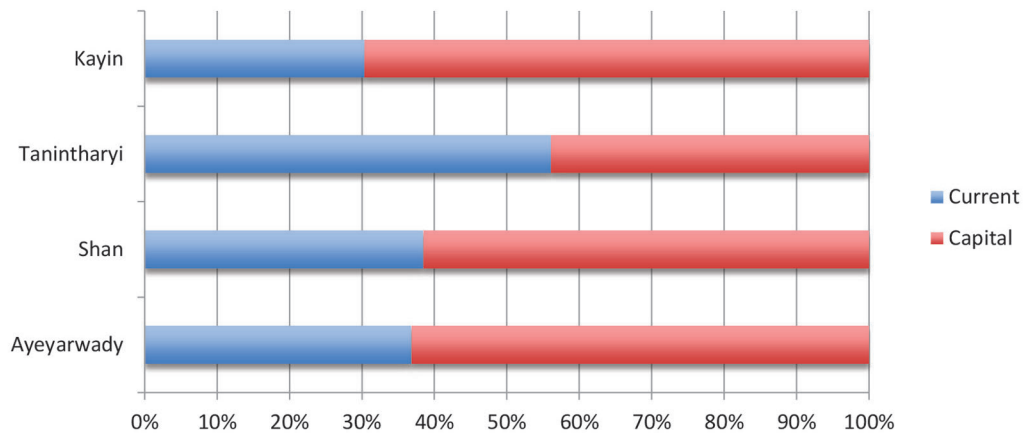
ပုံ ၁၉။ ကဏ္ဍအလိုက် ဘတ်ဂျက်လျာထားသော အသုံးစရိတ်များ-မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း- ၂၀၁၆/၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

၈.၄.၁။ ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် အပြိုင်သာမန် အသုံးစရိတ်များ

သာမန်နှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသုံးစရိတ်များအကြား ခြုံငုံသည့် အချိုးမျှခြေမှာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ၄ ခု အကြား တစ်စုံတစ်ရာ ကွာခြားမှုရှိပါသည်။ ငွေလုံးငွေရင်း ငွေစာရင်းမှာ တနင်္သာရီတွင် အသုံးစရိတ်အားလုံး၏ ၄၀% ကျော်မျှ ဖြစ်သော်လည်း ကရင်ပြည်နယ်တွင်မူ ၇၀% ကျော်ခန့်မျှအထိ ရှိနေပါသည်။

ပုံ ၂၀။ ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် သာမန်အသုံးစရိတ် ငွေစာရင်းရှင်းတမ်း - ၂၀၁၅/၁၆ဘဏ္ဍာနှစ်နှင့် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

သို့သော် ၎င်းပျမ်းမျှအမျိုးမျိုးမှာ ကဏ္ဍများအတွင်း လိုအပ်သော ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် သာမန်အရင်းအမြစ်များ၏ မတူညီသည့် ရောနှောထားခြင်း သဘာဝကြောင့် များစွာကွာခြားကြပါသည်။ ဥပမာ- လမ်းများအတွက် ပြဌာန်းချက်မှာ ပင်မအားဖြင့် ငွေလုံးငွေရင်းချည်းသာပါသည့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ပြဌာန်းချက်မှာ သာမန်ဘတ်ဂျက်မှသာ ပါဝင်ပါသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ အသုံးစရိတ်များကို ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် သာမန်အကြား အမျိုးအစားခွဲရာ၌ သုံးစွဲသော ငွေစာရင်း အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ချက်များတွင် မသေချာပဲဝေဝါးမှုများရှိနေကြောင်းနှင့် ၎င်းကရှေ့နောက် ကိုက်ညီမှုမရှိသော မှတ်တမ်းများ ဖြစ်လာစေ နိုင်ပါသည်။ အချို့ဖြစ်ရပ်များတွင် ခွဲခြားမှုကို ပစ္စည်းဝယ်ယူမှုတန်ဖိုးသတ်မှတ် အဆင့်ပေါ်တွင်မူတည်ထားပါသည်။ ဥပမာ- ထိုလမ်းနှင့်ဆက်စပ်အသုံးစရိတ်များ (သို့ကျောက်ငွေပေးချေမှုများစသဖြင့်) ကို အချို့ဖြစ်ရပ်များတွင် သာမန် အသုံးစရိတ် အဖြစ်မှတ်တမ်းတင်ပြီး အခြားဖြစ်ရပ်များတွင်မူ ငွေလုံးငွေရင်းအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။

အခြားဥပမာတစ်ခုမှာ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကျောင်းများ၌ ရေနံသန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာအသုံးစရိတ်ကို သာမန်အဖြစ် စာရင်းသွင်းနေခြင်းက ငွေလုံးငွေရင်း(မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ရပိုင်ခွင့်ပစ္စည်း)အဖြစ် ရရှိလာရန်အသုံးပြုနေသည်မှာ ထင်ရှား သော်လည်း "ထုံးစံအရ"⁴¹ ဟုလုပ်ဆောင်နေခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။

၈.၄.၂။ ကဏ္ဍနှင့်ဌာနအသုံးစရိတ်များ

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ဤလေ့လာမှု၌ပါဝင်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဖြစ်ရပ် ၄ ခုလုံး တွင် လွှမ်းမိုးသည့်ကဏ္ဍ အဖြစ် (အားလုံးသောဘတ်ဂျက်အသုံးစရိတ်၏ ၄၀-၆၀%) ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ အမျိုးမျိုးသော အသုံးစရိတ်က နောက်တွင်ရှိပြီး (၈-၂၇%)၊ ပြည် ထဲရေးက(၅-၁၉%)၊ နှင့် စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့အစည်းများက (၃-၉%) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ဖြစ်ရပ် ၄ ခုမှ ၂ ခု တွင် လျှပ်စစ်ကဏ္ဍမှာ ထင်ရှားသိသာပြီး (၆-၁၈%) အခြား ၂ ခု တွင် လျှပ်စစ်အသုံး စရိတ် လုံးဝမရှိပါ။ ပိုမိုနီးကပ်စွာလေ့လာကြည့်ပါက-

- **ဆောက်လုပ်ရေး** - အထက်တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည်အတိုင်း ဤအသုံးစရိတ်များမှာ အများအားဖြင့် လမ်းမကြီးများနှင့် တံတား ဦးစီးဌာနများမှသာဖြစ်ပြီး လမ်းနှင့်တံတားများဖြင့် ဆက်နွှယ်ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်

41 ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး စာရင်းစစ်ချုပ်နှင့်ဝန်ထမ်းများဖြင့် အင်တာဗျူးမှ

လမ်း၊တံတားများကိုအဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့်ပြုပြင်ဖာထေးခြင်းများဖြစ်ပါသည်။သို့သော်ပြည်နယ်တစ်ခုတွင်(တနင်္သာရီ) ဤဘတ်ဂျက်၏ ကြီးမားသော အစိတ်အပိုင်းမှာ အမှန်တကယ်တွင် ပြည်ထောင်စုလမ်းအတွက် ဖြစ်နေပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အများစုတွင် ၎င်းအသုံးစရိတ်ကို အဓိကအားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖြစ် (ထိုသို့ဖြစ်ရန် လည်း မျှော်လင့်ခဲ့သဖြင့်) မှတ်တမ်းတင်ကြပါသည်။ သို့သော် တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးတွင် လမ်းမကြီးအသုံးစရိတ် များ၏ ၇၀%နီးပါးကို သာမန်အသုံးစရိတ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရသည်မှာ လမ်းထိန်းသိမ်းစရိတ်ကို ပုံမှန်အားဖြင့် သာမန်အသုံးစရိတ်အဖြစ် အမှန်တကယ် အများအပြား လျာထားခဲ့ခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အချို့အသုံးစရိတ်များကို ရံဖန်ရံခါ ရှေ့နောက်မကိုက်ညီပဲ သတ်မှတ် ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

- **ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ** - ဤအသုံးစရိတ်သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများနှင့် ဆက်စပ် အဖွဲ့ အစည်းများ(လွှတ်တော်၊တရားရုံး)က သုံးစွဲရသည့် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအသုံးစရိတ်များကို ညွှန်းဆိုပါသည်။ ဤသုံးစရိတ်၏ ပမာဏအများအပြားမှာ အုပ်ချုပ်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ကိရိယာများနှင့် ယဉ်များအတွက်သာ သုံးစွဲရသည်က များပါသည်။
- **ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန** - ဤအသုံးစရိတ်မှာ အဓိကအားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊ ခရိုင်၊မြို့နယ် အဆင့်များရှိ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်သည့် သာမန်နှင့်ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်အရောအနှော အမျိုးမျိုးကို ညွှန်းဆိုပါသည်။ ၎င်းအသုံးစရိတ်များတွင် ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်းအောက်၌ရှိသော ဒေသန္တရ အသုံး စရိတ်များဖြစ်သည့် မီးသတ်ဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် ရဲဌာန၏ အသုံးစရိတ်များ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။
- **စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ** - ဤသုံးစရိတ်သည် မြို့ပြအခြေခံအဆောက်အအုံအမျိုးမျိုး (လမ်း၊ ရေမြောင်း) ဝန်ဆောင်မှုအသုံးစရိတ်များ (စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲရေး၊ရေပေးဝေရေး) နှင့် စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့အစည်းများက တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ပြီး ၎င်းတို့၏ရငွေမှငွေကြေးလျာထားသော စီမံအုပ်ချုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်များကို ညွှန်းဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- **လျှပ်စစ်** - ဤအသုံးစရိတ်သည် အဓိကအားဖြင့် အစိုးရ၏ မဟာပင်မဓါတ်အားလှိုင်းပြင်ပရှိ ဒေသန္တရ ဓါတ်အားထုတ် လုပ်ငန်းဖြူးရေးကွန်ယက်များအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ညွှန်းဆိုပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဘတ်ဂျက်တွင် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိနေသည့်တိုင် ပျောက်ကွယ်နေသော အောက်ပါအသုံးစရိတ်များကိုလည်း ပေါ်ထွက်လာပါသည်။
- **ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေး** - ဤအသုံးစရိတ်များကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ ဘတ်ဂျက်၌ မတွေ့ရခြင်းသည် သတိပြုဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်က အပိုင်း ၁.၂ တွင်ဆွေးနွေးခဲ့သကဲ့သို့ ၎င်းကဏ္ဍများအပေါ် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဌာနများ၏ အပြည့်အဝထိန်းချုပ်ထားမှုကို အသေအချာ ထင်ဟပ်ပြနေပါသည်။
- **စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်း** - **မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး**၊ သို့မဟုတ် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောစသည့် ကျေးလက်ဧရိယာများတွင် အခြားဒေသန္တရ ပြည်သူ့ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးသည့် ဌာနများ - ယင်းအသုံးစရိတ်စုစုပေါင်းမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အသုံးစရိတ်၏ ၂-၅% မကျော်ချေ။ သို့သော် မူအား ဖြင့်မူ အနည်းဆုံး ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေဇယား ၂ အရ ၎င်းလုပ်ငန်းအားလုံးတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရမှ အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန် ခွင့်ပြုထားပါသည်။

ထို့အတူ အစောပိုင်းကဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့သကဲ့သို့ ဤသည်တို့သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်နှင့် ၎င်း၏ အောက် အဆင့်များ၌ပင် (အခြားတိုင်းပြည်များစွာတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဆင့်အောက်များစွာရှိသော အဆင့်ရှိ အစိုးရများက လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။) ပိုမိုများပြားစွာနှင့် သင့်လျော်စွာ လုပ်ဆောင်ရမည့် အသုံးစရိတ် အမျိုးအစား အများအပြား ပါရှိသော ကဏ္ဍအားလုံးဖြစ်ကြပါသည်။

၈.၅။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများအမှန်တကယ်ရွေးချယ်ပုံ

ဤအပိုင်းတွင် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်မှ ပေါ်ထွက်လာသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဦးစားပေးများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်နှင့် ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်တွင် အကျုံးဝင်ထည့်သွင်းရန် အမှန်တကယ် ရွေးချယ်ပုံများကို လေ့လာသုံးသပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၈.၅.၁။ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော ယေဘုယျအခြေအနေ - ငါးနှစ်စီမံကိန်းတွင်အကျုံးဝင်စေခြင်း

ကဏ္ဍအားလုံးတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် လျာထားသည်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်က လျာထားသည်ဖြစ်စေ ဦးစားပေးများရွေးချယ်ရာတွင် ဆုံးဖြတ်ပေးသည့် အဓိကအချက်မှာ ကဏ္ဍတစ်ခုစီအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စာရင်းများ ရှည်လျားစွာပါဝင်ပြီး နှစ်အလိုက်အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် အချိန်ဇယားတစ်ခုညွှန်ပြထားပြီးသော ငါးနှစ်စီမံကိန်း အတွင်းတွင် ပါရှိပါသည်။ ဤသည်က ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရွေးချယ်ရန်အတွက် အဓိကအတိုင်းအတာများကို ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်ကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုချက်အားလုံးကို ယင်းအတိုင်းအတာအတွင်းရွေးချယ်ရန် ညွှန်းထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် အနည်းဆုံးအားဖြင့် ယင်းအတိုင်းအတာဖြင့် ညီအောင်ညီရမည်။ အသေးစိတ်ဖော်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ ငါးနှစ်စီမံကိန်းတွင်ဖော်ပြထားသည့် မည့်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက်မဆို အထူးအတည်ပြုချက်လိုအပ်သောကြောင့် ထိုသို့ဖြစ်နေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့်နှစ်စဉ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘတ်ဂျက်တွင် အဆိုပြုလုပ်ငန်းတစ်ရပ် အကျုံးဝင်ရန်မှာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း၌ ပါဝင်ပြီး ဖြစ်ရပါမည်။ ယင်းမှာမရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေဤသည်မှာ လုံလောက်မှု မရှိသည့် အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်ကြောင်းကိုသာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြဆိုပါသည်။ ၎င်းအဆိုပြုထားပြီးသည့်စီမံကိန်းများကို ထည့်သွင်းထားခြင်း ရှိမရှိဆိုသည်မှာ အခြားဆုံးဖြတ်ချက် ပေးနိုင်သည့် အချက်များအပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။

၈.၅.၂။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ငွေလုံးငွေရင်းဘတ်ဂျက်မှ ဦးစားပေးများ-လမ်းနှင့်တံတားများ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်များတွင် အများဆုံးလွှမ်းမိုးထားသည့် အသုံးစရိတ်အမျိုးအစားမှာ လမ်းနှင့် တံတားများ ဖြစ်ကာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လမ်းများနှင့် တံတားများအဖြစ် ခွဲခြားထားသည့် ဒုတိယလမ်းကွန်ယက်များ၏ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းအသုံးစရိတ်များက အဓိကဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်းယခင်က တင်ပြခဲ့ပြီးသည့် အတိုင်း ပြည်ထောင်စုလမ်းကွန်ယက်များအတွက် သုံးစွဲရသောပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်များမှာလည်း သိသာနိုင်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးသည်အချက်များ

- **ဆောက်မြေမှုအထက်သို့စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်** - နှစ်စဉ်စီမံကိန်းဖြစ်စဉ်က ငါးနှစ်စီမံကိန်းဖြင့် များစွာလျော်ညီသည့် လမ်း/တံတားအဆိုပြုစာရင်းများကို ထုတ်ဖော်ပေးပြီးနောက် ၎င်းတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် သို့မဟုတ် ခရိုင်အဆင့်တို့၌ ဖယ်ထုတ်ခြင်းမပြုပဲ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဆောက်လုပ်ရေးဌာနအဆင့်ထိ အထက်အဆင့်ဆင့်သို့ ပေါင်းထည့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
- **ဦးစားပေးများအဆင့်ခွဲခြားခြင်း** - ဤစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်အတွင်း အဆိုပြုလွှာများကို နှိုင်းရဦးစားပေးအချို့ သတ်မှတ်ရန် မကြာခဏလုပ်ဆောင်ကြရာ စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက် ၂ ရပ်ကို အသုံးပြုပါသည်။
 - **နေစဉ်ပျမ်းမျှယဉ်သွားလာမှု (အေဒီတီ - ADT)** - သည် လမ်းအဆိုပြုလွှာ များကိုနှိုင်းရဦးစီးပေး သတ်မှတ်ရာတွင် သုံးသည့်တိုင်းတာမှုတစ်ရပ်ဟုဆိုပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ဦးစားပေးသတ်မှတ်ရန် အသုံးပြုသော အေဒီတီ ADT

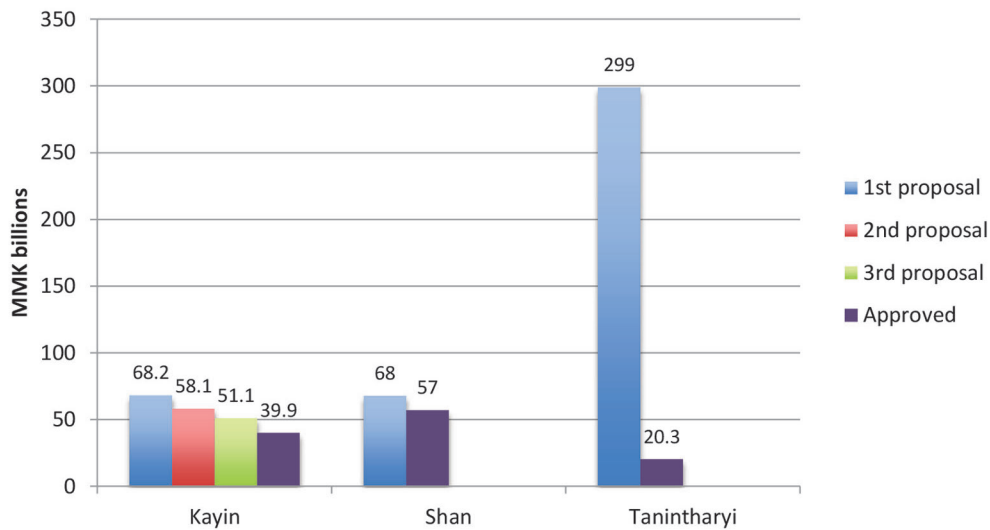
အချက်အလက်မှာ လတ်တလောကောက်ခံရရှိသည့် အချက်အလက် ဒေတာ(Data)ဟုတ်၊မဟုတ် နှင့် ရရှိသော အချက်အလက်မှာ အားထား၍ရနိုင်၊မရနိုင်စသည်တို့မှာ မရှင်းလင်းသည့်အပြင် အသုံးပြုပုံ နည်းလမ်းမှာလည်း ရှင်းလင်းမှုမရှိချေ။ အဆင့်ခွဲခြားမှုအတိုင်းအတာစံအနေဖြင့် အသုံးဝင်သော်လည်း မတူသောလမ်းစီမံချက်များ၏ နှိုင်းရကုန်ကျစရိတ်ဖြင့် ဆက်စပ်ပေးမှသာလျှင် အသုံးတည့်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပြည်နယ်တစ်ခုတွင် အေဒီတီ ADT ကို အဆင့်ခွဲခြားမှုစံနှုန်း သတ်မှတ်ချက်အဖြစ် များစွာ အသုံးမပြုပဲ စံနှုန်း အဆင့်မြှင့်တင်ရာ၌လမ်းညွှန် တစ်ခုအဖြစ်သာ ပို၍သုံးစွဲလိုသည်ကိုတွေ့ရသည်။

- **တာဝန်ခံသူ/ညွှန်ကြားသူအနေအထား** - ဤလေ့လာမှုအတွက် ရောက်ရှိခဲ့သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၂ ခုတွင် ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာနက တာဝန်ခံသူ/ညွှန်ကြားသူ/ထောက်ခံသူမည်သူဖြစ်သည်ဆိုသောအချက်ပေါ် မူတည်ပြီး အဆိုပြုချက်များကို အလေးပေးညှိ ရသည်ဟုဆိုပါသည်။ အရေးကြီးသော ပြည်ထောင်စုအဆင့် အရာရှိများကို အမြင့်ဆုံးအလေးပေးရပြီးနောက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးများ၊ ထို့နောက်မှ လွှတ်တော် အမတ်များ၊ ထို့နောက် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအစရှိသဖြင့် ချိန်ညှိပေးရသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ဤသည်မှာ လက်တွေ့ကျရသောနိုင်ငံရေးအခြေအနေတစ်ရပ်၏ လက္ခဏာတစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဒေသန္တရလူမှု စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ရန် သို့မဟုတ် အကျိုးအများဆုံးဖြစ်ထွန်းစေရန် သို့မဟုတ် တန်းတူညီမျှမှုရှိစေရန် အတွက် အလားအလာအရှိဆုံးသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ခုကို အသေအချာ ရွေးချယ်မိစေမည့် အကောင်းဆုံးချဉ်း ကပ်နည်းလမ်းတစ်ခုတော့ မဟုတ်ချေ။
- **လမ်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ် နှိုင်းရစီးပွားရေးအကျိုးတရားကို ဆန်းစစ်ရန် သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် လမ်းရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု၏ ကုန်ကျစရိတ်** - အကျိုးတရားအချိုးကို ဆန်းစစ်ရန် စီးပွားရေးအကဲဖြတ်ခြင်း၊ အဆင့်ခွဲခြားမှုနည်းလမ်း၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်စားပြုတိုင်းတာခြင်း စသည်တို့မှ မည်သည့်နည်းလမ်းတစ်ခုကိုမျှ လမ်းမကြီးများဦးစီးဌာနက အသုံးပြုခြင်းမရှိသကဲ့သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနကလည်း အကြံပေးထောက်ခံခြင်း မရှိချေ။ ထို့အတူ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများကလည်း လမ်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ရာ၌ ဧရိယာတစ်ခုသည် စီးပွားရေးအလားအလာကောင်းသဖြင့် ဦးစားပေးမည် သို့မဟုတ် ဧရိယာတစ်ခုသည် လျစ်လျူရှုခံနေရသဖြင့် ဦးစားပေးမည် စသည့်ပထဝီစံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်တစ်ခုခုကိုမျှ အသုံးပြုခြင်းမရှိချေ။
- **အမြန်ဆော်ညွှန်ရသော ညှိနှိုင်းရခြင်း** - ယခင်ကတင်ပြခဲ့သကဲ့သို့ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရထံသို့ ဆောက် လုပ်ရေးဦးစီးဌာနက တင်ပြသော အဆိုပြုချက်အတော်များများမှာ အမြဲလိုပင်ရရှိနိုင် မည့်ရန်ပုံငွေထက် များစွာကျော်လွန် နေသည်။ ၎င်းအဆိုပြုချက်များကို အမှန်တတ်နိုင်မည့်အဆင့်သို့ လျင်မြန်စွာ ဖြတ်တောက်လျော့ချရပြီး မကြာခဏ ဆိုသလို အကြိမ်ကြိမ်လုပ်ဆောင်ကြရသည်။ ဤဖြတ်တောက်ညှိနှိုင်းမှုများလုပ်ဆောင်ရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် နည်းပညာ သို့မဟုတ် လူမှုစီးပွားစံနှုန်းတစ်ခုခုကိုမျှ သိသာထင်ရှားစွာအသုံးပြုခြင်းမရှိချေ။

ထွက်ပေါ်လာသည့် ဦးစားပေးများ

ပုံ ၂၁ တွင် အဆိုပြုများကိုဖြတ်တောက်လျော့ချခြင်းဖြစ်စဉ်အား ဖော်ပြထားပြီး တနင်္သာရီတိုင်းတွင် အထူးသဖြင့် အလျှင်အမြန် လုပ်ဆောင်ရသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ်တွင်လည်း သုံးကြိမ်သုံးခါ တင်ပြရခြင်း၊ ညှိနှိုင်းရခြင်းက မူလ ငွေလုံး ငွေရင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဇယား၏ ထက်ဝက်ခန့်သာလျှင် ရန်ပုံငွေရရှိစေပြီးလျှင် မူလသာမန်ဘတ်ဂျက် အဆိုပြုချက်၏ သုံးပုံ နှစ်ပုံသာလျှင် ရရှိစေပါသည်။ တနင်္သာရီတွင် မူလအဆိုပြု၏ ၁၀%သာလျှင် အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

ပုံ ၂၁။ လမ်းများဘတ်ဂျက်- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၃ ခု၏ အဆိုပြုမှု နောက်ဆုံးအတည်ပြုသည့် အထိ- မြန်မာကျပ်ငွေ ဘီလီယံဖြင့်- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ရင်းမြစ်- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာန

ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ပြီးသည့် ဘတ်ဂျက်အချိန်ဇယားကြောင့် ဖြတ်တောက်လျော့ချရေးဖြစ်စဉ်ကို ရက်အနည်းငယ်အတွင်း ဆောက်လုပ်ရေး ဦးစီးဌာနနှင့် အရအသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနတို့အကြား ညှိနှိုင်းမှုအများအပြားကို အလွန်လျင်မြန်စွာ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြရပါသည်။ သို့သော် အဆုံးသတ်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ (Cabinet) ကက်ဘိုနက်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ကသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်ရသည်။ ထိုသို့ဆော်သြခံရသည့်ဖြစ်စဉ်အတွင်း နည်းပညာ/ လူမှုစီးပွား စံနှုန်းများမှာသတ်မှတ်ပြီးသား ရှိခဲ့လျှင်ပင် ထိုကဲ့သို့ အဆိုပြုချက်အများအပြားကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာ၌ လမ်းညွှန်အဖြစ် သင့်လျော်စွာ အသုံးပြုရန် ခက်ခဲမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤဖြစ်စဉ်မှထွက်ပေါ်လာသော ထုံးစံရလဒ်မှာ လမ်းတံတားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစာရင်းသာဖြစ်ပြီး ၎င်းမှာ

- ယေဘုယျအားဖြင့် ၅ နှစ် စီမံကိန်းက ညွှန်ပြထားသော ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစု၏ အစုခွဲများသာဖြစ်လာ ကြသည်။
- သီးခြားဧရိယာများ (လိုအပ်ချက် သို့မဟုတ် အလားအလာအရ) ကို ဦးတည်ထားသည်ထက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များအတွင်းရှိ မြို့နယ်များအားလုံးကိုညီမျှစွာ ဖြန့်ဝေထားလိုက်ကြသည်။
- အကျိုးဆက်တစ်ခုအဖြစ် သီးခြားလုပ်ဆောင်ပေးရမည့်လမ်းအနည်းငယ်ကို ဦးတည်သည်ထက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသ ကြီးလမ်းအားလုံး (သို့) အားလုံးနီးပါး (တစ်မြို့နယ်လျှင် ၂-၃ ကီလိုမီတာ)၏ လမ်းပိုင်းတိုများတစ်လျှောက် ပြန့်ကျဲနေ သည့် အသုံးစရိတ်များဖြစ်သွားကြသည်။

လမ်းတံတားဖြစ်ရပ်တွင် ဤသို့ပြန့်ကျဲနေသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုဖြစ်ပွားစေသည့်အချက်တစ်ချက်မှာ အကောင်အထည် ဖော်ရာ၌ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများကို ကန်ထရိုက်ခွဲချပေးခြင်းထက် ဒေသန္တရရှိ ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာန သို့မဟုတ် တံတား တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့များက လုပ်ငန်းပြီးစီးမှုအချိန်နှင့် သုံးစွဲရသောပစ္စည်းများအပေါ်မူတည်ပြီး ပိုက်ဆံရှင်းပေးသည့်စနစ်အရ တစ်ပြေးညီ အကောင်အထည်ဖော်နေကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ အလုပ်လုပ်ခြင်းက ကန်ထရိုက်ခွဲ ချထား ပေးခြင်းထက် ပို၍ အသုံးစရိတ်များကို ပြန့်ကျဲစေပါသည်။ သို့သော် ပိုအရေးကြီးသည်မှာ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက် လျာထားခြင်းဖြစ်စဉ်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုလုံးရှိ ဌာနဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ရသော ဝန်ထမ်းများ အားလုံး

အတွက် အလုပ်လုံလောက်အောင် ဘက်လိုက်ပေးနေခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရကောင်းရနိုင်ပါသည်။ ဤအချက်က မလိုအပ်သော မြို့နယ်များကိုဖယ်ထုတ်ပြီး သီးခြားလိုအပ်သည့် မြို့နယ်များ၌ ဦးတည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းကို အားမပေးသည့်အချက် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

၈.၅.၃။ ဝန်ကြီးဌာနအလိုက် ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများ

အခြေခံပညာရေး

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများအတွက် ဆုံးဖြတ်ပေးသည့်အချက်များ

- **အောက်ခြေမှအထက်သို့စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်** - ဤနှစ်စဉ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်က ငါးနှစ်စီမံကိန်းဖြင့် များစွာကိုက်ညီသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုစာရင်းများကို ထုတ်ဖော်ပြီးနောက် ၎င်းတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် သို့မဟုတ် ခရိုင်အဆင့်တို့၌ ဖယ်ထုတ်ခြင်းမပြုပဲ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဆောက်လုပ်ရေး ဌာနအဆင့်ထိ အထက်အဆင့်ဆင့်သို့ ပေါင်းထည့် ပါသည်။ သို့သော် ဇယား၁၅တွင်ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ အတည်ပြုပြီးသည့် ရာခိုင်နှုန်းအလွန်မြင့်မားသော (၅၀%ထိ)အခြေခံပညာဦးစီးဌာန၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာအခြားပံ့ပိုးလမ်းညွှန်သူ (စပွန်ဆာ-Sponsor)ကအဆိုပြုထားသည့် သဘော ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းအဆိုပြုချက်များမှာ အောက်ခြေမှအထက်သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲသည့်ဖြစ်စဉ်မှ ပေါ်ထွက်လာခြင်း လုံးဝမဖြစ်နိုင်တော့ချေ။
- **ဦးစားပေးများနှင့် အဆင့်ခွဲခြားခြင်း** - အခြေခံပညာဦးစီးဌာနက အများအားဖြင့် ကျောင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုချက်များကို အဆင့်ခွဲခြားရန် နည်းပညာစံနှုန်း ၃ ခု ကို အသုံးပြုလေ့ရှိပြီး အဆိုပြုချက်များကို အောက်ပါတို့ ရှိ၊ မရှိဖြင့် အဆင့် သတ်မှတ်ပါသည်။
 - ကျောင်းအသုံးအဆောင်များ၏လက်ရှိအနေအထားက ကျောင်းသူ/သားများအား အန္တရာယ်ရှိစေနိုင် (ဥပမာ ကျောင်းဆောင်ပြိုကျခြင်း) ခြင်းကြောင့် အန္တရာယ်လျော့ပါးစေရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုလိုအပ်ခြင်း
 - ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းကြောင့် တက်ရောက်နိုင်သည့်ကျောင်းသူ/သားဦးရေ တိုးလာခြင်းနှင့်/သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် လျာထားသည့်ကျောင်း၌ ကျောင်းသူ/သားဦးရေအများအပြား⁴² ရှိပြီးဖြစ်ခြင်း
 - ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုက ကျောင်း၏ဒေသန္တရရုပ်ရိပ်⁴³ ကို တိုးတက်စေခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် လက်တွေ့တွင် ဖော်ပြပါစံနှုန်းများကို အတိအကျ သုံးပုံသုံးနည်းများကို ယခုလေ့လာမှုတွင် အခိုင်အမာပြဆိုရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ပြင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီသည် အဆိုပါစံနှုန်းများကို မတူကွဲပြားစွာ အသုံးပြုနေသည့်ဟန်ရှိပါသည်။

ကရင်ပြည်နယ်တွင် အထက်ဖော်ပြပါစံသတ်မှတ်ချက် ၃ခုအပြင် အဆိုပြုချက်များကို ညွှန်ကြားသူ-လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် အခြားရာထူးမြင့်မားသော အရာရှိများ-ကျောထောက် နောက်ခံရှိသည့်ကျောင်းများကိုရွေးချယ်သတ်မှတ်ကြောင်း(တင်ပြခဲ့ပြီးသောလမ်းဖြစ်ရပ်ကဲ့သို့ပင်)ထင်မြင်ချက်ရှိနေပါသည်။

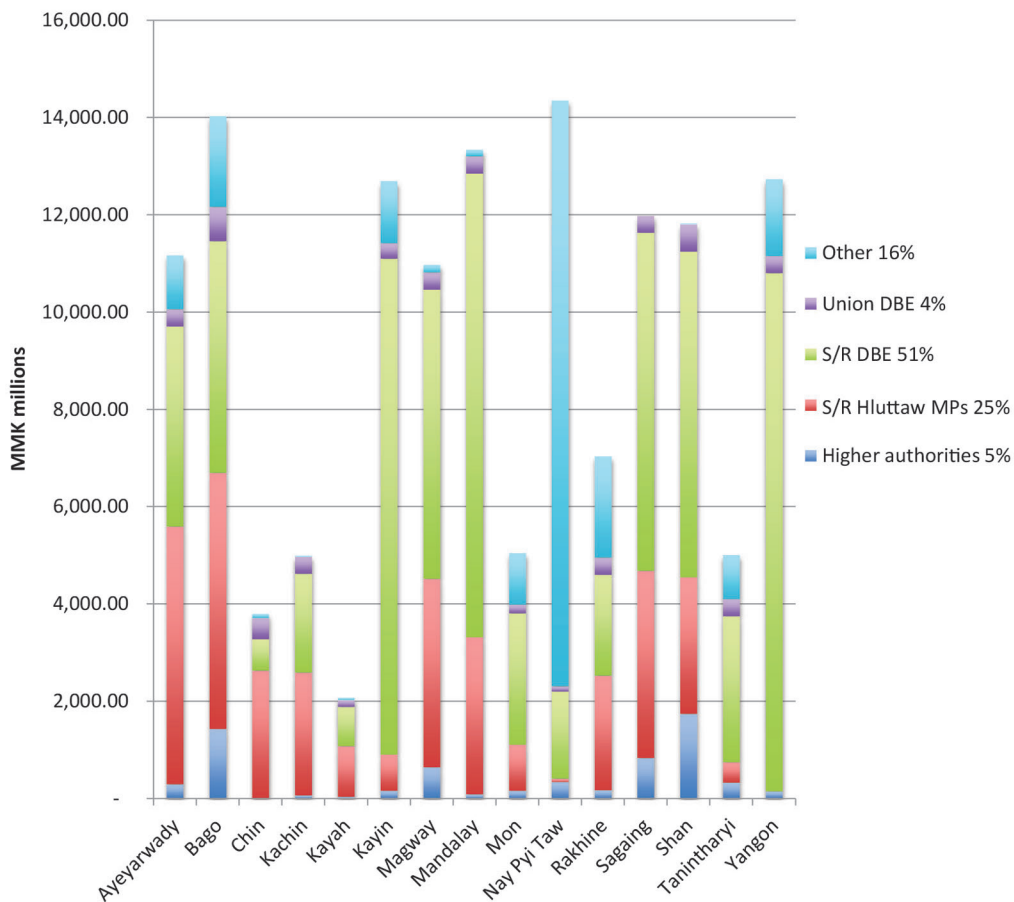
ဤအချက်ကို ပြည်ထောင်စုအခြေခံပညာဦးစီးဌာနက ထုတ်ပြန်ထားသည့် ညွှန်ကြားသူ/ရပ်ခံသူ အားဖြင့် ရှင်းလင်းစွာ အမျိုးအစားခွဲခြားထားသည့် ကျောင်းများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီရင်ခံစာတစ်စောင်က ထောက်ခံပံ့ပိုးနေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ အစီရင်ခံစာကဖော်ပြသည်မှာ အမျိုးသားအဆင့်တွင် အတည်ပြုပြီးသော ကျောင်းများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ ၅၁%မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခြေခံပညာဦးစီးဌာနများက တိုက်ရိုက်အဆိုပြုပြီး ၄%မှာ ပြည်ထောင်စုဌာနနှင့် အခြား ၄၅%မှာ လွှတ်တော် အမတ်များနှင့် အခြားအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအမျိုး (ဤပုံစံအဆိုပြုမှုမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၁၄ ခုတွင် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု မတူပဲ များစွာကွာခြားမှုရှိပါသည်။) တို့က အဆိုပြုကြကြောင်း ပြသပါသည်။ အခြေခံကျသော မေးခွန်းမှာ ၎င်းလုပ်ပိုင်ခွင့်

42 ဤ စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များ၏ ဖီလာဆန်ကျင်သော ဘာသာပြန်မှုများကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ပေးထားပါသည်။

43 လက်တွေ့အဘယ်ကိုဆိုလိုသနည်းဟု မရှင်းလင်းပါ။

ရှိသူအသီးသီးထံမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုချက်များ၏ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို အဆိုပြုသူ၏ အနေအထား (အဆင့် အတန်း)ပေါ် မူတည်ပြီး တစ်နည်းနည်းဖြင့် မည်မျှအကဲဖြတ်၊ အဆင့်ခွဲသနည်းဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ အဆိုပြုသူ၏ အနေအထားဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါက အရေးခံရသည့်ကျောင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုက လူမှုစီးပွားအကျိုးကြီးမားစွာ ခံစားရခြင်း သို့မဟုတ် ညီမျှမှုအရှိဆုံး အသုံးစရိတ်ပုံစံရရှိရန် အခြေတမ်းမဖြစ်နိုင်သဖြင့် ယင်းမှာ အလေးအနက်ထားစိုးရိမ်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၂၂။ ရပ်ခံညွှန်ကြားသူအားဖြင့် အတည်ပြုသော အခြေခံပညာရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ရင်းမြစ်- ပြည်ထောင်စုအခြေခံပညာဦးစီးဌာန

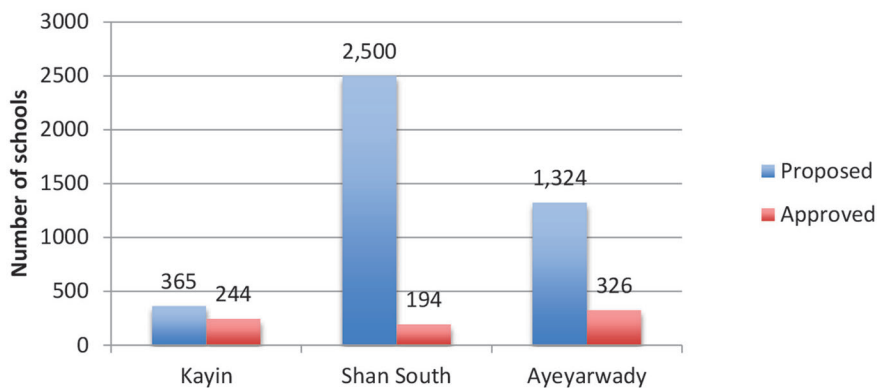
အခြေခံပညာဦးစီးဌာန စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်တစ်လျှောက် အနှစ်ပါးဆုံးမြို့များရှိ ကျောင်းများကို စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် အရင်းအမြစ် ချထားပေးရန်အတွက် မည်သည့်ပထဝီဆိုင်ရာစံနှုန်းသုံးစွဲမှုကိုမျှ မတွေ့ရပါ။ ဤသည်ကို စိုးရိမ်ဖွယ်တစ်ရပ်အဖြစ် ဘက်စုံပညာရေးကဏ္ဍ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဖြစ်စဉ်တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားပြီးဖြစ်သည့်တိုင် ၎င်းဖြစ်စဉ်က အခြေခံပညာရေး ကဏ္ဍ၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအကြား၊ မြို့ပြနှင့်ကျေးလက်အကြား ဝေးလံခေါင်သီဒေသများ⁴⁴အကြား ကျောင်းအပ် နှုန်းနှင့်ပညာရေးအရည်အသွေး နှစ်ခုစလုံးတွင် မညီမျှမှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေကြောင်း ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။

44 ဘက်စုံပညာရေးကဏ္ဍ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း-အဆင့် ၁ ကနဦးဆန်းစစ်အစီရင်ခံစာ” နှာ ၂၇၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန(၂၀၁၃)

ပေါ်ထွက်လာသည့် ဦးစားပေးများ

ပုံ ၂၃ တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးသုံးခုတွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ပြင်းထန်သည့် 'ဖြတ်တောက်လျော့ချ' ဖြစ်စဉ်ကို အထူးသဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးမှ ပြင်းထန်သည့် ဖြတ်တောက်လျော့ချခဲ့ရသော အဆိုပြုလွှာများနှင့်တကွ ညွှန်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၂၃။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆိုပြုလွှာများမှ ပြည်ထောင်စုအတည်ပြုအထိ အခြေခံပညာကျောင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ- ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ရင်းမြစ်- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခြေခံပညာဦးစီးဌာနများ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခြေခံပညာဦးစီးဌာနများ၏ အဆိုပြုလွှာများတွင် အခြားညွှန်ကြားသူများ - အရေးပါသည့် အရာရှိကြီးများ၊ လွှတ်တော်အမတ်များ စသူတို့၏ အဆိုပြုချက်များ ပါဝင်ခြင်းရှိမရှိမှာ လုံးဝရှင်းလင်းမြင်သာမှုမရှိချေ။ (ထိုသို့မဟုတ်ခဲ့ပါက လျော့ချဖြတ်တောက်ခြင်းကို ပို၍ပင် လျင်မြန်ခဲ့ဖွယ်ရှိပါသည်။)

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အခြေခံပညာဦးစီးဌာနအဆိုပြုများအတွင်း ပြည်ထောင်စုအခြေခံပညာဦးစီးဌာနက ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများကို မည်ကဲ့သို့ အတိအကျ ဖော်ထုတ်ခဲ့သနည်း ဆိုသည်မှာလည်း မရှင်းလင်းချေ။ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း မည်သည့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းမျှ ရှိခဲ့ဟန်မတူပဲ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခြေခံပညာဦးစီးဌာနများအား စီမံကိန်းရေးဆွဲပြီးချိန်၌ ရလဒ်များကို ရိုးစင်းစွာ အကြောင်းကြားခဲ့ကြရပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ် အခြေခံပညာဦးစီးဌာနက မြို့နယ် ၇ မြို့နယ်လုံးမှ ထိပ်တန်းဦးစားပေး အဆိုပြုချက်များကို ရွေးချယ်သည့် ဖြစ်စဉ်တွင် အလေးဂရုပြုခံခဲ့ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ကျောင်းများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် မည်သည့်ပထဝီဆိုင်ရာ စံနှုန်းမျှ မရှိခြင်းကြောင့် လိုအပ်မှု သို့မဟုတ် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသီးခြားဧရိယာကို ဦးတည်ပေးသည်ထက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ မြို့နယ်အားလုံးတို့အတွက် အညီအမျှ ဖြန့်ချိပေးထားသည့် ကျောင်းများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စာရင်းတစ်ခုကိုသာ ထုတ် အားဖြင့် ပေါ်ထွက်လာစေပါသည်။

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးများအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် အချက်များ

- အောက်ခြေမှအထက်သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဖြစ်စဉ် - ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနက စီမံခန့်ခွဲသည့် ဤဖြစ်စဉ်သည် အတော်အတန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့ပြီးကျေးရွာများနှင့်မြို့နယ်များအား ၎င်းဌာနက ရန်ပုံငွေချထားပေးသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံ အမျိုးအစားများစွာအလိုက် အသေးစားရပ်ရွာအဆင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုချက်များစွာ

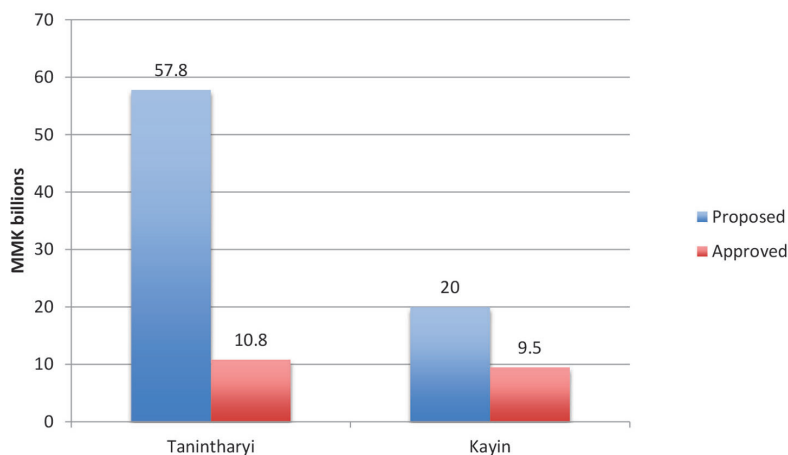
ဖော်ထုတ်ရရှိစေခဲ့ပါသည်။ သို့သော်အဆိုပြုချက်များသည် ငါးနှစ်စီမံကိန်းပါ အကန့်အသတ်များဖြင့် မည်မျှရင်ဆိုင်ရမည်၊ မည်မျှကြီးကြီးမားမား ပြုလွယ်ပြောင်းလွယ်ခွင့်ရရှိမည်၊ သတ်မှတ်ထောက်ပံ့မှုများအတွင်း မည်မျှပေါင်းစပ် ထည့်သွင်းခံရမည် စသည်တို့မှာ မရှင်းလင်းချေ။ အခြားကဏ္ဍများကဲ့သို့ပင် အဆိုပြုချက်များကို မြို့နယ်၊ ခရိုင်မှပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်သို့ ပေးပို့ရပြီး အဆင့်တစ်ခုစီ၌ စစ်ဆေးခြင်း၊ ပယ်ထုတ်ခြင်းမရှိပဲ ရိုးစင်းစွာ ပေါင်းစည်းပေးထားပါသည်။

- **အဆင့်ခွဲခြားခြင်းနှင့် ဦးစားပေးမှုများ** - ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုလွှာများ၏ အတိုင်းအတာအမျိုးမျိုးကို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက အဆင့်ခွဲ ဦးစားပေးသတ်မှတ်ကာ မည်သို့အဆင့်ခွဲသည်၊ မည်သို့ဦးစားပေးသည်မှာ မရှင်းလင်းချေ။ တစ်ခုတည်းသော အဆင့်ခွဲနည်းလမ်းညွှန်ပြမှုမှာ တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ်တွင်ဖြစ်ပြီး ၎င်းဦးစီးဌာနက အဆိုပြုချက်များကို ထောက်ပံ့သူ (အရေးကြီးပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦး သို့မဟုတ် လွှတ်တော်အမတ် တစ်ဦးဦးစသူ) အပေါ်မူတည်အဆင့်သတ်မှတ်ပြီး ယင်းသတ်မှတ်ချက်မှာ အောက်ခြေမှအထက်သို့ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်စဉ်မှ ပေါ်ထွက်လာသော လုပ်ငန်းမဟုတ်သော်လည်း အခြားအဆိုပြုချက်များထက် ပိုမိုမြင့်မားစွာ အလေးပေးခံရပါသည်။

ပေါ်ထွက်လာသည့် ဦးစားပေးမှုများ

ပုံ ၂၄ တွင် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ်မှ မူလတင်ပြမှုများအပေါ် ပြည်ထောင်စုကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနက ဖြတ်တောက်လျော့ချထားသည့် အတိုင်းအတာများကို သရုပ်ဖော်တင်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၂၄။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အဆိုပြုချက်မှ ပြည်ထောင်စုအတည်ပြုချက်ထိ- မြန်မာကျပ်ငွေ ဘီလီယံဖြင့် - ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်

ရင်းမြစ်- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနများ

အထူးသဖြင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် မူလအဆိုပြုချက်များကို အလျှင်အမြန်ပြင်းထန်စွာ ဖြတ်တောက်လျော့ချခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ဖြတ်တောက်မှုများနှင့် ဦးစားပေးမှုများ ပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းများမှာ ဒီဇင်ဘာနှင့် ဇန်နဝါရီလအကြား တိုတောင်းလှသော အချိန်အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ အဆိုပြုချက်များ၏ ပါဝင်မှု၊ အဖွဲ့အစည်းတို့ကို အနည်းဆုံးအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနကအလှူရှင်ကရန်ပုံငွေပေးသောစီမံချက်များကိုစီမံခန့်ခွဲရသည်ဆိုသည့် သီးခြားသတ်မှတ်ပြီးသော အသုံးစရိတ်အမျိုးအစား (ဥပမာ ကျေးလက်မီးလင်းရေး) အတွက်သာဖြစ်သည်ဆိုသော အချက်များဖြင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဆုံးဖြတ်ခံခဲ့ရသည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ်မရှိပါချေ။ ထို့ကြောင့် အချို့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားအဆိုပြုချက်များသည် အခြားအဆိုပြုချက်များလောက် သိသာစွာဦးစားပေးမခံရတော့ချေ။ ခြုံငုံပြောရလျှင် ထိုမျှအချိန်တိုအတွင်း မတူညီသည့် အဆိုပြုချက်များ၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများကို လမ်းညွှန်ချက်များ၊ စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များ ရှိခဲ့လျှင်ပင် အလွန်အသေးစိတ်ကျကျ ပြန်လည်သုံးသပ်မှုတစ်ခုပြုလုပ်ရန် ခက်ခဲမည်ဖြစ်ပါသည်။

၈.၆။ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်လျာထားခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ - ဆွေးနွေးဖွယ်ရာပြဿနာများ ဖော်ထုတ်ခြင်း

အထက်ပါဆွေးနွေးမှုများမှ ပြဿနာအများအပြား ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်းတို့၏အရည်အသွေးကို လျော့ကျစေမည့် ဖက်တာအမျိုးမျိုးကို ရည်ညွှန်းနေပါသည်။

၈.၆.၁။ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး အစီအမံများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်းတို့၏ အရည်အသွေးကို ထိပါးသည့် ပြဿနာဧရိယာ ၃ ခုရှိပါသည်။

- အလွှာများအကြား ချိတ်ဆက်မှု (ဥပမာ ကျေးလက်နှင့်မြို့ပြ ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှုများ သို့မဟုတ် ကျေးရွာနှင့် မြို့နယ်/ခရိုင်အကြား လမ်းများ) မှ ပေါ်ထွက်လာသည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အသုံးစရိတ်ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ရန် ထိရောက်သည့် ဒေသန္တရအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပလက်ဖောင်းများမရှိခြင်း။
- အလွှာတစ်ခုစီအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အသုံးစရိတ်ဘတ်ဂျက်များရေးဆွဲခြင်းတို့ကို အများအားဖြင့် ဌာနတစ်ခုချင်းသီးခြားစီသာ ရေးဆွဲကြသည်။ ထိုသို့ရေးဆွဲခြင်းက ဗျူဟာအကန့်အသတ် သို့မဟုတ် အခွင့်အလမ်းများ လက်လွှတ်ခြင်းနှင့်/သို့မဟုတ် ထပ်နေခြင်းများ ဖြစ်စေပါသည်။
- အထိရောက်ဆုံး အကျိုးအများဆုံး အဆိုများကိုသာ ရန်ပုံငွေသေချာစေမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမျိုးကို ပြင်ဆင်ရန်၊ အဆင့်ခွဲရန်နှင့် ၎င်းအပြိုင်အဆိုပြုများကို အကဲဖြတ်ရန် လုံလောက်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် သတ်မှတ်စံနှုန်းများ မရှိသလောက်ဖြစ်ခြင်း (အမှန်လည်း အချို့ဖြစ်ရပ်များတွင် ထောက်ခံသူ၏ အနေအထားကဲ့သို့သော နိုင်ငံရေးစံနှုန်းကိုသာ ရိုးစင်းလွန်းစွာနှင့် မမှန်ကန်စွာ အသုံးပြုပါသည်။) အောက်ခြေမှအထက်သို့ ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ရွေ့လျားမှုနှင့်အတူ ထိုအစီအမံများနှင့် ၎င်းတို့၏ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမှာ နေရာအနှံ့ ပျံ့နှံ့နေသော ပိတ်ဆို့ထားခြင်းကို ရှောင်ကျဉ်နိုင်လျှင် ပိုအရေးပါလာမည်ဖြစ်သည်။
- ကဏ္ဍအများအပြား၌ ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြသည့် အခြေခံဝန်ဆောင်မှုများ ရယူရာတွင် ပထဝီဆိုင်ရာ ညီမျှမှုမရှိခြင်းနှင့် ထိုပထဝီဆိုင်ရာ ဦးတည်သတ်မှတ်ခြင်း (အလိုအပ်ဆုံးသို့မဟုတ် အလားအလာအရှိဆုံးဧရိယာ) အား မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည့် မူဝါဒသက်ရောက်မှုကို အဓိပ္ပာယ်ပြန်ဆို လုပ်ကိုင်နိုင်သော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု သတ်မှတ်စံနှုန်းမရှိသလောက် ဖြစ်နေပါသည်။ ဆက်နွှယ်နေသည့်အချက်မှာ ရင်းမြစ်များကို မြို့နယ်အားလုံးအတွက် တူညီသော်လည်း ညီမျှမှုမရှိပဲ ဖြန့်ချိပေးလိုက်သည့် အဖွဲ့အစည်းဘက်လိုက်မှုတစ်ခု ရှိနေပါသည်။

၈.၆.၂။ သတင်းအချက်အလက်၊ အချိန်နှင့် မက်လုံး

၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မတိုင်မီအထိ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှ ဘဏ္ဍာငွေ လွှဲပြောင်းပေးမည့်အဆင့်ကို မသိရပဲ တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် တစ်ကြိမ်ထက်ပိုပြီး ကနဦးဘတ်ဂျက်တင်ပြရသည့် အလေ့အထကြောင့် လက်မခံနိုင်သည့် အောက်ပါအကျိုးဆက်များဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရပါသည်။

- အများဆုံးဘတ်ဂျက်ရရှိနိုင်မှုကို မသိခဲ့ရခြင်းက မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်များတွင် ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် မလိုသည်များကို ဖယ်ထုတ်ခြင်း စသည်ကို အလေးအနက်ထား လုပ်ဆောင်ရမည့် စေ့ဆော်အားပေးမှု မရှိသဖြင့် ဖောင်းပွသည့် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများ ထွက်ပေါ်လာစေပါသည်။ ၂၀၁၆ နိုဝင်ဘာလက စတင်ပြီး ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုမဟာက ကြေငြာချက်က ဤပြဿနာကိုဖြေရှင်းရန် ကူညီပေးနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအာဏာပိုင်များကို ယခုအခါ ၎င်းတို့အနေဖြင့် တင်းမာသော ဘတ်ဂျက် အကန့်အသတ်ကို ရင်ဆိုင်ရပြီဖြစ်ကြောင်း သဘောပေါက်အောင် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။
- အပြန်အလှန်အားဖြင့် ဖောင်းပွအဆိုပြုချက်များသည် လုံလောက်သော ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း၊ ထိန်းညှိခြင်း၊ ဆန်းစစ်ခြင်း နှင့် ကုန်ကျစရိတ် တွက်ချက်ခြင်းတို့ဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုများကို သင့်လျော်စွာ ဖော်ထုတ်နိုင်စေမည့် စွမ်းဆောင်ရည် ကို လျော့ကျစေပါသည်။
- ၂၀၁၆/၁၇ ဘတ်ဂျက်ပြက္ခဒိန်က ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုအများဆုံး ဖြစ်နိုင်ချေ ကြေငြာခြင်း (၁၈၊ နိုဝင်ဘာ) နှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ အဆိုပြုဘတ်ဂျက်များ တင်ပြရမည့် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ချိန် (၈၊ ဒီဇင်ဘာ) အကြား အချိန် ၂ ပတ်၊ ၃ ပတ်သာ ခွင့်ပြုပေးထားသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့၊ ဘတ်ဂျက်ဌာနနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ ဌာနအကြီးအကဲများက လုပ်ဆောင်ရမည့် ၎င်းကြေငြာပေးထားပြီးသည့် ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှု အဆင့်ဖြင့် ကိုက်ညီမှုရှိ စေရန် အပြိုင်ရွေးချယ်စရာများအကြား အသေးစိတ်ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာကျွမ်းကျင် ဌာန (သို့မဟုတ်) ဒေသန္တရအဆင့်မှ အကျိုးခံစားရမည့်သူများနှင့် လုံလောက်စွာ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်ခြင်း မရှိပဲ နောက်ဆုံးမိနစ် ဘတ်ဂျက်အလျင်အမြန် ဖြတ်တောက်လျော့ချရခြင်းတို့ကို မလွှဲမရှောင်သာ လုပ်ဆောင်ရစေပါသည်။

၈.၆.၃။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များ၏အခန်းကဏ္ဍ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီများ(သို့) စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေး ကော်မတီများမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်တွင် (လုပ်ပိုင်ခွင့် အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးထားသည့် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ် များတွင် လုံးဝပင်မပါဝင်ချေ)⁴⁵ အရေးပါမှုနည်းပါးသည့် အခန်းကဏ္ဍ မှသာ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ ကနဦး တင်ပြမှုမတိုင်မီ အရေးကြီးသောဘတ်ဂျက်စတင်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲသည့် အဆင့်များ၌ ၎င်းကော်မတီများက မည်သို့ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရမည် ဆိုသည်မှာ ထင်ရှားရှင်းလင်းမှုမရှိပါချေ။ အကယ်၍ ပါဝင်ခွင့်ရမည် ဆိုလျှင်ပင် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အချိန် နည်းပါးခြင်း သို့မဟုတ် ထိရောက်သည့်သုံးသပ်မှု သို့မဟုတ် ဖြည့်သွင်းမှုပေးရန်မှာ ကျွမ်းကျင်မှု အနည်းငယ်သာ ရှိ ပါသည်။ ထို့ပြင် ပြည်ထောင်စုက ဘတ်ဂျက်မူကြမ်းကို အတည်ပြုပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဘတ်ဂျက်ဆွေးနွေးသည့် လွှတ်တော် ဆက်ရင်၌ နောက်ဆုံးအကြိမ်သုံးသပ်မှု နှင့် အတည်ပြုမှု (မတ်/ဧပြီ) ကိုသာ လျှင်လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ စီမံကိန်း၊ ဘတ်ဂျက်တို့နှင့် ပတ်သက်လျှင် လွှတ်တော်များအတွက် အချိန် အနည်းငယ်သာ ရရှိရုံမျှမက ပြောင်းလဲမှုများလုပ်ဆောင်ရမည့် အကျယ်အဝန်း မှာလည်း အနည်းငယ်မျှသာရှိပါသည်။

45 ဤကော်မတီများ၏အမည်များမှာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီးများတစ်လျှောက် ကွာခြားကြပါသည်။ ဤလာချက်ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလ၌ အသစ်ရွေးကောက်ခံရသည့် လွှတ်တော်အတွက်ကော်မတီများမှာ အနည်းဆုံး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ၂ ခုတွင် ဖွဲ့စည်းရခြင်းမရှိသေးချေ။

လွှတ်တော်အမတ်များက ၎င်းတို့မဲဆန္ဒနယ်၌ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက်များအား ကမကထပြဦးဆောင်ရန် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခြင်းဖြင့် လွှတ်တော်၏အခန်းကဏ္ဍကို သေချာစေမည်ဖြစ်ကြောင်း မကြာခဏ ဆွေးနွေးငြင်းခုံကြပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ ဆွေးနွေးခြင်းသည်ပင် ဥပဒေပြုအဖွဲ့၏ အရေးပါသည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် စုပေါင်းအခန်းကဏ္ဍဖြစ်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအုပ်ချုပ်ရေးကို ထိန်းကျောင်းခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများ၏ အကောင်းအဆိုးကို မေးမြန်းစူးစမ်းခြင်းတို့အပေါ် နားလည်သဘောပေါက်မှု မှားနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများ၏ အကောင်းအဆိုးကို မေးမြန်းစူးစမ်းခြင်းက လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦးစီအား ၎င်းတို့၏ မဲဆန္ဒနယ်အတွင်း စီမံချက်များရရှိအောင် ရပ်ခံပေးနိုင်စေသဖြင့် ပိုမိုထိရောက်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဃ။ နိဂုံးချုပ်တင်ပြချက်များနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ

ဤအပိုင်းတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု (PFM)နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးအကြောင်း တင်ပြခဲ့သော အပိုင်းများမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် ဆွေးနွေးဖွယ်ရာများဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ အရ/အသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ငွေကြေးလျာထားခြင်း အစီအမံများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်အချို့ကို တင်ပြထားပါသည်။

ဃ.၁။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်း အရည်အသွေးဆိုင်ရာ နိဂုံးချုပ်တင်ပြချက်များ

ပြီးခဲ့သောအပိုင်းများတွင် မတူညီသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်းများကို အားနည်းစေသည့် ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းပြဿနာများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း အားနည်းစေပြန်ပါသည်။ ထိုအားနည်းမှုများက ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုအရည်အသွေးအပေါ် သက်ရောက်သည့် နိဂုံးချုပ်တင်ပြချက်များကို အရေးကြီးသည့် မျက်နှာစာ ၃ ရပ် ဖြစ် အကျဉ်းချုပ်တင်ပြထားပါသည်။

ဃ.၁.၁။ ထိရောက်မှုနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု

ထိရောက်မှုနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများသည် ပြည်သူ့ရင်းမြစ်များကို (က) အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသန္တရအဆင့် မူဝါဒဦးစားပေးမှုများနှင့်အညီ လျာထားခြင်းနှင့် (ခ) အကြီးမားဆုံးအကျိုးတရားရရှိရန်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း ပမာဏကို တိုင်းတာသည့် အတိုင်းအတာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ထိရောက်မှုနှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု နှစ်ရပ်လုံးကို နည်းလမ်းများစွာဖြင့် စေ့စပ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

- ယေဘုယျအားဖြင့် ဘတ်ဂျက်ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် ပြည်ထောင်စု၏ မြင့်မားစွာထိန်းချုပ်ထားခြင်းမှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်၌ သတင်းအချက်အလက် မလုံလောက်သဖြင့် ဗဟိုအဆင့်မှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများက အမှန်တကယ် မသိနိုင်ခြင်းကြောင့် ဒေသန္တရရှိ ပြည်သူ့ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည်လည်သုံးသပ်သောအခါ ဒေသန္တရ၏ နှိုင်းရလိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးမှုများကို သတိမပြုမိတော့ချေ။ ဤသည်က (ဥပမာအားဖြင့် အထူးအရေးပါသော ဦးစားပေးများ မှန်ကန်အောင်ပြုလုပ်ရမည့် အသေးစား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ဒေသန္တရဗဟုသုတများဖြင့် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း) ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် သက်ရောက်မှုရှိစေပါသည်။
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်တွင် သီးသန့်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ထိရောက်သည့် ကဏ္ဍအချင်းချင်းအကြား ချိတ်ဆက် စီမံကိန်းရေးဆွဲမှု ပလက်ဖောင်းမရှိခြင်းက စုပေါင်းစွမ်းအားနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို (ဥပမာ မြို့ပြနှင့်ကျေးလက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအကြား) လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရစေပါသည်။
- ကိုယ်ပိုင်-ရင်းမြစ်မှရငွေ အကန့်အသတ်အမျိုးမျိုးက ဒေသန္တရဦးစားပေးမှုများအပေါ် သုံးစရိတ်များအတွက် အရင်းအမြစ်ရရှိမှုကို များစွာအကန့်အသတ်ဖြစ်စေပါသည်။ ဤအကန့်အသတ်များမှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ရငွေများကို မြို့ပြဧရိယာများအတွက်သာအသုံးပြုရန် ပိတ်ဆို့ထားခြင်းအားဖြင့် အခြေအနေပိုဆိုးသွားစေပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း ဒေသန္တရအရင်းအမြစ်လျာထားရာ၌ ပြုလွယ်ပြောင်းလွယ် အနေအထားကို လျော့ကျစေပါသည်။

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ဦးစားသတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်စဉ်မှာ မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ ပြည်နယ်တိုင်း ဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနများ တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခုတို့အတွက် အမြင့်ဆုံး ဘတ်ဂျက်လျာထားချက် မရှိခြင်းအားဖြင့် များစွာ အားနည်းစေပါသည်။ ထိုသို့အားနည်းခြင်းက အဆင့်တစ်ခုစီနှင့် ဌာနတစ်ခုစီမှ ရရှိနိုင်သည့် အချိန်နှင့် ဝန်ထမ်း အရင်းအမြစ်များအတွင်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ် တွက်ချက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အဆင့်ခွဲခြားခြင်းပြုလုပ်ရမည့် အဆိုပြုလွှာ အများစုကို ကြီးမားစွာဖောင်းပွစေပါသည်။
- ထပ်မံ၍ ထင်ရှားသည်မှာ အခြားသောအသုံးစရိတ်အဆိုပြုချက်များကို အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အဆင့်ခွဲခြားတို့အတွက် မလုံ လောက်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် နည်းပညာသတ်မှတ်စံနှုန်းများမှာ ရန်ပုံငွေလျာထားခြင်းအတွက် ဦးစားပေးများ ရွေးချယ်ရာတွင် မကြာခဏဆိုသလို အမျိုးသားအဆင့်၊ ကဏ္ဍအဆင့် သို့မဟုတ် ဒေသန္တရ မူဝါဒဦးစားပေးများဖြင့် အကောင်းဆုံးကိုက်ညီမည့် သို့မဟုတ် အကျိုး-ကုန်ကျစရိတ်အချိုး အမြင့်ဆုံးကို သေချာစေမည့် အဆိုပြုချက်များမဟုတ်ဟု ဆိုလိုရာရောက်ပါသည်။ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းတွင် အောက်ခြေမှအထက်သို့ အဆိုပြုချက်များကို ပိုမိုအလေးပေးလေလေ ဤပြဿနာများသည်ပိုမိုပြင်းထန်လေလေဖြစ်ပါသည်။
- ဆက်နွယ်နေသည့်အချက်မှာ မြို့နယ်များအားလုံးကို အသုံးစရိတ်များတပြေးညီဖြန့်ချိပေးသည့် ဘက်လိုက်မှုဆိုသည်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် ပထဝီအနေအထား တန်းတူညီမျှမှု ကိုလျော့ချရန် လုံလောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်မည်မဟုတ်ဟု ဆိုလိုရာရောက်နေပါသည်။

ဃ.၁.၂။ သာတူညီမျှမှု

ညီမျှမှုဆိုသည်မှာ ဘတ်ဂျက်အရင်းအမြစ်များကို နှိုင်းရလိုအပ်ချက်များအရ ခွဲဝေချထားသည့် ပမာဏ၏ အတိုင်းအတာ ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများအကြား လိုအပ်ချက်များနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အဆင့်များတွင် ရှင်းလင်းပြီး အရေးပါသည့် ကွဲပြားချက်များရှိကြသည်။ ကွဲပြားမှုများ မည်သို့ရှိစေကာမူ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်ဦးချင်းဘတ်ဂျက် အရင်းအမြစ်တစ်ဦးကျ ဘဏ္ဍာငွေလွှဲပြောင်းမှုတွင် ကြီးမားသော မညီမျှမှု၏ ရလဒ်(တွင် အဓိကကွာဟမှုများမှာ ကွာဟမှု များအားလုံးနှင့် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်နေကြောင်း လုံးဝပေါ်ထွက်လာခြင်းမရှိပဲ အဓိက ပထဝီဆိုင်ရာ ညီမျှမှု ပြဿနာ တစ်ရပ်အသွင်သာမြင်ရစေပါသည်။ ထိုသို့ညီမျှမှုက အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မူဝါဒရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်ရရှိစေရေးကို တစ်ဖန်ပြန်ပြီး နှောင့်နှေးအားနည်းစေသောကြောင့် ဒေသန္တရပြည်သူ ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု၏ ထိရောက်မှုကိုပါ လျော့နည်းစေ ပါသည်။ ၎င်းအားနည်းခြင်းက ပွိုင့်တစ်ချို့တွင် နိုင်ငံရေးပြဿနာတစ်ရပ်အသွင်လည်း ဆောင်လာနိုင်ပါသည်။

တင်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်းတွင် ခရိုင်နှင့်မြို့နယ်များတစ်လျှောက် အသုံးစရိတ်များအား အတန်ငယ် ညီတူညီမျှဖြန့်ဝေရရှိခြင်းကို သေချာစေလိုသည့် တိမ်းညွတ်မှုရှိနေပါသည်။ သို့သော် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး များစွာရှိမြို့နယ်များတွင်အလွန်ခြားနားသည့်လူဦးရေအရွယ်အစား၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအဆင့်နှင့်ဖယ်ကြည့်ခံထားရခြင်းတို့ကြောင့် ထိုသို့ ညီမျှစေခြင်းမှာ အမှန်တကယ်တွင် ညီမျှမှု လုံးဝမရှိခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနအောက်သို့ လုပ်ပိုင်ခွင့် အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးထားသော ရင်းမြစ်များနှင့်ပါတ်သက်၍ ရနိုင်သော အချက်အလက်မှာ အခြေခံပညာဦးစီးဌာနအတွက်သာဖြစ်ပြီး ၎င်းအချက်အလက်များကလည်း အထွေထွေ ရငွေအတွက်ထက် များစွာ နည်းသည် ဆိုလင့်ကစား ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ တစ်လျှောက် ညီမျှမှုမရှိသည့် ခွဲဝေလျာထားမှုပုံစံတစ်ခုကိုသာ ညွှန်းဆိုပါသည်။ ဤတွင်လည်း တူညီသော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွင်း မြို့နယ်များတစ်လျှောက် အခြေခံပညာ ဦးစီးဌာန၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသုံးစရိတ်များကို ညီတူညီမျှဖြန့်ဝေပေးလိုသည့် ဘက်လိုက်မှုက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ညီမျှမှု မရှိခြင်းကို ပိုမိုဆိုးရွားစေပါသည်။

ဃ.၁.၃။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံယူမှု

ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံယူမှုတို့မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အတိုင်းအတာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤတွင်လည်း ပြဿနာများရှိပါသည်။

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်နှင့် အမှန်တကယ်အသုံးစရိတ် သတင်းအချက်အလက်များမှာ အလွယ်တကူ ရယူနိုင်ခြင်းမရှိချေ။ သာမန်လူထုမှ ရယူနိုင်ခြင်းမရှိသည်မှာ ပိုသေချာပါသည်။ ရန်ပုံငွေလျားထားခြင်းအတွက် အချို့ ဘတ်ဂျက် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ၎င်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကြောင့် ပေါ်ထွက်လာသည့် ရလဒ် များမှာ များစွာစုံစမ်းပြီးသည့်တိုင် မရှင်းလင်းချေ။
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များမှာ ဘတ်ဂျက်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်းဖြစ်စဉ်၏ ဒေသန္တရ တာဝန်ခံယူမှုကို သေချာစေရာတွင် အလွန်အကန့်အသတ်ရှိသော အခန်းကဏ္ဍ၌သာလုပ်ဆောင်နေကြရပါသည်။
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရက ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့တင်ပြလိုက်သော ကနဦးဘတ်ဂျက်အဆို ပြုချက်များအပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်နှင့်မှတ်ချက်ပြုရန် လွှတ်တော်များက မည်မျှအခွင့်အရေးရှိသ နည်းဆိုသည်မှာ မရှင်းလင်းချေ။
- ရရှိနိုင်သောအရင်းအမြစ်များဖြင့် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်အောင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ ကနဦး အဆိုပြု များကို လျော့ချရသည့် အရေးပါသော အကြိမ်ကြိမ် ဖြတ်တောက်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း ခြင်းများတွင် အဆိုပါ လွှတ်တော်များ၌ မည်သည့်အခန်းကဏ္ဍမျှရှိနေဟန်မတူချေ။
- လွှတ်တော်များ၏အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်များကို ပြည်ထောင်စုက အတည်ပြုပြီး သည့်အချိန် အဓိကပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်ရန်အလွန်အကန့်အသတ်ရှိနေသည့် အခါမှသာ ၎င်းဘတ်ဂျက်များအား သုံး သပ်ခြင်းနှင့်အတည်ပြုခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးရသည့်ဟန် ရှိသည်။
- အဆိုပါလွှတ်တော်များ၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများသို့တင် ပြလိုက်သော ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းတွင် မည်သည့်အခန်းကဏ္ဍမျှပါ ဝင်ရခြင်းမရှိချေ။
- လွှတ်တော်များက ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်စွမ်းရှိသည့်နေရာများ၌ပင် ၎င်းတို့၏ (ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များနှင့် ၎င်းတို့၏ ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီများ သို့မဟုတ် ဘတ် ဂျက်ကော်မတီများ) မှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကန့်သတ်ခံထားရပါသည် - (က) လေ့လာသုံးသပ်ရန် ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများ များစွာရှိသောကြောင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ရမည့် အချိန်အလွန်နည်းသည်။ (ခ) ဘတ်ဂျက်ဆန်းစစ်မှုကိုပြုလုပ်ရန် လမ်းညွှန်မှုနှင့် သင်တန်းရရှိမှု အနည်းငယ်သာ ရထားဟန်တူသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးချင်းက ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများကို ထောက်ပံ့တာဝန်ခံရာတွင် အလွန်တက်ကြွစွာပါဝင်ရန် တိမ်းညွှတ်ကြသဖြင့် လွှတ်တော်တစ်ခုလုံး၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ များစွာအရေးကြီးသလို ဖြစ်နေ ကြောင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အမြင် ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ သို့သော်ဖြစ်ရပ်မှာ ဤသို့မဟုတ်ချေ။ လွှတ်တော်အမတ်များ၏ တစ်ဦးချင်းအလိုက် မြို့နယ်များတွင် တာဝန်ခံပေးလိုသော စိတ်ဝင်စားမှုရှိသော ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် လွှတ်တော် တစ်ခုလုံး၏ စုပေါင်းတာဝန်ဖြစ်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အုပ်ချုပ်ရေးကို ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်တွင် တာဝန်ခံယူမှုရှိ စေခြင်းဆိုသည့် အခန်းကဏ္ဍသည် ကွဲပြားခြားနားကြောင်းကို ကောင်းစွာနားလည်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဃ.၂။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် အချို့သော လမ်းညွှန်ချက်များ

ဃ.၂.၁။ အသုံးစရိတ်တာဝန်များပိုမိုရှင်းလင်းခြင်းနှင့် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုပိုမိုလျော့ချခြင်း

အပိုင်း ၁ တွင် အသုံးစရိတ်တာဝန်များကို လက်ရှိ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချနေရာ ၎င်းဖြစ်စဉ်၏ အလွန်အကန့်အသတ် ဖြစ်နေသည့် ဒီကရီအတိုင်းအတာ၊ ထို့အတူ အချို့ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် မဟုတ်သည်များနှင့် ရှေ့၊ နောက် ကိုက်ညီမှု မရှိသည်များ ကိုလည်း မှတ်တမ်းပြုတင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ပိုကြီးမားသည့် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချခြင်းကို အားပေးမြှင့်တင်သည့် အဆင့်လိုက် လုပ်ဆောင်သည့် ဗျူဟာတစ်ရပ်ကို အခြားတစ်နေရာ⁴⁶ တွင် အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း အောက် ပါအတိုင်း ပြန်လည်ဖော်ပြထားပါသည်။

ကာလတို-ကာလလတ်- ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းပေးခြင်းကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း

ပြည်ထောင်စုအဆင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများက လက်ရှိတွင် တာဝန်ယူစီမံခန့်ခွဲနေသော အသုံးစရိတ် အမျိုးအစား အများအပြားရှိနေပါသည်။ ၎င်းတို့ကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးအလိုက် အောက်အဆင့်သို့ ခွဲချထား ပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပမာများမှာ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ရန်ပုံငွေလျာထားပေးသည့် အသေးစား ကျေးလက် အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းအများအပြား၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ရန်ပုံငွေလျာထားသည့် အခြေခံပညာရေးအသုံးအဆောင်များ နှင့် အခြေခံကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုစီတွင် သက်ဆိုင်သောပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးက လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည်မှာ -

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ မိမိတို့ ဌာနညွှန်ကြားရေးမှူးများကို စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံး ခန်းမှန်းခြေ ငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်း အတည်ပြုပိုင်ခွင့်ရှိစေမည့် သီးခြားအသုံးစရိတ်စာရင်းတစ်ခုကို သတ်မှတ်ရမည်။ ဤစာရင်းမှာ စံအားဖြင့် အသေးစားနှင့်အလယ်အလတ် ငွေလုံးငွေရင်း သို့မဟုတ် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း အသုံးစရိတ်များဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုနှင့် အလားအလာရှိသော စံစားရမည့်သူများမှာ ခရိုင်တစ်ခုအတွင်း သို့မဟုတ် မြို့နယ်အချို့အတွင်း၌သာ ပါဝင်ရမည်။ ထို့အတူ ၎င်းအသုံးစရိတ်များ၌ မေးခွန်းထုတ်ခံရဖွယ်ဖြစ်သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပြင်ပ ပိုမိုကျယ် ပြန့်သည့်ပြင်ပသက်ရောက်မှုမျိုးမရှိရန်လိုသည်။ သို့မဟုတ်ပြည်ထောင်စုအရအသုံးအတွက် ဘဏ္ဍာရေးနောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးမရှိရန်လိုသည်။ (သို့မှသာ ဝန်ထမ်းအသစ်တာဝန်ပေးအပ်မှု၊ လိုအပ်သော အဆောင်အယောင်သစ်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ခွဲထုတ်ထားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။)
- ၎င်းအသုံးစရိတ်များကို ငွေကြေးလျာထားရန် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက် ခွဲဝေလျာထားမှုများကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ပါဝင်ရမည့် ပုံသေနည်းတစ်ခုဖော်ထုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် စံများ⁴⁷သတ်မှတ်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်ရမည်။ ဤပုံသေနည်းသည် ကဏ္ဍရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တိုင်းဒေသကြီးများတစ်လျှောက် ဝန်ဆောင်မှု သက်ရောက်နယ်ပယ်သို့မဟုတ်မတူညီသည့်ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုအဆင့်များကိုထင်ဟပ်ရမည်။ ထို့အတူ ယင်းပုံသေနည်းက ကွဲလွဲမှုများအလွန်များသော တစ်ဦးကျ လာအိခွဲဝေလျာထားမှုတစ်ခုကိုလည်း ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဌာနအားလုံးက ရန်ပုံငွေလျာထားခြင်းအတွက် အဆိုပြုလွှာများကို ဆီလျော်ပြီး ပွင့်လင်း မြင်သာသည့် နည်းလမ်းဖြင့် ရွေးချယ်မှုကိုသေချာစေရန် ရိုးစင်းသော ဘတ်ဂျက်အက်ဖြတ်မှု ဦးစားပေး သတ်မှတ်မှုနှင့် အဆင့်ခွဲခြားရန်အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များအား ဖော်ထုတ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ ဘတ်ဂျက် တွင် အကျိုးဝင်ထည့်သွင်းလိုက်သော အဆိုပြုလွှာများက အကြီးမားဆုံးသော အသားတင် လူမှုစီးပွား အကျိုးတရားကို သေချာစေရမည်။

46 ဥပမာ- ဂျ- ဟာမစ်နစ်ဆင်နှင့် စင်ဒီဂျိုးလင်းတို့၏ မြန်မာနိုင်ငံ ဘဏ္ဍာရေး ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချခြင်း- ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လမ်းပြမြေပုံ၊ ဆွေးနွေးချက် စာတမ်း ၅ (ရန်ကုန်၊ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် အမ်ဒီအာဒ်အိုင်-စီအီးအက်စဒီ၊ ၂၀၁၄)

47 ဤကဏ္ဍခွဲဝေလျာထားမှုစံများ အသုံးပြု နိုင်ငံတကာအလေ့အထများစွာရှိပါသည်။

- ၎င်းအမြင့်ဆုံး ဘတ်ဂျက်လျာထားချက်ကို ပြည်နယ် / တိုင်းဒေသကြီးရှိ ဌာနများ၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်အတွင်း စောနိုင်သမျှစောစော ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားမှုကို သေချာစေရမည်ဖြစ်ပြီး အရာရှိများအား ဘတ်ဂျက်ဦးစား ပေးသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အဆင့်ခွဲခြား လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုသင်တန်းပို့ချပေးရမည်။

ဤအစီအမံများကို တစ်နိုင်ငံလုံးအဆင့်သို့ဖြန့်ကျက်မလုပ်ဆောင်မီ ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်းတစ်ခုအတွက် ရွေးချယ်ထားသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ကနဦးစမ်းသပ်ချက်များ အစရှိအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုမှ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ရိုးရှင်းစွာပင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနများ၏ ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်ကို သုံးသပ်ရန်၊ ပြန်လည်ဖော်ပြရန်နှင့် သဘောတူပြီးဖြစ်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကို စစ်ဆေးရန်သာဖြစ်ကာ ရွေးချယ် ပြီး လုပ်ငန်းများအပေါ် ဒုတိယခန့်မှန်းချက်ပြုလုပ်ရန်မဟုတ်ချေ။

ဤကဲ့သို့သော လုပ်ပိုင်ခွင့် အဆင့်ဆင့် လွှဲပြောင်းထားပေးသည့် အစီအမံများတွင် ရှင်းလင်းရမည့် ကိစ္စ တစ်ရပ်မှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများနှင့် လွှတ်တော်များ၏ အခန်းကဏ္ဍဖြစ်ကာ ၎င်းတို့ အနေဖြင့် အဆိုပါ အဆင့်လိုက်ခွဲချပေးသော ကဏ္ဍဘတ်ဂျက်များတွင် ဖြစ်စဉ်တွင်ပါရှိရမည့် ဒေသန္တရလိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများကို ထည့်သွင်းရန် မည်ရွေးမည်မျှ ပါဝင်ရမည်။ ပါဝင်ရန်လိုအပ်သည်။ ပါဝင်နိုင်သည်ဆိုသော အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဏ္ဍများကို ပံ့ပိုးကူညီနေသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များသည်ဤကဲ့သို့သောပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအား ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းတွင် အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်တွင် ပါဝင်နိုင်မည့်အလားအလာရှိပါသည်။

ကာလလတ်-ရှေ့ပြည်ကာလ- ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ဒေသန္တရ အာဏာဖြန့်ဝေခြင်းကို မြှင့်တင်ခြင်း

ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ဒေသန္တရ အာဏာဖြန့်ဝေခြင်းကို ရှေ့တိုးလုပ်ဆောင်ရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ် ရှိပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ထားသည့် ဒေသန္တရပြည်သူ့ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း တာဝန်ကို ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများအား တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်က ရိုးရှင်းစင်းစင်း လုပ်ပိုင်ခွင့် အဆင့်ဆင့်လွှဲပြောင်းခြင်းထက် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျော့ချခြင်းမှ ပိုမို ကြီးမားသည့် အလားအလာရှိသော အကျိုးအမြတ်ကိုလည်းကောင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ၏ တရားဝင် ဖြစ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကို အားဖြည့်ရာတွင်လည်းကောင်း အကျိုးတရား၂ရပ်စလုံးကို ခွင့်ပြုစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပိုမို ကြီးမားသည့် ဒေသန္တရ အာဏာဖြန့်ဝေခြင်းကို ရှေ့တိုးလုပ်ဆောင်ရာတွင် ပါဝင်ရမည်မှာ-

- အနည်းငယ်သော ရွေးချယ်လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် ကဏ္ဍခွဲများသတ်မှတ်ခြင်း ဥပမာ- ကျေးလက်ရေပေးဝေရေး၊ အခြေခံ ပညာရေး၊ အခြေခံကျန်းမာရေး စသည်။
- ကဏ္ဍခွဲတစ်ခုစီတွင် အဓိကလုပ်ပေးပို့ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများကိုခွဲထုတ်ခြင်း - မူဝါဒအောက်⁴⁸ တွင် (ရည်မှန်း ချက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ စံသတ်မှတ်ခြင်းစသည်)၊ ဝန်ထမ်း (ငှားရမ်းခြင်း၊ လစာ စာရင်းကြီးကြပ်ခြင်း)၊ ရပိုင်ခွင့်များ (အက်ဆက်များ - Assets) (စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ ဘတ်ဂျက်လျာထားခြင်း၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူရေး၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း) အစရှိသည်။
- အဓိကစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအရ (အနီးစပ်ဆုံး အောက်ခြေခံဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ တစ်ယူနစ် ကုန်ကျစရိတ်ကို လျော့ကျ စေရာမှ ထွက်ကုန်များအပေါ်တွင် နှုန်းသေကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်လာကာ လုပ်ငန်းအဆင့် တိုးလာခြင်းကြောင့် ယင်းကုန်ကျ စရိတ်မှ အကျိုးခံစားရခြင်း ၊ ဘေးထွက်အကျိုးနှင့် တန်းတူညီမျှမှု) နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိစ္စရပ်များအရ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးများက ကိုင်တွယ်နိုင်သော လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ အဓိကလုပ်ဆောင်နိုင်သူများမှာ

48 ဤအစီရင်ခံစာ အပိုင်း က.၁.၄တွင်-ရှု-

ယေဘုယျအားဖြင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အက်ဆက်များ (အထူးပြုတင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မူဝါဒ အများစုနှင့် အခြားသော လုပ်ငန်းအများအပြားမှာ ပြည်ထောင်စု၌ချန်ထားခဲ့ခြင်းက အကောင်းဆုံး အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေ ပါသည်။)၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

- ဤလုပ်ငန်းများအတွက် စံပျမ်းမျှကုန်ကျစရိတ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ဖြစ်ဖွယ် ရှိသော အသုံးစရိတ်အရှုပ်အထွေးများကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်း
- ဤအသုံးစရိတ်များကို ငွေကြေးလျာထားရန် အသင့်လျော်ဆုံးပုံစံကို ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်း။ အနည်းဆုံး ကနဦးအဆင့်တွင် ကဏ္ဍခွဲတစ်ခုအတွင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများကသာလျှင် အသုံးပြုနိုင်သည့် ပုံသေနည်းအခြေပြု ခြွင်းချက်ရှိ ထောက်ပံ့ငွေတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးရန် အရိုးရှင်းဆုံးဖြစ်ရပါမည်။

ဤအလေ့အထများသည် နည်းပညာအရနိုင်ငံရေးအရ စိန်ခေါ်မှုများပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စု သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများထံသို့ ကောင်းစွာ ကန့်သတ်ပေးရမည့် ရင်းမြစ်လွှဲပြောင်းမှုတစ်ခုဟု ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနရှိ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရေး ဌာနခွဲက ဦးဆောင်အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုကိုလုပ်ဆောင်ရာ၌ လိုအပ်မှုများမှာ -

- အနည်းဆုံးအားဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ ပါဝင်လုပ်ဆောင်လာကြရမည့် နီးကပ်သော ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှု ဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်နှင့် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှု လျော့ချခြင်းအစီအမံများကို စမ်းသပ်ရန်နှင့် ဝန်ကြီးဌာန မူဝါဒချမှတ်သူများက စိတ်ချနိုင်မည့် ဆိုင်ရာဝန်ကြီး ဌာနများမှမော်နီတာလုပ် (monitor) စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုမည်၊ တစ်ချိန်တည်း၌-မြေပြင် ကနဦး အစပျိုး-လုပ်ဆောင်ချက်အချို့။
- ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောအဆင့်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ပိုမိုလွှဲပြောင်းရန် ပြည်ထောင်စု အဆင့်၌ ကြီးကြပ်ပြီးနိုင်ငံရေးနောက်ခံပြုထားရမည့် မူဝါဒ အစီအစဉ်(အာဂျင်ဒါ - Agenda) တစ်ရပ်လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာ - ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်ကို အစီရင်ခံရပြီး တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရေး ဌာနခွဲက အတွင်းရေးမှူး အဖြစ်ဆောင်ရွက်ရမည့် ဝန်ကြီးဌာနများအကြား၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရေး ဌာနခွဲ လုပ်ငန်းအုပ်စု (သို့) ကော်မတီများ။

မူမမှန်အလွဲများနှင့် ရှေ့နောက်မညီညွတ်မှုများကို ကုစားခြင်း

အပိုင်းက တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသုံးစရိတ်တာဝန်များ၌ မူမမှန်အလွဲများနှင့် ရှေ့နောက် မညီညွတ်မှုများရှိကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထပ်မံမဖော်ထုတ်ရသေးသည်များ ရှိနိုင်ပါသေးသည်။ ၎င်းတို့သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှုကို အားနည်းစေပြီး မဖြေရှင်းလျှင် ကောင်းမွန်သော အစိုးရအဖွဲ့များအကြား ဘဏ္ဍာဆက်နွယ်မှုကို အားလျော့ စေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင်လည်း ရေတိုရေရှည် စိန်ခေါ်ချက်များရှိပါသည်။

- ရေတိုတွင် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော သိသာသည့်မူမမှန်အလွဲအချော်များနှင့် ရှေ့နောက်မညီညွတ်မှုများကို ပိုမိုကောင်း မွန်စွာ မှတ်တမ်းပြုစုထားရန်နှင့် ဖြေရှင်းချက်တစ်ခုကိုအဆိုပြုရန် ပြန်လည်သုံးသပ်မှုတစ်ခုကို ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ ယင်းသုံးသပ်မှုတွင် (က) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်လုပ်ပိုင်ခွင့် အသီးသီးအောက်တွင် ထားရှိရမည့် အသုံးစရိတ်တာဝန်များကို ရှင်းလင်းစွာသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် (ခ) တူညီသော ပြည်သူ့ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများဖြင့်ဆက်စပ်နေသော ငွေလုံးငွေရင်းနှင့် သာမန်ဘတ်ဂျက်များအကြား မည်သည့် ခွဲခြမ်းသည့် တာဝန်များကိုမဆို အနည်းဆုံးပမာဏသို့လျော့ချခြင်း တို့ပါဝင်ရမည်။ ဤသုံးသပ်မှုကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့်

ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရေးဌာနခွဲက ဦးဆောင်သုံးသပ်ပြီး အထက်က အကြံပြုထားသည့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကော်မတီသို့ အကြံပြုလုပ်ငန်းထောက်ခံချက်များအပေါ် အတည်ပြုပေးရန် တင်ပြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

- ကာလလတ်နှင့်ရေရှည်တွင် အသုံးစရိတ်လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ဒေသန္တရအဆင့် ခွဲဝေပေးခြင်းအတွက် မူဝါဒအစီအစဉ် ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်လာသည်နှင့်အမျှ ခေတ်မမှီတော့သော၊ ပြန်လည်ပြုပြင်ရန်လိုအပ်နေသည့် ကဏ္ဍဆိုင်ရာပြဌာန်းချက်များကိုဖော်ထုတ်ရန်အလို့ငှာဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်းဥပဒေမူဘောင်များကိုပြန်လည်သုံးသပ်သည့် လုပ်ဆောင်နေဆဲ ဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်ကို သေချာစေရန် မဖြစ်မနေလိုအပ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေဆဲ ပြန်လည်သုံးသပ်သည့်ဖြစ်စဉ်တွင် ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်း ရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီတို့အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဃ.၂.၂။ ပိုမိုထိရောက်ပြီးညီမျှသည့် ငွေကြေးလျာထားခြင်း

ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများကို ကျိုးကြောင်းရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း

ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှရငွေ စုစည်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို အားကောင်းစေမည့် အတိုင်းအတာတော်တော် များများရှိပါသည်။ သို့သော် အချို့မှာ အခြားအတိုင်းအတာများထက် ပိုမိုလွယ်ကူလျှင်မြန်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။

ရေတိုကာလ

- အခွန်အခများကို ယခင်နှုန်းထားအဆင့်များမှ ပြင်ဆင်တိုးမြှင့်ခြင်းကို သေချာစေရမည်။
- အခွန်အခစည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်း၊ ဘီလ်စုဆောင်းကောက်ခံခြင်းနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို တိုးတက်စေရန် ရိုးရှင်းသည့် လမ်းညွှန်နှင့်သင်တန်းပေးသည့်အစီအစဉ်များကို ဖွံ့ဖြိုးစေရမည်။
- စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းကို အဆင်ပြေစေရန်အလို့ငှာ ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးဘတ်ဂျက်တွင် ရငွေအမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းကို ပြည်ထောင်စုလွှဲပြောင်းငွေအမျိုးမျိုးမှ ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ သီးခြားခွဲထားသည့် စစ်မှန်ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများ အဖြစ် ပြောင်းလဲပေးရမည်။

ကာလလတ်မှရေရှည်ကာလ

- အခွန်စီမံအုပ်ချုပ်မှုယူနစ်တစ်ခုတည်း၏အောက်၌ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခွန်ရငွေကောက်ခံခြင်း တာဝန်များကို တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်းဖြစ်စေရန်အတွက် အလားအလာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရမည်။
- ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ ဇယား ၅ ပါ ပြဌာန်းချက်များနှင့် မညီညွတ်သော ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများမှ ထွက်ပေါ်လာသော ပြဿနာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခွန်ရငွေအာဏာကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖြစ်စေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရမည်။

ရငွေ-မျှဝေခြင်း အကျိုးအကြောင်းရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်း

လက်ရှိလုပ်ဆောင်နေသည့် ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ဌာနများအကြား ရငွေ-မျှဝေခြင်းအစီအမံများ၏ ယေဘုယျစီးဆင်းမှုပုံစံကိုဆန်းစစ်ရန်အတွက် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ သုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများဖြင့် ရငွေ-မျှဝေခြင်း အသင့်လျော်ဆုံးနည်းလမ်းကို ဆုံးဖြတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းရငွေများကို ဆင်းသက်လာသည့်ဧရိယာကိုအခြေပြုပြီး မျှဝေခြင်းကို သေချာစေရန် အကြောင်းပြချက်များ ရှိပါသည်။ ဥပမာ အခွန်ကောက်ခံနေသည့်လုပ်ငန်း/လုပ်ရှားလုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုခု (ဥပမာ- သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ ခရီးသွားဧည့်သည်လုပ်ငန်း စသည်ဖြင့်)၏ သက်ရောက်မှုကိုတိုးမြှင့်ရန်သို့မဟုတ် လျော့ချရန်အတွက် အသုံးစရိတ်များကို ငွေကြေးလျာထားရန် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအား ခွင့်ပြုပေးခြင်း။ သို့သော် ဖြစ်နိုင်သော သဘာဝအရင်းအမြစ် အခွန်ရငွေ

အစီအမံများ၏ တန်းတူညီမျှမှု အရပ်အတွေးကို သတိကြီးကြီးဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ရန်လိုအပ်ပြီး ၎င်းက ထောက်ပံ့ငွေလွှဲ ပြောင်းမှု ယန္တရားတစ်ခုမှ နစ်နာကြေးများလိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အခြားမျှဝေ-ရငွေများကို အထွေထွေ ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းငွေ အစုအပေါင်းထဲသို့ ပိုမိုကောင်းမွန်စွာထပ်ပေါင်းထည့်နိုင်ပါသည်။

ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်နှင့် အထူးကုန်စည်ခွန်များ-မျှဝေခြင်း အစပျိုးလုပ်ဆောင်မှုမှာ အထက်ဖော်ပြပါ ထပ်ပေါင်းထည့်ခြင်း၏ နမူနာတစ်ခု ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ ဤမျှဝေ-ရငွေကို ဆင်းသက်လာသည့်ဧရိယာ အရင်းခံဖြင့် ခွဲဝေလျားထားရန် ထင်ရှား သိသာသည့် အကြောင်းပြချက်မရှိချေ။ ဤရငွေစုစုပေါင်းကို ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းငွေ အစုအပေါင်းထဲသို့ထားရန်မှာ ပိုမိုရိုးရှင်း ပွင့်လင်းမြင်သာမည့် သဘောရှိပြီး စာစုသေတ္တာ ၁၉ ပါ ပုံသေနည်းကိုအသုံးပြုပြီး ပေါင်းစပ်အစုအပေါင်းအဖြစ် လျားထားရန်ဖြစ်ပါသည်။

ထောက်ပံ့ငွေ ခွဲဝေလျားထားမှု ပုံသေနည်း၏ ထပ်မံတိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတစ်လျှောက် ပိုမိုညီမျှသော ပိုမိုခန့်ကာကွယ်နိုင်စွမ်းသော တစ်ဦးကျရငွေများနှင့် အသုံးစရိတ် အဆင့်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်သောချာစရန်အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ငွေ ခွဲဝေလျားထားခြင်းနည်းလမ်းနှင့် ပုံသေနည်းကို ပိုမိုတိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးစေရန် အဆိုပြုပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်မှ ရငွေများက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများတစ်လျှောက် အတန်အသင့် တူညီသော အဆင့်များရှိခဲ့ပါက ဘဏ္ဍာရေးအကန့်အသတ်ကို ရိုးစင်းစွာလျစ်လျူရှုခြင်းက ဖြစ်နိုင်ချေရှိပြီး အခြားတိုင်းပြည် များစွာ၌ ပြုလုပ်သကဲ့သို့ လိုအပ်ချက်-အခြေပြုပုံသေနည်းကို သုံးရုံသာဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ရန်ကုန်နှင့် ၎င်းအောက်အနည်းငယ်လျော့သော မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးများက ကိုယ်ပိုင်- ရငွေများ များစွာမြင့်မား သည့်အဆင့်ရှိသည့်ဆိုသောအချက်မှာ ဘဏ္ဍာရေးအကန့် အသတ်ကွာခြားချက်ကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရန် လိုသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

ကိုယ်ပိုင်-ရငွေ စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်၏ အကျိုးဝင်ခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သည့် ဆွဲဆောင်မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ရှောင်ရှားရန် ရွေးချယ်စရာတစ်ခုမှာ တိုင်းပြည်များစွာတွင်အသုံးပြုကျသည့် ကိုယ်စားပြုအခွန်စနစ်(RTS) ချဉ်းကပ်နည်းကိုသုံးပြီး မတူညီ သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ကိုယ်ပိုင်-ရငွေအလား အလာများနှင့် နှိုင်းရလိုအပ်ချက် ၂ ရပ်လုံးကို အခြေပြုထားသည့် ချဉ်းကပ်နည်းတစ်ခုဆီသို့ ဦးတည်ရွေ့လျားရန် ဖြစ်ပါသည်။

စာစုသေတ္တာ ၁၈၊ အခွန်ဘဏ္ဍာလွှဲပြောင်းမှုများကို ခွဲဝေလျားထားခြင်းသို့ ကိုယ်စားပြုအခွန်စနစ် ချဉ်းကပ်မှု

“အာရ်တီအက်စ- RTS ကို တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ အမျိုးသားအဆင့်၏ အောက်အဆင့်ခွဲအစိုးရများက အမှန် တကယ်ကောက်ခံသည့် အခွန်အားလုံး၏ “စံပုံစံ” သို့မဟုတ် “ကိုယ်စားလှယ်” ဖြစ်သည်ဟု အနမာန ယူဆထား သော အခွန်စနစ်တစ်ခုအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။” သို့ဖြစ်၍၎င်းမှာ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ တစ်ရပ်၏ အမှန်အခွန်မူဝါဒမှ အကျဉ်းချုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ပျမ်းမျှ/ထပ်ပေါင်း အခွန်အလေ့အထ များ၏ ကိုယ်စားပြုဖြစ်ပါသည်။ အာရ်တီအက်စ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၏ ကိုယ်ပိုင်-ရင်းမြစ်ရငွေ-စုဆောင်းမှု-စွမ်းရည်ကို တိုင်းတာရန်ဖြစ်ပါသည်....၎င်းကအစိုးရများအကြားနှင့်ဆိုင်သော လွှဲပြောင်းမှုစနစ်ကို ပုံစံထုတ်ရန်အတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ အာရ်တီအက်စက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရတစ်ရပ်စီ၏ ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များမှ အခွန်ရငွေများစုဆောင်းရန် အလား အလာ ကောင်းသည့် စွမ်းရည်များကို တိုင်းတာရန်အတွက် စံသတ်မှတ်ချက်တစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

“အမျိုးသားအဆင့်-ခွဲအစိုးရများကို ညီတူညီမျှဖြစ်စေခြင်း”အက်စ်.ရီလ်မက်ဖေ၊ကမ္ဘာ့ဘဏ်အင်စတီကျု။

ထိုကဲ့သို့သော ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုကို အောက်ပါအတိုင်း ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

စာစုသေတ္တာငါး ဖြစ်နိုင်သော လျာထားမှု ပုံသေနည်းနှင့် နည်းလမ်းအသစ်

ကာလတို။ နောက်လာမည့် ၂ နှစ်

အာရုံတီအက်စ်- RTS ချဉ်းကပ်နည်းလမ်းက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီမှ ရငွေအခြေပြု သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်ပါသည်။ ဤအခြေပြုခြင်းမှ လက်ရှိစုဆောင်းကောက်ယူမှု အဆင့်များကြောင့် တည်ဆောက်ယူရန် အချိန်လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် ပထမတစ်နှစ် သို့မဟုတ် နှစ်နှစ်အတွက် အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ပိုမိုရှင်းလင်းသည့် ချဉ်းကပ်မှုတစ်ခုကို လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အဆင့် ၁။ အောက်ပါအတိုင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက် လျာထားအသုံးစရိတ်အဆင့်များကို ခန့်မှန်းဖော်ထုတ်ပါ။ (၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်အချက် အလက်များ ကိုအသုံးပြုထားပါသည်။)

- (က) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအသုံးစရိတ်များအတွက် စုစုပေါင်းရငွေများကို ခန့်မှန်းပါ။ ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုအစုအပေါင်း + ရငွေအစုအပေါင်း + ယခင်နှစ်အတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်ရငွေများ၏ စုစုပေါင်း။ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ဤစုစုပေါင်းမှာ မြန်မာကျပ်ငွေ ၂,၅၀၀ ဘီလျံနီးပါးမျှ ဖြစ်ပါသည်။
- (ခ) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ နှိုင်းရလိုအပ်ချက်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် ရိုးရှင်းသော ပုံသေနည်းတစ်ခုကို သဘောတူ ဖော်ထုတ်ပါ။ လက်ရှိသုံးစွဲနေပြီးသော လိုအပ်ချက်သုံးရပ်ကိန်းရှင်နည်းကို အသုံးပြုရန် အဆိုပြုသော်လည်း မတူသည့် အလေးပေးမှုပြုလုပ်ရန်ဖြစ်ပါသည် - လူဦးရေ(၆၀%)
- (ဂ) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက် အထက်ပါစုစုပေါင်း အပေါင်းအစုသို့ ဤပုံသေနည်းကို အသုံးပြုပြီး ရည်မှန်းအသုံးစရိတ်ကို ခန့်မှန်းပါ။

ဥပမာ။ ။ စုစုပေါင်း အပေါင်းအစုမှမျှဝေပေးသည့်ရည်မှန်းအသုံးစရိတ် (တီအီး - TE) (လွှဲပြောင်းမှုများ+လွှဲပြောင်းနိုင်သော အခွန်များ + ကိုယ်ပိုင်ရင်းမြစ်များအားလုံး) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး "N " အတွက်အောက်ပါအတိုင်း ခန့်မှန်းတွက်ထုတ်ရမည်။

တီးအီး-အင် (TE-N) = [(လူဦးရေ N / စုစုပေါင်းလူဦးရေ) x (60% အသီးသီးအစုအပေါင်း)] + [(နှွမ်းပါးမှုညွှန်ကိန်း N x လူဦးရေ N) / (ပျမ်းမျှလူဦးရေညွှန်ကိန်း x စုစုပေါင်းလူဦးရေ)] x (၂၀% x အသီးသီးအစုအပေါင်း)] + [(မြေဧရိယာ N / စုစုပေါင်းမြေဧရိယာ)] x (၂၀% x အသီးသီးအစုအပေါင်း)]

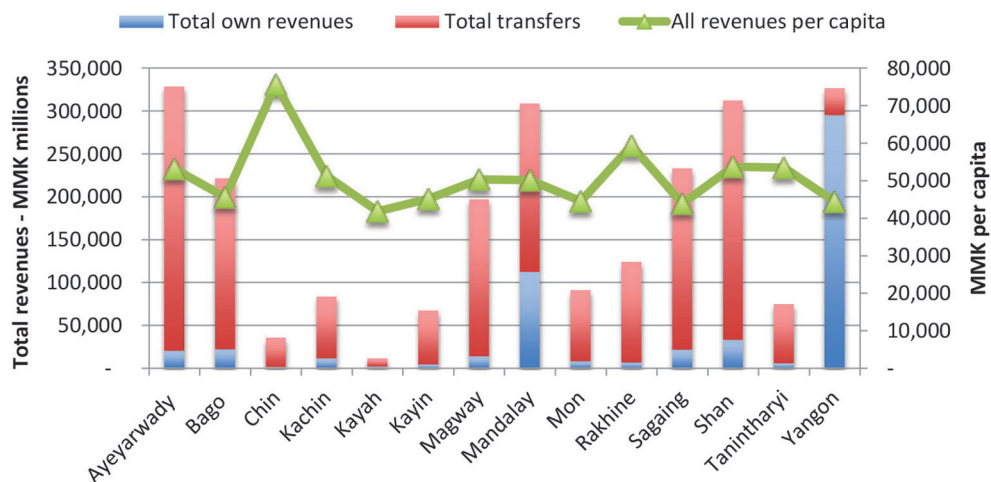
အဆင့် ၂။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက် ရည်မှန်းအသုံးစရိတ်အဆင့်ကို ရောက်ရှိရန် လိုအပ်သော ထောက်ပံ့ငွေကို အောက်ပါအတိုင်းခန့်မှန်းပါ။

- (က) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီအတွက် ရည်မှန်းအသုံးစရိတ်မှ ပြီးခဲ့သောနှစ်အတွက် ၎င်းပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၏ အမှန်ကိုယ်ပိုင်ရငွေကို နှုတ်ပါ။ (အထက်ဖော်ပြပါ အဆင့်၁။ က ပါ တူညီသောပမာဏ အတိုင်း)
- (ခ) ယင်းခြားနားချက်သည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီရှိ ရည်မှန်းအသုံးစရိတ်ကို ရရှိစေရန် ဖြည့်ပေးရမည့် လိုအပ်သော ထောက်ပံ့ငွေအရွယ်အစားဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၂၅ တွင် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ကိုယ်ပိုင်-ရငွေများနှင့် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် အခွန်ဘဏ္ဍာ လွှဲပြောင်းမှု အပေါင်းအစုကို အသုံးပြုပြီး ဤနည်းလမ်း၏ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော ပုံစံတူလုပ်ဆောင်ခြင်း၏ ရလဒ်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ တစ်ဦးကျ ရငွေများ၏ ရလဒ်တွင်ကွဲပြားမှုများမှာ အစွန်းရောက်မှု များစွာနည်းပါးပြီး လက်ရှိသုံးနေသော ပုံသေနည်း၏ရလဒ်များထက် ပိုမိုတန်းတူညီမျှပြီး ပိုမိုကာကွယ်နိုင်စွမ်းရှိမည်ဟု ထင်ရပါသည်။

အောက်ဖော်ပြပါပုံများမှာလည်း အထက်ဖော်ပြပါစာစုသေတ္တာ၌ အကြမ်းဖျင်းပုံဖော်ထားသည့် သီးသန့်ချဉ်းကပ်နည်းလမ်းက ဖော်ထုတ်လိုက်သော ရလဒ်များကို ပုံဖော်ထားပါသည်။ အနိမ့်ဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံး တစ်ဦးကျစုစုပေါင်း ရငွေကွာခြားချက်မှာ ၁:၂ ခန့်မျှသာဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၂၅။ ပြင်ပငွေ ပုံသေနည်းအရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ရငွေများ ပုံစံတူပြခြင်း

ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ထိုချဉ်းကပ်နည်းမျိုးတွင် လိုအပ်ချက်ညွှန်းကိန်းများအတွက် မတူညီသည့် အလေးပေးချိန်ညှိမှုများကို ပေါင်းစပ်၍သုံးနိုင်သဖြင့် ပြောင်းလဲမှုများ များစွာရှိပါသည်။သို့သော်လူဦးရေအလေးပေးချိန်ညှိမှုကိုမူ အဓိကတွက်ကိန်းအဖြစ် အသုံးပြုသင့်ပါသည်။

ကာလလတ် ၂ နှစ်နောက်ပိုင်းကာလ

အခွန်ဘဏ္ဍာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွင် အစဉ်အလာဖြစ်သော အမှန်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကိုယ်ပိုင်-ရငွေများကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် မက်လုံးပြဿနာကို ရှောင်ရှားနိုင်ဖွယ်ရှိသော်လည်း ၎င်းနည်းလမ်းမှာ ၁ နှစ် သို့မဟုတ် ၂ နှစ်သာ ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၏ မတူညီသည့် ကိုယ်ပိုင်-ရငွေအလားအလာများကို အရင်းခံပြီး ချဉ်းကပ်နည်းလမ်းတစ်ခုကို ပြင်ဆင်ရေး ထပ်မံလျှောက်လှမ်းကြရမည်မှာ မလွဲမသွေဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းနည်းလမ်းမှာ ကိုယ်စားပြုအခွန်စနစ် ချဉ်းကပ်မှုဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ချိန်တည်း၌ ထိုကာလအတွင်း ထောက်ပံ့ငွေများ လျာထားရာတွင် အာတီအက် နည်းလမ်းအသုံးပြုနိုင်ရေး လိုအပ်သော သုတေသနများ စတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းတွင် (က) - အနည်းဆုံးအဓိက ရငွေရင်းမြစ်များအားလုံးအတွက် - ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အားလုံးရှိ အခွန်နှင့် အခွန်မဟုတ်သော ရငွေ အလားအလာများနှင့် (ခ) တစ်နိုင်ငံလုံး ပျမ်းမျှကောက်ခံမှုနှုန်းထားကို တည်ဆောက်ရရှိနိုင်မည့် ဤအရင်းမြစ်များအားလုံးအတွက် လက်ရှိကောက်ယူနေသောနှုန်း စသည်တို့ကို စိစစ်သုံးသပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

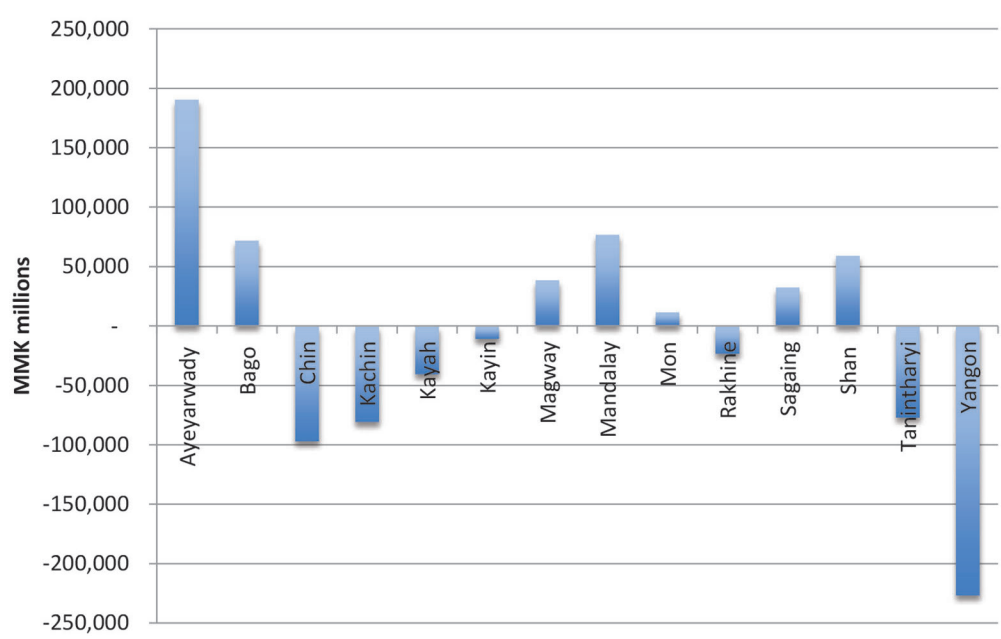
ထိုကိန်းရှင်တွင် ကိုယ်ပိုင်-ရင်းမြစ် ရငွေများအားလုံးပါဝင်ရန် အရေးကြီးပါသည်- ဆိုလိုသည်မှာ အခွန်ရငွေများသာမက အမှန်တကယ်အားဖြင့် အဓိကရင်းမြစ်သော သာမန်ရငွေများ (အကယ်၍ အခွန်နှုန်းထားများနှင့် နောက်ဆုံးတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အခွန်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ တိုးမြှင့်လာသောအခါ ဤမျှခြေသည် ပြောင်းလဲသွားဖွယ်ရှိသည့်တိုင်) ပါဝင်ရမည်ဟု ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံသူ/ရုံးသူများ

ဖော်ပြပါ ချဉ်းကပ်မှုတွင် များစွာသောပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် အားလုံးသော ပြောင်းလဲမှုတိုင်းက လက်ရှိ အသုံးပြုနေသော နည်းလမ်းများမှ သိသိသာသာမတူညီသည့် ရလဒ်များကို ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အချို့သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက လက်ရှိအနေအထားထက် ပိုမိုမြင့်မားသည့် ရငွေ/အသုံးစရိတ်အဆင့်များ ခံစားရမည်ဖြစ်သော်လည်း အခြားပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများကမူ လျော့ကျသွားသည့် အဆင့်ကိုသာ ရရှိခံစားရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ ၂၆ တွင် လွှဲပြောင်းမှုများ/ရငွေများ၏ လက်ရှိအဆင့်နှင့် ဖော်ပြချဉ်းကပ်နည်းလမ်းအခြေခံ ပုံစံတူလုပ်ဆောင်ခြင်း၏ လွှဲပြောင်းမှုများ/ရငွေများအကြား ခြားနားမှု(+ သို့မဟုတ် -)ကိုသရုပ်ဖော်ထား ပါသည်။ အခြေခံအားဖြင့် ဧရာဝတီ၊ ပဲခူး၊ မန္တလေးနှင့် ရှမ်းကဲ့သို့သော လူဦးရေထူထပ်သည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက အကျိုးခံစားရပြီး တနင်္သာရီ၊ ချင်းနှင့် ကချင်ကဲ့သို့သော ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက အကျိုးခံစားရမှု မရှိတော့ပေ။

ပုံ ၂၆။ ပုံစံတူလုပ်ဆောင်ခြင်း - ပြန်လည်ပြုပြင်ထားသည့် ပုံသေနည်းအရ နိုင်ငံသူ/ရုံးသူများ- မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း

ဤပုံစံသည် စီမံခန့်ခွဲရေးကို နိုင်ငံရေးသဘောအရ စိန်ခေါ်နေပါသည်။ ပြဿနာများကို ရှောင်ရှားရန် အလွယ်ဆုံးသော နည်းမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက လက်ရှိလက်ခံ ရရှိနေသည့် ထောက်ပံ့ငွေအရွယ်အစားထက် မလျော့အောင် ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှု အစုအပေါင်း၏ အရွယ်အစားကို တိုးမြှင့်လိုက်ရန် (၎င်းပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများကို အန္တရာယ်ကင်းစေရန် ထိန်းထားခြင်းဟု အများအားဖြင့် ညွှန်းဆိုလေ့ရှိပါသည်) ဖြစ်ပါသည်။ ပိုမိုကြီးမားသည့် အစုအပေါင်းမှ နှိုင်းရလွှဲပြောင်းမှုပုံစံမှာမူ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအကြား ကြီးမားစွာပြောင်းလွှဲသွားမည်ဖြစ်သည်။

ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုကို အချိန်မှီနှင့် ရှင်းလင်းစွာဆက်သွယ်အကြောင်းကြားခြင်း

ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများသို့ အချိန်မှီနှင့် ရှင်းလင်းပြီး ရှေ့နောက်ကိုက်ညီသည့် ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှု ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားခြင်းသည်အရေးကြီးပါသည်။

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ထိုထောက်ပံ့ငွေများတွင် ပုံသေ 'အမြင့်ဆုံးလျာထားချက်'တစ်ခု ပါဝင်ကြောင်းနှင့် ၎င်းကို ဆွဲဆောင်ခြင်းနည်းလမ်း သို့မဟုတ် ပိုကြီးမားသော ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများ တင်ခြင်းအားဖြင့် တိုးမြှင့်ရနိုင်ခြင်း မရှိကြောင်းကို ရှင်းလင်း စွာနားလည်ရမည်။
- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအား အမြင့်ဆုံးဘတ်ဂျက်လျာထားချက်ကို နိုဝင်ဘာလတွင် ပေးပို့ခြင်းမှာ အဓိက တိုးတက်မှု တစ်ခုဖြစ်နေပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ဤဘတ်ဂျက်အများဆုံးရနိုင်ခြေကို ပိုမိုစောစီးစွာကြေငြာနိုင်ပါက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများက ဌာနဆိုင်ရာ အမြင့်ဆုံးဘတ်ဂျက်လျာထားချက်ကို ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲသည့်အခါ ပိုမိုစောစီးစွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဃ.၂.၃။ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အားကောင်းစေခြင်း

ဌာနဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများအကြား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေး

ဒေသန္တရစီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဖြစ်စဉ်၏ ထိရောက်မှုကို အားလျော့စေသည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ထီးတည်းဖြစ်ရေးရမှုများကို ကျော်လွှားရန် ရည်ရွယ်ပြီး စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန(MOPF) နှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းကော်မရှင်များက ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်များရှိ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးအဖွဲ့အစည်းများ (မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီ များ [TPFICs] နှင့် ခရိုင်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီများ [DPFICs]) ကို ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများနှင့် ဘတ်ဂျက်အသီးသီးအကြောင်း ပိုမိုကြီးမားသောသတင်း အချက်အလက်မျှဝေခြင်းနှင့်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်း များကို သေချာစေမည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်အခွင့်အာဏာများ ပိုမိုအပ်နှင်းရမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ပေါင်းစပ်စွမ်းအား အလားအလာ များကို အများဆုံးဖြစ်စေရန်နှင့် ထပ်နေခြင်းများကိုရှောင်ရှားရန် (မြို့နယ် စီမံကိန်းဖော်ထုတ်ရေးဆွဲရေးနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ရေး ကော်မတီများ [TPFICs] နှင့် ခရိုင် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့်အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများ [DPFICs]) က စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် လမ်းမကြီးများ ဦးစီးဌာနတို့အကြား မျှဝေခြင်းကို ထောက်ပံ့ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်စက်ဝန်း

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ဘတ်ဂျက်စက်ဝန်းနှင့်အချိန်ဇယားများကိုယေဘုယျပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းသည် အောက်ပါတို့အတွက် အရေးကြီးပါသည်။

- ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအား ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုအကြောင်း ဆက်သွယ်ချက်ကို နိုဝင်ဘာလထက် အနည်း ငယ်စောပြီး ကြေငြာပေးနိုင်ခြင်းရှိမရှိကို ကြည့်ရှုရန် - ထိုသို့ကြေငြာပေးခြင်းက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများကို ဌာနများအား အမြင့်ဆုံးဘတ်ဂျက်လျာထားချက် ချထားပေးနိုင်ခြင်းနှင့် မြို့နယ်များသို့လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ်များကိုလည်း စည်းမျဉ်းချထားပေးကောင်း ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- ယေဘုယျအားဖြင့် အဓိကအဆင့်များအတွက် အချိန်ပိုမိုလျာထားသင့်ပါသည်။ ဥပမာ- ကနဦးဘတ်ဂျက်အဆိုပြုချက် များ ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုမီ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးသတ်မှတ်ခြင်းတို့နှင့် လွှတ်တော်က ၎င်းတို့ကို

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် အနီးကပ်စေ့စေ့စစ်စစ်ဆေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ရန် အချိန်ပိုလျာထားပေးနိုင်ခြင်းရှိမရှိ သိရှိရန် တိုးမြှင့်ပါသည်။

ဤသုံးသပ်မှုကို စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ အတူတကွ လုပ်ဆောင်သင့်ပြီး လျော့ချနိုင်ဖွယ်ရှိသောအဆင့်များနှင့်အရေးကြီးသည့်လမ်းကြောင်းအကန့်အသတ်များကိုဖော်ထုတ်ရန်ဦးတည်သင့်ပါသည်။ ၎င်းအကန့်အသတ်များမှာ အကယ်၍ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ပါက စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်ပြင်ဆင်မှု၊ ပြန်လည်သုံးသပ်မှုနှင့် အတည်ပြုမှု ဖြစ်စဉ်များတွင် ပါရှိသော အဓိကအဆင့်များအတွက် အချိန်ပိုမိုခွင့်ပြုနိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ ယခုအချိန်၌မူ ၎င်းဖြစ်စဉ်အားလုံးမှာ အလွန်အလျင်စလို ဆောင်ရွက်နေရဟန်တူပြီး အဓိကအဆင့်များအတွက်အချိန် မလုံလောက်ပဲဖြစ်နေပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဌာနများသို့ အမြင့်ဆုံးဘတ်ဂျက်လျာထားချက်ကို သတ်မှတ်ပေးခြင်း

စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက ယခုအခါ နိုဝင်ဘာလတွင် ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုများကို စတင်ဆက်သွယ်ပေး နေသဖြင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများမှာ ၎င်းတို့၏အမြင့်ဆုံးဘတ်ဂျက်လျာထားချက်ကို သတင်းရရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဌာနများအား ၎င်းတို့၏ ကနဦးဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများ အဆုံးမသတ်မီ အများဆုံး ရနိုင်ခြေညွှန်ပြမှုတစ်ခု (သို့မဟုတ် အတိုင်းအတာတစ်ခု) ကို ချထားပေးနိုင်ပါက ဤသည်ကြောင့် ပိုမိုရတစိုက်နှင့် အလေး အနက်ထားသည့် ဘတ်ဂျက်ဦး စားပေးများသတ်မှတ်ခြင်းကို ၎င်းဌာနများက လုပ်ဆောင်လာရန် အဓိကဆွဲဆောင်မှု မက်လုံးတစ်ခုကို မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကို ရွေးချယ်ထားသည့်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ တစ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် နှစ်ဖွဲ့နှင့် ၎င်းပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနများဖြင့် ပထမဦးစွာ အစပျိုးစမ်းသပ်နိုင်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအကဲဖြတ်ခြင်း၊အဆင့်ခွဲခြားခြင်းနှင့်ရွေးချယ်ခြင်းနည်းလမ်းများ

အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများက ရှေ့နောက်ကိုက်ညီပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် ပုံစံဖြင့် အစိုးရဌာနများမှ ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများကို အကဲဖြတ်ရပြီး ယင်းအကဲဖြတ်မှုဖြင့် ၎င်းတို့၏ နှိုင်းရ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးပေါ်မူတည်ကာ(အကျိုးခံစားရမှု အလားအလာများနှင့် ကျသင့်ဖွယ်ရှိသော ကုန်ကျစရိတ်များဟု ဆိုလိုပါသည်။) အဆိုပြုများကိုရွေး ချယ်ရသောကြောင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဦးစားပေးများကို သေချာစေမည့် ရိုးရှင်းသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များကို ဖန်တီးပေးရန် အရေး တကြီးလိုအပ်နေပါသည်။ ဤဧရိယာအတွက် နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံနှင့် အလေ့အထကောင်းများမှ သင်ယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကို ရွေးချယ်ထားသည့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတစ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် နှစ်ဖွဲ့နှင့် ၎င်းပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနများဖြင့် ပထမဦးစွာ အစပျိုးစမ်းသပ်နိုင်ပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်၏ အခန်းကဏ္ဍ

ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်က ပြောင်းလဲမှုအတွက် ပိုမိုပါဝင်နိုင်သည့်အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် ၎င်း၏ အခြေခံဥပဒေက ပေးထားသည့် အခန်းကဏ္ဍကို ရွက်ဆောင်ရန် အလို့ငှာ လိုအပ်ချက်မှာ

- ပြည်ထောင်စုအတည်ပြုပြီးချိန်မှမဟုတ်ပဲအစောပိုင်းအဆင့်၌ပင်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများကို လွှတ်တော်များနှင့်ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီများ (PAC)က လေ့လာသုံးသပ်ရန်အတွက် အချိန်လုံလုံ လောက်လောက် ရရှိနိုင်ရေးသေချာစေရန် နှစ်ပါတ်လည် ဘတ်ဂျက်အချိန်ဇယားကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရမည်။
- ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုလွှာများကို ဆန်းစစ်ရာ၌ အချက်အလက်လက်ခံနားလည်ပြီးဖြစ်သော အခန်းကဏ္ဍကို လုပ်ဆောင် ကြရမည့် အထူးပြု ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ သို့မဟုတ် ဘတ်ဂျက်ကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးလွှတ်တော်များအား အထောက်အကူပေးရန် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် နည်းကိရိယာများကို တိုးတက် ထုတ်ဖော်

ရမည်။ ဤတွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေနှင့် လျော်ညီအောင်ပြုပြင်နိုင်မည့် နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံနှင့် အလေ့အထကောင်းများမှ သင်ယူပြီးနောက် ရွေးချယ်ထားသည့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရတစ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် နှစ်ဖွဲ့နှင့် ၎င်းပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ အစိုးရဌာနများဖြင့် ပထမဦးစွာ အစပျိုးစမ်းသပ်နိုင်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- Ahmad and Brosio. Eds. Handbook of Fiscal Federalism. Edward Elgar. 2006.
- Arnold, Matthew, Ye Thu Aung, Susanne Kempel, and Kyi Pyar Chit Saw. Municipal Governance in Myanmar: An overview of Development Affairs Organizations, Discussion Paper No. 7. Yangon: The Asia Foundation and MDRI-CESD, 2015.
- Bahl, Roy. Implementation Rules for Fiscal Decentralization. GSU Working Paper 9901, International Center for Public Policy, Andrew Young School of Policy Studies. Atlanta: Georgia State University, 1999.
- Bird, R., R. Ebel, and C. Wallich, Eds. Decentralization of the Socialist State: Intergovernmental Finance in Transition Economies. Washington, DC: World Bank, 1995.
- Dickenson-Jones, Giles., S Kanay De, and Andrea Smurra. State and Region Public Finances in Myanmar. Yangon: The Asia Foundation and MDRI-CESD, 2015.
- Dickenson-Jones, Giles, Lauren Dunn, Cindy Joelene, S Kanay De and Mai Betty. Intergovernmental Fiscal Relations in Myanmar: Current Processes and Future Priorities in Public Financial Management Reform. Yangon: MDRI-CESD and Japan International Cooperation Agency, 2016.
- Ebel R. and Petersen S., Eds. The Oxford Handbook of State and Local Government Finance. OUP. 2012.
- GTZ. Functional Assignment in Multi-Level Government, Vols 1 & 2, 2009. www2.giz.de/wbf/4tDx9kw63gma/GA_Functional_%20Assignment_VolI.pdf.
- Martinez-Vazquez, Jorge and Jameson Boex. Budgeting & Fiscal Management in Transition Countries. WP 00-6. Atlanta: Andrew Young School of Policy Studies, Georgia State University, 2000.
- Natural Resource Governance Institute and UNDP. Natural Resource Revenue Sharing. 2016.
- Nixon, H., Cindy Joelene, Kyi Pyar Chit Saw, and Thet Aung Lynn, and Matthew Arnold. State and Region Governments in Myanmar. Yangon: The Asia Foundation and MDRI-CESD, 2013.
- Nixon, Hamish and Cindy Joelene. Fiscal Decentralization in Myanmar: Towards a Roadmap for Reform. Discussion Paper 5 Yangon: The Asia Foundation and MDRI-CESD. 2014.
- Norris, Era-Dabla, Jorge Martinez-Vazquez, and John Norregaard "Making Decentralization Work: The Case of Russia, Ukraine and Kazakhstan". Conference Paper, Fiscal Decentralization. Washington DC: International Monetary Fund, November 2000.
- Republic of the Union of Myanmar, Ministry of Education. "Comprehensive Education Sector Review – Phase 1: Rapid Assessment Report", pp 27. 2013.
- Robertson, Bart, Cindy Joelene and Lauren Dunn. Local Development Funds in Myanmar: An Initial Review Discussion Paper No. 9. Yangon: The Asia Foundation and MDRI-CESD, 2015.
- World Bank. Inter-Governmental Fiscal Transfers: Principles & Practice, ed. Boadway and Shah, 2007.
- World Bank. "Kazakhstan - Reforming intergovernmental fiscal relations". Public Expenditure Review (PER). Report No. 33709-KZ. Washington, DC: World Bank, 2006.
- Yilmaz, S. "Equalisation Across Sub-National Governments" World Bank Institute, 2002. www1.worldbank.org/publicsector/decentralization/fiscal%20capacity.doc.

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

Schedule 2 of the 2008 Myanmar Constitution – State and Region Legislative List

1. Finance and Planning Sector

- (a) The Region or State budget;
- (b) The Region or State fund;
- (c) Land revenue;
- (d) Excise duty (not including narcotic drugs and psychotropic substances);
- (e) Municipal taxes such as taxes on buildings and lands, water, street lightings and wheels;
- (f) Services of the Region or State;
- (g) Sale, lease and other means of execution of property of the Region or State;
- (h) Disbursement of loans in the country from the Region or State funds;
- (i) Investment in the country from the Region or State funds;
- (j) Local plan; and
- (k) Small loans business.

2. Economic Sector

- (a) Economic matters undertaken in the Region or State in accord with law enacted by the Union;
- (b) Commercial matters undertaken in the Region or State in accord with law enacted by the Union; and
- (c) Co-operative matters undertaken in the Region or State in accord with law enacted by the Union.

3. Agriculture and Livestock Breeding Sector

- (a) Agriculture;
- (b) Protection against and control of plants and crop pests and diseases;
- (c) Systematic use of chemical fertilizers and systematic production and use of natural fertilizers;
- (d) Agricultural loans and savings;
- (e) Dams, embankments, lakes, drains and irrigation works having the right to be managed by the Region or State;
- (f) Fresh water fisheries; and
- (g) Livestock breeding and systematic herding in accord with the law enacted by the Union.

4. Energy, Electricity, Mining and Forestry Sector

- (a) Medium and small scale electric power production and distribution that have the right to be managed by the Region or State not having any link with national power grid, except large scale electric power production and distribution having the right to be managed by the Union;
- (b) Salt and salt products;
- (c) Cutting and polishing of gemstones within the Region or State;
- (d) Village firewood plantation; and
- (e) Recreation centers, zoological garden and botanical garden.

5. Industrial Sector

- (a) Industries other than those prescribed to be undertaken by the Union level; and
- (b) Cottage industries.

6. Transport, Communication and Construction Sector

- (a) Ports, jetties and pontoons having the right to be managed by the Region or State;
- (b) Roads and bridges having the right to be managed by the Region or State; and
- (c) Systematic running of private vehicles within the Region or State.

7. Social Sector

- (a) Matters on traditional medicine not contrary to traditional medicine policies prescribed by the Union;
- (b) Social welfare works within the Region or State;
- (c) Preventive and precautionary measures against fire and natural disasters;
- (d) Stevedoring;
- (e) Having the right of management by the Region or State, the following:
 - (i) Preservation of cultural heritage;
 - (ii) Museums and libraries.
- (f) Theatres, cinemas and video houses; and
- (g) Exhibitions such as photographs, paintings and sculptures.

8. Management Sector

- (a) Development matters;
- (b) Town and housing development; and
- (c) Honorary certificates and awards.

နောက်ဆက်တွဲ (၂)

Own-source Revenues

Own-source revenues BE FY 2016/17 - MMK billion			
	Ayeyarwady	Shan	Tanintharyi
PART I – State/Region government own revenues			
Various fees, Project finance, etc. (NB. Excluded here are commercial tax share revenues, Constituency Fund & Hluttaw transfers, usually recorded under Part 1)	110.40	10,518.70	131.40
Total I - State/Region gov't own revenues	110.40	10,518.70	131.40
PART II – Revenues accruing to departments			
PART II. A. Tax revenues collected by departments			
i. Taxes collected by GAD, Forestry, Fisheries, etc.			
Excise	1,714.25	469.29	275.58
Land Revenue	93.57	221.59	55.97
Embankment Tax	7.25	28.18	0.05
Tax on Extraction of Forest Produce	266.53	133.43	748.95
Tax on Extraction of Minerals	162.72	54.95	13.47
Fishery Leases	4,268.88	6.75	96.11
Sub- Total	6,513.19	914.19	1,190.14
ii. Taxes collected by DAOs			
Property Tax	866.69	793.02	507.22
Wheel Tax	186.57	305.43	66.73
Tax Dividend	-	1,130.55	-
Sub-Total	1,053.26	2,229.00	573.95
Total II. A. Tax Revenues	7,566.45	3,143.19	1,764.09
Part II. B. Other revenues collected by departments			
Ministry of Home Affairs			
General Administration Department	12.24	18.48	9.69
Special Branch	0.05	0.10	0.04
Fire Department	13.06	3.30	0.60
Sub-Total	25.35	21.88	10.33
Ministry of Co-operatives		-	
Co-operative Department	14.81	7.57	0.89
Small-scale Industry Department	1.30	2.65	1.54
Sub-Total	16.10	10.22	2.43

Own-source revenues BE FY 2016/17 - MMK billion			
	Ayeyarwady	Shan	Tanintharyi
Ministry of Agriculture and Irrigation		-	
Agriculture Department	32.00	28.65	1.78
Sub-Total	32.00	28.65	1.78
Ministry of Livestock, Fisheries and Rural Development			
Fisheries Department	20.12	5.29	-
Livestock/Veterinary Department	3.44	8.28	1.01
Sub-Total	23.56	13.57	1.01
Ministry of Environmental Conservation and Forestry			
Forestry Department	20.42	11.26	20.14
Environmental Conservation Department	0.00	1.00	-
Sub-Total	20.42	12.26	20.14
Ministry of Sports			
Sports and Physical Education Department	21.15	92.78	4.74
Sub-Total	21.15	92.78	4.74
Ministry of Mining		-	
Mines Department (Salt Industry)	61.62	3.40	-
Sub-Total	61.62	3.40	-
Ministry of National Planning and Economic Development			
Planning Department	0.19	1.10	0.01
Sub-Total	0.19	1.10	0.01
Ministry of Construction		-	
Urban and Housing Development Department	22.48	28.01	12.77
Department of Highways	203.80	139.72	19.28
Sub-Total	226.28	167.73	32.04
Development Affairs Organizations			
Development Affairs Organizations	9,299.00	12,339.64	2,524.23
Sub-Total	9,299.00	12,339.64	2,524.23
Other Departments & State Economic Enterprises			
Electricity, Freight, etc.	-	40.00	3.00
Sub-Total	-	40.00	3.00
Total II. B. Other Revenues	9,725.66	12,731.22	2,599.71
Total II. A+B Tax & Other Revenues	17,292.11	15,874.41	4,363.80
TOTAL ALL STATE/REGION OWN-SOURCE REVENUES	17,402.51	26,393.11	4,495.20

Source : State/region Budget Departments

State/Region (S/R) Expenditures by Sector

State and Region budget expenditures by sector - MMK million													
State/Region government entities	BE FY 2016/17						Tanintharyi			BE FY 2015/16			
	Aeyarwady			Shan			Current	Capital	TOTAL	Current	Capital	TOTAL	Kayin
	Current	Capital	TOTAL	Current	Capital	TOTAL							TOTAL
PART I - S/R Admin													
S/R government bodies	6,659	20,448	27,107	20,143	46,723	66,866	2,829	9,673	12,502	1,936	15,694	17,630	
PART II - S/R Ministries/Depts.													
Home Affairs	12,813	4,137	16,950	17,876	16,264	34,140	5,437	1,890	7,327	4,355	3,311	7,666	
Cooperatives	1,259	224	1,483	1,424	596	2,020	460	138	598	419	396	816	
Agriculture & Irrigation	2,483	480	2,963	5,977	898	6,875	1,129	4	1,133	1,737	1,966	3,703	
Livestock, Fisheries & Rural Development	1,366	355	1,720	925	410	1,335	416	88	504	330	999	1,329	
Environmental Conservation & Forestry	1,252	259	1,511	2,806	832	3,639	828	81	909	773	9	782	
Sports	529	580	1,109	898	1,420	2,318	558	1,992	2,550	152	1,800	1,952	
Mining	70	148	218	28	23	51	-	-	-	-	-	-	
Finance	75	265	340	177	23	199	77	8	84	65	1,800	1,865	
Planning and Economic Development	638	265	903	1,625	542	2,167	263	16	279	250	17	267	
Construction	16,845	52,381	69,225	36,455	62,810	99,265	70,031	23,142	93,173	10,859	23,447	34,305	
DAOs	5,050	5,302	10,352	6,727	7,842	14,569	1,382	6,211	7,594	1,184	1,232	2,415	
Electricity	-	-	-	5	16,080	16,085	3,042	24,726	27,768	-	-	-	
Part - II. Total Ministry/Dept. Expenditures	42,379	64,396	106,776	74,923	107,740	182,662	83,623	58,296	141,920	20,123	34,976	55,100	
PARTS I and II - GRAND TOTAL EXPENDITURES	49,038	84,845	133,883	95,066	154,463	249,528	86,452	67,970	154,422	22,060	50,670	72,730	

Source : State/region Budget Departments

နောက်ဆက်တွဲ (၄)

Planning and Budget Timetables and Procedures

Fiscal year and key MOPF-prescribed steps for state/region(S/R) budget estimates	MOPF Calendar	FY 2015/16 - NORMAL TIMETABLE (MARCH/APRIL DEADLINE)																					
		NOV				DEC				JAN				FEB				MAR				APR	
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
UNION DEPT. BUDGET ISSUES THE BUDGET CIRCULAR & CALENDAR	8 NOV '14		X																				
S/R GOVERNMENT COMMUNICATES TO S/R BUDGET DEPT.	14 NOV '14		X																				
1ST S/R GOV'T ANNOUNCES PROPOSED TRANSFERS TO S/R GOVERNMENT	5 DEC '14					X																	
UNION GOV'T ANNOUNCES PROPOSED TRANSFERS TO S/R GOVERNMENT	30 DEC '14								X														
2ND S/R GOV'T BUDGET SUBMISSION TO UNION DEPT. OF BUDGET	5 JAN '15								X														
ANALYSIS OF BUDGET PROPOSALS BY VICE-PRESIDENT	6-13 JAN '15									X													
SUBMISSION TO UNION FINANCIAL COMMISSION & APPROVAL	14 JAN '15									X													
SUBMISSION TO UNION GOVERNMENT MEETING & APPROVAL	15 JAN '15										X												
SUBMISSION TO UNION HLUTAW	AFTER 15 JAN '15											X											
UNION HLUTAW REVIEW/APPROVAL OF UNION BUDGET, INCL, S/R FISCAL TRANSFERS	31 MARCH '15																X						
COMMUNICATION TO S/R GOVERNMENTS	31 MARCH '15																X						
BUDGET SUBMISSION TO S/R HLUTAWS & APPROVAL	1-8 APRIL '15																	X					
APPROVAL BY S/R CHIEF MINISTER	9 APRIL '15																				X		

Fiscal year and key MOPF-prescribed steps for state/region(S/R) budget estimates	MOPF Calendar	NOV				DEC				JAN				FEB				MAR				APR			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
FY 2016/17 - ACCELERATED TIMETABLE (JANUARY DEADLINE)																									
UNION DEPT. BUDGET ISSUES THE BUDGET CIRCULAR & CALENDAR	11 NOV '15			X																					
UNION GOV'T ANNOUNCES PROPOSED TRANSFERS TO S/R GOVERNMENT	16 NOV '15			X																					
S/R GOVERNMENT COMMUNICATES TO S/R BUDGET DEPT.	18 NOV '15			X																					
1ST S/R GOV'T BUDGET SUBMISSION TO UNION DEPT. OF BUDGET	7 DEC '15					X																			
ANALYSIS OF BUDGET PROPOSALS BY VICE-PRESIDENT	11 DEC '15						X																		
COMMUNICATION BACK TO S/R GOVERNMENT	11 DEC '15						X																		
2ND S/R GOV'T BUDGET SUBMISSION TO UNION MINISTRY OF FINANCE & PLANNING	12 DEC '15						X																		
SUBMISSION TO UNION FINANCIAL COMMISSION & APPROVAL	16 DEC '15								X																
SUBMISSION TO UNION GOVERNMENT MEETING & APPROVAL	17 DEC '15								X																
SUBMISSION TO UNION HLUTTAW	18 DEC '15								X																
UNION HLUTTAW REVIEW/APPROVAL OF UNION BUDGET, INCL. S/R FISCAL TRANSFERS	25 JAN '16										X														
COMMUNICATION TO S/R GOVERNMENTS	25 JAN '16										X														
BUDGET SUBMISSION TO S/R HLUTTAW'S & APPROVAL	27-28 JAN '16											X													
APPROVAL BY S/R CHIEF MINISTER	27-28 JAN '16												X												

Fiscal year and key MOPF-prescribed steps for state/region(S/R) budget estimates	MOPF Calendar	JULY				AUG				SEP				OCT				NOV				DEC			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
FY 2014/15																									
UNION DEPT. BUDGET ISSUES THE BUDGET CIRCULAR & CALENDAR	8 AUG '14								X																
S/R GOV'T PASSES ON TO DEPT. BUDGET	22 AUG '14										X														
S/R BUDGET DEPT. SUBMITS REVISED ESTIMATE TO UNION BUDGET DEPT.	9 SEPT '14											X													
REVIEW & ANALYSIS BY MOPF	16 SEPT '14												X												
REVIEW & ANALISIS BY VICE-PRESIDENT & FEEDBACK TO S/R	26 SEPT '14												X												
S/R BUDGET DEPT. RE-SUBMITS AMENDED BUDGET REVISION TO UNION BUDGET DEPT.	AFTER 30 SEPT '14													X											
UNION DEPT. BUDGET SUBMITS TO FINANCE COMMISSION FOR APPROVAL	2 NOV '14																X								
REVIEW & APPROVAL BY UNION HLUT-TAW	20 NOV '14																		X						
CHIEF MINISTER APPROVAL	AFTER 20 NOV '14																			X					

Fiscal year and key MOPF-prescribed steps for state/region(S/R) budget estimates	MOPF Calendar	JULY				AUG				SEP				OCT				NOV				DEC			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
FY 2015/16																									
UNION DEPT. BUDGET ISSUES THE BUDGET CIRCULAR & CALENDAR	28 JULY '15				X																				
S/R GOV'T PASSES ON TO DEPT. BUDGET	7 AUG '15					X																			
S/R BUDGET DEPT. SUBMITS REVISED ESTIMATE TO UNION BUDGET DEPT.	21 AUG '15						X																		
REVIEW & ANALYSIS BY MOPF	15 OCT '15													X											
REVIEW & ANALISIS BY VICE-PRESIDENT & FEEDBACK TO S/R	30 OCT '15														X										
S/R BUDGET DEPT. RE-SUBMITS AMENDED BUDGET REVISION TO UNION BUDGET DEPT.	6 NOV '15																X								
UNION DEPT. BUDGET SUBMITS TO FINANCE COMMISSION FOR APPROVAL	12 NOV '15																	X							
REVIEW & APPROVAL BY UNION HLUT-TAW	15 DEC '15																				X				
CHIEF MINISTER APPROVAL	AFTER 15 DEC '15																				X				

နှစ်ပါတ်လည် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ် (က) ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိနှင့် ၎င်းနှစ်အပါအဝင် (ပထမအကြိမ် ဘတ်ဂျက်တင်ပြပြီးချိန်မှသာကြေငြာသည့် ပြည်ထောင်စု ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှု ပမာဏ)		
အနီးစပ်ဆုံး အချိန်ကိုက်ခြင်း (အပြောင်းအလဲများရှိ)	I. ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်	II. ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများ၏ နှစ်စဉ်စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်
ဧပြီ - ဇွန်	ပီအက်အိုင်စီက ပြီးခဲ့သည့်ဘဏ္ဍာ/စီမံကိန်းနှစ် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို နောက်နှစ်အတွက် အချက်အလက်ရရန် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း	
ဇွန်	ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးက နှစ်ပတ်လည်စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ပြင်ဆင်ရေးအတွက် ညွှန်ကြားချက်နှင့် အချိန် ဇယားကို ထုတ်ပြန်ခြင်း ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများကလည်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ဌာနများအား နှစ်ပတ်လည်စီမံကိန်းနှင့် သက် ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအတွက် ငွေလုံးငွေရင်း ဘတ်ဂျက်ပြင်ဆင်ရန် ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း	
ဇွန်- ဇူလိုင်	မြို့နယ်နှင့်ခရိုင် ဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဒေသန္တရ လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးများကို ပြန်သုံးသပ်၊ ၅ နှစ် စီမံကိန်း ပြဌာန်း ချက်ကို ပြင်ဆင်၊ စီမံကိန်း/ဘတ်ဂျက် အဆိုပြုချက်များ ဖော်ထုတ် ဒေသန္တရရှိ ဆိုင်ရာဌာနများ၊ တီပီအက်ဖ်အိုင်စီနှင့် ဒီပီအက်ဖ်အိုင်စီ၊ အခြားမြို့နယ် အစည်းအဝေးများ၊ လွှတ်တော် အမတ်များ ပါဝင်ခြင်း မှတ်ချက်-ကဏ္ဍအလိုက် ဆွေးနွေးမှုအတိုင်းအတာများကွာခြား၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် များစွာ ဆွေးနွေးကြပြီး လမ်းမကြီးများပညာရေး သို့ ကျန်းမာရေးဌာနများက အနည်းငယ်သာ ဆွေးနွေး ထို့နောက် အဆိုပြုချက်များကို အောက်ပါ I သို့ II သို့ ထည့်သွင်းကြသည်။	
ဇူလိုင် - စက်တင်ဘာ	I. ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်အတွက် အဆိုပြုချက်များ	II. ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်အတွက် အဆိုပြုချက်များ
	မြို့နယ်/ခရိုင် အစိုးရဌာနများနှင့် ပီအက်အိုင်စီများက ၅နှစ် စီမံကိန်းပါ ပြဌာန်းချက်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ခြင်းများအပေါ် အခြေပြုပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုချက်များ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှ ဌာနများ ကို တင်ပြခြင်း	မြို့နယ်/ခရိုင်အစိုးရဌာနများနှင့် ပီအက်အိုင်စီများ က ၅နှစ် စီမံကိန်းပါ ပြဌာန်းချက်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ခြင်းများအပေါ် အခြေပြုပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုချက်များ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့်ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှဌာနများကို တင်ပြခြင်း • ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးမှ ဌာနများက ပေါင်း စည်းခြင်းနှင့် ညှိခြင်း • ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးမှ ဌာနများက (ဖြစ်ရပ် အချို့တွင်) ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကက် ဘီနက်(လွှတ်တော်မဟုတ်)သို့ ပြန်လည် သုံး သပ်ရန်နှင့် ပြင်ဆင်ရန် တင်ပြခြင်း မှတ်ချက် ၁။ အချို့ဌာနများ(ဥပမာ-ကျန်းမာရေး)က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးကက်ဘီနက်မှဖြည့်သွင်းမှု မပါပဲ ပြည်ထောင်စုသို့တိုက်ရိုက်တင်ပြသည်။ မှတ်ချက် ၂။ အချို့ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ ပညာ ရေး ဌာနများကလည်း အခြားအဆိုပြုချက်(ဥပမာ- လွှတ်တော်အမတ်ထံမှ) ကနဦးတင်ပြအပြီးတွင် ပြည် ထောင်စုသို့ တင်သွင်းသည်။

ဩဂုတ် - အောက်တိုဘာ	ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးမှဌာနများက ပေါင်းစည်းခြင်းနှင့် ညှိခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်ဘတ်ဂျက်များကို ထပ်ပေါင်းခြင်းနှင့် အဆိုပြုပြီးသည်များကို တင်ပြခြင်း • ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းဦးစီးရုံးသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်သာတင် • ဘတ်ဂျက်ဌာနသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းနှင့်သာမန်ဘတ်ဂျက်ကိုတင်ပြ • ပြည်နယ်/တိုင်း စီမံကိန်းဦးစီးဌာနက နှစ်အလိုက် စီမံကိန်းကို % ဖြင့် ကိုက်ညီမှု၊ စည်းလုံးမှု ရှိမရှိ သုံးသပ်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်း ဘတ်ဂျက်ဌာနကို သတင်းပို့ • ပြည်နယ်/တိုင်း ဘတ်ဂျက်ဌာနက သုံးသပ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာဌာနများဖြင့် ဆွေးနွေး၊ ဖြတ်တောက်၊ ပြင်ဆင်နှင့်ပေါင်းစည်း	ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများက • ပြည်နယ်/တိုင်းအားလုံးမှ စီမံကိန်းများကို သုံးသပ် • ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက ဖော်ပြလိုက်သည့် ၎င်းတို့၏ အဆိုပြုများ၊ ကဏ္ဍအလိုက် မူဝါဒများ၊ ကုန်ကျစရိတ်စံများ၊ သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်သော ရန်ပုံငွေများ သို့မဟုတ် အလှူရှင် ရန်ပုံငွေ ဆုံချက်အရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုစီအတွက် ဘတ်ဂျက်များနှင့် သီးခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အတည်ပြုရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်း မှတ်ချက် - အနည်းဆုံးပညာရေးအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်း ပညာရေးဌာနက ပြည်ထောင်စုသို့တင်ပြပြီး သွားလျှင်ပင် ပြည်နယ်/တိုင်း ပညာရေးဌာနမှ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ကို ဖြတ်သွားသည့် ဤကာလအတွင်း ဒေသရှိလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက စတင်လိုက်သည့် အထူးကျပန်း အဆိုပြုများ ရှိပါသေးသည်။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုကို ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်သို့ တင်သွင်းသည်။
နိုဝင်ဘာ	• ဘတ်ဂျက်ဌာနက ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကက်ဘိနက်သို့ အဆိုပြုကနဦးဘတ်ဂျက်များကို တင်ပြ • ပြည်နယ်/တိုင်းအစိုးရများက သုံးသပ်ပြင်ဆင်၊ ထပ်ပေါင်း၊ ဖြတ်တောက်(ဘတ်ဂျက်ဌာန၊ သက်ဆိုင်ရာဌာနနှင့် စီမံကိန်းဌာနတို့ဖြင့် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ရ) • ပြည်နယ်/တိုင်း အစိုးရများက ပြည်နယ်/တိုင်း လွှတ်တော်သို့ အတည်ပြုရန်တင်ပြ • ပြည်နယ်/တိုင်း အစိုးရက ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဒုတိယ သမ္မတထံတင်ပြ	
ဒီဇင်ဘာ	• ပြည်နယ်/ တိုင်းအစိုးရများက ဘတ်ဂျက်ကို လျော့ချ၊ အဆုံးသတ်(ဘတ်ဂျက်ဌာန၊သက်ဆိုင်ရာဌာနနှင့် စီမံကိန်းဌာနတို့ဖြင့် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ရ) • ပြည်နယ်/တိုင်းအစိုးရက ဘဏ္ဍာရေး ကော်မရှင် ထံတင်ပြ	
ဇန်နဝါရီ	• ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်မှ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုပေးခြင်း • ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း တောင်းခံလွှာကို - တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များသို့ ထောက်ပံ့ငွေများ အပါအဝင် - ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ခြင်း • ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို ဥပဒေကြမ်း ပူးပေါင်းကော်မတီနှင့် ပြည်သူ့ငွေစာရင်းပူးပေါင်းကော်မတီသို့ ပေးပို့ခြင်း	• ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်မှ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုပေးခြင်း • ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတောင်းခံလွှာကို - တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များသို့ ထောက်ပံ့ငွေများ အပါအဝင် - ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ခြင်း • ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို ဥပဒေကြမ်း ပူးပေါင်းကော်မတီနှင့် ပြည်သူ့ငွေစာရင်းပူးပေါင်းကော်မတီသို့ ပေးပို့ခြင်း

ဖေဖော်ဝါရီ	• ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကော်မတီများမှ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း။ • ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ပေးပို့လာသော အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို သုံးသပ်ခြင်း။	• ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကော်မတီများမှ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း • ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ပေးပို့လာသော အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို သုံးသပ်ခြင်း။
မတ်	• ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်မှ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများကို လိုအပ်သလို သတင်းအချက်အလက်များ တောင်းခံမေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း • ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို ခွင့်ပြုပေးခြင်း - တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များသို့ လွှဲပြောင်း ပေးအပ်ငွေများအပါအဝင်	• ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်မှ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများကို လိုအပ်သလို သတင်းအချက်အလက်များ တောင်းခံမေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း • ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်မှ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများကို လိုအပ်သလို သတင်းအချက်အလက်များ တောင်းခံမေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း • ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ပြည်ထောင်စု အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို ခွင့်ပြုပေးခြင်း - တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များသို့ လွှဲပြောင်း ပေးအပ်ငွေများအပါအဝင် • ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများကို အကြောင်းကြားခြင်း • ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသို့ အကြောင်းကြားခြင်း
ဧပြီ	• -တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အစိုးရများမှ အဆုံးသတ်ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လွှတ်တော်များသို့ ပြန်လည်တင်ပြခြင်း • တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်လွှတ်တော်များမှ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းဥပဒေနှင့် စီမံကိန်းဥပဒေ + နောက်ဆက်တွဲ : တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ Vol 1 နှင့် ပြည်ထောင်စုမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အတွက် Vol 2 ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။	• တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်ရှိ စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနမှ ပြည်ထောင်စုအဆင့် စီမံကိန်းများကို စုဆည်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် စီမံကိန်း Vol 2 ၌ ထည့်သွင်းခြင်း (ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းဥပဒေတွင် နောက်ဆက်တွဲ ထည့်သွင်း ထားသည်)

နှစ်စဉ် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အရအသုံးခန့် မှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲခြင်းဖြစ်စဉ် (က) ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်(ဘဏ္ဍာနှစ် အင်-၁၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ကြေငြာသည့် ပုံသေနည်းအခြေပြုထောက်ပံ့ငွေများ)		
အနီးစပ်ဆုံးအချိန် ကိုက်ခြင်း (အပြောင်းအလဲများရှိ)	I.ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးနှစ်စဉ် စီမံ ကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်	II.ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများ၏ နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ဖြစ်စဉ်
ဧပြီ-ဇွန်	ပီအက်အိုင်စီက ပြီးခဲ့သည့်ဘဏ္ဍာ/စီမံကိန်းနှစ် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို နောက်နှစ်အတွက် အချက်အလက်ရရန် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း	
ဇွန်	ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးက နှစ်ပါတ်လည်စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ပြင်ဆင်ရေးအတွက် ညွှန်ကြားချက်နှင့် အချိန် ဇယားကို ထုတ်ပြန်ခြင်း ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဌာနများကလည်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးဌာနများအား နှစ်ပါတ်လည်စီမံကိန်းနှင့် သက် ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအတွက် ငွေလုံးငွေရင်း ဘတ်ဂျက်ပြင်ဆင်ရန် ညွှန်ကြားချက်များထုတ်ပြန်ခြင်း	
ဇွန် - ဇူလိုင်	မြို့နယ်နှင့်ခရိုင် ဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဒေသန္တရလိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးမှုများကို ပြန်သုံးသပ်၊ ၅ နှစ် စီမံကိန်း ပြဌာန်း ချက်ကိုပြင်ဆင်၊ စီမံကိန်း/ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုများဖော်ထုတ် ဒေသန္တရရှိ ဆိုင်ရာဌာနများ၊ တီပီအက်ဖ်အိုင်စီနှင့်ဒီပီအက်ဖ်အိုင်စီ၊အခြားမြို့နယ်အစည်းအဝေးများ၊လွှတ်တော် အမတ်များ ပါဝင်ခြင်း မှတ်ချက် - ကဏ္ဍအလိုက် ဆွေးနွေးမှု အတိုင်းအတာများ ကွာခြား၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် များစွာ ဆွေးနွေးကြပြီး လမ်းမကြီးများ၊ ပညာရေးသို့ ကျန်းမာရေးဌာနများက အနည်းငယ်သာဆွေးနွေး ထို့နောက် အဆိုပြုချက်များကို အောက်ပါ I သို့ II သို့ ထည့်သွင်းကြသည်။	
ဇူလိုင်- စက်တင်ဘာ	I.ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျက်အတွက် အဆိုပြုချက်များ	II.ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်အတွက်အဆိုပြုချက်များ
	မြို့နယ်/ခရိုင်အစိုးရ ဌာနများနှင့် ပီအက်အိုင်စီများက ၅ နှစ် စီမံကိန်းပါ ပြဌာန်းချက်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ခြင်းများအပေါ် အခြေပြုပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုများ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှ ဌာန များကို တင်ပြခြင်း	- မြို့နယ်/ခရိုင်အစိုးရဌာနများနှင့် ပီအက်အိုင်စီ များက ၅နှစ် စီမံကိန်းပါပြဌာန်းချက်များနှင့် ဆွေး နွေး တိုင်ပင်ခြင်းများအပေါ် အခြေပြုပြီး ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုများ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးမှ ဌာနများကို တင်ပြခြင်း - ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီးမှ ဌာနများက ပေါင်း စည်းခြင်းနှင့် ညှိခြင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမှ ဌာနများက(ဖြစ်ရပ်အချို့တွင်) ပြည်နယ်/တိုင်း ဒေသကြီး ကက်ဘီနက်(လွှတ်တော်မဟုတ်)သို့ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်နှင့် ပြင်ဆင်ရန်တင်ပြခြင်း မှတ်ချက် ၁။ အချို့ဌာနများ(ဥပမာ-ကျန်းမာရေး)က ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး ကက်ဘီနက်မှ ဖြည့်သွင်းမှု မပါပဲ ပြည်ထောင်စုသို့ တိုက်ရိုက်တင်ပြသည်။ မှတ်ချက် ၂။ အချို့ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးရှိ ပညာရေး ဌာနများကလည်း အခြားအဆိုပြုများကို (ဥပမာ-လွှတ် တော်အမတ်ထံမှ) ကနဦးတင်ပြအပြီးတွင် ပြည်ထောင် စုသို့ တင်သွင်းသည်။

ဩဂုတ် - အောက်တိုဘာ	ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးမှ ဌာနများက ပေါင်းစည်းခြင်းနှင့် ညှိခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်ဘတ်ဂျက်များကို ထပ်ပေါင်းခြင်းနှင့် အဆိုပြုပြီးသည်များကို တင်ပြခြင်း • ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး စီမံကိန်းဦးစီးရုံးသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းနှင့်ဘတ်ဂျက်သာတင် • ဘတ်ဂျက်ဌာနသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းနှင့် သာမန်ဘတ်ဂျက်ကိုတင်ပြ • ပြည်နယ်/တိုင်း စီမံကိန်းဦးစီးဌာနက နှစ်အလိုက် စီမံကိန်းကို %ဖြင့် ကိုက်ညီမှုစည်းလုံးမှု ရှိမရှိ သုံးသပ်ပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဘတ်ဂျက်ဌာနကို သတင်းပို့ • ပြည်နယ်/တိုင်းဘတ်ဂျက်ဌာနက သုံးသပ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများဖြင့် ဆွေးနွေး၊ ဖြတ်တောက်၊ ပြင်ဆင်နှင့် ပေါင်းစည်း	
နိုဝင်ဘာ	ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက ဘတ်ဂျက်ဖြန့်ဝေစာ ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုစီအတွက် ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုကို ကြေငြာခြင်း	
	ကျင့်သုံးပုံ I.က. ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးက ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုကို နောက်ဆုံးအမြင့်ဆုံးသတ်မှတ်ချက်အဖြစ် အလေးအနက်သဘောမထား	ကျင့်သုံးပုံ I.ခ. ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးက ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းမှုကို နောက်ဆုံးအမြင့်ဆုံးသတ်မှတ်ချက်အဖြစ် လက်ခံကျင့်သုံး

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများက • ပြည်နယ်/တိုင်းအားလုံးမှ စီမံကိန်းများကို သုံးသပ် • ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများက ဖော်ပြလိုက်သည့် ၎င်းတို့၏ အဆိုပြုများ၊ ကဏ္ဍအလိုက် မူဝါဒများ၊ ကုန်ကျစရိတ်စံများ၊ သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်သော ရန်ပုံငွေများ သို့မဟုတ် အလှူရှင် ရန်ပုံငွေဆုံချက်အရ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုစီအတွက် ဘတ်ဂျက်များနှင့် သီးခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အတည်ပြုရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်း မှတ်ချက် - အနည်းဆုံးပညာရေးအတွက် ပြည်နယ်/တိုင်းပညာရေးဌာနက ပြည်ထောင်စုသို့တင်ပြပြီးသွားလျှင်ပင် ပြည်နယ်/တိုင်း ပညာရေးဌာနမှ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ကို ဖြတ်သွားသည့် ဤကာလအတွင်း ဒေသရှိ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက စတင်လိုက်သည့် အထူး/ကျပန်းအဆိုပြုများ ရှိပါသေးသည်။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက ဘတ်ဂျက်အဆိုပြုကို ဘဏ္ဍာရေး ကော်မရှင်သို့ တင်သွင်းသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၅)

ဌာနအလိုက် ငွေလုံးငွေရင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံချက်အဆိုပြုချက်များမှတ်တမ်းတင်ပုံစံ- ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်အတွက်

အမျိုးအစား	၂၀၁၄-၁၅	၂၀၁၅-၁၆			၂၀၁၆-၁၇				
		ဘတ်ဂျက် ခန့်မှန်း	လျာထား	စုစုပေါင်း	ဒေသန္တရ ငွေကြေး (မြန်မာ ကျပ်)	နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်မှု			
						စုစုပေါင်း	နိုင်ငံခြားငွေ အလွတ် လဲလှယ်	ချေးငွေ	ထောက်ပံ့ ငွေ/ အကူ အညီ
၁။စီမံချက်အစီအစဉ်									
ဆောင်ရွက်ဆဲ စီမံချက်များ									
စီမံချက် အသစ်များ									
၂။ စီမံချက်များ									
တိုးချဲ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံ ချက်များ									
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံချက်များ အစာထိုး/ ပြန်နေရာချ									
၃။ စက်ပစ္စည်း/ ကိရိယာ၊ ပရိဘောဂနှင့် ရုံးသုံး မော်တော်ယာဉ်များ									
စက်ပစ္စည်း/ ကိရိယာ၊									
ပရိဘောဂ									
ယဉ်များ (မော်တော်ကား စသည်)									
အခြား									
စုစုပေါင်း									

နောက်ဆက်တွဲ (၆)

အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတည်ပြုများ
ပြည်ထောင်စုအခြေခံပညာဦးစီးဌာန ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတည်ပြုများ၊ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး၊အဆိုပြုလမ်းညွှန်သူ
အလိုက်နှင့် စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်

အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဘတ်ဂျက်အတည်ပြုများ- ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်-မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း						
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ	က။ လွှတ်တော် ပြည်သူ့ထုတ်ပြန်ချက်များတွင်ပါဝင်မှု၊အဆင့်မြင့်အရာရှိများ၏ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးစဉ်အတွင်း အဆိုပြုချက်အပေါ် အလေးထားအခြေပြုထည့်သွင်းနှင့်/သို့မဟုတ် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဒဏ် ခံစားရသဖြင့် အတည်ပြုရသော ကျောင်းများ					
	အဆင့်မြင့်အရာရှိများ၏ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးစဉ် အတွင်းအဆိုပြုချက် အပေါ်အလေးထား အခြေပြုထည့်သွင်းသည်		လွှတ်တော်ကျင်းပစဉ်အချိန် တစ်ခုအတွင်း အများသိအောင် ဖော်ပြခဲ့သည်။		သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဒဏ် ထိခိုက်ခံရသည်။	
	နံပါတ်	တန်ဖိုး	နံပါတ်	တန်ဖိုး	နံပါတ်	တန်ဖိုး
ဧရာဝတီ	၅	၂၈၈				
ပဲခူး (အရှေ့)	၁၂	၈၉၆	၄	၁၂၉		
ပဲခူး (အနောက်)	၃	၂၃၈	၆	၁၆၄		
ချင်း						
ကချင်			၃	၆၀		
ကယား	၂	၃၁				
ကရင်	၁	၁၅၆				
မကွေး	၁၃	၅၃၃	၃	၁၀၅		
မန္တလေး	၁	၃၅			၁	၄၇
မွန်	၃	၆၂	၂	၉၄		
နေပြည်တော်	၂	၃၃၆				
ရခိုင်	၁	၁၆၈				
စစ်ကိုင်း	၃	၄၆၈	၁၅	၃၆၀		
ရှမ်း(အရှေ့)			၁	၁၁၉		
ရှမ်း(အနောက်)	၁၀	၅၅၈	၁၀	၂၇၅		
ရှမ်း(တောင်)	၁၅	၇၂၅	၂	၅၉		
တနင်္သာရီ			၄	၃၂၃		
ရန်ကုန်			၃	၁၄၄		

ရင်းမြစ်-ပြည်ထောင်စု အခြေခံပညာဦးစီးဌာန

အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဘတ်ဂျက်အတည်ပြုများ- ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ် ပြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း						
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ	ခ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်အမတ်များက အဆိုပြုသည်။					
	ပြုမူက်သည့်ကျောင်း		ကျောင်းသားဦးရေများပြားသည့်ကျောင်း		အလွန်အမင်းပြုပြင်ရန်လိုအပ်သောကျောင်း	
	နံပါတ်	တန်ဖိုး	နံပါတ်	တန်ဖိုး	နံပါတ်	တန်ဖိုး
ဧရာဝတီ	၃၄	၁,၃၁၇	၅၂	၁,၉၀၂	၆၉	၂,၀၇၉
ပဲခူး (အရှေ့)	၁၄	၇၂၂	၁၃	၄၃၃	၁၃	၅၅၀
ပဲခူး (အနောက်)	၁၉	၁,၂၄၉	၂၂	၈၀၃	၅၇	၁,၅၀၅
ချင်း			၁၈	၆၃၇	၇၆	၁,၉၈၇
ကချင်	၉	၄၁၇	၅၃	၁,၈၈၄	၈	၂၂၂
ကယား	၁၇	၄၃၃	၁	၃၅	၂၃	၅၇၃
ကရင်	၃	၂၄၂	၉	၃၄၇	၃	၁၅၄
မကွေး	၂၇	၉၃၅	၂၇	၁,၁၈၆	၆၄	၁,၇၅၁
မန္တလေး	၁၉	၆၅၉	၆၅	၂,၀၇၅	၁၂	၄၉၅
မွန်	၃	၂၃၉	၁၂	၅၆၇	၄	၁၄၀
နေပြည်တော်	၁	၃၁			၁	၃၅
ရခိုင်	၂	၄၇	၁၈	၁,၀၅၃	၄၂	၁,၂၅၂
စစ်ကိုင်း	၁၃	၆၇၉	၃၈	၁,၆၄၃	၅၆	၁,၅၂၄
ရှမ်း(အရှေ့)			၂	၅၉	၁	၂၃
ရှမ်း(အနောက်)	၂	၆၆	၈	၄၃၇	၅	၂၆၂
ရှမ်း(တောင်)	၆	၃၃၂	၂၅	၈၉၀	၂၄	၇၄၀
တနင်္သာရီ			၄	၃၃၅	၁	၈၄
ရန်ကုန်						

ရင်းမြစ်-ပြည်ထောင်စု အခြေခံပညာဦးစီးဌာန

အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ဘတ်ဂျက်အတည်ပြုများ- ၂၀၁၆/၁၇ဘဏ္ဍာနှစ်-မြန်မာကျပ်ငွေသန်းပေါင်း								
ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ	ဂ။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအခြေခံပညာဦးစီးဌာနများက အဆိုပြုသည်။							
	ပြုပျက်သည့်ကျောင်း		ကျောင်းသားဦးရေ များပြားသည့်ကျောင်း		အလွန်အမင်းပြုပြင်ရန် လိုအပ်သောကျောင်း		ပြည်နယ်/မြို့နယ် အရာရှိများ	
	နံပါတ်	တန်ဖိုး	နံပါတ်	တန်ဖိုး	နံပါတ်	တန်ဖိုး	နံပါတ်	တန်ဖိုး
ဧရာဝတီ	၃၇	၁,၅၁၅	၄၇	၁,၃၉၈	၂၉	၁,၀၈၄	၁	၁၂၀
ပဲခူး (အရှေ့)	၅၄	၂,၀၈၄	၂၃	၈၈၅	၁၇	၅၁၁	၁	၁၂၀
ပဲခူး (အနောက်)	၁၁	၃၇၈	၇	၂၁၁	၁၇	၄၅၆	၁	၁၂၀
ချင်း			၂	၁၂၈	၁၄	၄၀၀	၁	၁၂၀
ကချင်	၁၆	၁,၀၈၉	၁၈	၅၀၉	၁၇	၄၃၅		
ကယား	၁၀	၂၄၂	၄	၁၈၇	၉	၃၇၉		
ကရင်	၁၆၃	၈,၃၁၀	၂၄	၁,၃၀၈	၆	၃၃၆	၂	၂၄၀
မကွေး	၁၂၀	၄,၃၆၄	၃၃	၁,၁၁၅	၁၁	၃၄၇	၁	၁၂၀
မွန်လေး	၁၀၃	၄,၉၄၆	၆၉	၃,၀၉၇	၂၃	၉၉၇	၄	၄၉၂
မွန်	၁၆	၁,၀၀၃	၂၀	၈၂၁	၁၂	၆၇၁	၁	၂၀၇
နေပြည်တော်	၈	၅၅၄	၁၇	၈၇၈	၄	၃၆၃		
ရခိုင်	၆	၄၂၀	၁၈	၁,၂၆၆	၇	၂၇၀	၁	၁၂၀
စစ်ကိုင်း	၇၀	၂,၂၆၀	၇၅	၂,၄၁၈	၆၅	၁,၉၈၆	၂	၂၈၈
ရှမ်း(အရှေ့)	၃	၂၂၇	၁၈	၆၀၅	၁၂	၃၁၂		
ရှမ်း(အနောက်)	၁၈	၆၃၆	၂၈	၉၆၈	၁၆	၅၁၉	၁	၁၂၀
ရှမ်း(တောင်)	၅၆	၁,၇၀၄	၃၃	၉၉၅	၂၁	၄၉၁	၁	၁၂၀
တနင်္သာရီ	၂၇	၁,၇၈၂	၁၁	၇၂၉	၅	၂၂၂	၁	၂၆၉
ရန်ကုန်	၈၃	၆,၂၇၁	၅၅	၃,၉၀၂			၄	၄၈၀

ရင်းမြစ်-ပြည်ထောင်စုအခြေခံပညာဦးစီးဌာန

RENAISSANCE INSTITUTE

No. (79/A), Kyaikkasan Road,
Tamwe Township, Yangon, Myanmar.

The Asia Foundation

Improving Lives, Expanding Opportunities

No. 17, Thu Khi Tar Street,
Pyi Thar Yar Residence Lane 1,
15 Ward, Bauk Htaw,
Yankin Township, Yangon, Myanmar.